

**Erasmus
University
Rotterdam**

Jaarverslag 2023

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Voorwoord	3
DEEL I: BESTUURSVERSLAG	
Kerncijfers	6
Hoofdstuk 1 Bericht Raad van Toezicht	8
Hoofdstuk 2 Strategie 2024 – We creëren positieve maatschappelijke impact	14
EUR's definitie van impact	15
Duurzaamheid bij de EUR	16
Cultuur & Leiderschap	17
Het belang van strategische samenwerkingen	18
Hoofdstuk 3 Onderwijs - Impact maken	20
OCW-traject Een Slimmer Collegejaar (SCJ)	21
Impact gedreven onderwijs voor alle studenten	22
Strategische allianties	23
Het Europees perspectief: UNIC	23
Studentenwelzijn	25
Community for Learning & Innovation: motor voor goed onderwijs	26
Toekomstgericht onderwijs: online	27
Inzet op innovatie voor het onderwijs van de toekomst: Erasmus X	28
Engagement en Inclusief onderwijs	28
Onderwijsaanbod en onderwijskwaliteit	29
Opleidingstabel	30
Tussentijdse opleidingsevaluatie	32

Hoofdstuk 4 Kwaliteit – Zes thema's, één universiteit	33
Financiële verantwoording	34
Toelichting op de thema's tot en met 2023	36
Bevindingen Raad van Toezicht en Universiteitsraad	38

Hoofdstuk 5 Onderzoek – impact voor de wereld	44
Actualiteit	45
Impact	46
Strategische allianties	53
Open & Responsible Science	57
Kwaliteitszorg Onderzoek/ SEP beoordelingen en ontwikkelingen 2023	58
Wetenschappelijke integriteit	59
Promoties en PhD beleid	59
Young Erasmus Academy	60
Onderzoekssubsidies- en prestaties	61

Hoofdstuk 6 De EUR - Bedrijfsvoering	63
Erkennen en waarderen	65
Recruitment/Employer Branding	66
Leren en ontwikkelen	66
Gezondheid, veiligheid en welzijn	68
Diversiteit en inclusie - IDEA	71
Duurzaam mobiliteitsbeleid	75
Een goede (werk)plek voor medewerkers en studenten	76
Inkoop	78
Duurzaamheid op de campus	78
Erasmus Digitalisation & Information Services (EDIS)	79

Hoofdstuk 7 Financiën	83
Financiële positie	85
Continuïteitsparagraaf	93
Risicomanagement	100
Verantwoording Nationaal Programma Onderwijs	122
Bestuursverklaring	125
DEEL II: JAARREKENING	
Jaarrekening 2023	127
Geconsolideerde balans per 31 december 2023 na resultaatbestemming	128
Geconsolideerde staat van baten en lasten over 2023	129
Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2023	130
Toelichting algemeen	132
Grondslagen voor waardering van activa en passiva	135
Grondslagen voor bepaling van het resultaat	141
Toelichting behorende tot de geconsolideerde balans	144
Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen	154
Toelichting behorende tot de geconsolideerde staat van baten en lasten	156
Gebeurtenissen na balansdatum	162
Enkelvoudige balans per 31 december 2023 na resultaatbestemming	165
Enkelvoudige staat van baten en lasten over 2023	166
Enkelvoudig kasstroomoverzicht over 2023	167
Grondslagen behorende tot de enkelvoudige jaarrekening	168
Toelichting behorende tot de enkelvoudige balans	169
Vlottende activa	172
Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen	178
Toelichting behorende tot de enkelvoudige staat van baten en lasten	179
Overzicht Wet Normering Topinkomens	181
Gebeurtenissen na balansdatum	186

DEEL III: OVERIGE GEGEVENS

Overige gegevens	187
------------------	-----

DEEL IV: BIJLAGEN

Bijlage 1 Bestuur en medezeggenschap	194
--------------------------------------	-----

Bijlage 1 Bestuur en medezeggenschap	195
--------------------------------------	-----

Bijlage 2 Laureaten en prijswinnaars	203
--------------------------------------	-----

Bijlage 2 Laureaten en prijswinnaars	204
--------------------------------------	-----

Bijlage 3 Overzicht opleidingen	209
---------------------------------	-----

Bijlage 4 Personeelssamenstelling	213
-----------------------------------	-----

Bijlage 4 Personeelssamenstelling	214
-----------------------------------	-----

Bijlage 5 Uitwisselingsovereenkomsten	218
---------------------------------------	-----

Bijlage 5 Uitwisselingsovereenkomsten	219
---------------------------------------	-----

Bijlage 6 Bijlage over de rechtspersoon	237
---	-----

Bijlage 6 Bijlage over de rechtspersoon	238
---	-----

Bijlage 7 Gegevens profileringsfonds	240
--------------------------------------	-----

Bijlage 8 Lijst met afkortingen	242
---------------------------------	-----

Bijlage 8 Lijst met afkortingen	243
---------------------------------	-----

Voorwoord

Het jaar 2023 was bijzonder voor de Erasmus Universiteit Rotterdam (EUR). Het was een lustrumjaar waarin de universiteit haar 110-jarig bestaan op indrukwekkende wijze vierde, maar ook een jaar dat gekenmerkt werd door maatschappelijke kwesties die hun sporen op de campus nalieten, zoals de vraagstukken rond klimaat en energie en de oorlog tussen Israël en Hamas. Daarnaast werden wij dit jaar getroffen door een vreselijk schietincident bij onze medische faculteit.

De invloed van verschillende maatschappelijke ontwikkelingen was goed voelbaar op de EUR-campus en -locaties. Als universiteit met een sterke sociale signatuur verwelkomen en respecteren wij een breed scala aan uitgangspunten en meningen die soms raken aan ideologie en soms aan afkomst maar die bijna altijd terug te voeren zijn op de maatschappelijke betrokkenheid en bevlogenheid van onze studenten en medewerkers. Deze betrokkenheid respecteren en koesteren wij en daarmee zijn wij ons als College van Bestuur (CvB) dagelijks bewust van de diversiteit en variëteit binnen onze universitaire gemeenschap. Dat vraagt niet alleen ruimdenkendheid maar ook dat wij ervoor zorgen dat de waardevolle dialoog op de campus wordt gefaciliteerd en aangemoedigd.

Een voorbeeld daarvan was de urgente aandacht van een deel van de gemeenschap om ons als EUR uit te spreken over banden met de fossiele industrie. Een tweetal vreedzame manifestaties vond plaats aan het begin van het jaar. Onder meer naar aanleiding van deze manifestaties nam het CvB het initiatief om een serie EUR Klimaatdialogen te organiseren om input op te halen voor nieuwe normen voor duurzaamheid bij de EUR. Honderden studenten en medewerkers namen deel aan deze 'duurzaamheidsdialogen'. De uitkomsten van deze gesprekken vormen een waardevolle bijdrage aan de duurzaamheidsstrategie van de EUR met betrekking tot ons onderwijs en onderzoek en onze bedrijfsvoering. Hiermee laten we zien dat we structureel onze verantwoordelijkheid nemen voor duurzame ontwikkeling.

Vanaf de zomer stonden wij ook stil bij een ander, voor ons zeer belangrijk, onderwerp: de sociale veiligheid binnen de EUR. Een veertiental theatervoorstellingen, genaamd Mindlab, gaf aanleiding tot het goede gesprek op de verschillende afdelingen. Dat we met onze aandacht en intenties niet konden voorkomen dat het ernstig mis kan gaan, werd pijnlijk duidelijk bij het schietincident in een onderwijsgebouw bij het Erasmus MC op 28 september 2023. Het wierp een grote verslagenheid over de EUR-gemeenschap. Zowel de voor dit doel georganiseerde bijeenkomsten om elkaar te steunen en ruimte te geven voor emoties, als de ingerichte EUR-hulpstructuren boden steun. Dit incident maakte duidelijk dat het bewaren van evenwicht tussen toegankelijkheid van ons onderwijs en het borgen van veiligheid voor de gehele gemeenschap van groot belang is.

Een ander onderwerp waarbij we met elkaar moesten balanceren was de waarde van academische vrijheid in tijden van conflict. Het was onderwerp van gesprek vanwege het conflict tussen Israël en Hamas en de heftige gevolgen daarvan ter plaatse en voor betrokken gemeenschappen in Nederland. Deze werden ook duidelijk op de campus gevoeld en dat leidde tot manifestaties, *walk-ins* en bijeenkomsten op de faculteiten. Daarbij was steeds sprake van een respectvolle omgang tussen verschillende groeperingen.

In 2023 waren er ook mooie momenten om samen te vieren zoals de 110^e verjaardag van de EUR. De festiviteiten om dit lustrum te markeren vierden we samen met collega's, studenten, alumni en de inwoners van Rotterdam. De campus bruisde met de activiteiten voor studenten en medewerkers. De Eurekaweek, de Opening van het Academisch Jaar en vele andere evenementen stonden in het teken van ons lustrum. Tijdens de Dies Natalis reikten we een eredoctoraat aan alumnus en nobelprijswinnaar Guido Imbens.

Voor de studenten die begonnen in de Covid-periode was 2023 het eerste jaar dat de studie weer volledig fysiek op de campus gevolgd kon worden. Het welzijn en welbevinden van onze studenten is voor de EUR een belangrijk goed. De *student living room* kreeg daarom een vaste plek op de campus. Deze ontspanningsruimte trekt stevast

veel bezoekers en wordt ook regelmatig ingezet als ruimte voor workshops en lezingen rondom actuele thema's als stress en gezondheid.

De verschillende strategische initiatieven die onze universiteit rijk is, ontwikkelden door naar de tweede fase van de EUR-strategie die in 2024 wordt herijkt. In 2023 werden de eerste stappen voor deze herijking gezet. Het is voelbaar dat de gehele EUR-community zich inzet voor onze missie om positieve maatschappelijke impact tot een succes te maken. Bestuurlijk komt dit tot uiting in het besluit om een *Strategic Dean of Impact & Engagement* aan te stellen die de impact-ambities van de EUR verder zal coördineren en intensiveren.

Ook de ontwikkelingen binnen onze strategische samenwerkingen zetten door. UNIC, het *European University* initiatief, waarvan de EUR de coördinator is, werd deze zomer geselecteerd voor de tweede fase van dit belangrijke EU initiatief en breidde uit met twee nieuwe universiteiten (Lodz, Malmö). Dat werd met een grote bijeenkomst in Rotterdam gevierd. UNIC is een strategisch transnationaal netwerk voor studenten en medewerkers, waaraan naar verwachting in de toekomst steeds meer onderwijs- en onderzoeksmiddelen zullen worden toegekend.

In regionaal verband zijn er stappen gezet naar de verdere consolidatie van de samenwerking binnen de Convergentie met het Erasmus MC en TU Delft op het gebied van transdisciplinair en transformatieel onderwijs en onderzoek. Met de Universiteit van Leiden en TU Delft is binnen de LDE-samenwerking en *Medical Delta* verder gewerkt aan de gezamenlijke doelen. In samenwerking met Gemeente Rotterdam, de Hogeschool Rotterdam, de Willem de Kooning Academie en Codarts werd verder gewerkt aan de plannen voor de Cultuurcampus op Rotterdam Zuid en de oprichting van een nieuw Rotterdam University of the Arts. In dit kader werd ook een aanzienlijke subsidie verworven in het nieuwe EU programma New European Bauhaus.

Een aantal richtlijnen en aanwijzingen vanuit het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap had direct invloed op de koers van de EUR. Zo is afgelopen jaar de Wet Internationalisering in Balans in consultatie gegaan. In het kader van de ontwikkelingen rondom deze wet scherpt de EUR haar plannen rond internationalisering en internationale studenten aan. Hierbij blijven we streven naar een goede balans tussen aanbod en toegankelijkheid voor alle studenten, het behoud van de voordelen van internationalisering voor onderwijs en onderzoek, onze internationale samenwerking en sterke internationale reputatie.

Tenslotte spreek ik namens het College van Bestuur mijn waardering uit voor de prestaties van alle medewerkers van de EUR, en niet in de laatste plaats voor onze EUR-wetenschappers die ook in 2023 diverse prestigieuze prijzen en beurzen in de wacht sleepten, waarover u verderop in dit jaarverslag meer kunt lezen. Hun werk bracht eens te meer tot uitdrukking waar wij als EUR voor staan: kwalitatief hoogwaardig onderwijs en onderzoek met maatschappelijke impact voor de huidige en toekomstige generaties. Vol vertrouwen kijk ik uit naar het komend jaar waarin wij met elkaar de goede ingezette ontwikkelingen zullen vervolgen en daarmee onze studenten voorzien van een waardevolle basis, motivatie en ambitie om zelf een positieve bijdrage te leveren aan de wereld om hen heen.

Namens het College van Bestuur,

Ed Brinksma, Voorzitter van het College van Bestuur Erasmus Universiteit Rotterdam

Kerncijfers

Onderwijs

Aantal studenten

Bachelor en premaster

20.508

Master

11.104

Diploma's

Bachelor

5.025

Master

5.976

Onderzoek

Publicaties

Peer reviewed

6.742

Open access

9.057

Promoties

Aantal promoties

406

Rendement binnen 5 jaar

95%

Personeel

Aantal medewerkers

Wetenschappelijk

3.207

Ondersteunend

3.130

Financiën

Geldstromen (x 1 mln)

Rijksbijdrage

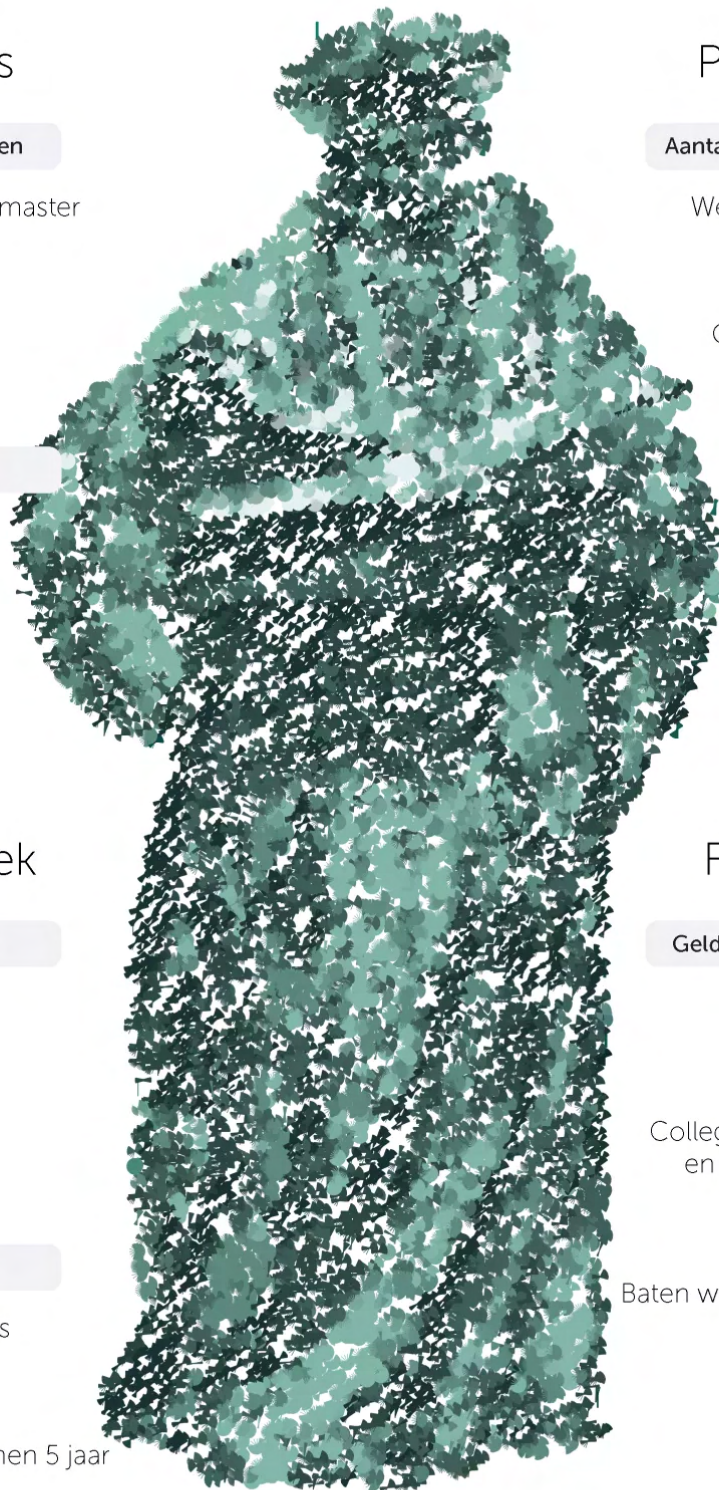
429,8

College-, cursus, les-
en examengelden

80,9

Baten werk in opdracht
van derden

236,0

Hoofdstuk 1 Bericht Raad van Toezicht

Inleiding

Het jaar 2023 stond mede in het teken van een aantal maatschappelijke ontwikkelingen en de invloed van proteststromingen, zoals de toenemende kritiek op instellingen die banden hebben met fossiele industrie. Ook bij de EUR vond een aantal klimaatmanifestaties op de campus plaats die overigens in goede orde verliepen en mede de aanleiding vormden om in de EUR-community het verdiepende gesprek aan te gaan in de EUR Klimaatdialogen.

Vanuit het Ministerie van OCW kwam een aantal richtlijnen die direct vraagstukken opwierpen met betrekking tot de interne organisatie van universiteiten, zoals de begrenzing aan de actieve werving van internationale studenten en labeling van overheids gelden naar Starters- en stimuleringsbeurzen. Ook werden er vanuit het Ministerie van OCW initiële richtlijnen gegeven voor het bewaken van de kennisveiligheid op universiteiten. Aangezien deze onderwerpen ook sterk raken aan de strategie van de EUR als internationaal actieve universiteit vormden gesprekken hierover de basis voor een langere termijn blik op het bestuur van de universiteit.

Mede naar aanleiding van de maatschappelijke onrust op verschillende vlakken lag de focus ook op (sociale) veiligheid voor medewerkers en studenten en de dienstverlening die de EUR-organisatie biedt in dit kader. Dat we daarmee niet kunnen voorkomen dat het ernstig mis kan gaan werd pijnlijk duidelijk bij het schietincident op de Faculteit Geneeskunde en Gezondheidszorg op 28 september 2023. Het maakte een diepe indruk op de EUR-community. Het onderwerp van het gesprek met het CvB ging bij aanvang van het collegejaar 2023-2024 daarmee ook over de balans tussen toegankelijkheid en veiligheid. Het is een vraagstuk dat soms ook raakt aan de academische vrijheid van de universiteit, zoals des te meer duidelijk werd toen de gevolgen van het conflict Israël-Gaza op de campus gevoeld werden en leidde tot manifestaties, *walk-ins* en bijeenkomsten op de faculteiten. Daarbij was steeds sprake van een respectvolle omgang tussen verschillende groeperingen.

De RvT constateert dat het CvB op deze onderwerpen gedurende het jaar 2023 in staat was om op basis van een evenwichtige afweging de verantwoordelijkheid te nemen, in gesprek te blijven en voortgang te boeken op het strategische perspectief van de EUR als maatschappelijk betrokken universiteit.

Met nadruk wil ik namens de RvT de waardering uitspreken voor de samenwerking met het CvB van de EUR waardoor wij ook in 2023 weer in goede gezamenlijkheid de koers voor de EUR konden uitzetten en bewaken. Niet in de laatste plaats is een woord van appreciatie op zijn plaats voor alle medewerkers van de EUR die ook in 2023 weer als community de voorwaarden schiepen voor kwalitatief excellent onderwijs en onderzoek en daarmee bijdroegen aan de sterke reputatie van de EUR.

Raad van Toezicht Erasmus Universiteit Rotterdam,

Prof. dr. Jaap Winter

Dr. Rahul Vas-Bhat

Prof.dr. Ellen Giebels

Drs. Laura van Geest

Prof.dr. Elmer Sterken

De Raad van Toezicht (RvT) van de Erasmus Universiteit Rotterdam (EUR) legt in dit hoofdstuk verantwoording af over het uitgeoefende toezicht op de werkzaamheden en de uitvoering van zijn bevoegdheden in het jaar 2023. De EUR past de Code goed bestuur universiteiten 2020 toe.

Samenstelling Raad van Toezicht

Rekening houdend met het karakter van de universiteit, de activiteiten en de gewenste deskundigheid heeft de RvT een profielschets opgesteld voor zijn omvang en samenstelling. Deze profielschets is openbaar. Zie voor verdere toelichting www.eur.nl/over-de-eur/organisatie.

De RvT is zo samengesteld dat de leden ten opzichte van elkaar, het CvB en andere belanghebbenden onafhankelijk en kritisch kunnen opereren. De leden van de RvT worden voor een periode van vier jaar benoemd door de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OC&W) en de RvT legt aan deze minister verantwoording af.

In 2023 waren er twee wijzigingen in de samenstelling van en rollen binnen de RvT:

- Prof.dr.ir. Hans van Duijn trad per 31 juli 2023 af als lid. De RvT dankt de heer Van Duijn, die ook vicevoorzitter was van de RvT, voor zijn grote betrokkenheid en inbreng gedurende de twee termijnen die hij in de RvT heeft gediend, in het bijzonder als voorzitter van de Kwaliteitscommissie. Als opvolger van de heer van Duijn is Prof. dr. Elmer Sterken door de Minister van OCW als lid van de RvT benoemd per 1 augustus 2023.
- Prof. dr. Ellen Giebels heeft de rol van vicevoorzitter van de RvT en de rol van voorzitter van de Kwaliteitscommissie overgenomen van de heer van Duijn.

De samenstelling van de RvT gedurende 2023 was als volgt:

- Prof. dr. Jaap Winter – voorzitter
- Prof. dr. ir. Hans van Duijn – vicevoorzitter en voorzitter Kwaliteitscommissie, t/m 31 juli 2023
- Dr. Rahul Vas-Bhat – lid en voorzitter Auditcommissie
- Drs. Laura van Geest - lid en lid Auditcommissie
- Prof. dr. Ellen Giebels- lid en lid Kwaliteitscommissie t/m 31 juli 2023 en vicevoorzitter en voorzitter Kwaliteitscommissie vanaf 1 augustus 2023
- Prof. dr. Elmer Sterken – lid en lid Kwaliteitscommissie, per 1 augustus 2023

Commissies

De RvT heeft een Auditcommissie en een Kwaliteitscommissie.

Auditcommissie

De Auditcommissie richt zich op het financiële beleid van de EUR (waaronder de interne controle en risicobeheersing) en op de bedrijfsvoering. De externe accountant rapporteerde periodiek zijn bevindingen in de Auditcommissie.

De Auditcommissie kwam in 2023 vier keer bijeen en adviseerde tijdens deze vergaderingen onder meer over de volgende onderwerpen:

- EUR Meerjarenbegroting 2024-2027
- EUR Jaarrekening 2022 en de Managementletter van de accountant
- *Erasmus Perspectives* 2024-2027 (de kadernota)
- *EUR Highlights reports* (viermaandelijkse financiële prognoses)
- 1 oktobertelling instroomcijfers en impact op de financiering
- Periodieke rapportage met betrekking tot Starters- en Stimuleringsbeurzen
- *EUR Business Continuity Management*
- EUR Treasurystatuut 2023
- *Audit Charter* en *Audit Plan*

- *Audit & Review Agenda 2024-2026* en periodieke update van de resultaten van de interne en externe audits in 2023
- Financiële halfjaarrapportage Campus in Ontwikkeling (ten behoeve van de Vastgoedstrategie)
- Uitvoering van het EUR Inkoopbeleid
- EUR Reservebeleid 2023
- IT (Informatiebeveiligingsplan, risicosignalering *cybersecurity* en *outsourcing*-strategie)
- Vorderingen op de registratie van nevenfuncties van hoogleraren en overig personeel
- De interne allocatie van middelen uit de eerste geldstroom
- De mogelijke gevolgen van de aangescherpte beleidsregel van het Ministerie van OC&W ten aanzien van 'investeren met publieke middelen in private activiteiten'
- Selectie nieuwe accountant

Kwaliteitscommissie

De Kwaliteitscommissie richt zich op de kwaliteit van onderwijs en onderzoek en hoe deze kwaliteit gestimuleerd en geborgd wordt binnen de EUR en in samenwerkingsverbanden.

De Kwaliteitscommissie heeft in 2023 vier keer vergaderd. Tijdens deze vergaderingen kwamen onder meer de volgende onderwerpen aan de orde:

- *Convergence EUR-TU Delft-Erasmus MC* en de visie op Transdisciplinair onderwijs;
- Erkennen en Waarderen;
- Instellingskwaliteitstoets 3.0;
- EUR Klimaatdialogen;
- Loket Safe@EUR en sociale veiligheid in algemene zin;
- EUR Onderwijsvisie;
- Programma Studentenwelzijn;
- Allocatie van Starters- en stimuleringsbeurzen;
- Studentenwelzijnsmonitor;
- Het werknemersonderzoek en de veertien uitvoeringen van de voorstelling *Mindlab* over sociale veiligheid;
- Voortgang *Erasmus Research Services*;
- Toepassing van AI in het onderwijs.

De overlegstructuur van de RvT met het CvB, de decanen en de Universiteitsraad

In de rol van de RvT als werkgever van het CvB zijn er in 2023 door de RvT evaluatiebesprekingen gevoerd over de samenwerking met het CvB als geheel en met de afzonderlijke CvB-leden. De RvT heeft zich bij de beloning van de leden van het CvB strikt geconformeerd aan de Wet Normering Topinkomens. Dit gold overigens ook voor de beloning van de leden van de RvT zelf.

De RvT heeft als onderdeel van haar taak toegezien op de rechtmatige verwerving en doelmatige - en rechtmatige besteding van middelen en op de vormgeving van het systeem van kwaliteitszorg.

De RvT kwam in 2023 vier keer in een reguliere vergadering bijeen met het CvB en twee keer in een gezamenlijke strategiesessie. De RvT zorgde er gedurende het hele jaar voor dat tijdens de vergaderingen een scala aan onderwerpen werd besproken met het CvB waardoor een breed beeld kon worden verkregen van de organisatie. In de vergaderingen van de RvT met het CvB werden in 2023 vanuit de wettelijke bevoegdheid van de RvT onder meer de onderstaande documenten goedgekeurd:

- Jaarverslag en Jaarrekening 2022;

- EUR Begroting 2024-2027;
- EUR Bestuurs- en Beheerreglement (BBR) 2024.

Naast de wettelijke taken sprak de RvT met het CvB over uiteenlopende onderwerpen waaronder:

- De midterm-evaluatie van de EUR Strategie 2024 en de gedeeltelijke herdefiniëring van de strategie op diverse onderwerpen waaronder impact en duurzaamheid;
- Impact@EUR, de vormgeving van de bijdrage aan de maatschappij door het creëren van sociale impact;
- De vorderingen op de registratie van nevenfuncties door hoogleraren en overig personeel;
- Het EUR *Framework* Erkennen en Waarderen voor wetenschappelijk personeel; Samenwerking met externe partijen en de maatschappelijke rol van de EUR;
- Implementatie van het sectorplan SSH breed aan de EUR; De EUR-onderwijsvisie;
- Internationalisering vanuit een strategisch oogpunt en de mogelijke gevolgen van de door het Ministerie van OCW aangekondigde Wet Internationalisering in Balans;
- De klimaatprotesten op de EUR-campus en de EUR Duurzaamheidsdialogen met studenten en medewerkers die de tweede helft van het jaar plaatsvonden op de EUR;
- Sociale veiligheid: de maatschappelijke tendens en de aanpak van de EUR;
- Integrale veiligheid inclusief een periodieke update van de situatie op de campus naar aanleiding van maatschappelijke stromingen en conflicten;
- Kennisveiligheid: bewustwording, beleid en plan van aanpak met een tijdlijn;
- *Tomorrow's Campus*, de toekomstvisie op vastgoed en gebruik van de campus;
- Het fusieprogramma *University of the Arts Rotterdam*;
- De RvT werd tussentijds ingelicht over het schietincident op de Faculteit Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen op 28 september en in de periode daarna over de gevolgen voor medewerkers en studenten.

De RvT bracht volgens schema fysieke bezoeken aan faculteiten. Tijdens een bezoek werd uitgebreid de tijd genomen om de actualiteiten met betrekking tot de betreffende faculteit te bespreken als ook de blik naar de toekomst en de aandachtspunten die daarvoor relevant zijn. De gemeenschappelijke strategische thema's werden besproken in een gezamenlijke strategiesessie van de RvT met de decanen en het CvB in het voorjaar van 2023. Onderwerp was onder meer de strategische allianties van de EUR. De voorzitter van de RvT sprak daarnaast de decanen in een- op-een-gesprekken.

Er was in 2023 meermaals overleg van de RvT en het CvB van de EUR met de RvT en RvB van FGG/Erasmus MC. Daarbij werd een aantal gemeenschappelijke onderwerpen besproken, zoals het welzijn en de sociale veiligheid van medewerkers en studenten, de verschillende bouwprojecten op Campus Woudestein en de campus van het FGG/Erasmus MC en het gewenste percentage vrouwelijke hoogleraren. Dit laatste gebeurde in het kader van de doelstellingen op het gebied van diversiteit en inclusie.

In het verslagjaar sprak de RvT tweemaal met het presidium van de Universiteitsraad (UR), over actuele onderwerpen en gedeelde aandachtspunten. De RvT en de UR hebben deze gesprekken als positief en constructief ervaren. De RvT gaf naar aanleiding van deze besprekingen aan het CvB een aantal aandachtspunten mee met een advies voor vervolgbespreking.

In de rol van de RvT als werkgever van het CvB zijn er in 2023 door de RvT evaluatiebesprekingen gevoerd over de samenwerking met het CvB als geheel en met de afzonderlijke CvB-leden. De RvT heeft zich bij de beloning van de leden van het CvB strikt geconformeerd aan de Wet Normering Topinkomens. Dit gold overigens ook voor de beloning van de leden van de RvT zelf.

Overleg voorzitter RvT met andere Nederlandse universiteiten

In het verslagjaar 2023 kwamen de voorzitters van de Raden van Toezicht van de Nederlandse universiteiten tweemaal bijeen. Hierbij kwamen onder meer het belang en de actualiteit omtrent kennisveiligheid ter sprake, de mogelijke gevolgen van begrenzing van toestroom van internationale studenten op de universiteiten, de sociale veiligheid op universiteiten en de zorgvuldige registratie van nevenfuncties door hoogleraren en personeel.

Regionale samenwerking

De EUR en Erasmus MC zijn samen betrokken bij diverse samenwerkingsverbanden, zoals de in 2019 opgerichte Convergence EUR-TU Delft-Erasmus MC. De RvT is in verschillende besprekingen door het CvB op de hoogte gehouden en betrokken geweest bij dit samenwerkingsverband, waarbij het uiteindelijke doel is het creëren van maatschappelijke impact met de regio als *'living lab'*. In de raamovereenkomst, getekend in 2021, zijn ook afspraken over bedrijfsvoering binnen de Convergence vastgelegd die worden gecoördineerd vanuit het *Convergence Office*. Voor de Convergence is een eigen governance-structuur ingericht met een *Convergence Executive Board* en een *Convergence Supervisory Board*. In de laatste neemt de voorzitter van de RvT deel.

De EUR vormt samen met de Universiteit van Leiden en de TU Delft het samenwerkingsverband LDE. Deze samenwerking staat in het teken van multidisciplinair onderwijs op het snijvlak van techniek en samenleving. Ook deze samenwerking werd regelmatig besproken in de vergadering van de RvT met het CvB.

Zelfevaluatie van de RvT

In overeenstemming met wettelijke bepalingen bewaakt de RvT de kwaliteit en het functioneren van de individuele leden en van de RvT als geheel. Ook in het verslagjaar vond een zelfevaluatie plaats. Daarbij is de input van het CvB over de samenwerking betrokken. Aan bod kwamen de ontwikkelingen in het kennis- en vaardighedeniveau van de leden en de verdieping van inzichten in en dialoog met het CvB over belangrijke, toekomstbepalende thema's voor de EUR en actuele informatievoorziening vanuit de EUR, samenwerkingsverbanden, de maatschappij en het Ministerie van OC&W.

Hoofdstuk 2 Strategie 2024 – We creëren positieve maatschappelijke impact

Inleiding

De strategische initiatieven binnen de EUR Strategie 2024 hebben ook in 2023 mooie ontwikkelingen laten zien. Het wordt steeds meer zichtbaar hoe vanuit de strategische projecten en de gehele EUR-gemeenschap wordt gewerkt aan de uitvoering van de missie om positieve maatschappelijke impact te creëren. Vanwege de gewenste focus op impact besloot het College van Bestuur eind 2023 om op centraal niveau een *Strategic Dean Impact & Engagement* aan te stellen die de impact- en engagementambities van de EUR gaat verbinden en verder aanjagen. Deze positie wordt in 2024 ingevuld en is vooralsnog voor een periode van vier jaar. De functie is gekoppeld aan de huidige en deels de nieuwe strategische periode van de EUR.

Het afgelopen jaar is ook gewerkt aan de implementatie van de aanbevelingen van de midterm-evaluatie van de EUR Strategie uit 2022, waaronder naast de focus op impact, ook de focusgebieden cultuur & leiderschap en duurzaamheid zijn benoemd.

Eind 2023 is het plan van aanpak voor de ontwikkeling van Strategie 2025-2030 goedgekeurd. De uitvoering van het plan wordt in januari 2024 officieel gestart.

EUR's definitie van impact

Begin 2023 is het document ['Het definiëren van maatschappelijke impact bij EUR. Een gemeenschappelijk kader voor onze impactstrategie'](#) geformaliseerd. Het document schetst een kader van de EUR-definitie van impact, inclusief een expliciete verwijzing naar de drie kerntaken van de organisatie: onderwijs, onderzoek en maatschappelijke engagement. Via deze drie kerntaken creëren wij als EUR met elkaar impact. Het definitiedocument geeft houvast en dient als vertrekpunt voor het verdere gesprek over impact op verschillende niveaus in de organisatie. Daarnaast is een aantal vervolgstappen opgenomen in het document, waaronder het definiëren van impactambities en -strategieën op facultair niveau en de organisatie van de portefeuille rondom maatschappelijke betrokkenheid.

Inmiddels zijn meerdere faculteiten gestart met het ontwikkelen van hun impactambitie en -strategie.

Impact en maatschappelijke betrokkenheid

Op het vlak van maatschappelijke betrokkenheid zijn mooie stappen gezet. Zo hebben meerdere faculteiten een portefeuillehouder voor impact en/of engagement aangesteld en is de ontwikkeling in gang gezet om het impactportfolio van de EUR verder in kaart te brengen. Ook wordt toegewerkt naar een *green paper* rond maatschappelijke engagement en wordt het gesprek gevoerd over het creëren van een omgeving die

maatschappelijke betrokkenheid mogelijk maakt. Dat gebeurt bijvoorbeeld door het vormen van een engagementstrategie en het organiseren van ondersteuning voor engagementactiviteiten. Ondernemendheid is daarbij voor de EUR een belangrijk uitgangspunt dat wordt gemotiveerd en gestimuleerd, zowel binnen het primaire proces als vanuit de EUR Holding, het KTO Office binnen ERS en onze gelieerde ondernemingen: Erasmus BV (incl. dochters ECE en ERBS) en RSM BV.

Erkennen en waarderen van impact

Een belangrijke voorwaarde voor het maken van de transitie naar een impact gedreven universiteit en het stimuleren van ondernemendheid gaat over het erkennen, waarderen en belonen van impactactiviteiten en de daaruit volgende ontwikkelingen en resultaten. Daarnaast vraagt de transitie naar een impact gedreven universiteit om nieuwe vaardigheden en competenties binnen de domeinen van onderwijs, onderzoek en engagement. Het is meer dan ooit noodzakelijk om alle activiteiten en talenten van de medewerkers op een goede, minder kwantitatieve wijze te beoordelen en waarderen. Het programma Erkennen & Waarderen zet hier actief op in binnen de doelgroep van de academische staf en draagt daarmee bij aan de basis voor de transitie naar een impact gedreven universiteit.

In 2023 is de cultuurverandering met betrekking tot Erkennen & Waarderen verder doorgezet. Zowel EUR-breed als binnen de faculteiten wordt er steeds actiever gesproken over Erkennen & Waarderen, is er een structurele samenwerking gevormd met de *Young Erasmus Academy*, zijn er diverse instrumenten ontwikkeld en geïmplementeerd en merken de medewerkers dat er ruimte komt voor alle activiteiten en talenten van academici, bijvoorbeeld door de beschikbaarheid van gedifferentieerde loopbaanpaden, het gebruik van narratieven bij beoordelingen en promoties en het in lijn brengen van de promotiecriteria.

Uitgangspunt is en blijft om het gedachtegoed van Erkennen & Waarderen te verweven in bestaand en nieuw te ontwikkelen beleid. Zo droeg het programma actief bij aan de vorming van de nieuwe visie op leiderschap, het herziene PhD-beleid en het herziene R&O-beleid. Er is zowel een systemische- als cultuurverandering in gang gezet die de komende jaren verder doorgezet wordt en zo tot structurele, duurzame en effectieve verandering leidt. Deze verandering is onmisbaar voor de transitie naar een impactgedreven universiteit en is essentieel voor de huidige en toekomstige strategie.

Duurzaamheid bij de EUR

Vanwege de huidige maatschappelijke ontwikkelingen heeft het duurzaamheidsprogramma van de EUR een herformulering ondergaan. De inhoudelijke invulling en uitwerking hiervan krijgt in co-creatie met belangrijke EUR-stakeholders in 2024 verder vorm.

Erkenning klimaat- en ecologische noodtoestand

Het College van Bestuur bracht in februari 2023 een verklaring uit waarin zij de klimaat- en ecologische noodtoestand erkent. De verklaring benadrukt de urgentie om de duurzaamheidstransitie in het onderzoek, onderwijs en bedrijfsvoering te verbreden en versnellen en het belang om het duurzaamheidsprogramma verder uit te breiden.

Een van de initiatieven hiervoor was de ontwikkeling van de *Industry Engagement Monitor*. De eerste versie van deze monitor is beschikbaar en gelanceerd in september. De monitor brengt in kaart welke relaties EUR heeft die een, positieve of negatieve, impact hebben op het klimaat en ecosystemen. In 2024 wordt er verder gewerkt aan het

robuuster en compleet maken van de monitor en het opnemen daarvan in de reguliere rapportage. Zo krijgt de universiteit jaarlijks een update van haar relatie met het bedrijfsleven.

Dialogoog met de EUR-gemeenschap

In de tweede helft van het jaar werden voor elke faculteit en voor de Professional Services, dialogen georganiseerd om input krijgen van studenten en medewerkers over duurzaamheid bij de EUR. De uitkomst van de dialogen wordt in 2024 worden aangeboden aan het College van Bestuur en de decanen.

Mooie duurzaamheidsinitiatieven

Twee mooie voorbeelden van impactvolle duurzaamheidsinitiatieven binnen het onderwijs, zijn de start van de nieuwe *Master Sustainability Transitions* en de organisatie van de *Climate and Ecological Literacy Workshop* over hoe teams en individuen een bijdrage kunnen leveren aan uitdagingen met betrekking tot klimaatverandering.

Er waren ook positieve ontwikkelingen die leiden tot een duurzamere campus. Vanaf juli is alle catering vegetarisch en samen met de cateringpartner acties georganiseerd die medewerkers en studenten kennis laten maken met duurzaam voedsel.

Tot slot zijn verschillende stimuleringsmaatregelen geïntroduceerd om duurzaam vervoer voor EUR-medewerkers aantrekkelijker te maken.

Meer over de duurzaamheidsinitiatieven in ons onderwijs, onderzoek en bedrijfsvoering is te lezen in het duurzaamheidsrapport op [eur.nl](https://eur.nl/1).^[1]

Cultuur & Leiderschap

Betrokken medewerkers zijn het fundament voor maatschappelijke impact. Dit vergt een ondersteunende cultuur en leiderschap. Om leidinggevend te inspireren en begeleiden bij deze ontwikkeling is het Erasmiaans Leiderschapsprofiel ontwikkeld. Dit profiel is formeel gelanceerd tijdens de eerste EUR Leiderschapsdag van 23 november 2023.

De kernprincipes van het Erasmiaans leiderschapsprofiel

Dit EUR-brede leiderschapsprofiel kent vier kernprincipes en bijbehorende competenties op drie niveaus van leiderschap: persoonlijk leiderschap, leidinggeven aan anderen en leidinggeven aan een organisatie. Het profiel is ontwikkeld in samenwerking met vertegenwoordigers van faculteiten en diensten en getoetst met wetenschappers met expertise op het gebied van leiderschap.

Alle faculteiten en diensten maken gebruik van het profiel. Het biedt een gemeenschappelijk referentiekader dat kan worden toegepast in verschillende processen bij de EUR, van werving en selectie tot evaluatie en ontwikkeling.

Een veilige werkomgeving

Voor de EUR is het van groot belang dat haar medewerkers zich optimaal ontwikkelen en voldoende autonomie ervaren in een gezonde en veilige omgeving. Hiervoor zijn twee belangrijke initiatieven ontwikkeld. Zo is in 2023 een centraal meldpunt geopend voor ongewenst en zorgwekkend gedrag: Safe@EUR. Daarnaast is de theatervoorstelling 'Mindlab' veertien keer opgevoerd. *Mindlab* is een theatervoorstelling, gericht op een prettige en veilige werkomgeving en ieders verantwoordelijkheid daarin.

Zo'n 1.200 medewerkers uit vrijwel alle faculteiten en diensten van de EUR hebben de voorstelling bezocht. Veel mensen gaven aan dat het tot mooie inzichten en beter wederzijds begrip leidde. Ook blijkt dat er grote behoefte is om blijvende aandacht voor sociale veiligheid te schenken en dat er veel vraag is naar trainingen en workshops op dit onderwerp.

Het belang van strategische samenwerkingen

In een tijd van steeds complexere maatschappelijke uitdagingen op nationaal en regionaal niveau, zijn strategische samenwerkingen van groot belang voor universiteiten om tot een beter begrip en aanpak voor deze vraagstukken te komen. Strategische allianties zijn een belangrijke focus binnen de EUR-strategie. De internationale samenwerking van universiteiten binnen UNIC, een samenwerkingsverband van tien universiteiten in zogenaamde postindustriële steden, en de regionale samenwerking binnen de Leiden-Delft-Erasmus Universities (LDE) en de Convergentie lieten mooie voortgang zien die de strategische ambities van de EUR ondersteunt.

UNIC verzekert zich van voortzetting financiering

Binnen UNIC, een samenwerkingsverband tussen tien universiteiten in zogeheten postindustriële Europese steden, waarvan EUR penvoerder is, is in 2023 weer een aantal stappen gezet om de gemeenschappelijke doelen verder te concretiseren. Zo is er vanuit UNIC een gezamenlijk MSc-programma gestart over 'Redesigning the Post-Industrial City'. Dit tweejarige Europese masterprogramma voert de EUR uit met onze partners in Cork, Bochum, Oulu, Koc, Deusto, Luik en Zagreb. UNIC verzekerde zich bovendien van voortzetting van de financiering in het kader van de Erasmus+ Oproep voor Europese Universiteiten. Hierdoor wordt de uitvoering van de uitgebreide en ambitieuze missie van UNIC mogelijk.

LDE: stimulering van interdisciplinair onderwijs

De LDE (Leiden, Delft, EUR) is de samenwerking met de Universiteit Leiden en de TU Delft en investeert vooral in een aanbod van gemeenschappelijke keuzevakken en afstudeeropdrachten. In 2023 werd het aanbod onder meer uitgebreid met de minor (een keuzevak van 30 studiepunten) *Authenticity and Art Crime*. In het *LDE Centre for Sustainability* werkten interdisciplinaire studententeams aan een duurzaamheidsuitdaging.

Convergentie EUR-TU Delft-Erasmus MC naar de volgende fase

Het Convergentie initiatief waarin de EUR samen met het Erasmus MC en de TU Delft werkt aan een meer samenhangende aanpak op een aantal urgente maatschappelijke vraagstukken, organiseerde ook in 2023 vele activiteiten over de thema's *Health & Technology*, *Healthy Start*, *Pandemic Preparedness Center (PDPC)* en *AI Data & Digitalisation*.

Daarnaast hebben de EUR, TU Delft en Erasmus MC vanuit de Convergentie nieuwe onderzoeksprojecten opgezet. Voorbeelden hiervan zijn het verminderen van de uitstoot van CO₂ in de haven van Rotterdam, verduurzaming van de zorg, het weerbaarder maken van stad en maatschappij voor pandemieën en het creëren van gelijke kansen voor kinderen en jongeren. Het grote aantal initiatieven heeft zich vertaald naar een groeiende Convergentie-gemeenschap die de verbinding zoekt met stakeholders uit gezondheidszorg, overheid, bedrijfsleven en maatschappij. Hieruit ontstonden verschillende partnerschappen die onder meer de verschillen in gezondheid en welzijn in Rotterdam aanpakken. Ook zijn er evenementen en onderwijsinitiatieven georganiseerd om verpleegkundigen, studenten en jonge onderzoekers te betrekken bij de Convergentie EUR-TU Delft-Erasmus MC.

Na een succesvolle exploratieve fase waarin de kracht en het belang van transdisciplinaire samenwerking is bewezen, was het afgelopen jaar tijd voor de volgende fase van de Convergentie EUR-TU Delft-Erasmus MC. In 2023 zijn er belangrijke stappen gezet voor diepere samenwerking en 'versmelting'. In dialoog met de vijf programma's en vertegenwoordigers vanuit verschillende lagen van de instellingen is verkend hoe deze samenwerking verdere vorm en inhoud moet krijgen. Daarbij zijn uitdagingen en kansen in kaart gebracht. Er is onder meer gekeken naar de visie op transformationeel onderzoek en onderwijs, het delen van data, *public affairs & funding* en de operationele voorwaarden.

UITGELICHT

Erasmus Hub!

Erasmus Hub! Rotterdam opende in september 2023 haar deuren. Studenten ontwikkelen op deze plek voor creatief en actief leren hun capaciteit om maatschappelijke impact te genereren. De creatief ingerichte pop-up kan flexibel worden aangepast en is de perfecte omgeving voor impact gedreven onderwijs en engagement.

Hoofdstuk 3 Onderwijs - Impact maken

Inleiding

In 2023 werd de herijkte onderwijsvisie van de Erasmus Universiteit (EUR) vastgesteld. Veel docenten en studenten gingen in gesprek over de toekomst van ons onderwijs. De vice-decanen onderwijs schreven gezamenlijk – op basis van de uitkomsten van de dialogen – een herijkte onderwijsvisie. Daarin ligt de nadruk op 'impact gedreven onderwijs'. Studenten die in de komende jaren hun opleiding aan de EUR volgen, worden opgeleid tot academische professionals die de vaardigheid hebben om samen te werken met mensen met verschillende achtergronden. Het is belangrijk dat studenten zich inleven in andere zienswijzen en een eigen visie ontwikkelen op complexe vraagstukken. Onze wereld verandert voortdurend en onze studenten ontwikkelen een academisch en kritisch vermogen om uitdagingen te begrijpen en mee te werken aan mogelijke oplossingen.

We zijn een Rotterdamse universiteit die studenten midden in onze Rotterdamse samenleving opleidt. We doen dat – in het licht van haar naamgever Desiderius Erasmus – nadrukkelijk ook in een internationale context. Onze studenten gaan naar het buitenland en andersom vinden we het belangrijk dat internationale studenten ook aan onze universiteit studeren. Dat geeft studenten de mogelijkheid om kennis te maken met andere manieren van denken. Of dat ze juist de vergelijkbaarheid en samenhang zien tussen landen en culturen. Het jaar 2023 was een veelbewogen jaar op internationaliseringsgebied. De EUR nam de uitdaging aan om opnieuw te onderzoeken hoe internationalisering past bij de manier waarop we onze studenten willen opleiden.

Onze nieuwe onderwijsvisie was ook een aanleiding om ons integrale beleid op toegankelijkheid te herzien. We willen een universiteit zijn waar iedereen welkom is en zich welkom voelt. Dat betekent dat we zo breed mogelijk willen kijken naar de vraag 'Hoe bieden we academisch toponderwijs voor studenten die vanuit een ander land bij ons willen komen studeren? Voor studenten die vanuit mbo/hbo naar de universiteit willen? Wiens ouders niet gestudeerd hebben? En voor mensen die al werk hebben?' Om de vragen te beantwoorden, kijken we naar de manier waarop we doceren en hoe we de campus en ons onderwijs inrichten.

We willen de werkdruk van docenten en studenten verlagen. Onderzoek laat zien dat studenten last hebben van de voortdurende prestatiedruk. In 2023 startten we met een initiatief om hier wat aan te doen. Een beter ingedeeld collegejaar ("Slimmer Academisch Jaar") moet rust en ruimte bieden om na pieken in bijvoorbeeld tentamen- en examenrondes weer even op te laden. Verschillende werkgroepen begonnen in 2023 met antwoorden op de volgende en andere vragen: 'Hoeveel weken geven we les? Hoe halen we de druk van tentaminering en examinering af? Hoe maken we ruimte om studenten van verschillende faculteiten makkelijker te laten samenwerken?' We doen dat in een dialoog binnen onze universiteit en we zijn er trots op dat we dat ook doen in een landelijk initiatief met het ministerie van OCW.

OCW-traject Een Slimmer Collegejaar (SCJ)

Het academisch jaar in Nederland is een van de langste in Europa. Recent onderzoek van De Jonge Akademie associeert een lang academisch jaar met een hogere werkdruk voor medewerkers en studenten. Het ministerie van OCW zette in 2022 het traject 'Een Slimmer Collegejaar' (SCJ) op om te bezien of het aantal weken onderwijs op een verantwoorde wijze terug is te brengen en/of bestaande onderwijsactiviteiten 'slimmer' ingericht kunnen worden, zodat er gedurende het collegejaar meer 'rust en ruimte' voor studenten en docenten ontstaat.

De EUR is samen met de Universiteit van Amsterdam penvoerder van deze landelijke pilot. Beide instellingen stelden begin 2023 een projectleider aan. Na de landelijke kick-off in maart leverden de projectleiders een projectplan op en organiseerden ze een succesvolle kennisdelingsbijeenkomst en legden ze de basis voor de monitoring van de landelijke pilot.

binnen de EUR doen drie faculteiten (ESHCC, RSM en ESL) mee met een autonome pilot. Bij ESHCC is het doel van de pilot om de pieken in de werkdruk te verminderen voor studenten en docenten. Dat gebeurt door de afwijkende BA-1 kalender van de opleidingen Geschiedenis en *IB History* te veranderen en waar mogelijk in lijn te brengen met de academische kalender van de andere opleidingen binnen de faculteit. Inmiddels is in kaart gebracht wat de wettelijke en facultaire kaders zijn waarbinnen zij (kunnen) opereren. Ook is een overzicht gemaakt van alternatieve academische kalenders en zijn gesprekken georganiseerd met stakeholders.

Bij RSM is de gewenste uitkomst van de pilot om het aantal weken onderwijs te verminderen, meer integratief te toetsen en meer geconcentreerd onderwijs aan te bieden. In 2023 voerde RSM voor de tweede keer een integratieve toets voor twee vakken uit. Daarnaast laste RSM in BSc1 een periode in met beperkt onderwijs. Hierdoor zijn veel docenten in die periode onderwijsvrij en kunnen studenten in deze periode ook op afstand studeren.

Om de studie- en werkdruk aan de EUR te verlichten en meer mogelijkheden voor interdisciplinaire en projectmatige samenwerking te creëren, is naast de deelname aan en penvoering van de landelijke pilot 'Een Slimmer Collegejaar' het interne EUR-traject Slimmer Academisch Jaar gestart (SAJ). Aan het begin van het jaar is een algemene verkenning opgeleverd waarin de behoeftes van de EUR op het vlak van een slimmer collegejaar in kaart zijn gebracht. De rest van het jaar stond in het teken van de ontwikkeling van een strategisch implementatieplan.

Impact gedreven onderwijs voor alle studenten

De onderwijsvisie legt grote nadruk op onderwijs waarin studenten worden opgeleid om vanuit Erasmiaanse waarden (wereldburger, wederkerig, bescheiden, verbindend en kritisch) met authentieke vraagstukken en met alle betrokkenen, een bijdrage te leveren aan bijvoorbeeld goede gezondheidszorg of een eerlijke inkomensverdeling. Het is de ambitie van de universiteit om dit 'impact gedreven' onderwijs verder te ontwikkelen. We blijven ons de komende jaren inzetten om alle studenten een (interdisciplinaire) leerervaring te bieden waar zij minimaal één keer in hun studie met authentieke vraagstukken van buiten de universiteit aan de slag gaan.

Impactleren is betrokken leren

Het onderwijsinnovatieprogramma *Impact at the Core* werkt samen met docenten in alle faculteiten om dit onderwijs vorm te geven. Dat gebeurt in cursussen in de bachelor- en masterprogramma's. Studenten van de *Erasmus School of Law* gingen aan de slag met juridische vraagstukken bij een Rechtswinkel op Rotterdam-Zuid. Studenten van de *Erasmus School of History, Culture and Communication* werkten aan de vraag hoe kunst en cultuur kunnen bijdragen aan duurzaamheidstransities. Bij de *Erasmus School of Social and Behavioural Sciences* (ESSB) kregen studenten de mogelijkheid om een honours-traject te volgen, gericht op het betrekken van zoveel mogelijk mensen bij de energietransitie. Studenten van alle bacheloropleidingen konden kiezen voor impactgerichte minoren (grote keuzevakken van 15 studiepunten).

Voorbeeld Werkplaats Crooswijk

Vanuit de ambitie om betrokken te zijn bij onze omgeving, startte *Impact at the Core* met de faculteit *Erasmus School of Social and Behavioural Science* (ESSB) met de bouw van een langdurige relatie met Crooswijk. Dit initiatief wordt ondersteund door de gemeente Rotterdam. Het doel is om studenten en medewerkers te laten leren van Crooswijk en via het onderwijs een positieve bijdrage te leveren aan de vraagstukken die in de wijk leven. Het uitgangspunt is om te werken vanuit de behoeften van de wijk en bij te dragen aan concrete oplossingen. In 2023 is geïnvesteerd in het opbouwen van relaties, het begrijpen van de vraagstukken die in wijk leven en het koppelen van deze vraagstukken aan geschikte opleidingen. In 2024 gaan de eerste studenten Bestuurskunde met een opdracht uit Crooswijk aan de slag in hun bachelor scriptie.

voorbeeld Lerende Gemeenschap Energietransitie

Met een dialoog over de energietransitie ging in 2023 de lerende gemeenschap over de energietransitie van start. Samen met het hbo en diverse partners vanuit de gemeente Rotterdam en het bedrijfsleven zocht de EUR concrete vraagstukken in de energietransitie waar nog geen goed antwoord op bestaat. In het honours-programma Energietransitie bogen studenten zich in samenwerking met externe partners over vraagstukken als rechtvaardigheid in het energiebeleid, energiearmoede en de barrières die mensen ervaren bij het verduurzamen van hun woning.

Bruggen bouwen met studenten: Erasmus Verbindt

Studenten vormen een belangrijke schakel met onze stad. Erasmus Verbindt is een initiatief van studenten voor de stad en de universiteit. Erasmus Verbindt helpt docenten actief om actuele casussen in het onderwijs een plaats te geven.

Impactgedreven leren centraal in je masteropleiding

In 2023 ging het programma *Master Societal Transitions* van de faculteit ESPhil van start, een volledig masterprogramma gericht op duurzame en rechtvaardige maatschappelijke transitie. Studenten leren inzichten uit verschillende disciplines – van filosofie tot ecologie – te verbinden met de praktijk. Zo leren zij complexe en hardnekkige duurzaamheidsproblemen te ontrafelen. Leiderschap en reflexiviteitstrainingen lopen als een rode draad door het programma. In plaats van een masterscriptie te schrijven, creëren studenten en docenten samen met maatschappelijke belanghebbenden een actiegericht transitie-interventie.

Strategische allianties

De EUR investeert in belangrijke samenwerkingen die het onderwijs beter met de maatschappelijke context verbinden:

- De LDE (Leiden, Delft, EUR) is de samenwerking met de Universiteit Leiden en de TU Delft en investeert vooral in een aanbod van gemeenschappelijke keuzevakken en afstudeeropdrachten. In 2023 werd het aanbod onder meer uitgebreid met de minor (een keuzevak van 30 studiepunten) *Authenticity and Art Crime*. Studenten onderzochten hoe kunstvervalsing van invloed is op de internationale kunstmarkt en welke juridische en ethische uitgangspunten van invloed zijn. In het *LDE Centre for Sustainability* werkten interdisciplinaire studententeams aan een duurzaamheidsuitdaging.
- In het Convergentie initiatief waarin de EUR samen met het Erasmus MC en de TU Delft werkt aan een meer samenhangende aanpak op een aantal urgente maatschappelijke vraagstukken, werden (online) seminars en workshops gehouden over de thema's *Health & Technology*, *Healthy Start*, *Pandemic Preparedness Center (PDPC)* en *AI Data & Digitalisation*. Het PDPC organiseerde een cursus in virologie. Leden van het *Convergence Human Mobility Center Flagship* organiseerden met partners een *Spring School* over thuisrevalidatie na een beroerte.

Het Europees perspectief: UNIC

De EUR leidt een belangrijk initiatief voor samenwerking tussen Europese Universiteiten UNIC. Binnen UNIC werken tien universiteiten in zogenaamde postindustriële steden samen. De missie van UNIC is om door inclusief onderwijs, innovatief onderzoek en de betrokkenheid van lokale partners een positieve impact te hebben op de ontwikkeling van de postindustriële steden.

In 2023 is vanuit UNIC het gezamenlijk MSc-programma gestart over '*Redesigning the Post-Industrial City*'. Dit tweejarige Europese masterprogramma voert de EUR uit met onze partners in Cork, Bochum, Oulu, Koc, Deusto, Luik en Zagreb. Studenten in Europese steden werken aan ontwikkelingen die worden beïnvloed door een

veranderende economie en kumaat verandering. Het masterprogramma leert studenten om op een interdisciplinaire manier te werken aan deze vraagstukken. Voorlopig krijgen Nederlandse studenten hun diploma van de Duitse universiteit. We hopen dat deze opleiding uiteindelijk ook een in Nederland een positief besluit krijgt van OCW.

Binnen UNIC worden nieuwe vormen van onderwijs ontwikkeld en wordt de kennis daarover gedeeld met de partners. Dr. [Ginie Servant-Miklos](#) leidde in 2023 een *Summer Schoolprogramma* over onderwijsvernieuwing.

Internationaal opereren in een nationale context

Voor de EUR is het opleiden van studenten in een bredere internationale wetenschappelijke omgeving essentieel. We werken in ons onderwijs actief samen met de stad Rotterdam, maar combineren dat met samenwerking in onderwijs, onderzoek en met uitwisseling in een netwerk van partners in Europa en met universiteiten van over de hele wereld. Zo kunnen studenten lokale, regionale en nationale uitdagingen plaatsen in een wereldwijde context en ontwikkelen zij een kritisch en analytisch vermogen om de complexiteit in die mondiale globale context te begrijpen. Om dit mogelijk te maken, vragen we beurzen aan in Europa. De belangrijkste zijn het Erasmus+ programma en *Horizon Europe*. In 2023 zijn 28 *Grants* (beurzen) toegekend waarbij EUR penvoerder of partner is (totale waarde ongeveer € 82 miljoen).

De EUR streeft naar een goede en constructieve balans tussen de 'blik naar buiten' en de 'blik naar binnen'. De voorgenomen Wet Internationalisering in Balans (WIB) die in 2023 in consultatie is gegaan, dwingt ons nu om de blik vooral naar binnen te richten. Deze wet krijgt een belangrijke impact op onze doelen en ambities voor het internationaliseringsbeleid in onze bacheloropleidingen. Maar het biedt ook kansen om de meerwaarde van internationalisering en het nut van anderstalig onderwijs te herijken en opnieuw te definiëren binnen de nationale politieke context. Daarnaast helpt het om de verbinding met de regionale en de internationale arbeidsmarkt te versterken.

In 2022 nam de universiteit in overleg met het ministerie al de volgende maatregelen:

- Geen actieve werving van internationale studenten.
- Geen nieuwe Engelstalige bacheloropleidingen.
- Voorlichting over huisvesting met daarbij de nadrukkelijke oproep aan studenten om niet naar Rotterdam te komen zonder garantie op huisvesting.

In samenwerking en afstemming met de andere Nederlandse universiteiten zijn in 2023 de voorbereidingen getroffen om tot zelfregie te komen. Hiermee willen de universiteiten maatregelen nemen om de internationale instroom te beheersen, de toegankelijkheid voor Nederlandse studenten te verzekeren, het Nederlands als academische taal te versterken en de kans op behoud van internationaal talent te vergroten.

Het Europees perspectief: UNIC & EIT

De Europese alliantie UNIC is vanwege de internationale samenwerking belangrijk voor de EUR. Binnen UNIC werken tien universiteiten in zogenaamde postindustriële steden samen. De missie van UNIC is om door inclusief onderwijs, innovatief onderzoek en de betrokkenheid van lokale partners een positieve impact te hebben op de ontwikkeling van de postindustriële steden. Deelnemende universiteiten zijn, naast de EUR, Koc University Istanbul, Ruhr University Bochum, University of Liège, University College Cork, University of Deusto, University of Oulu, en University of Zagreb. De alliantie wil in de ontwikkeling naar een Europese Universiteit een voorbeeld zijn voor het Europese onderwijs van de toekomst.

Na een intensief bouwjaar in 2021, heeft UNIC in 2022 grote vorderingen gemaakt. Er zijn twee universiteiten aan het samenwerkingsverband toegevoegd: Malmö Universiteit en de Universiteit van Łódź. In samenwerking met International Office (IO) is gewerkt aan uitbreiding van de partnerovereenkomsten tussen de deelnemende universiteiten.

Om studentenmobiliteit verder te bevorderen, kwamen er op acht universiteiten twee joint-masterprogramma's en werd een online course-catalogus ontwikkeld. Deze catalogus biedt Europese studenten de mogelijkheid om cursussen te volgen aan de EUR.

Impactgedreven onderwijs is een belangrijk aandachtspunt voor de deelnemende universiteiten binnen UNIC. Vanwege dat belang werken studenten samen aan maatschappelijke uitdagingen die in alle lidstaten een rol spelen. In het kader van *Redefining the Classroom* ontwikkelde Erasmus X twee *city labs* waarin studenten zich onder meer bogen over ongelijkheid in stedelijke gebieden. Verder zijn er in het kader van het *honours-programme 'Tackling Inequalities'* onderwijsactiviteiten georganiseerd bij onze partners. In het najaar zijn Virtual Meeting Platforms georganiseerd rondom de thema's *Renewable Energy* en *Ageing Well*. Sprekers waren Julia Witmayer (DIT Platform) en Warsha Jagroep.

De samenwerking tussen docenten en medewerkers van de deelnemende universiteiten werd geïntensiveerd. Samen met de Ruhr Universitat Bochum ontwikkelde CLI een korte cursus, ook wel *microlab* genoemd, gericht op vaardigheden om deel te nemen aan een virtuele uitwisseling. Verder verzorgde de EUR een succesvolle training over diversiteit en inclusie voor medewerkers van de UNIC-partneruniversiteiten.

De opgedane kennis en ervaringen in UNIC zijn relevant voor de te ontwikkelen activiteiten binnen *Erasmus Institute of Innovation & Technology (EIT) Culture & Creativity*. Dat geldt vooral voor ontwikkelingen van internationale onderwijsprogramma's, het creëren van *societal impact* en multi-stakeholder samenwerking. Een verbinding tussen deze twee grootschalige strategische Europese programma's is ook genoemd in de UNIC 2.0 *extension proposal* waaraan hard is gewerkt najaar 2022. Het formele startschot was een succesvolle strategische conferentie met alle UNIC-partners.

De EUR is met ESHCC en Rotterdam School of Management (RSM) onderdeel van een alliantie die afgelopen zomer een biding voor de nieuwe *EIT Culture & Creativity* won. Deze, door *Horizon Europe* gefinancierde *Knowledge and Innovation Community (KIC)* ging direct van start en biedt, net als UNIC (in combinatie met *UNIC Engaged Research* (UNIC4ER)), een strategisch kans om onderwijs en onderzoek samen te brengen, *societal impact* te creëren en samenwerking met een grote verscheidenheid aan stakeholders op te zetten. De impact is vooral structureel en systemisch gericht en vraagt om goede inbedding in de organisatie als geheel waarbij alle faculteiten worden betrokken. Op deze wijze dragen dit soort strategische initiatieven in belangrijke mate bij aan de EUR Strategie 2024 en de EUR *core values*.

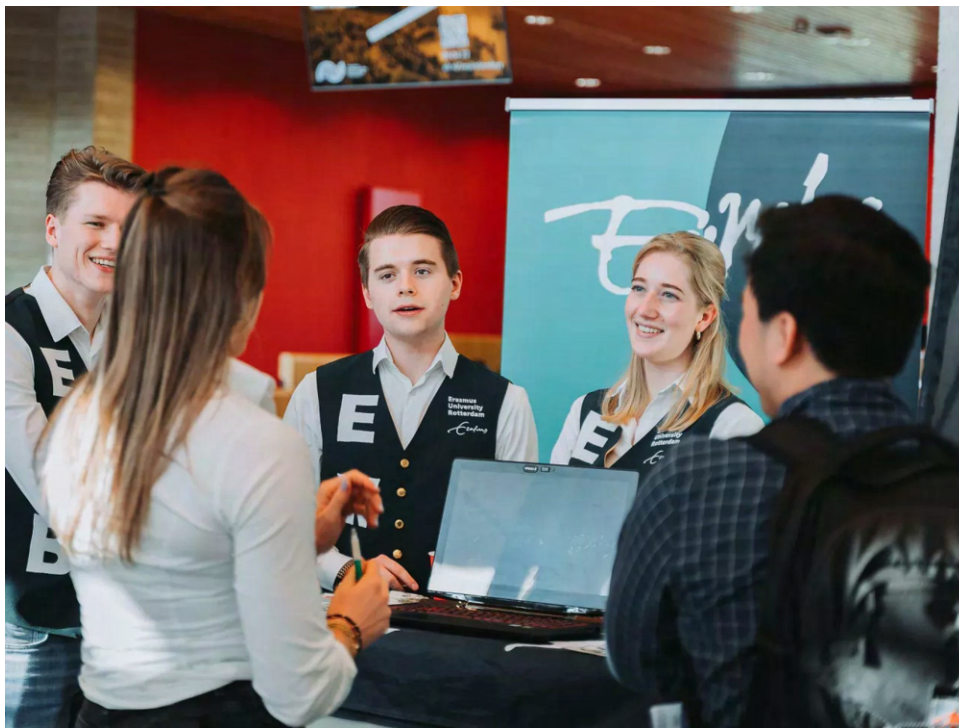
Studentenwelzijn

In het nieuwe Bestuursakkoord ligt de focus nadrukkelijk op het verbeteren van studentenwelzijn. De EUR zette al in 2020 een breed programma op om het welzijn van studenten bespreekbaar te maken en met preventieprogramma's te verbeteren. De *Living Room* kreeg in 2023 een structurele plek op de campus en trekt gemiddeld negentig bezoekers per dag die zich daar even ontspannen of in de *Personal Support Hub* deelnemen aan laagdrempelige consultatie-uren. Ook organiseren ze workshops rond actuele thema's zoals omgaan met stress, slaapproblemen, verslaving en mantelzorg.

Om mentale weerbaarheid bespreekbaar te maken werden een animatiemuseum ontwikkeld en campagnes georganiseerd. In 2023 namen in totaal 6000 studenten deel aan de halfjaarlijkse *Wellbeing Weeks*.

Persoonlijke ontwikkeling is een belangrijk instrument om studenten weerbaarder te maken en problemen te voorkomen. In samenwerking met faculteiten zijn twee programma's voor persoonlijke ontwikkeling geïmplementeerd, waaraan 150 masterstudenten deelnemen. Parallel wordt er gewerkt aan docententrainingen en worden gesprekken gevoerd over wat beter kan. Het leidde tot de aanstelling van een 'welzijn officer' bij de faculteiten die borgt dat ook in het onderwijs aandacht wordt besteed aan welzijn.

Alles wat binnen het Programma Studentenwelzijn gebeurt, is evidence-based. De jaarlijkse EUR- en de tweejaarlijkse landelijke Monitor Studentenwelzijn laten een licht positieve trend zien, maar het algemene beeld van de mentale gezondheid van studenten baart nog steeds zorgen. Dat blijkt onder meer uit middelengebruik en depressie. Mede met behulp van een *ROOM-App* (over de mentale gezondheid van studenten) wordt een wetenschappelijke database aangelegd. Doel is de opgebouwde kennis over studentenwelzijn, zowel nationaal als internationaal te integreren en te delen.

Community for Learning & Innovation: motor voor goed onderwijs

De innovatiekracht van docenten wordt door de *Community for Learning & Innovation* (CLI) ondersteund binnen het thema 'Professionele ontwikkeling van docenten'. De CLI draagt bij aan een stimulerend klimaat waarin docenten zich permanent kunnen ontwikkelen.

Docenten kunnen deelnemen aan cursussen, workshops en seminars die hen helpen bij het aanpassen van het onderwijs op maatschappelijke veranderingen, nieuwe didactische inzichten uit wetenschap en praktijk en nieuwe technologische mogelijkheden. Naast het standaardaanbod (Basiskwalificatie Onderwijs (BKO), de Senior Kwalificatie Onderwijs (SKO) en de Leergang Onderwijskundig Leiderschap (LOL), worden microlabs (korte *how-to* modules) aangeboden. In totaal kregen 131 docenten een BKO-certificaat, 31 docenten een SKO-certificaat, zeven docenten een SKE (examenkwalificatie)-certificaat en namen 349 docenten deel aan een microlab.

Docenten worden uitgenodigd om deel te nemen aan diverse *Communities of Practice*. In de *COP Capacity of Lecturers* (CIC) verkennen docenten gezamenlijk manieren om onderwijs te verbeteren. Het CIC wil daarbij docenten tot sleutelfiguren maken bij het realiseren van de strategische doelen, met betrekking tot toekomstgericht onderwijs. Daarnaast is er ook een netwerk van onderwijskundigen. CIC specificeert de ondersteuning die docenten nodig hebben in verschillende onderwijsfasen (van ontwerp tot beoordeling) en tijdens verschillende fasen in hun loopbaan aan de universiteit.

Docenten kunnen ook inspiratie halen uit de werkvormen voor activerend onderwijs van *TeachEUR*. Er is een dashboard gerealiseerd waar het opleidingsaanbod van de CLI, Risbo en het *Learning & Career Centre* (LCC) overzichtelijk wordt gepresenteerd. De managementinformatie over docentontwikkeling is ook verbeterd. In een werkgroep wordt, in afstemming met Erkennen en Waarderen, het aanbod trainingen van de LCC verder doorontwikkeld.

Toekomstgericht onderwijs: online

Volgend uit de ambities uit de herijkte onderwijsvisie draagt *ErasmusU_Online* bij aan de toegankelijkheid en inclusie van het onderwijs door samen met faculteiten online-programma's en -vakken voor specifieke doelgroepen (bijvoorbeeld pre-masters en studenten die niet naar campus kunnen komen) te ontwikkelen als aanvulling op het reguliere campusonderwijs. In 2023-2024 bestond het aanbod uit het fulltime masterprogramma *Psychology of the Digital Media* (2022-2023), de pre-master Gezondheidswetenschappen van ESHPM en de online master *Public Governance, Management and Policy* (ESSB). Er werd gestart met het herontwerp van een *blended pre-master* Pedagogische Wetenschappen en aan de hybride en online Bachelor *Philosophy Specific Degree* aan ESPhil. Dit programma is voor studenten die filosofie als tweede studie willen volgen.

Onlineonderwijs vraagt andere vaardigheden van zowel docenten als studenten. Daarom ontwerpen we het onderwijs in brede teams met deskundigen en studenten. Docenten en ondersteuners verbeteren niet alleen hun onderwijs, maar groeien ook in hun professionele ontwikkeling.

Onderwijsinnovatie bij faculteiten

In 2023 hielp de CLI de faculteiten bij de uitvoering van 43 innovatieprojecten. Een mooi voorbeeld is het '*flipping the classroom*'-project voor het vak economie van ESSB. CLI ondersteunde hierin door hun 'traditionele' colleges om te zetten in een *blended* aanpak met ongeveer vijftig webcasts, extra activerende activiteiten en enkele animatievideo's. Zowel studenten als docenten rapporteren een hogere studie- en onderwijsmotivatie.

De CLI organiseert ook digitaliseringsprojecten in samenwerking met *Erasmus Digitalisation & Information Services* (EDIS). Een voorbeeld is de hulp aan faculteiten bij het selecteren en gebruiken van een e-portfolio tool dat onder wordt gebruikt voor programmatisch toetsen. Een tweede onderwerp is het samenbrengen van informatie, ondersteunend materiaal en training voor het gebruik van generatieve AI in het onderwijs. Een derde onderwerp is '*future learning spaces*' waarbij de EUR samen met belanghebbenden ideeën ontwikkelen en testen voor de ruimten waarin onderwijsactiviteiten kunnen plaatsvinden. Een voorbeeld hiervan is de Holobox in het Education Lab.

Co-creatie met studenten is een belangrijk onderdeel van de innovatie aanpak van de EUR. *Students-for-Students* faciliteert de CLI-initiatieven ter verbetering en aanvulling van het onderwijs. Een mooi voorbeeld is *LifeVersity*. Studenten organiseren daarbij online vaardigheidscursussen voor studenten. In 2023 namen ongeveer tweeduizend studenten deel aan cursussen, gericht op onder meer spreken in het openbaar, leiderschap, welbevinden, creativiteit & innovatie en carrière. In 2023 zijn voorbereidingen getroffen voor doorontwikkeling van *LifeVersity* als een sociale onderneming onder de EUR-holding.

Onderzoek & evaluatie van onderwijsverbetering

De EUR profileert zich als een universiteit die niet alleen belang hecht aan de innovatie van onderwijs, maar ook aan de empirische evaluatie van de effecten van dergelijke innovaties. Docenten die een onderwijsinnovatie willen invoeren en evalueren, kunnen gebruik maken van *CLI-fellowships*. Docenten worden dan desgewenst één dag per week vrijgesteld om hun project uit te voeren. In 2023 waren er 22 CLI-fellows actief. Het onderzoek van de fellows concentreert zich vooral rondom online- en blended-onderwijs, motivatie en welbevinden van studenten en docenten en vaardigheidsonderwijs. Fellows delen hun kennis in de *Community*. Onder leiding van de *CLI research ambassador* is een interessante reeks researchlunches georganiseerd waarbij zowel de CLI-fellows als de PhD-studenten actief worden betrokken en zij de gelegenheid krijgen de voortgang of resultaten.

Inzet op innovatie voor het onderwijs van de toekomst: Erasmus X

De onderwijsvisie zet in op 'future education' omdat leren en werken in de toekomst gaan veranderen. Erasmus X is een onderwijsinnovatieprogramma dat zich hierop richt, in samenwerking met studenten.

Impact & Engagement

In 2023 lag de focus op het leren in de stad. In het *HefHouse* in Rotterdam-Zuid werd het interdisciplinaire programma *Redefining the Classroom* uitgevoerd. De focus in dit programma ligt op sociale impact: het verruimen van onderwijskansen en het verminderen van sociale ongelijkheid. Het leren van de student start vanuit de lokale gemeenschap, in de wijken van de stad. Samen met belanghebbenden en bewoners in de wijk worden uitdagingen geformuleerd.

Erasmus X onderzoekt in dit project welke leeraanpak het beste werkt om de academische professional van de toekomst op te leiden die leert samenwerken en co-creëren met belanghebbenden met een verschillend perspectief. Er wordt al actief samengewerkt met studenten van de Hogeschool Rotterdam; in 2024 wordt dat uitgebreid met studenten uit het mbo.

Future Education

Tweede speerpunt van Erasmus X is het ontwikkelen van een wezenlijk andere manier van leren met behulp van *EdTech* en AI. Erasmus X haalt de nieuwste ontwikkelingen van buiten de universiteit naar binnen. Zij bouwt voort op een innovatief portfolio: van de student-gerichte apps zoals het *Prometheus Game* (een complex oplossingsgericht spel voor studenten), of de *Ace Yourself app*, (een nieuwe app voor het ontwikkelen van student agency, leer- en overdraagbare vaardigheden). De snelle evolutie in *Virtual Reality* en AI leidde tot nieuwe initiatieven zoals *Immersive Tech*, dat gaat over het ontwerp van simulaties die het 'echte leven' binnenbrengen in het klaslokaal, en het project *Explore*, waarin studenten en docenten samen problemen en mogelijkheden die GenAI te ontdekken.

Engagement en Inclusief onderwijs

In de onderwijsvisie ligt er een nadruk op toegankelijkheid en inclusie van ons onderwijs. Het IDEA (*Inclusion, Diversity, Equity and Access*) Center richt zich op het wegnemen van drempels en uitsluitingsmechanismen (zoals impliciete vooroordelen) in het onderwijs, van instroom tot en met diplomering. In 2023 werd een belangrijke vervolgstap gemaakt met het instellen van de *Student Council for Equity, Diversity, and Inclusion* (SCEDI). Die council zal een cruciale rol spelen bij het beantwoorden van vragen van studenten vanuit verschillende perspectieven. Het IDEA Center lanceerde daarnaast het Kennisplatform over Inclusief Onderwijs. Dit online platform biedt duidelijke en uitgebreide informatie over een verscheidenheid aan instrumenten en trainingsmaterialen die docenten kunnen integreren in hun leeromgeving, zowel voor henzelf als voor hun studenten, om een meer inclusieve onderwijsomgeving te creëren.

Het IDEA Center werkt samen met docenten aan de EUR. In 2023 werd een workshop georganiseerd over goede praktijken in inclusief onderwijs en het ontwerpen van een inclusief curriculum. Doel van de workshop was het bespreken van de fundamentele principes en concepten met betrekking tot het ontwerpen van een inclusief curriculum. Daarbij ligt de focus op alle onderdelen van het curriculum: leerdoelen, literatuur, beoordeling, en lesgeven en leren.

IDEA zet inclusie op de agenda binnen de EUR en doet dat ook met evenementen. Tijdens de novembereditie van de *Student Wellbeing Weeks* stonden twee impactvolle workshops centraal. 'Cross the Line' vroeg studenten om fysiek naar de overkant te gaan als een vraag overeenkwam met hun ervaringen en creëerde zo een ruimte voor deelnemers om hun verhalen te delen in een veilige omgeving. In de tweede workshop, 'Talking Taboo', werden in open dialogen lastige en taboeonderwerpen besproken, waaronder geestelijke gezondheid, *online shaming* en huiselijk en seksueel geweld.

Sociale veiligheid voor studenten: Amnesty-manifest

Op 19 oktober kwamen Amnesty International en verschillende Nederlandse hoger onderwijsinstellingen naar de EUR voor een werkbezoek in het kader van het project '*Let's talk about Yes*'. Er waren gesprekken over verschillende interventies gericht op sociale veiligheid, en in het bijzonder interventies tegen seksueel geweld aan onze universiteit en aan andere onderwijsinstellingen.

Bijeenkomsten organiseren in moeilijke tijden

In samenwerking met verschillende afdelingen en studentenorganisaties van de EUR hebben we in lastige tijden zowel formele als informele bijeenkomsten georganiseerd. In de nasleep van de aardbevingen in Turkije, Syrië en Marokko, het incident in het Erasmus MC en de situatie in Israël en Gaza, hebben we onze steun aan studenten en medewerkers uitgebreid.

Onderwijsaanbod en onderwijskwaliteit

In 2023 werden voorbereidingen getroffen voor de verdere ontwikkeling van opleidingen gericht op impact en engagement:

- De wo-masterprogramma's '*Marketing in the Age of Data and AI*' en '*Sustainability Management*', twee volledig online aangeboden programma's.
- Het wo-masterprogramma '*Redesigning the Post-Industrial City (RePIC)*', binnen *European University of Post-Industrial Cities (UNIC)*, bedoeld voor studenten in Nederland en de Europese alliantie partners binnen UNIC.

In het kader van portfoliomanagement is de onderzoeksmaster *Clinical Research* beëindigd, evenals de post-initiële wo-master Commercieel Privaatrecht.

Opleidingsevaluaties

In het kader van het behoud van de onderwijskwaliteit laat de EUR alle opleidingen accrediteren door de Nederlands Vlaamse Accreditatie Organisatie (NVAO). In 2023 rondde tien opleidingen een accreditatie van een bestaande opleiding door de NVAO positief af. Bij negen opleidingen vond het visitatiebezoek plaats en volgt de besluitvorming van de NVAO in de loop van 2024.

Zeven opleidingen die geen NVAO-evaluatie ondergingen, nodigden wel een panel uit voor peer-review in het kader van de tussentijdse opleidingsevaluaties. Die evaluaties zijn kenmerkend voor het kwaliteitszorgsysteem van de EUR. De EUR vindt het belangrijk dat de opleidingen een goede samenhang hebben, aansluiten bij de beginsituatie

van de studenten en bij de eisen van de beroepspraktijk. De EUR bezet ook op de opleidingen onderwijs bieden dat aansluit bij de profilering van de EUR, bijvoorbeeld op impact en engagement.

Interne kwaliteitszorg

In 2023 is de nieuwe onderwijsvisie van de EUR vastgesteld. Binnen faculteiten is gestart met de verdere operationalisering van die onderwijsvisie in plannen en doelstellingen. Vanuit deze herijkte visies wordt ingezet op de doorontwikkeling van de kwaliteitscultuur en het kwaliteitszorgsysteem van de EUR. In 2023 zijn de eerste contouren geschetst voor een vernieuwde kwaliteitszorgvisie. De doorontwikkeling van de interne kwaliteitszorg is gericht op eigenaarschap en (zelf-)vertrouwen, zowel wat betreft cultuur als systeem.

Medezeggenschap

In een kwaliteitscultuur is een sterke verbinding met faculteitsraden en opleidingscommissies belangrijk. Het kan op dat gebied nog beter. In 2023 is daarom een centrale medezeggenschapscoördinator aangesteld, die invulling geeft aan de versterking en doorontwikkeling van een 'Erasmiaanse' visie op de positionering van de Opleidingscommissies.

Opleidingstabel

tabel 1

Opleidingsaccreditaties, NVAO besluit in 2023	panelbezoek	NVAO inleverdatum	NVAO- besluit	type aanvraag
B Nanobiologie (joint degree)	05-23-2022	11- 1-2022	31-1-2023 (positief)	Accreditatie bestaande opleiding
M Nanobiology (joint degree)	05-23-2022	11- 1-2022	16-2-2023 (positief)	Accreditatie bestaande opleiding
B Economie en Bedrijfseconomie	3&4-11-2022	05- 1-2023	29-6-2023 (positief)	Accreditatie bestaande opleiding
B Fiscale Economie	3&4-11-2022	05- 1-2023	18-7-2023 (positief)	Accreditatie bestaande opleiding via European Approach
B Econometrie en Operationele Research	3&4-11-2022	05- 1-2023	29-6-2023 (positief)	Accreditatie bestaande opleiding via European Approach
M Econometrics and Management Science	3&4-11-2022	05- 1-2023	29-6-2023 (positief)	Accreditatie bestaande opleiding
M Economics and Business	3&4-11-2022	05- 1-2023	27-6-2023 (positief)	Accreditatie bestaande opleiding
M Fiscale Economie	3&4-11-2022	05- 1-2023	27-6-2023 (positief)	Accreditatie bestaande opleiding
M Accounting, Auditing and Control	3&4-11-2022	05- 1-2023	30-6-2023 (positief)	Accreditatie bestaande opleiding
M Executive Master of Finance and Control	11- 8-2022	05- 1-2023	5-7-2023 (positief)	Accreditatie bestaande opleiding, via TUDelft (penvoerder)

Opleidingsaccreditaties, beoordeling in 2023	panelbezoek	NVAO inleverdatum	NVAO- besluit	type aanvraag
B Filosofie	21&22-11-2023	05- 1-2024		
B Filosofie van een Bepaald Wetenschapsgebied	21&22-11-2023	05- 1-2024		Accreditatie bestaande opleiding
M Filosofie (research)	21&22-11-2023	05- 1-2024		Accreditatie bestaande opleiding
M Filosofie	21&22-11-2023	05- 1-2024		Accreditatie bestaande opleiding
B Bestuurskunde	26&27-10-2023	05- 1-2024		Accreditatie bestaande opleiding
M Public Administration	26&27-10-2023	05- 1-2024		Accreditatie bestaande opleiding
M Research in Public Administration and Organizational Science (research)	26&27-10-2023	05- 1-2024		Accreditatie bestaande opleiding
M International Public Management and Public Policy	26&27-10-2023	05- 1-2024		Accreditatie bestaande opleiding
M Technical Medicine (joint degree)	10-24-2023	05- 1-2024		Accreditatie bestaande opleiding

Overig	NVAO- besluit	type aanvraag
M People, Organisations & Change	30-03-2023 (positief)	Planningsneutrale conversie
M Commercieel Privaatrecht	09-20-2023	Beëindiging
M Clinical Research (research)		Beëindiging
Int. Master's in Adv. Research in Criminology	16-1-2023 (negatief)	Macrodoelmatigheidstoets CDHO
M Redesigning the Post Industrial City (joint degree)	in behandeling	Macrodoelmatigheidstoets CDHO
M Redesigning the Post Industrial City (joint degree)	in behandeling	overname accreditatie volgens European Approach
M Marketing in the Age of Data and AI	in behandeling	Toets nieuwe opleiding
M Sustainability Management	in behandeling	Toets nieuwe opleiding

Tussentijdse opleidingsevaluatie

tabel 2

Tussentijdse opleidingsevaluaties	Panelbezoek
M Mediastudies	21&22 -11-2023
M Mediastudies (research)	21&22 -11-2023
B Int. Bach. Progr. Communication and Media	21&22 -11-2023
B Geschiedenis	21&22 -11-2023
M Geschiedenis	21&22 -11-2023
B Algemene Cultuurwetenschappen	21&22 -11-2023
M Kunst- & cultuurwetenschappen	21&22 -11-2023

UITGELICHT

Slimmer academisch jaar

Binnen de EUR doen drie faculteiten mee met een autonome pilot in het kader van het OCW-traject 'Een Slimmer Collegejaar' (SCJ). ESL wil met haar pilot het studiejaar verkorten en de werkdruk verlagen door het anders vormgeven van het scriptietraject en andere werkvormen te introduceren. Voor de mastervariant Recht en Technologie is er geen eindschrijving meer, maar een meesterproef in een portfolio volgens de methode *design thinking*. De student wordt begeleid door een portfoliocoach en het designproces is onderdeel van de academische vaardigheden. De opleiding ging in 2023-2024 van start.

Zie ook elders in dit hoofdstuk.

Hoofdstuk 4 Kwaliteit – Zes thema's, één universiteit

Inleiding

De Erasmus Universiteit (EUR) krijgt sinds 2019 middelen om de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren. Ieder jaar rapporteert de universiteit over uitvoering van afspraken met medezeggenschap. In 2021 deed de EUR dat uitgebreid, net als in 2024. In de tussentijdse jaarverslagen wordt slechts gerapporteerd over de belangrijkste ontwikkelingen.

In 2023 ontving de EUR initieel € 17,764 miljoen in het kader van de Kwaliteitsafspraken Hoger Onderwijs. De middelen Kwaliteitsafspraken droegen in 2023 bij aan de thema's van de Kwaliteits- en Innovatiekalender die de EUR in 2019 opstelde om te werken aan de verbetering van de kwaliteit van het onderwijs. Deze thema's zijn: het versterken van de innovatie en de professionaliteit van de docent (OCW-thema 4 en 6); de verbetering van het welzijn en de persoonlijke en professionele ontwikkeling van studenten (OCW-thema 1 en 2); het implementeren van onderwijs dat studenten in staat stelt om ingewikkelde en complexe problemen op basis van realistisch vraagstukken in de buitenwereld te leren begrijpen (impact gedreven leren, OCW-thema 4); en tot slot: de verbeteringen op het gebied van onlineonderwijs (OCW-thema 4 en 5). De Community voor Leren en Innoveren ondersteunt de faculteiten op docentprofessionalisering en op online leren (OCW-thema 4 en 5). Het programma Erasmus X jaagt innovaties aan die de kwaliteit van het onderwijs verder versterken. Dit hoofdstuk vat de bestedingen en de voortgang samen over het jaar 2023. Deze rapportage bouwt voort op de uitgebreide rapportage over 2019-2021 die in het jaarverslag over 2021 werd opgenomen.

Financiële verantwoording

Hieronder in tabel 3 de verantwoording van de bestedingen volgens de OCW-thema's. De onderbesteding is 14% ten opzichte van de toegekende middelen en is voornamelijk te verklaren door achterstand in besteding bij het Erasmus MC. Het Erasmus MC investeert flink in hybride en online onderwijs en wil met dat doel de voorzieningen in het onderwijscentrum verbeteren, nu dat centrum sowieso verbouwd wordt. Omdat de bouw van het onderwijscentrum vertraagde, kon ook de voorzieningen in de leeromgeving niet worden aangepast. De verwachting is, dat dit eind 2024 is opgelost. De medezeggenschap is geïnformeerd.

Overzicht investeringen per thema Kwaliteitsafspraken OCW 2023, x € 1.000.

tabel 3

OCW Thema	Realisatie 2022	Realisatie 2023
1 Kleinschalig intensief	4.054	4.014
2 Meer en betere begeleiding	2.632	3.305
3 Studiesucces		3
4 Onderwijsdifferentiatie	6.338	8.686
5 Onderwijsfaciliteiten	274	236
6 Professionalisering/docentkwaliteit	688	1503
Grand Total	13.986	17.747

De EUR gebruikt intern andere themabenoamingen dan de regeling van OCW in 2018 opstelde. De benamingen van de EUR passen bij de strategie en onderwijsvisie van de EUR. De koppeling met de OCW-thema's wordt echter altijd aangegeven. De bestedingen van € 17,747 miljoen worden daarom hieronder in EUR-terminologie gegeven.

Overzicht investeringen per thema Erasmus Universiteit 2023, x € 1.000.

tabel 4

EUR-thema	Realisatie 2022	Realisatie 2023
1 Personal Professional Development	3.996	4.520
2 Innovation Capacity	2.836	3.335
3 Personal Learning Online Facilities	2.288	2.124
4 Student Wellbeing	508	918
5 Impact at the Core	1.050	1.839
6 Innovative Space	1.264	2.164
7 CLI	2.045	2.847
Grand Total	13.987	17.747

De EUR verdeelt de meeste middelen Kwaliteitsafspraken direct over haar faculteiten, zoals aangegeven in tabel 5.

Overzicht investeringen per faculteit Erasmus Universiteit 2023, x € 1.000.

tabel 5

	Realisatie 2022	Budget 2023	Realisatie FY 2023
FGG/EMC	773	1.766	595
ESE	1.777	2.661	2.276
ESHPM	439	429	391
ESL	1.587	2.036	1.961
ESSB incl. EUC	1.990	2.267	2.128
ESHCC	361	564	333
RSM	1.919	2.216	2.142
ESPhil	273	288	229
Grand Total	9.120	12.227	10.055

De activiteiten van de faculteiten worden aangevuld door diensten van de Community voor Leren en Innoveren (CLI) en een drietal thematische programma's. Hun bestedingen over 2023 staan in onderstaande tabel.

Overzicht investeringen centrale programma's Erasmus Universiteit 2023, x € 1.000.

tabel 6

	Realisatie 2022	Budget 2023	Realisatie 2023
Erasmus X	1.264	1.400	2.164
Impact at the Core	1.050	1.268	1.785
Student Wellbeing	508	665	751
CLI	2.045	2.000	2.847
NTV middelen		1.219	146
Centrale programma's	4.867	6.552	7.693
Grand Total	9.734	13.104	15.386

toelichting op de thema's tot en met 2023

Om een beter inzicht te krijgen wat de investeringen in 2023 opleverden, volgt hier een overzicht per thema.

Persoonlijke en Professionele Ontwikkeling en het Welzijn van de Student (OCW-thema's 1 en 2)

De belofte van de onderwijsvisie en de Kwaliteitsafspraken is, dat eind 2024 de meeste onderwijsprogramma's vaardigheidsonderwijs hebben georganiseerd om studenten beter op te leiden als academische professionals en dat er een goede aanpak is om studenten (mentaal) weerbaar te maken. Vooruitkijkend naar 2024 is er de verwachting dat de EUR de volgende doelen haalt:

- De meeste faculteiten hebben vaardigheids cursussen die zich richten op de persoonlijke ontwikkeling en/of de aansluiting met de loopbaan/arbeidsmarkt.
- De EUR verbetert preventie, maakt mentale problemen bespreekbaar en stroomlijnt en actualiseert het zorgaanbod.

In de periode 2019-2022 hebben de meeste faculteiten onderwijs ontwikkeld gericht op studie- en beroepsvaardigheden. Erasmus MC, *Erasmus School of History en Communication* (ESHCC) en *Erasmus School of Philosophy* (Esphil) en *Rotterdam School of Management* (RSM) hebben de vaardigheids cursussen inmiddels geïmplementeerd. *Erasmus University College* en *Erasmus School of Economics* (ESE) ontwikkelden in 2023 respectievelijk carrière- en loopbaanoriëntatie- en studievaardigheden. ESE doet dat zoveel mogelijk flexibel (met een keuzemenu). *Erasmus School of Law* zet nog steeds veel ontwikkelcapaciteit van *Learning Innovatoren* in op betere begeleiding van de student en is bezig met de laatste fase van haar Juridische Academische Vaardighedenlijn bij de vakgroep Criminologie.

Aanvullend op de faculteiten werken centrale programma's om het persoonlijk ontwikkelpad van de student verder te versterken:

- *Impact at the Core* startte in 2023 het initiatief 'Student Journey' samen met Esphil. Samen met alle faculteiten wordt gekeken waar studenten belangrijke stappen maken in hun studiercarrière en hoe deze beter begeleid zouden kunnen worden.
- *Wellbeing* startte met een pilot online mentoring. Studenten krijgen professionele begeleiding gericht op het snijvlak van studie en persoonlijk welzijn.
- *LifeVersity* (<https://www.lifeversity.nl/>) organiseerde 102 cursussen leiderschap en persoonlijke effectiviteit. De cursussen zijn gratis en worden door studenten, voor studenten georganiseerd. In 2023 namen 823 studenten deel.

In *Communities of Practice* worden de ontwikkelingen besproken. Ontwikkeling is nodig met betrekking tot verdere docentprofessionalisering en de ontwikkeling van studenten in het kader van onze Erasmiaanse waarden.

Impactgedreven leren in 2023 (OCW 4)

Het is de ambitie van de EUR om studenten op te leiden die in werk en samenleving kunnen bijdragen aan oplossingen die te maken hebben met de grote sociaaleconomische, demografische, technologische en klimaattransities. Studenten kregen tijdens hun studie de vaardigheden mee (zie vorige paragraaf) en deden ervaring op met dit soort problemen. Doelstelling is om in 2024 in elk programma van de EUR een vak aan te bieden waarin de student met een actuele urgentie van buiten de universiteit werkt, samen met burgers, organisaties, overheden en/of bedrijven. De verwachting voor eind 2024 is dat veel van de meer dan honderd programma's zoh vak aanbieden, met inzet van voldoende externe opdrachten hun docenten opleiden op basis van het didactisch model. De EUR is blij met de voortgang die faculteiten anno 2023 maakten op het gebied van impactgedreven onderwijs, zoals blijkt uit onderstaande tabel.

tabel 7 Resultaten op Curriculumniveau

Faculty	Aantal creditpoints (re)designed	Aantal studenten*
ESL	146	2.493
ESHCC	97	887
ESHPM	275	1.012
RSM	36	3.621
Erasmus MC	24	42
ESE	12	1.300
EUC	10	92
ESSB	110	986
ESPhil	375	56
EUR-wide	25	81
Total	525	10.570

* Totalen in jaren 2020-2023

In 2023 werd het onderwijsconcept voor het derde jaar bachelor verder aangescherpt (*minor impactspace*) die door studenten met een 9,5 werd beoordeeld. Verder werd gewerkt aan een meer duurzaam model om met de stad samen te werken. Er werd een structurele samenwerking met de wijk Crooswijk gestart, waarin de wijk aangeeft wat nodig is en waarna studenten de uitdagingen in projecten uitwerken. De resultaten worden gezamenlijk besproken om ervan te kunnen leren. Dit project sluit aan op de werkwijze van De Hef op Zuid, dat al eerder door Erasmus X in Rotterdam-Zuid werd gestart. *Impact at the Core* en de faculteiten werkten voor het genereren van opdrachten nauw samen met het studenteninitiatief Erasmus Verbindt.

Online en hybride leren in 2023 (OCW-thema 4 en 5)

De medezeggenschap wilde in 2023 graag meer inzicht in de samenhang tussen verbeterprojecten die vanuit de middelen Kwaliteitsafspraken zijn betaald en middelen die de EUR zelf inzet door middel van hun digitaliseringsdienst. Verder wilde men weten hoe de verschillende initiatieven op hybride en online leren bijdragen aan de onderwijskwaliteit.

Op basis van de interne dialoog concludeerde de EUR dat de ondersteuning Community voor Leren en Innoveren (CLI) aan de faculteiten ervoor zorgt dat cursussen meer samenhangend worden ontworpen met oog voor uitdagende werkvormen, gericht op studenten die moeilijker naar campus kunnen komen en door docenten goed ondersteund worden. De in 2019 gemaakte afspraken worden gehaald: <https://www.eur.nl/over-de-eur/visie/community-learning-innovation>.

Tabel 8 Realisatie KPI Hybride en Online CLI

Aantal projecten bij faculteiten	43 KPI:50
Aantal digitale tools (webcasts, videos)	50

In de faculteiten zijn met name Erasmus MC, ESHCC en Esphil actief met het ontwikkelen van leeroplossingen online en hybride en kunstmatige intelligentie. Erasmus X heeft als opdracht om aanvullend op de CLI en faculteiten innovaties van buiten de universiteit naar binnen te brengen. Doel is om samen met docenten en studenten een innovatieve cultuur te ontwikkelen. Verder wordt ernaar gestreefd om concrete onderwijsvernieuwingen te implementeren. In 2023 werd de *Ace Yourself-app*, gericht op studievaardigheden van met name startende

studenten, landelijk geïntroduceerd. Doel is om het onderwijs toegankelijker te maken, verder organiseerde Erasmus X werkgroepen om de (on)mogelijkheden van kunstmatige intelligentie te onderzoeken. Erasmus X ontwikkelde voor twee faculteiten *game based* onderwijs. <https://www.erasmusx.io/projects>

De meeste faculteiten maakten voor hybride en online onderwijsprogramma's gebruik van de CLI. Erasmus MC, ESSB en *Erasmus University College* investeren in hybride en online ontwerp om flexibeler onderwijs te kunnen geven aan studenten die op verschillende momenten moeten samenwerken. In tabel 9 een overzicht van de facultaire initiatieven die in samenwerking met de CLI in 2023 in werden uitgevoerd.

Tabel 9 Overzicht digitale projecten faculteiten

EMC	Versnellingsplan Online Onderwijs en Toetsen
ESSB	Ontwerp multidisciplinaire cursussen
ESSB	Flexibiliteit van het onderwijs
ESSB	Professionalisering honours programma
ESSB	Learning & Innovation Team/Hybride en Online
EUC	Ondersteuning onderwijsinnovaties /Hybride en Online
EUC	Herontwerp cursussen/Hybride en online

Professionele Ontwikkeling van de Docent (OCW-thema 6)

De CLI helpt niet alleen hybride en online onderwijs verder, maar biedt ook cursussen voor docenten dat hen in staat stellen continu de kwaliteit en innovatie van het onderwijs te versterken. Dan gaat het niet over de basiscursussen (BKO en SKO), maar over kleine onderwijseenheden 'microlabs' waarin docenten een specifieke vaardigheid kunnen leren.

tabel 10 Microlabs

10 Microlabs	24 KPI:10
350 tot 500 docenten	349 KPI:500
Teach EUR digitaal platform, tools	66
20 Fellows (onderzoeken van nieuw initiatieven in het onderwijs) actief	20

Bevindingen Raad van Toezicht en Universiteitsraad

Bevindingen Raad van toezicht

De Kwaliteitscommissie van de Raad van Toezicht neemt kennis van de genomen maatregelen die dienen ter versterking van de kwaliteit van het onderwijs in het kader van de Kwaliteitsafspraken. Daarnaast neemt zij kennis van de wijze waarop de middelen die beschikbaar waren in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs, worden ingezet. Zij voelt zich goed geïnformeerd en is verheugd dat de Erasmus Universiteit goede stappen neemt in de versterking van het studentsucces & studentenwelzijn en de kwaliteit van onderwijs die studenten geboden wordt.

Kwaliteitsafspraken

Na afronding van de midterm evaluatie in 2022, is de Kwaliteitscommissie in 2023 meegenomen in de verdere ontwikkeling van de programma's. Zo is er gewerkt aan verdere samenhang tussen het implementeren van impact gedreven onderwijs en een duidelijkere verbinding met de Erasmiaanse Waarden. Ook is de Kwaliteitscommissie meegenomen in de totstandkoming van de EUR Onderwijsvisie waarin de Erasmiaanse waarden, impact en verbinding met de regio belangrijke elementen zijn. De Kwaliteitscommissie was zeer te spreken over de Onderwijsvisie.

De Kwaliteitscommissie ziet dat er ook in 2023 een stevige kwaliteitscultuur is bij de Erasmus Universiteit. Faculteiten slagen er steeds beter in om gezamenlijk uitgangspunten voor het onderwijs en de onderwijskwaliteit te bepalen. De Kwaliteitscommissie ziet daarnaast ook dat de betrokkenheid vanuit de Universiteitsraad groot is.

De Kwaliteitscommissie ziet dat er verschillende verbeterpunten ook in 2023 nog aandacht verdienen. Deze betreffen de aanbeveling van het midterm review panel om beter inzicht te krijgen in de daadwerkelijke effecten van de verschillende projecten voor student en docent in het hier-en-nu. Een tweede aandachtspunt betreft de verdere inrichting van het systeem van kwaliteitszorg. Het rapport van de midterm commissie gaf aan dat de werking van het kwaliteitszorgsysteem niet is geëvalueerd. De Kwaliteitscommissie heeft er vertrouwen in dat dit punt in 2024 goed wordt opgepakt, mede in samenhang met de implementatie van de vastgestelde onderwijsvisie. Een laatste aandachtspunt betreft de ethische toetsing van (studenten)onderzoek en de synchronisatie van processen (bijvoorbeeld rondom de academische jaarcirkel, maar ook de PhD opleidingen); hier zijn al belangrijke eerste stappen gezet.

Nationaal Programma Onderwijs

De Kwaliteitscommissie werd geïnformeerd over de planvorming van de NPO-middelen, specifiek gericht op studentenwelzijn, in- en doorstroom van studenten en de voortgang van het onderzoek voor wetenschappers met een tijdelijke aanstelling. De middelen hebben bijgedragen aan het versterken van de sociale binding en cohesie van studenten; het bespreekbaar maken van het mentale welzijn van studenten en het uitbreiden van de voorzieningen voor studenten die dit nodig hebben. De Kwaliteitscommissie heeft er vertrouwen in dat de geleerde lessen hun plek vinden in het verbeteren van in- en doorstroom alsmede het welzijn van studenten.

Bevindingen Universiteitsraad

Dit document is een korte reflectie van de werkgroep Kwaliteitsafspraken Hoger onderwijs (HoKa) van de Universiteitsraad (UC) met betrekking tot de ontwikkelingen van de HoKa-investeringen in het afgelopen jaar. Deze reflectie wordt gegeven in de context van het Erasmus (EUR) Jaarverslag 2023, als onderdeel van de evaluatie van de Kwaliteitsafspraken bij EUR. Het is opmerkelijk om te vermelden dat dit document is geschreven door de huidige leden van de HoKa-werkgroep van het UC, waarvan sommigen pas in het academisch jaar 2023-2024 aan de HoKa-gerelateerde thema's hebben gewerkt en dus afwezig waren tijdens het opstellen en vaststellen van de oorspronkelijke HoKa-gerelateerde plannen en tijdens de eerste twee kwartalen van 2023.

Dit reflectiedocument bestaat uit verschillende delen. Ten eerste geeft het een algemene samenvatting van de HoKa-gerelateerde investeringen. Ten tweede beschrijft het de sterke en zwakke punten van elk van de centrale HoKa-projecten (Studentenwelzijn, Impact in de kern, Erasmus X en het Centrum voor Leren en Innoveren). Ten derde biedt het conclusies en aanbevelingen met betrekking tot het HoKa project namens de HoKa Werkgroep.

Globaal overzicht van de deelname de HoKa-werkgroep

Op regelmatige basis reflecteert de HoKa werkgroep op naar positie, rol en de voortgang. Als resultaat van deze reflecties schetste de HoKa Werkgroep een aantal voordelen voor het huidige functioneren van de HoKa investeringen. Verder merkte de werkgroep op dat er significante verbeteringen zijn geboekt in het huidige academische jaar vergeleken met voorgaande jaren.

Over het algemeen is er een goede en proactieve samenwerking met de projectmanagers van elk van de centrale HoKa projecten. Door middel van consistente en regelmatige bijeenkomsten en/of dialogen worden alle leden beschouwd als medewerkers aan de ontwikkeling en het functioneren van de HoKa-projecten. Er is een wederzijdse erkenning van de voordelen van deze samenwerking, zowel van de kant van de raad als van de kant van de projecten zelf. Er deed zich echter een uitdagend moment voor met een van de centrale projecten, onder meer door miscommunicatie en inadequaat verwachtingsmanagement, wat de werkrelatie tijdelijk negatief beïnvloedde. Zelfs in dit geval bleven we de waarde van proactieve betrokkenheid inzien en door middel van wederzijdse reflectiesessies en het 'overcommuniceren' van verwachtingen slaagden we erin om onze werkrelatie te herijken. Daarom werd ervoor gezorgd dat de meningen van de Universiteitsraad over het algemeen tijdig werden opgenomen in de besluitvormings- en creatieve processen.

We vestigen graag de aandacht op de toegevoegde waarde van onze toegang tot co-creatie. Naast het geven van reguliere adviezen over projecten of het instemmen met belangrijke onderdelen van de begroting, hebben we onze toegang tot co-creatie grotendeels gehandhaafd. Zo zorgden we ervoor dat zeer betrokken vertegenwoordigers van de EUR-gemeenschap konden werken aan de projecten die hen na aan het hart liggen en deze konden verrijken met nieuwe en creatieve ideeën. Het proces van co-creatie zorgt ervoor dat benoemde leden van de EUR-community die zich bewust zijn van de behoeften van de *peers* die zij vertegenwoordigen, deze behoeften overbrengen aan de projectleiders en zo helpen de projecten nog meer te verankeren binnen onze universiteit.

Halverwege 2023 merkten we een verbetering in het ondersteuningssysteem van de HoKa-werkgroep. Ten eerste was er tijdig contact met de *National Desk* van HoKa, wat resulteerde in een snelle en efficiënte *onboarding* van de nieuw benoemde HoKa-werkgroep, waardoor we uiteindelijk al heel vroeg in het academisch jaar konden beginnen met onze participatieve activiteiten en zo onze inbreng konden maximaliseren. Ten tweede was er structureel regelmatig contact met de HoKa-beleidsmaker, die ons voldoende strategische informatie gaf die ons bewustzijn en gebruik van participatierechten ondersteunde. In beide gevallen was de opgebouwde ervaring van de ondersteunende staf van de raad door de jaren heen van het grootste belang. Dit was anders dan voorgaande jaren, toen het gebrek aan (tijdige) overdrachtsinformatie het ondersteuningssysteem verzwakte.

Centrale EUR HoKa Projecten

We zien de voordelen van de toename in persoonlijke ontwikkelingsvaardigheden op centraal niveau, met een focus op maatschappelijke impact. In lijn met de Onderwijsvisie ondersteunen we hoe deze centrale projecten ruimte bieden voor faculteitsoverstijgende samenwerking. We zien de voordelen van het voortzetten van deze projecten na de HoKa-investeringsregeling wanneer een meer centraal gefinancierde regeling deze uiteindelijk zal vervangen.

We geloven sterk dat het op hoog niveau betrekken van participerende organen (d.w.z. co-creatie) centraal staat bij de goede ontwikkeling van projecten die gericht zijn op de verbetering van onderwijskwaliteit, en we adviseren om dit voort te zetten wanneer er een centraal gefinancierde regeling komt.

Studentenwelzijn

De vertegenwoordigers van de HoKa Werkgroep ontmoeten het projectteam *Student Wellbeing* (SW) ongeveer twee keer per maand en zijn tevreden over het projectteam. Dat is te danken aan de duidelijke communicatie, tijdige updates over de projecten en adequate en snelle antwoorden op vragen. De vertegenwoordigers hebben het gevoel dat hun input en feedback zeer gewaardeerd wordt.

Het SW-team is, in samenwerking met relevante belanghebbenden, voortdurend op zoek naar manieren om het welzijn van studenten aan de EUR te verbeteren. Naast het bewezen succes van de Huiskamer, die laagdrempelige toegang biedt tot SW-interventies, wordt momenteel gewerkt aan de implementatie van *Student Wellbeing Officers* in elke faculteit, met als doel de implementatie van SW-initiatieven op facultair niveau te waarborgen, terwijl er verbinding is met het centrale SW-team en andere SW-functionarissen om samenwerking en kennisuitwisseling te waarborgen. Ook noemenswaardig zijn de inspanningen van het SW-team gericht op fysiek welzijn en het effect van beweging op welzijn. Al deze inspanningen worden ook erkend door andere universiteiten, die zich tot het SW-team van de EUR wenden voor advies en suggesties.

Impact in de kern

De vertegenwoordigers van de HoKa Werkgroep ontmoeten het *Impact at the Core* projectteam ongeveer twee keer per maand om verschillende aspecten van het project te bespreken. De discussies zijn altijd open met genoeg ruimte voor ons om (kritische) vragen te stellen, meningen te uiten en ideeën voor te stellen. Bovendien wordt in deze gesprekken vaak de link gelegd naar andere ontwikkelingen binnen de universiteit, zoals de Convergentie (samenwerking van EUR, Erasmus MC en TU Delft), wat belangrijk is vanwege de efficiëntie en effectiviteit.

In 2023 zijn belangrijke stappen gezet om impactgedreven onderwijs verder te verankeren bij EUR. Een die in het bijzonder het vermelden waard is, is de lancering van het Work-Integrated Learning platform Riipen, dat het mogelijk maakt om wicked problems van externe stakeholders in het curriculum te brengen. Het feit dat EUR de eerste universiteit op het Europese vasteland is die Riipen gebruikt, illustreert zowel de visie als de vastberadenheid van het Impact at the Core-team en plaatst ons in de voorhoede van ontwikkelingen in dit type onderwijs.

Erasmus X

De vertegenwoordigers van de HoKa Werkgroep ontmoeten het Erasmus X projectteam ongeveer twee keer per maand en zijn tevreden over het projectteam vanwege hun bereidheid om ons van de nodige informatie te voorzien en hun openheid tegenover onze kritische vragen. Ondanks een recente uitdagende ervaring werken we momenteel aan het verbeteren van onze werkrelatie door middel van frequent contact en co-creatieve sessies. Vooral in het licht hiervan waarderen we de openheid en toewijding van de projectmanagers.

Erasmus X heeft meerdere innovatieve projecten om betrokkenheid, zachte vaardigheden en voorbereiding op de arbeidsmarkt te verbeteren. Met hun projecten ondersteunen ze studenten en medewerkers in het omgaan met AI, waarmee ze bij EUR een innovatieve richting inslaan. Een ander prijzenswaardig project, *'Redefining the Classroom'*, is in staat om EUR-studenten te koppelen aan echte, maatschappelijke problemen in hun HEF-huis in het zuiden van Rotterdam, waardoor innovatie wordt ingebed in de lokale gemeenschappen. Verder stelt ErasmusX vaak hun expertise beschikbaar aan andere actoren binnen de EUR, zoals faculteiten, opleidingscommissies en andere EUR-projecten, waardoor de impact van hun innovatie wordt gemaximaliseerd.

Center for Learning and Innovation

Dit jaar heeft de HoKa Werkgroep nog nauwer samengewerkt met het projectteam van CLI door middel van een serie dialogen, met tussenpozen van ongeveer een maand. We prijzen vooral de inspanningen van de projectmanagers om ons te betrekken bij regelmatige gesprekken over hun projecten. Deze positieve ontwikkeling

toonde aan hoe tijdige en duidelijke communicatie kan zorgen voor een soepele werkrelatie. Hoewel we niet deelnamen aan co-creatieve sessies binnen CLI, waren de dialogen kritieke momenten waarop onze inbreng werd gewaardeerd en onze vragen goed werden opgehelderd.

Verder leerden we de CLI-subprojecten gericht op professionele onderwijsontwikkeling en online/ hybride onderwijs waarderen. Deze onderwerpen, die eerder veel vragen oproepen vanuit de kant van het UC, werden ons goed uitgelegd tijdens de dialogen en we waarderen het dat er goed op onze input werd ingegaan.

Decentrale participatie

Terwijl er op het centrale niveau van de medezeggenschap in HoKa duidelijk positieve aspecten zijn, zijn er dit jaar op het niveau van de decentrale medezeggenschap verschillende tekortkomingen aan het licht gekomen die we dringend moeten aanpakken en oplossen.

De mate van betrokkenheid van HoKa bij de decentrale medezeggenschapsorganen binnen onze universiteit varieert aanzienlijk. Terwijl sommige faculteiten binnen gestructureerde kaders werken, volgen de meeste andere informele processen of zien ze het onderwerp over het hoofd buiten de jaarlijkse budgetgoedkeuringen om. Met andere woorden: in de meeste decentrale raden en commissies is er een ernstig gebrek aan co-creatie bij HoKa-projecten. Bovendien wordt documentatie vaak niet op tijd geleverd, waardoor de toch al beperkte middelen van deze raden worden belemmerd en de werkdruk van de deelnemers toeneemt.

Dat deze participatierechten niet volledig worden gerespecteerd, wordt verergerd door het gebrek aan kennis bij de leden van deze raden over de reikwijdte van hun rechten en over wat HoKa inhoudt. Wat ook bijdraagt aan het probleem zijn de beperkte middelen die deze raden hebben om in te zetten op participatietaken in het algemeen en op HoKa in het bijzonder. Tot slot zijn er, voor zover wij weten, geen gestandaardiseerde richtlijnen voor co-creatie, waardoor het proces verwarrend en soms ontmoedigend is voor de leden die het soms wel meemaken.

Gezien de positieve aspecten van co-creatie die op centraal niveau zijn geïdentificeerd, vinden we het ontmoedigend dat de decentrale organen er niet van profiteren. De leden van de decentrale organen opereren nauw binnen hun gemeenschap en zijn zich nog meer bewust van de behoeften en problemen van hun *peers* dan wij op het centrale niveau, en dus, denken wij, beter uitgerust om te co-creëren ten behoeve van hun programma's of faculteiten.

Aanbevelingen

De toegang tot co-creatie binnen HoKa heeft meerdere voordelen en wordt zeer gewaardeerd door zowel de participerende organen als de projectmanagers om de hierboven genoemde redenen. Met de beëindiging van HoKa en de centralisatie van sommige projecten, raden we sterk aan om de co-creatie te behouden. We zijn echter ook van mening dat het verbeterd kan worden, in het licht van de hierboven genoemde ervaringen. De aanbevelingen:

- De universiteit moet zorgen voor een tijdige en systematische inwerkperiode voor de nieuwe leden van de participerende organen op HoKa. De overdrachtsinformatie die in de inwerkperiode wordt gedeeld, moet verteerbaar, alomvattend en holistisch zijn, idealiter met een meerjarenoverzicht van HoKa, om de nieuwe raads- en commissieleden te helpen de context en het werk van hun voorgangers te begrijpen en zo beter voorbereid te zijn op co-creatie;
- Er moeten duidelijke ondersteunende richtlijnen zijn met betrekking tot co-creatie die kunnen worden toegepast op de behoeften en middelen van de verschillende participatieniveaus: opleidingscommissies, faculteitsraden en de universiteitsraad;
- Elk medezeggenschapsorgaan dient ten minste één lid te hebben dat direct verantwoordelijk is voor HoKa;
- De decentrale medezeggenschapsorganen zouden moeten profiteren van regelmatig contact met elkaar.

Daarnaast zijn wij van mening dat de projecten die gericht zijn op het verbeteren van de kwaliteit van het onderwijs in alle scholen binnen de Erasmus Universiteit geïmplementeerd moeten worden.

UITGELICHT

Onderwijs en transities in Rotterdam

Positieve impact is een belangrijk onderdeel van de strategie van de EUR. De maatschappij wordt met grote uitdagingen geconfronteerd en de EUR wil midden in die maatschappij staan en die uitdagingen dus aangaan. Daarom organiseerden we in het najaar met kopstukken van de gemeente Rotterdam en de universiteit een Impact Educatie Dialoog. De vraag die centraal stond: hoe kan het onderwijs bijdragen aan het vormgeven van de transities in Rotterdam?

Hoofdstuk 5 Onderzoek – impact voor de wereld

Inleiding

Het onderzoek van de Erasmus Universiteit Rotterdam (EUR) richt zich van oudsher op de sociale- en gedragswetenschappen en geesteswetenschappen. Sinds de faculteit Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen (FGG/Erasmus MC) is verbonden aan de universiteit, is het aandachtsveld verbreed naar levens- en gezondheidswetenschappen.

Voor onderzoek geldt bij de EUR een aantal voorwaarden. Ons onderzoek is van hoogwaardig niveau, we verbinden wetenschappelijke disciplines en we verrichten interdisciplinair onderzoek om complexe maatschappelijk vraagstukken op te lossen. We betrekken daarbij stakeholders nog voor een onderzoek begint. Het onderzoek van EUR en Erasmus MC is sterk internationaal verankerd.

Actualiteit

Sectorplannen

Het bestuursakkoord tussen de minister van OCW en de instellingen bevat ook de middelen voor het bieden van rust en ruimte en het versterken van de samenwerking binnen de sectoren. De sectorplanmiddelen zijn mede gericht op het versterken van de profilering van universiteiten. Voor de EUR betekent dit dat er het afgelopen jaar binnen de sectorplannen Medisch (Erasmus MC en ESHPM) en SSH (verdeeld over geesteswetenschappen, sociale wetenschappen en SSH-Breed) hard gewerkt is aan de uitvoering van de verwoorde plannen. De sector Rechtsgeleerdheid volgt bij de sectorplanmiddelen een ander tijdpad en de sector Economie en Managementwetenschappen presenteert in 2024 een eigen sectorplan. Binnen het plan voor de Sociale Wetenschappen (ESSB) zijn vier speerpunten benoemd die nauw aansluiten bij de nieuwe facultaire strategie. Binnen het SSH-brede thema is de EUR de grootste nationale speler. Het EUR SSH-brede plan behelst de invloed van digitalisering op werk, welvaart en ondernemerschap en biedt in totaal aan 36 nieuwe universitair docenten ruimte aan vijf subthema's. Binnen die subthema's werken telkens twee SSH-faculteiten (ESPhil, ESHCC, ESSB, ESL, ESE en RSM) samen aan onderzoek en onderwijs, waarmee de interdisciplinaire samenwerking op de EUR verder wordt versterkt.

Starters-en stimuleringsbeurzen

Het bestuursakkoord tussen de minister van OCW en de instellingen voor het hoger onderwijs bevat een belangrijke impuls voor ongebonden onderzoek en middelen om werkdruk te verlagen. De EUR ontvangt structureel € 23,9 miljoen voor startersbeurzen en de komende tien jaar € 13,7 miljoen voor stimuleringsbeurzen. Gezien de grote impact die de nieuwe middelen kunnen hebben op de universiteit stelde het College van Bestuur (CvB) een adviescommissie in om een systematiek voor de verdeling van de middelen tussen de faculteiten (inclusief het Erasmus MC) voor te stellen en een bestedingskader op te stellen dat recht doet aan de verschillende doelen die in het bestuursakkoord worden benoemd. Het CvB nam het advies van de commissie op hoofdlijnen over.

Vanaf dat moment gingen de faculteiten aan de slag met het toekennen van beurzen, vooralsnog voornamelijk startersbeurzen. Inmiddels zijn in alle faculteiten tientallen startersbeurzen toegekend aan universitaire docenten die voor het eerste een vaste aanstelling hebben gekregen. Voorbeelden hiervan zijn twintig beurzen binnen de *Erasmus School of Economics*, 23 bij de *Rotterdam School of Management* en elf beurzen bij de *Erasmus School of Law*. De beurzen worden besteed voor het aanstellen van nieuwe promovendi, meer onderzoekstijd voor de universitair docent met zón beurs en voor de onderzoeksinfrastructuur. Om werkdruk gerelateerd aan onderwijs te

verlaagd worden sommige nieuwe promovendi, die (deels) via de startersbeurzen zijn aangesteld, voor een periode van vijf jaar aangenomen in plaats van de gebruikelijke vier jaar, waarbij een deel van de tijd ook onderwijs gegeven wordt.

Impact

Evaluating Societal Impact-EUR impact definitie

Evaluating Societal Impact (ESI) is een strategisch initiatief dat zich richt op het faciliteren van en adviseren over de ontwikkeling van een governance-structuur die impactactiviteiten mogelijk maken en op de ontwikkeling van instrumenten en methoden om op een meer gestructureerde wijze aan impact te werken, waaronder het evalueren van impact. Op het vlak van governance-structuur is er in 2023 een aantal belangrijke stappen gezet. Zo publiceerde de EUR het document '*Defining our societal impact at EUR. A common framework for our impact strategy*'. Dat document geeft een brede definitie van impact (zie kader). Daarbij wordt er voor het eerst expliciet gesproken over de drie portfolio's van onze organisatie: onderwijs, onderzoek en engagement.

Daarnaast geeft het document richting aan de impact activiteiten door belangrijke thema's te benoemen en de meest zichtbare vormen van impact weer te geven (waaronder conceptuele en instrumentele impact). Het document schets een kader voor impact en veel faculteiten gebruiken het als uitgangspunt voor verdere stappen. Zo zijn verschillende faculteiten in 2023 gestart met het ontwikkelen van hun impact ambitie en strategie waarbij zowel top-down als bottom-up het gesprek gevoerd is over de ambitie en strategie. Hierbij had het project *Evaluating Societal Impact* een faciliterende en adviserende rol waarbij gezocht werd naar een werkwijze die zo goed mogelijk past bij de bestaande situatie binnen een faculteit.

Evaluating Societal Impact droeg ook bij aan het initiëren van het gesprek over de positie van een *Strategic Dean impact & engagement* en het verder vormgeven van de kerntaak engagement. Rondom engagement zijn de eerste stappen gezet om een gedeeld begrip met betrekking tot engagement te creëren middels een portfolio schets. Ook is er gesproken over de noodzakelijke stappen op het gebied van bestuur, beleid, support en infrastructuur om engagement mogelijk te maken binnen de organisatie.

” Impact definitie: "Als EUR hebben we een positieve maatschappelijke impact als we door ons onderwijs, onderzoek of maatschappelijke betrokkenheid een (duurzame) bijdrage leveren aan een beter begrip van maatschappelijke kwesties, mogelijke benaderingen om deze kwesties aan te pakken of het collectieve vermogen om deze benaderingen te ontwikkelen en toe te passen. Deze definitie verduidelijkt dat de impact die wij nastreven divers is."

Evaluating Societal Impact – verbreden focus

Het *Evaluating Societal Impact* project heeft in 2023 met name ingezet op het ontwikkelen van instrumenten en methoden om op een meer gestructureerde wijze met impact aan de slag te gaan. Een van deze instrumenten is de '*Journey of Progress – a cardset for building impact pathways*'. Dit instrument helpt groepen op diverse niveaus en in diverse samenstellingen (ook externe stakeholders) om via de methode van *Theory of Change* na te denken en in gesprek te gaan over onder meer impact ambities, activiteiten, *outputs*, *outcomes* en stakeholders. Het instrument is in diverse situaties getest en nu zowel digitaal als fysiek beschikbaar voor interne en externe geïnteresseerden.

verder is er gewerkt aan diverse workshop formats, richtlijnen en indicatoren. Ook zijn er samenwerkingen opgezet om instrumenten en methoden te ontwikkelen voor het monitoren en (lerend) evalueren van impact binnen het onderzoek en onderwijs. Concrete voorbeelden zijn de samenwerking met de Convergentie en *Erasmus Initiatives* (impact-evaluatie van onderzoek), met de minor *AI and societal impact* en het strategisch initiatief *Impact at the Core* (impact evaluatie van onderwijs), en met ACCEZ (evaluatie van onderzoek gefinancierd door ACCEZ; externe samenwerking). De inzet op ontwikkeling van instrumenten en methoden wordt voortgezet in 2024.

Impact Journey

De *Impact Journey*, georganiseerd door *Erasmus Research Services*, biedt onderzoekers een gestructureerde weg om met hun innovaties of ideeën impact te creëren. De *Impact Journey* begeleidt onderzoekers in vijf interactieve sessies bij het definiëren van hun probleem, het ontwikkelen en presenteren van een sterke waarde-propositie. Bovendien worden cashvouchers toegekend aan de meest veelbelovende initiatieven. Deze uitgebreide ondersteuning stelt onderzoekers in staat om hun onderzoek op een doeltreffende wijze te vertalen naar de samenleving en tastbare impact te realiseren.

Winnaars van de tweede editie (2023)

- Wiesje Korf & Hedi Westerduin (*Best overall*) - ESSB - 'Bolwerken', een *serious game*;
- Alexandra Sierra (*Best overall*) - ESHCC - 'Justin Beaver' een *virtual reality* spel.

Brede Welvaart activiteiten en brede welvaart event

Brede welvaart is voor de EUR een essentieel concept in het maatschappelijk debat en verwijst naar alles wat voor mensen van waarde is. De universiteit streeft ernaar een leidende rol te vervullen in deze discussie door haar sociaaleconomische expertise te combineren met nauwe samenwerkingen, zoals met de gemeente Rotterdam, de TU Delft, ErasmusMC en diverse belanghebbenden, in een transdisciplinaire aanpak. Deze samenwerking is cruciaal voor het bevorderen van maatschappelijke transitie en het creëren van zowel economische als publieke waarde.

De EUR bevorderde deze samenwerking en deed dat onder meer met het Brede Welvaart Congres, waarbij stakeholders uit overheid, bedrijfsleven en kennisinstellingen werden betrokken bij uitdagingen rond inclusief welzijn. Daarnaast was de EUR vertegenwoordigd op de mondiale Hydrogen Summit in onder andere een sessie met Frans Timmermans. Ook organiseerde de EUR de Groeiagenda Conferentie. Onze wetenschappers droegen bij aan kennisbijeenkomsten, zoals Plein1 van de provincie Zuid-Holland. We blijven sterk geloven in brede welvaart als een kader voor financieringsmogelijkheden, zoals blijkt uit succesvolle regiodeal-toekenningen en de lopende aanvraag voor het Nationaal Groeifonds.

Erasmus Initiatives

Smarter Choices for Better Health

Erasmus Initiative "Smarter Choices for Better Health" (SCBH) investeerde verder in de samenhang binnen het programma en in het versterken van de verbinding met anderen. In oktober hield SCBH haar jaarlijkse conferentie voor ruim tachtig EUR-onderzoekers die zich met SCBH-onderwerpen bezighouden. Ze presenteerden met veel enthousiasme lopend onderzoek. Daarbij was er aandacht voor updates van de vijf projecten die een zogeheten *seed grant* hadden ontvangen van SCBH. Met dat nieuwe instrument vergroot SCBH de kring van betrokken onderzoekers en stimuleert ze interdisciplinaire samenwerking. Ook namen enkele vertegenwoordigers van SCBH in Den Haag deel aan het Impact Forum dat jaarlijks wordt georganiseerd door de decanen Economie & Bedrijfskunde. De decanen presenteerden daar aan prominente vertegenwoordigers van politiek en bedrijfsleven hun nieuwe impactstrategie, waarin de toekomst van de gezondheidszorg een van de centrale pijlers is.

SCBH droeg ook met enkele presentaties en workshops bij aan de conferentie over Brede welvaart, die samen met DoIP en VCC werd georganiseerd in het centrum van Rotterdam en een verscheidenheid aan vertegenwoordigers uit de praktijk aantrok. SCBH verstevigde daarnaast de banden met andere initiatieven, zoals het *Convergentie Pandemic & Disaster Preparedness Centre* (PDPC). Er is een duidelijke complementariteit tussen de aandachtsgebieden van PDPC en SCBH, bijvoorbeeld ten aanzien van preventie en de rol van sociale ongelijkheid bij het effect van maatregelen in het kader van een pandemie of een andere ramp. Het gezamenlijke besef daarover leidde tot een gemeenschappelijke call. Tenslotte legde SCBH samen met DoIP en VCC contacten met vertegenwoordigers van het programma Vlaardingen-West over het wetenschappelijk gefundeerd adresseren van uitdagingen in die wijk.

Societal Impact of AI (AiPact)

De maatschappelijk impact en de co-creatie van het Erasmus Initiative *Societal Impact of AI* (AiPact) werd meer dan voorheen zichtbaar, onder meer dankzij de benoeming van Moniek Buijzen als Erasmus professor. Er wordt meer transdisciplinair samengewerkt met wetenschappers van verschillende *Schools* en de Convergentie partners. Leden van AiPact zijn ook actief in verschillende Convergentie initiatieven, zoals het *Feminist Generative AI Lab*, de *Flagship Consultatiekamer 2030*, *Labour-saving technological innovations for Nurses*, het *Nursing Platforms Onderzoek* (Trustfonds, ESHPM en ESSB), *Centre for Bold Cities* (LDE) en binnen nationale initiatieven en dialoogtafels rond AI. AiPact voldoet sinds eind 2022 ruim aan het 50% (€ 1,9 miljoen) financiële doel van externe acquisitie: dankzij *grants*, zoals ERC, NWO, SEISMEC, Convergentie, Trustfonds en ALGOSOC bereikte de EUR zelfs 560% van dat streefbedrag: € 10,6 miljoen.

De aandacht voor de thema's van AiPact is vergroot door de ontwikkeling van verschillende initiatieven. Zo is het project *Almaginaries* gelanceerd om AI te demystificeren. Dat gebeurde met workshops voor onder anderen Microsoft, gemeente Rotterdam en basisscholen. Eind 2023 opende het AICON LAB samen met innovatiecentrum VONK van de gemeente Rotterdam haar deuren. Hier voeren kunstenaars, wetenschappers en stadsbewoners een dialoog over de (gewenste) rol van AI in de samenleving. Met behulp van de *Social AI Research Seminars* (ESSB/ESE) zijn de connecties met TU Delft, Leiden en UvA verder versterkt. Internationale contacten worden uitgebreid via participatie in het EU gefinancierde project SEISMEC en internationale *research visits*.

Het *Spore Fund* ondersteunde EUR-wetenschappers in AI-gerelateerde innovatieve onderzoeks- en netwerkactiviteiten. Zo droeg ze bij aan het *Neural Networking Event* (ESHCC), *Workshop on Digital Markets* (RSM) en internationale *research visits* (ESHPM en RSM).

Verder is AiPact betrokken bij verschillende onderwijsprogramma's, zoals het keuzevak *AI: The Present and Future of Work* (ESSB) en de minors *AI and Societal Impact* (ESHCC) en *Positive Behavior Change in the Digital Age* (ESSB).

De personele bezetting wijzigde in het verslagjaar. Iris Wallenburg (Q1/Q2) en Claartje ter Hoeven namen in het derde kwartaal tijdelijk het stokje over van Moniek Buijzen als *Academic Lead a.i.* Ook kwamen er meerdere nieuwe promovendi en postdocs bij, van wie een groot deel gelinkt zijn aan ALGOSOC.

Dynamics of Inclusive Prosperity

Het Erasmus Initiative *Dynamics of Inclusive Prosperity* (DoIP) manifesteerde zich in 2023 nadrukkelijk en langs diverse strategische dimensies zoals het stimuleren van academisch talent. Universitair docent Lieselot Bisschop hield op 13 juni haar inaugurele rede als hoogleraar en richt zich vanuit criminologisch perspectief op de balans tussen publieke en private belangen. Hoe beperk je de nadelige gevolgen van ongewenst en vaak ongeoorloofd

gedrag door enkelen? Haar onderzoek neert onder meer betrekking op een groot project rond drugs gerelateerde ondermijning in de Rotterdamse haven. Daarvoor ontving zij met andere leden van een ESL-team in september de EUR onderzoeksprijs.

Maria Punzi won in november de *FAME-Athena Award* voor haar niet aflatende strijd tegen menstruatie-armoede. Die strijd vloeit voort uit haar promotieonderzoek. Beide projecten hebben duidelijke maatschappelijke relevantie en dat past bij de ambities van *Erasmus Initiatives*. Een ander voorbeeld daarvan binnen DoIP betreft de inspanningen van onder meer Alessandra Arcuri (ESL) om een ontgassingsverbod op binnenvaartschepen mogelijk te maken. Die ontgassing vormt een bedreiging voor de gezondheid van de medewerkers op die schepen. Een verbod wordt in 2024 ingevoerd. Marta Szymanowska (RSM) zette met collega's een cursus van twaalf weken op voor gevluchte studenten uit Oekraïne, gericht op *business fundamentals*.

Die cursus was niet alleen vanwege kennisoverdracht van belang, maar droeg bij aan het vertrouwen in de toekomst van de gevluchte studenten. Verder haalden leden van DoIP diverse grote beurzen binnen. Lieselot Bisschop, hoogleraar Criminologie, ontving met collega's bij ESL en wiskundigen van TU Delft (TUD) een beurs van € 3 miljoen om met statistische ondersteuning de kansen op crimineel gedrag op innovatieve wijze in kaart te brengen. Wetenschappelijk directeur Martin de Jong verwierf samen met civiel ingenieurs aan de TUD financiering voor een Europees consortium van twintig partners dat de inclusie van slim stedelijk vervoer gaat onderzoeken.

Tenslotte spande DoIP zich in om met evenementen de dialoog tussen wetenschap en praktijk te bevorderen. Zo organiseerde DoIP diverse conferenties. Eén congres ging over brede welvaart in het centrum van Rotterdam. Daaraan deden zowel wetenschappers als mensen uit de praktijk mee. De maatschappelijke interesse voor het onderwerp werd tijdens dit congres bevestigd.

Vital Cities & Citizens VCC

Het Erasmus Initiative *Vital Cities & Citizens* (VCC) hield verschillende activiteiten voor het stimuleren van interdisciplinair samenwerking met een positieve maatschappelijke impact. Met de *Open Door Call* heeft VCC met zeven projecten het interdisciplinaire bereik op de EUR van de faculteiten ESSB, ISS en ESHCC uitgebreid tot en met EsL, ESE, EMC, ESHPM, RSM en IHS naast de al drie constituerende faculteiten ESSB, ISS en ESHCC. Er zijn nu 22 projecten, met elk een projectpagina op de website van de EUR: <https://www.eur.nl/en/research/research-programme/vcc-projects-page>.

Het programma WijkWijsRotterdam is in 2023 gestart. Dat gebeurde in samenwerking met het Convergentie programma *Resilient Delta* Initiatief, Hogeschool Rotterdam en diverse wijkcoöperaties in Rotterdam. Het programma bestaat uit negen pilots. Ze vinden hun oorsprong in de aanpak en filosofie van 'wederkerig onderzoek'. Dit betekent dat onderzoek in nauwe samenspraak en samenwerking met burgers en bewonersgroepen wordt opgezet en uitgevoerd. Het programma is aangemeld bij *NWO Open Science*, over *citizen science & engagement*. Zo is voor pilot Reyeroord een jongerenhub opgericht. Die hub bleef niet ongemerkt, getuige een documentaire en feestelijke opening: the premiere of the documentary.

De betrokkenheid van VCC bij het onderwijsprogramma is uitgebreid naar het *honours programma* Inclusieve Energietransitie met als kernvraag: 'Hoe zorgen we ervoor dat zo veel mogelijk mensen betrokken zullen zijn bij een omslag naar duurzame energieopwekking?' Er zijn in totaal vier faculteiten betrokken: ESL, ESP, ESE en ESSB. Daarnaast zijn verschillende externe partijen betrokken: ENECO, gemeenten Leidschendam en Barendrecht, Greenchoice, NCOD, TNO en provincie Zuid-Holland.

Erasmus initiatives

De *Erasmus Initiatives* bestaan uit vier programma's, gericht op het vergroten van sociale en economische impact van het onderwijs en onderzoek. De verbinding en interactie tussen wetenschap en samenleving – tussen theorie en praktijk – zit in het DNA van de EUR. De *Erasmus Initiatives* bundelen de krachten voor wetenschap die ertoe doen. De vier programma's:

'Dynamics of Inclusive Prosperity'

Het *Erasmus Initiative 'Dynamics of Inclusive Prosperity'* (DoIP) onderzoekt hoe zoveel mogelijk mensen van welvaartsgroei kunnen profiteren met een zo min mogelijk negatieve gevolg van die groei. De toename van welvaart vereist een voortdurende afstemming van de veranderende belangen en waarden van overheden, bedrijven, burgers en ondernemers. Om dit dynamische veld in kaart te brengen, zijn wetenschappers van faculteiten ESL, RSM en ESPhil een multidisciplinaire samenwerking aangegaan.

Voor *Erasmus Initiative DoIP* was 2022 een jaar vol nieuwe projecten. Het gaandeweg verdwijnen van Covid 19-maatregelen maakte het niet alleen beter mogelijk om de ontmoetingen tussen de eigen onderzoekers weer op het oude niveau te brengen en daardoor veel nieuwe ideeën te ontwikkelen, maar ook om verder invulling te geven aan nieuwe samenwerkingen. Daarbij konden we ons beleid voortzetten om partnerships te ontwikkelen met diverse maatschappelijke *stakeholders* in binnen- en buitenland. Zo werd de samenwerking met de TU Delft geïntensiveerd, in projecten over ongelijkheid in fysieke leefomstandigheden. Met Hanyang University in Zuid-Korea werd een project gestart om vormen van inclusieve welvaart in Europa en Azië met elkaar te vergelijken. Buiten de wetenschappelijke wereld startte in de publieke sector onder andere een project met de gemeente Helmond. Daarin wordt onderzocht hoe de toenemende digitalisering van de (dienstverlening door de) overheid inclusief kan worden opgezet. Digitalisering biedt enerzijds veel mogelijkheden om de band tussen de burger en de overheid aan te halen en procedures sneller te doorlopen, maar dit brengt ook het risico van uitsluiting met zich mee. Dat geldt voor mensen die afhankelijk zijn van traditionele vormen van communicatie en fysiek contact in een kantoor. Verder startte DoIP met een consortium van bedrijven een project over '*economics of mutuality*' in het midden- en kleinbedrijf. Met kennis van bedrijfskunde en bedrijfsrecht wordt in nauwe samenwerking met de betreffende bedrijven gezocht naar een antwoord op de vraag wanneer een bedrijf voldoende winst maakt, rekening houdend met de belangen van alle stakeholders. Dit alles toont een dynamiek die weerspiegelt dat in de samenleving de aandacht voor het belang van inclusieve welvaart toeneemt.

'Smarter Choices for Better Health'

De EUR wil bijdragen aan de gezondheid van de wereldbevolking door slimme keuzes te maken in de gezondheidszorg. Omdat gezondheid en gezondheidszorg complexe thema's zijn, zet het *Erasmus Initiative 'Smarter Choices for Better Health'* (SCBH) in op meerjarig multidisciplinair onderzoek.

Tegen de achtergrond van een door de Covid 19-crisis wereldwijd sterk gegroeid besef van het belang van goede afwegingen ten aanzien van gezondheid en gezondheidszorg, begon het *Erasmus Initiative SCBH* in 2022 aan de tweede fase van het programma. SCBH richt zich daarbij nog steeds op preventie, efficiency en (on)gelijkheid in relatie tot gezondheid en zorg, voortbouwend op de resultaten die sinds de start in 2017 zijn behaald. Nieuwe promovendi en nieuwe postdocs nemen deel in de tweede fase. Bij het onderzoek werden in de loop van 2022 meer externe partijen betrokken, variërend van ziekenhuizen tot gemeenten en van verzekeringsmaatschappijen tot instellingen als het Trimbos Instituut en de Gezondheidsraad.

Binnen de EUR is er een grote belangstelling van onderzoekers om rond dit onderwerp in interfacultair verband projecten te starten. Ook buiten de EUR trekt de aanpak van de *Erasmus Initiatives* de aandacht, met name voor wat betreft de interfacultaire samenwerking en werkwijze. SCBH verzorgde daarom in 2022 een workshop voor

faculteiten economie en bedrijfskunde van andere universiteiten over de vergroting van maatschappelijke impact. De University of Southern Denmark bracht in dit kader een bezoek aan de EUR, met het doel om kennis te delen over ontwikkelingen op het snijvlak van maatschappelijke gezondheidszorg en sociale wetenschappen.

Vital Cities & Citizens

Het *Erasmus Initiatief Vital Cities & Citizens* (VCC) ontplooiëde verschillende activiteiten voor het stimuleren van interdisciplinair werken met een focus op positieve maatschappelijke impact. Zo riep VCC een 'Open door call' uit om interdisciplinair werken tussen faculteiten te stimuleren. Dit leidde tot de lancering van zeven postdoc-projecten waarbij negen faculteiten (inclusief de FGG/Erasmus MC) en instituten betrokken zijn. De projecten begonnen in september en lopen door tot eind 2024. De onderzoeksprojecten richten zich op de vier kernthema's van VCC: veerkracht, *smart city*, inclusie & diversiteit en rechtvaardige duurzaamheid. Voor meer informatie: <https://www.eur.nl/en/research/research-programme/vcc-projects-page>.

Het project 'Mijn Stad Rotterdam' is exemplarisch voor waar VCC voor staat. In dit project geven bewoners zelf aan wat voor een hoogwaardig stadsleven belangrijk is. Via de zogenaamde Q-methodologie voor systematische beleidsbeschrijving is een goed inzicht gekregen in de belangen van de verschillende *stakeholders*. De resultaten worden in het voorjaar van 2023 gepresenteerd en besproken met de gemeente Rotterdam, bestuurders, wetenschappers, bewoners en studenten. Verder is VCC betrokken bij verschillende onderwijsprogramma's en -initiatieven, zoals het master *honours programme 'Tackling Inequalities'*, de minor '*Shared and Smart Cities*' (in samenwerking met Universiteit Leiden en TU Delft), masterprogramma's '*Urban Governance*' en '*Metropolitan Challenges*' en de EUR-brede transdisciplinaire master '*Societal Transitions*'.

Societal Impact of AI (AiPact)

Societal Impact of AI (AiPact) betreft innovatief en interdisciplinair onderzoek en onderwijs in *Artificial Intelligence* (AI), waarbij de samenleving centraal staat. Samen met de belangrijkste betrokkenen worden de kaders bepaald voor het gebruik van AI op een manier die mens en maatschappij ten goede komt.

Het AiPact richt zich op vier belangrijke domeinen in de samenleving, waarbinnen verschillende '*hot topics*' worden besproken zoals *urban AI*, *AI street art*, duurzaamheid, gelijke kansen en diversiteit & inclusie. Een interdisciplinair team van jong toptalent, de '*AiPack*' bestaat uit vijf PhD's en vier postdoc onderzoekers en richt zich op AI in vier maatschappelijke domeinen (kunst en cultuur, communicatie en verandering, gezondheidszorg, en werk en arbeidsmarkt). De teams werken samen met wetenschappers van verschillende faculteiten (RSM, ESSB, ESHCC, ESE en ESHPM). De *Convergence partners* (TU Delft en FGG/Erasmus MC) werken samen binnen *Convergence* initiatieven *Health & Technology*, *AIDA* en *Centre for Bold Cities*. Ook op nationaal niveau zijn de wetenschappers van de EUR betrokken in verschillende initiatieven en dialogotafels rond AI.

Om de thematiek van AiPact binnen én buiten de EUR te vergroten had AiPact een grote rol in de ontwikkeling en uitvoering van de opening van het academisch Jaar met als thema '*AI & Us: Imagining the Future*'. Met behulp van de *Social AI Research Seminars* (ESSB/ESE), het *AIDocs Film Festival* en betrokkenheid bij de minor *AI in Society* (ESHCC), is een nadrukkelijk brede verbinding gevormd met medewerkers, alumni en studenten. Om het netwerk verder te versterken is het *AiPact Spore Fund* gelanceerd, waarmee EUR-wetenschappers worden gesteund bij innovatieve onderzoeks- en netwerkactiviteiten die aansluiten bij de AiPact doelstellingen. Zo waren er bijdragen aan de *Surveillance & Society Conference* (door ESHCC) en de *AI World Summit* (door RSM). Tot slot wordt in het door AiPact geïnitieerde AICON-kunstproject de dialoog met de samenleving aangegaan. Binnen AICON onderzoeken kunstenaars, wetenschappers en Rotterdammers samen de mogelijkheden en uitdagingen van AI in

onze samenleving, waarbij verbinding wordt gevormd met behulp van kunst en AI. Deze transsectorale co-creatie, te volgen via blogs, podcasts en video's, zal leiden tot een interactief AI-kunstwerk in de publieke ruimte, gepland in het najaar van 2023.

2022 is ook een succesvol jaar geweest in het werven van middelen om het *AiPact Initiative* verder te consolideren, voor zowel de korte als langere termijn. *AiPact* steunde drie initiatieven van het Stichting Erasmus Trustfonds, waaronder een onderzoek vanuit ESSB en ESHPM, gericht op automatisering en de rol van platforms in de verpleegkunde. Het *Steering Committee* was actief betrokken bij de succesvolle werving van het *Health & Technology Convergence flagship project 'Consultation Room 2030'*, over de toekomst van de spreekkamer. € 21,3 miljoen is toegekend aan het zwaartekrachtprogramma '*Public Values in the Algorithmic Society*' (algosoc). De EUR was daarbij één van de hoofdaanvragers. Het algosoc-programma ontwikkelt interdisciplinaire inzichten over het toenemend gebruik van algoritmische besluitvorming en AI. Met een nationaal consortium van vijf universiteiten wordt de komende tien jaar met behulp van AI een grote bijdrage geleverd aan onderzoek, onderwijs en maatschappelijke impact. Het zorgt voor een aanzienlijke versterking van *AiPact*.

Om binnen en buiten de muren van de EUR de discussie te stimuleren over de maatschappelijke impact van AI worden alle *AiPact*-activiteiten en ontwikkelingen actief gedeeld via sociale media.

Strategische allianties

Convergentie Algemeen verslag

Na een succesvolle exploratieve fase, waarin de kracht en het belang van transdisciplinaire samenwerking is aangetoond, is het tijd voor de volgende stap. In 2023 zijn belangrijke stappen gezet voor diepere samenwerking en 'versmelting'. In dialoog met vertegenwoordigers van de vijf programma's en van verschillende niveaus van de instellingen is verkend hoe deze samenwerking verdere vorm en inhoud moet krijgen. Daarbij zijn uitdagingen en kansen in kaart gebracht. Er is onder meer gekeken naar de visie op transformationeel onderzoek en onderwijs, het delen van data, *public affairs & funding* en operationele randvoorwaarden.

Onderzoek

In 2023 is er gestaag aan onderzoeken gewerkt als het DigiPACT project van *Resilient Delta* (RD). Dit leverde verbeterde rekenmodellen, open source code en software op, waarmee autonome schepen in de haven milieuvriendelijker kunnen navigeren. *Health & Technology* (H&T) lanceerde tien *Flagship* programma's en zette een call uit voor projecten om de zorg te verduurzamen. Dit resulteerde in drie *Sustainable Health Programmes* die in 2024 gelanceerd worden. Het H&T consortium *Theranostics* voerde experimenten uit die leidden tot de aanvraag van twee patenten. Het *Pandemic Disaster & Preparedness Center* (PDPC) initieerde vijf *Frontrunner* projecten. Vanuit verschillende disciplines ontwikkelen ze expertise voor een betere voorbereiding op pandemieën, rampen en bijkomende maatschappelijke problemen. Dertien projectvoorstellen die op korte termijn kunnen bijdragen aan de ambities van *Healthy Start* (HS) zijn beloond met het *Healthy Starters Fund*. Het gaat om Sprint projecten voor podcasts, *impact toolkits*, theaterproducties, co-creatie labs en virtual reality. In januari 2024 gaat de nieuwe ronde van start.

Er zijn in 2023 ook nieuwe centra en labs geopend. AIDD opende het *AI Port Center*, het *Energy Systems Intelligence Center*, het *Convergence Center for FinTech* en het *Center for Responsible AI in Healthcare*. Deze centra brengen onderzoek en innovatieve partnerschap voor het gebruik van AI-technologie samen. *H&T Flagships* zijn betrokken bij de opzet van nieuwe labs, zoals het *Biomechanical Imaging Lab* dat binnenkort opent in het Erasmus MC, een *shared facility use case Innovation Lab*, een *Organ-on-Chip facility* die gepland is voor het eind van het eerste kwartaal van 2024.

De *PDPC Academy* publiceerde een *whitepaper* met integrale adviezen over pandemie en rapporten over de noodzaak voor interventies op maat voor achtergestelde groepen en de '*lessons learned*' van de coronacrisis. *Resilient Delta* (RD) bracht met partners een podcastserie uit met verhalen uit de Delta. RD bracht ook rapporten uit over de impact van ongelijkheid in veerkracht in de regio van de Delta en containeropstoppen in de Rotterdamse haven. Twee onderzoeksrapporten over de toekomst van waterstof, tot stand gekomen met steun van RD, zijn gepresenteerd op de *World Hydrogen Summit*. HS werkte mee aan een rapport over jongerenparticipatie in lokaal beleid. Onderzoekers van H&T hebben in meer dan twintig *peer-reviewed journals* gepubliceerd, zoals de *Lancet* en *Nature*.

Subsidies

Dankzij een NWO-subsidie van € 25 miljoen aan ROBUST kon AIDD drie nieuwe labs en een *AI-clinic* voor het MKB opzetten. Een consortium van onderzoekers voor duurzame energie waarbij RD betrokken is, ontving een subsidie van € 1 miljoen van het *ICLEI Action Fund 2.0*. Verschillende projecten waarbij PDPC is betrokken, ontvingen ook subsidies, zoals het DURABLE project dat € 25 miljoen ontving van het *EU4Health programma*. ZonMW gaf subsidies van € 2,5 miljoen en € 1,6 miljoen voor onderzoek naar pandemieparaatheid. NWO verstrekte drie subsidies, waaronder € 15,2 miljoen om grote hoeveelheden data op een veilige en ethische manier te linken en analyseren, alsook een subsidie voor onderzoek naar bescherming tegen overstromingen. Consortia waaraan H&T

programmas deelnemen kregen ook subsidies, zoals een EU Horizon subsidie van bijna € 9 miljoen voor co-design van AI-gestuurde technologie voor Intensive Care en NWA-ORC subsidies van € 5 miljoen voor onderzoek naar sekseverschillen bij autisme en van € 6 miljoen euro onderzoek naar circulaire ziekenhuizen.

Community building

Om de Convergentie gemeenschap te versterken en de verbinding te vinden met stakeholders uit wetenschap, gezondheidszorg, overheid, bedrijfsleven en maatschappij werden er ook dit jaar nieuwe partnerschappen gesloten en evenementen georganiseerd. Zo zette RD met lokale partners het onderzoek consortium SPRING op om verschillen in gezondheid en welzijn in Rotterdam aan te pakken.

RD sloot zich aan bij Smart Delta Drechtsteden en de Waterwegregio om de leefbaarheid en woon- en werkomgeving in die gemeenten te verbeteren. Om burgers op creatieve en innovatieve manier te betrekken bij het vergroenen en klimaatbestendig maken van steden heeft RD een 'mobiel bos project' gelanceerd. De *HS Ambition Day*, het *H&T community event* en *H&T onboarding and talent pool event* voor nieuwe PhD-studenten en Postdocs, het *Moonshots of Pandemic & Disaster Preparedness Research Congres* van PDPC en de *Generation Delta Conference* van RD brachten interne en externe stakeholders bijeen om de gezamenlijke ambities kracht bij te zetten.

Resilient Delta en regiodeals

Resilient Delta (RD) is een samenwerkingspartner bij twee Regio Deal-aanvragen, ingediend in oktober: Smart Delta Drechtsteden en de Waterweg Regio. Deze fondsen zijn gericht op het verbeteren van de kwaliteit van leven en wonen en werken in de gemeenten. Brede welvaart staat daarbij centraal. Deze gezamenlijke inspanning brengt lokale overheden, bedrijven, scholen en de gemeenschap samen rond een gedeelde visie op vooruitgang. De financiering is in 2024 toegekend. RD wordt gedurende de komende vijf jaar actief betrokken als partner bij de uitvoering van de Regio Deals. Als kennisinstellingen kunnen EUR, TU Delft en Erasmus MC een belangrijke bijdrage leveren aan de ontwikkeling van de regio Rotterdam en Drechtsteden/Gorinchem.

RD is betrokken bij deze twee Regio Deals als partner voor een totaalbedrag van ruim € 2,7 miljoen.

AI Port Center

In april is het *AI Port Center* gelanceerd, een samenwerkingsverband voor onderzoek en innovatie tussen de TU Delft en de EUR gericht op het gebruik van AI-technologieën in havenomgeving. AI Port voert praktijkgericht onderzoek uit in nauwe samenwerking met lokale kennisinstellingen, zakelijke partners, overheids- en maatschappelijke organisaties, en het industriële cluster van de Rotterdamse haven.

Het centrum richt zich op uiteenlopende transformaties, zoals het verminderen van milieu-uitstoot, energietransitie, optimalisatie van logistiek, autonome scheepvaart en digitalisering van havenactiviteiten. AI Port bevordert het gebruik van AI-technologie en *data science* voor deze transitie en biedt infrastructuur en middelen voor onderzoeksactiviteiten.

Initiatief beleving en beheer van de buitenruimte

De gemeente Rotterdam streeft naar waardecreatie en verhoogde leefbaarheid voor haar burgers, terwijl ze tegelijkertijd de onderhoudskosten wil verlagen door slim assetmanagement. In samenwerking met onderzoekers van zowel de EUR als de TU Delft worden uitdagingen op het gebied van asset management aangepakt. Door synergiën te identificeren tussen het onderzoek van beide universiteiten en de behoeften van de stad op het gebied

van beleving en beheer van de buitenruimte, ontstond het initiatief Beleving en beheer van de buitenruimte. Dit partnerschap richt zich met relevante Rotterdamse casestudies op het ontwikkelen en testen van nieuwe methoden voor stedelijke intelligentie.

Aan de TU Delft voeren Sander van Cranenburgh en Francisco Garrido-Valenzuela het onderzoek grotendeels uit. Bij EUR begeleiden Rommert Dekker en/of Dennis Fok het onderzoek.

DE-CIST, een ICLEI Action fund project

Op 28 juni werd in Rotterdam het project *Developing Energy Communities with Intelligent and Sustainable Technologies* (DE-CIST) gelanceerd onder leiding van Dr. Rebecca Moody (EUR). Het is een consortium van de EUR, TU Delft, *Institute of Housing and Urban Development Studies* (IHS), *Resilient Delta Initiative*, *Erasmus Centre for Data Analytics* (ECDA) en de gemeente Rotterdam.

DE-CIST, een *ICLEI Action fund 2.0 project*, wordt ondersteund door ICLEI Europe en ontving € 1 miljoen subsidie van Google.org. Het project verzamelt gegevens over gebouwen en combineert die met meteorologische-, luchtkwaliteit-, emissie- en sociaaleconomische gegevens. Een AI-oplossing zal buurten en gebouwen classificeren op energieduurzaamheid, rekening houdend met input van burgers. Het project streeft naar een rechtvaardige energietransitie door gemeenschappen, onderzoekers en overheden te betrekken bij het co-creëren van energiegemeenschappen en het bevorderen van verbindingen tussen gemeenschappen, overheden en energiebedrijven.

Leiden Delft Erasmus

De *LDE Centres* presenteerden hun onderzoeksresultaten onder meer in zogeheten *White Papers*. Een eerste *White Paper* werd onder de titel 'Dit is de échte slimme stad' gemaakt door het *LDE Centre for BOLD Cities* en werd op 22 juni in Den Haag gepresenteerd. In negen hoofdstukken laten zeventien praktijkexperts en wetenschappers zien hoe data en technologie kansen bieden om de stad leefbaarder te maken. En vooral ook om daar met burgers en bestuurders samen aan te werken.

Een tweede *White Paper* werd gemaakt door het *Centre for Sustainability*: 'Reparatie in de circulaire economie – Europese wetgeving, productontwerp en verdienmodellen'. De lancering was op 13 november in Delft tijdens de Meet-Up 'Van wegwerpeconomie naar reparatiesamenleving'. Naast inzichten van wetenschappers uit verschillende vakgebieden bevat de uitgave ook interviews met ondernemers en managers en bijdragen van de Consumentenbond en Techniek Nederland. Conclusie: 'Een betere repareerbaarheid vereist een integrale ontwerpaanpak die zowel het product, wetgeving, nieuwe bedrijfsmodellen als opvoeding van consumenten omvat.'

Op 2 november vierde het *International Centre for Frugal Innovation* (ICFI) een belangrijke mijlpaal met de presentatie van het eerste *Handbook on Frugal Innovation*. Het handboek werd gepresenteerd door twee van de vier redacteurs, André Leliveld en Saradindu Bhaduri. De boeklancering vond plaats ter ere van het tienjarig jubileum van ICFI.

Onderzoek naar vertrouwen in het strafrechtssysteem, ondersteund door het *LDE Centre for the Governance of Migration and Diversity*, ontving € 1,5 miljoen vanuit de Nationale Wetenschapsagenda (NWA). In het programma 'Op zoek naar vertrouwen (IST): Naar effectieve interventies om etnisch-rationale en sociaaleconomische verschillen in bestraffing te monitoren en verminderen', onderzoeken wetenschap, politie, openbaar ministerie, lokale overheid

en verschillende maatschappelijke organisaties gezamenlijk hoe het wederzijds vertrouwen tussen instanties in het strafrechtssysteem en jongeren met een migratieachtergrond en/of zwakkere sociaaleconomische positie in het bijzonder versterkt kan worden.

Het LDE programma *PortCityFutures* bracht honderd havensteden in Europa samen in een atlas: '*Port City Atlas. Mapping European Port City Territories: From Understanding to Design*'. Europese havensteden hebben veel met elkaar gemeen: het zijn economische hotspots, waar urbanisatie, globalisering, migratie en klimaatverandering zichtbaar zijn. Wat kunnen ze van elkaar leren als het gaat om duurzame ontwikkeling en stedelijke transformatie? De atlas is een inventarisatie van havensteden, hun omvang en kenmerken en kan helpen bij het vinden van het antwoord op die vraag.

Veel belangstelling was er voor *LDE Global: Research and Education with the Majority World*. Dit is een federatie van verschillende initiatieven (zoals *TU Delft Global*, *LUMC Global*, *LDE Centre for Frugal Innovation*, Regiobeleid Leiden, Regiobeleid Delft, ISS, IHS, Afrika Studiecentrum, *Rotterdam Global Health Initiative*). Er zijn vier projecten gefinancierd, waaronder de tweede *BRIN-LDE Academy over The Smart, Sustainable, and Healthy City in Indonesia*. Deze *academy* is georganiseerd in samenwerking met het Nationaal Agentschap voor Onderzoek en Innovatie (BRIN) in Indonesië. Het doel van dit vijfdaagse programma is co-creatie op het gebied van onderwijs en onderzoek naar duurzame verstedelijking.

Van 15 tot en met 17 november organiseerden LDE en het *Nuvoni Centre for Innovation Research* het eerste *LDE East Africa Research Network* (LEARN) symposium in Nairobi. Tegen de achtergrond van een van de belangrijkste steden in Oost-Afrika, een stad die staat als een levend voorbeeld van constante verandering en grote tegenstellingen, bracht LEARN veelzijdige onderzoekers, praktijkmensen en beleidsmakers samen uit Kenia, Oeganda, Tanzania, Rwanda, Burundi en Nederland. Ze kwamen samen om een interdisciplinair *multi-stakeholder* onderzoeksnetwerk te creëren. Onder meer door zogeheten 'zintuiglijke wandelingen' en participatieve activiteiten gingen de deelnemers rechtstreeks in gesprek met gemeenschappen van Nairobi.

Samenwerkingsverbanden Zuid Holland & Impact

De strategische samenwerking Kenniswerkplaatsen van de gemeente Rotterdam met de EUR is herbevestigd door een samenwerkingsovereenkomst die loopt tot en met 2026.

In het kader van de samenwerkingsafspraken is in 2023 de elfde Rotterdam Scriptieprijs uitgereikt door burgemeester Aboutaleb tijdens de opening van het academisch Jaar. De prijs ging naar Enoch Tabak met de scriptie '*Boxes, boom and benefits? – identifying effects of XXL distribution centres on regional economies in the Netherlands*'. De scriptie toont aan dat de veronderstelde economische impuls van deze grootschalige distributiecentra, zoals banengroei, niet plaatsvindt.

Cultuur&Campus

Verschiedende werkgroepen werkten aan de ontwikkeling van de randvoorwaarden voor de realisatie van de Cultuur&Campus Doklaan als hoofdlocatie. Hierbij lag de focus vooral op ontwikkeling van een masterplan in combinatie met de uitvoering van een haalbaarheidsstudie. Daarnaast is een allonge (bijlage) getekend behorende bij het convenant tussen gemeente Rotterdam, EUR, Hogeschool Rotterdam/Willem de Koning Academie en Codarts. Met de ondertekening zijn de doelstellingen binnen het convenant herbevestigd.

Na de toekenning van de *Horizon Europe Grant New European Bauhaus* in 2022 is gewerkt aan de voorbereidingen van de uitvoering hiervan in Cultuur&Campus Putselaan. Hiervoor is het programmateam opgericht. Dat team boekte voortgang op diverse werkpakketten, waarbij waar nodig wisselingen zijn aangebracht binnen het

programmamateam. Eind 2023 is de huur- en onderhoudsovereenkomst getekend voor het monumentale schoolgebouw aan de Putselaan, waarbij EUR als hoofdhuurder optreedt.

University of the Arts Rotterdam; Codarts, WdKA, HR en EUR

In het verslagjaar is door het programmamateam, bestaande uit een afvaardiging van de vier instellingen onder leiding van een programmadirecteur, een fusiememorandum opgesteld.

De bestuursvertegenwoordiging van de instellingen besloot dat onverkort toegewerkt zal worden naar verzelfstandiging van Codarts en Willem de Koning Academie (WdKA) binnen één kunsthogeschool. De tijdslijn en vorm waarin deze verzelfstandiging plaatsvindt, wijzigt ten opzichte van de eerdere uitgangspunten in het fusiememorandum. De uitwerking hiervan en totstandkoming van de fusie zal in 2024 plaatsvinden.

Europese perspectief, UNIC4ER

UNIC4ER is het onderzoeksprogramma van UNIC, gericht op *engaged* onderzoek. Dit biedt een interdisciplinaire aanpak en methode voor systematische kennisproductie – niet alleen voor de samenleving, maar ook met en in de samenleving. UNIC4ER doet dit door middel van een *seed fund*, waarbij steun wordt verleend aan onderzoekers die een *engaged research project* willen starten.

UNIC4ER 12 ondersteunde onderzoekers van der EUR via het *seed fund*-mechanisme. Hoofdonderzoekers van vijf verschillende faculteiten ontvingen in totaal € 60.000 om de start van hun onderzoek te ondersteunen. Het project is gefinancierd met Horizon 2020, de onderzoeks- en innovatiesubsidie van de Europese Unie.

Open & Responsible Science

Open en verantwoorde beoefening van wetenschap is belangrijk. Daarbij worden data, software, publicaties en andere vormen van wetenschappelijke informatie zo vroeg mogelijk gedeeld en zo mogelijk hergebruikt. Bij de openheid hoort ook dat burgers al in een vroeg stadium worden betrokken. De aandacht daarvoor groeit.

De beweging naar een meer open en verantwoorde benadering van wetenschap is cruciaal in het mondiale kennislandschap. Het is een pleidooi voor een participatieve onderzoekspraktijk waarbij data, software, publicaties en andere vormen van wetenschappelijke informatie zo vroeg mogelijk worden gedeeld en opnieuw gebruikt.

Het *Open & Responsible Science* (ORS) programma biedt een leidraad om de kernwaarden van ORS – kwaliteit, efficiëntie, impact en betrouwbaarheid te integreren met de missie en onderzoeksdoelen van de EUR. Vanuit het ORS-programma zijn twee bewustwordingscampagnes georganiseerd, specifiek gericht op gebruik en integratie van kwalitatief onderzoek en ORS (300 aanwezigen). Deze campagnes vergroten het bewustzijn onder onderzoekers over de stappen die zij kunnen nemen en hoe zij kunnen handelen in lijn met ORS-waarden.

De inspanningen werden zichtbaar bij een eerste inventarisatie van *Citizen Science* binnen de organisatie. Er wordt gewerkt aan een *social media pilot* gericht op meer maatschappelijk engagement. De nauwe samenwerking met Erkennen & Waarderen blijkt uit de jaarlijkse *ORS-Awards* (elk € 2500), waarin prestaties op het gebied van *Open Research*, *Open Education* en *Societal Engagement* worden beloond.

In 2023 zijn de ORS Awards, onder voorzitterschap van dr. Abby Onencan (ESL), uitgereikt in drie categorieën.

- In de *Open Research*-categorie werd het MycetOS-project (EMC) bekroond voor zijn inspanningen om een reeds geregistreerd geneesmiddel voor andere aandoeningen te onderzoeken als mogelijke behandeling voor mycetoma. Dit project draagt bij aan het verbeteren van de levens van mensen die vaak over het hoofd worden gezien door de farmaceutische industrie.

- In de *Societal Engagement*-categorie werd Collectievekracht (KSM) bekroond met de *OKS Award* vanwege de bijdrage van het innovatieve platform aan het veerkrachtiger maken van burgercollectieven door hen te voorzien van betrouwbare, wetenschappelijk onderbouwde kennis.
- In de *Open Education*-categorie werd de interdisciplinaire cursus van de Erasmus MC minor '*From Science to Society*' bekroond. Deze cursus richt zich op het opleiden van een toekomstbestendige generatie wetenschappers, gebaseerd op de filosofie van *Responsible Research and Innovation* (RRI). Deelnemers aan deze minor leren onder meer hoe ze verschillende maatschappelijke stakeholders, zoals beleidsmakers en vertegenwoordigers uit de industrie, kunnen betrekken bij hun studies.

In 2023 heeft de EUR haar toewijding aan open en verantwoord onderzoek in de praktijk gebracht met drie initiatieven:

- *Erasmus Research Services* (ERS) organiseerde samen met *Imming Impact* de derde editie van het *Open Science Festival*, een nationale bijeenkomst gericht op kennisdeling en *peer learning*. Het evenement was een groot succes: meer dan 400 onderzoekers, wetenschappers, docenten, ondersteunend personeel en beleidsmakers van alle universiteiten, medische centra en onderzoeksinstituten bespraken *Open Science*-praktijken tijdens een van de 25 door de gemeenschap geleide workshops en de plenaire sessie.
- Tijdens het *Open Science Festival* lanceerde Rector Annelien Bredenoord de *Massive Online Open Course over Open Science* (OS MOOC) voor academisch en ondersteunend personeel, genaamd *A starter's guide to Open Science*. De MOOC is ontwikkeld door ERIM in samenwerking met ERS en gefinancierd met een subsidie van het programma 'Professional Services Versterken' (SUPS).
- ERS bracht de betrokkenheid van de EUR aan open en verantwoord onderzoek in de praktijk met de coördinatie van de *Open Science Community Rotterdam* (OSCR), een *bottom-up community* voor onderzoekers en ondersteunend personeel. ERS faciliteert communicatie- en educatieve activiteiten voor bijna honderd *community* leden van verschillende scholen en carrièreniveaus.

Kwaliteitszorg Onderzoek/ SEP beoordelingen en ontwikkelingen 2023

Al het wetenschappelijke onderzoek dat gedaan wordt voor publieke instellingen, waaronder de universiteiten met een onderzoeksopdracht, wordt eens in de zes jaar door een externe commissie geëvalueerd. Hierbij beoordeelt de commissie de onderzoekseenheid (faculteit of departement), conform het Strategisch Evaluatie Protocol (SEP) op drie hoofdcriteria: wetenschappelijke kwaliteit, maatschappelijke relevantie en vitaliteit. Daarnaast wordt een aantal sub-criteria gehanteerd – het gaat dan om onderwerpen als de onderzoekscultuur, waaronder wetenschappelijke integriteit, maar ook diversiteit en inclusie, het (HR) talentbeleid, promovendibeleid en *open and responsible science*.

In 2023 is de visitatie van de *Erasmus School of Law* afgerond. De faculteit voorzag het rapport van een bestuurlijke reactie. Ook is een eindgesprek gevoerd tussen de rector magnificus en het faculteitsbestuur. Het rapport en de bestuurlijke reactie zijn gepubliceerd: <https://www.eur.nl/onderzoek/research-services/onderzoekskwaliteit-en-integriteit/onderzoeksbeoordeling>.

Daarnaast is het onderzoeksprogramma psychologie (binnen het *Department Psychology, Education & Child Studies*, DPECS), onderdeel van de *Erasmus School of Social and Behavioural Sciences*, geëvalueerd. De commissie was zeer te spreken over de originaliteit en kwaliteit van het onderzoek en beoordeelde de maatschappelijke relevantie als excellent. In 2024 worden de resultaten, aanbevelingen en de bestuurlijke reactie besproken met de rector magnificus en de leiding van Psychologie en faculteit ESSB, waarna het rapport en bestuurlijke reactie op de website wordt geplaatst.

Het *International Institute for Social Sciences* (ISS) in Den Haag voerde een onderzoeks-evaluatie uit conform SEP. De evaluatie was oorspronkelijk opgezet als *mid-term*, maar werd om meerdere redenen een volwaardige externe evaluatie. De resultaten worden in 2024 besproken met de rector magnificus en het bestuur van ISS.

Wetenschappelijke integriteit

Het beleid met betrekking tot wetenschappelijke integriteit is gericht op het zo veel mogelijk voorkomen van schendingen van de code wetenschappelijke integriteit. Het is belangrijk dat EUR-onderzoekers regelmatig geconfronteerd worden met het thema 'wetenschappelijke integriteit'. Een van de instrumenten om dit te bewerkstelligen is de *Dilemma Game App* van de EUR, waarmee onderzoekers, docenten en studenten reflecteren op een dilemma dat te maken heeft met wetenschappelijke integriteit. Dit instrument wordt gereviseerd en geprofessionaliseerd en hiervoor is in 2023 veel voorbereidend werk verricht. Inmiddels heeft het *EUR Portfolio Board* voor de revisie € 20.000 toegekend. Doel is om de app te verbeteren en breder in te kunnen zetten door ook dilemma's aan te bieden op andere vormen van integriteit dan uitsluitend de wetenschappelijke. Voor het schrijven van de diverse dilemma's zijn inmiddels schrijfgroepen ingericht. Ook is een governance structuur opgezet zodat de kwaliteit van de gepresenteerde dilemma's gewaarborgd wordt.

Decanen wisselden tijdens een heimdag van gedachten over academische vrijheid in algemene zin, waarbij specifiek is ingegaan op de financiering van leerstoelen en de noodzaak tot transparantie.

Promoties en PhD beleid

In 2023 vonden 406 promoties plaats, het hoogste aantal van de afgelopen zes jaar (het gemiddeld over de jaren 2018 – 2021 is 350). Iets meer dan 70% van het totaal aantal promoties is voor rekening van het Erasmus MC. Van het totaal aantal promovendi was 57% vrouw, dit is vrijwel gelijk aan de man/vrouw verdeling in 2022. Er waren in totaal zeventien promoties (4% van het totaal) waarbij de promovendus het predicaat cum laude werd toebedeeld. Mannen komen relatief vaker in aanmerking voor cum laude dan vrouwen. Dit is in lijn met het beeld van afgelopen jaren en met het nationale beeld. Het onderwerp kansenongelijkheid bij cum laude promoties is besproken in het College voor Promoties. Er wordt onderzocht welke maatregelen nodig zijn om deze ongelijkheid op te heffen. In 2023 zijn er binnen het experiment promotiestudenten drie kandidaten gepromoveerd. Er was geen uitval van kandidaten. Het totaal aantal actieve promotiestudenten is zeven.

Promoties

Tabel 11

Faculteit	totaal	man totaal	man niet CL	man CL	vrouw totaal	vrouw niet CL	vrouw CL	CL totaal
Erasmus MC	293	108	185	102	6	181	4	10
ESE	14	9	5	9	0	4	1	1
ESHCC	7	3	4	3	0	3	1	1
ESHPM	16	10	6	8	2	6	0	2
ESL	8	5	3	5	0	4	1	1
ESPHIL	3	1	2	0	1	1	0	1
ESSB	32	20	12	19	1	12	0	1
ISS	16	6	10	6	0	10	0	0
RSM	17	12	5	12	0	5	0	0
TOTAAL	406	174	232	164	10	226	7	17

Het promovendibeleid richtte zich in 2023 met name op het HR werkplan. Belangrijke aspecten zijn het welzijn van promovendi, het *onboarding* proces, het verbeteren van de kwaliteit van de begeleiding, betere informatievoorziening en ondersteuning van promovendi bij het vervolg van hun carrière na de promotie. Op de verschillende onderdelen zijn concrete resultaten geboekt; zo wordt er sinds kort standaard de cursus 'Geven van begeleiding' voor nieuwe begeleiders aangeboden, zijn er centraal aangeboden *onboarding* sessies en worden carrière dagen georganiseerd voor promovendi.

De tweejaarlijkse enquête naar tevredenheid en welzijn van promovendi is voor de tweede keer gehouden. Hieruit komen verschillende aspecten die blijken goed te gaan (het merendeel van de promovendi is tevreden over het traject), maar ook aspecten die verbetering behoeven, zoals werkdruk, ervaren stress, onduidelijkheid over de eindtermen waarop het proefschrift beoordeeld wordt en ongewenst gedrag.

Net als elders in het land, is binnen de EUR veel discussie gevoerd over de positie en het welzijn van promovendi met een beurs en promovendi die hun traject geheel zelf financieren. Er komt in samenwerking met andere universiteiten aanvullende beleid op dit gebied.

Young Erasmus Academy

De *Young Erasmus Academy* (YEA, 25 leden), een diverse groep getalenteerde jonge wetenschappers uit verschillende wetenschappelijke disciplines die alle faculteiten van de EUR vertegenwoordigen, droeg bij aan het verwezenlijken van doelen rondom het creëren van maatschappelijke impact. De YEA formuleerde een aantal doelstellingen en richtte drie subgroepen op:

1. *Visibility and impact*: een up-to-date website met informatie over YEA en over meetings waar YEA-leden over hun onderzoek kunnen praten en waar ze *mobility improvements* aankaarten (bijvoorbeeld over het lastig te bereiken campusterrein per fiets);
2. *Recognition and Rewards*: actief meedenken over beleid en implicatie van *Recognition and Rewards* tussen de verschillende faculteiten en het initiëren van een 'iedereen professor' survey;
3. *Sustainability and futureproof EUR*: een actieve rol bij de *Sustainability Dialogues*.

Daarnaast zette de YEA intern en extern een stappen in het verder structureren van de organisatie. Zo is een aantal YEA-regulaties aangepast, bijvoorbeeld op het gebied van het werven van nieuwe leden. Er is meer contact gezocht met de Jonge Akademie, wat zich uitte in het bijwonen van verschillende meetings.

Onderzoekssubsidies- en prestaties

SEISMEC

Het SEISMEC-project ontving een indrukwekkende subsidie van € 10 miljoen van de Europese Commissie binnen het Horizon Europe-programma. Bij dit interdisciplinaire project zijn onderzoekers van de EUR betrokken. Ze werken samen met een multinational consortium van 30+ onderzoeks-, industrie- en maatschappelijke partners. EUR-onderzoekers Jason Pridmore (ESHCC), Jovana Karanovic (RSM) en Claartje ter Hoeven (ESSB) combineren hun expertises om dit unieke project te leiden.

Supporting European Industry Success Maximisation through Empowerment Centred development (SEISMEC) heeft tot doel vier jaar lang het concept van mensgerichtheid te demonstreren in een breed scala aan industriële sectoren, schalen en socio-technische contexten in de EU. Met zeventien pilots over veertien belangrijke industriële ecosystemen in de Europese interne markt, wil SEISMEC laten zien hoe mensgerichte oplossingen helpen bij het ontwerpen en ontwikkelen van nieuwe technologieën. Zo wordt de weg vrijgemaakt naar een vaardigheden- en creativiteit-gedreven industrieel landschap; een landschap dat gebouwd is rond hoogwaardige, duurzame banen en dat de algehele veiligheid en tevredenheid van werknemers vooropstelt.

Door empowerment en mensgerichtheid in de schijnwerpers te zetten, belooft SEISMEC impactvolle resultaten te leveren om industrieel succes te maximaliseren en inclusie te bevorderen in de context van Industrie 5.0, waarin de nadruk ligt op een op de mens gerichte benadering van de industrie, waarbij de veranderende rol van werknemers prioriteit heeft.

Coordinatorship Enablement Packages (CEP)

Erasmus Research Services zet in op strategisch ondersteuning van EUR coördinatorschap op grote multidisciplinaire samenwerkingsbeurzen. Dit leidde tot de volgende succesvolle toekenningen die door EUR gecoördineerd zijn:

1. FAiR, Arjen Leerkes, ESSB – HEU Cluster 2
2. FORT-PORT, Karin van Wingerde, ESL – NWO-KIC *Subversive Crime*
3. CUES, Yijing Wang, ESHCC – HEU Cluster 6
4. SEISMIC, Jason Pridmore, ESHCC (consortium met ook ESSB & RSM) – HEU Cluster 4
5. UNIC, Centraal toegekend project – Erasmus + *European Universities initiative*

Nationaal Groeifonds

De EUR was betrokken bij negen voorstellen in ronde drie van het Nationaal Groeifonds, een flinke toename ten opzichte van de eerdere rondes.

De voorstellen waar EUR bij betrokken was zijn onder meer *Rethink-the-Delta* (over extreme klimaatomstandigheden), *CIIC (Immersive technology)*, *Deltaplan Valorisatie* (versterken van de Nederlandse valorisatie activiteiten), *Re-Ge-NL* en 'Meer uren werkt'.

Voor een aantal gehonoreerde groeifondsvoorstellen uit ronde 1 en 2 (zoals Groenvermogen en AINed) is er binnen EUR centrale coördinatie ingericht. Deze programma's leiden tot onderzoeksactiviteiten en -calls. ERS inventariseert deze aanvragen en neemt daarbij de kansen in ogenschouw voor de EUR, de verschillende scholen en

wetenschappers. Dit leidde tot de deelname van de EUR aan dergelijke (toegekende) *caus*.

Vidatum

Als onderdeel van de ambitie van de EUR om meer tweede en derde geldstroominkomsten te verwerven, werkt de universiteit aan verbetering van het portfoliomanagement van deze projecten. In 2023 is Vidatum gekozen als het systeem voor het beheer en de administratie van extern gefinancierde onderzoeksprojecten. De implementatie van dit systeem staat gepland voor 2024.

UITGELICHT

Interdisciplinaire samenwerking tegen smokkel

De onderzoeksgroep Criminologie van *Erasmus School of Law* won een prestigieuze samenwerkingsbeurs in het kader van het Kennis-en Innovatieconvenant van de NWO voor het interdisciplinaire onderzoeksproject FORT-PORT. FORT-PORT ([*Focusing on the Right Things in the Port of Rotterdam*](#)) heeft als doel de illegale stromen en onderliggende criminele bedrijfsprocessen rondom cocaïnehandel en mensensmokkel in en rond de haven van Rotterdam bloot te leggen. In FORT-PORT werken criminologen, wiskundigen, computerwetenschappers en historici samen met verschillende publieke en private partijen in en rond de haven van Rotterdam. Met de inzichten uit het onderzoek draagt FORT-PORT bij aan een economisch welvarende, veilige, weerbare en daarmee toekomstbestendige wereldhaven. Daarnaast vergroot het project de maatschappelijke weerbaarheid tegen ondermijnende criminaliteit.

Hoofdstuk 6 De EUR - Bedrijfsvoering

Inleiding

De EUR-community: één universiteit, één gemeenschap, met één gezamenlijk doel: het creëren van een positieve impact op de maatschappij. *Professional Services* draagt bij aan deze EUR-community door te zorgen voor een levendige, dynamische en inclusieve campus, die een stimulerende en veilige omgeving biedt om te studeren en te werken: 'A great place to work and grow'. De Erasmus Universiteit Rotterdam (EUR) creëert ruimte, faciliteiten en mogelijkheden die voor studenten en medewerkers bijdragen aan hun ontwikkeling en groei. Met het beleid van de diensten van *Professional Services* wordt invulling gegeven aan de strategie van de EUR. Dat gebeurt door te werken aan duurzame en toekomstgerichte ontwikkeling van mensen en middelen aan de universiteit.

De EUR is zich ervan bewust dat maatschappelijke impact niet alleen bereikt wordt door onderwijs en onderzoek, maar zeker ook door de keuzes die worden gemaakt in de bedrijfsvoering.

Duurzaamheid is daar een fundamentele hoeksteen van, Het is een belangrijke randvoorwaarde voor de ontwikkeling van de campus en de campus-voorzieningen. Denk daarbij aan de gebouwen op de campus, het voedsel dat wordt verkocht en geserveerd op de universiteit, de vormgeving van de werkomgeving en de buitenruimtes. Duurzaamheid krijgt ook aandacht in het mobiliteits- en het inkoopbeleid en bij de inrichting van de informatievoorziening.

Inclusie en diversiteit vormen een andere belangrijke hoeksteen binnen de bedrijfsvoering.

De EUR wil een werkgever zijn waar alle werknemers gelijke kansen hebben om bij onze organisatie te starten, zich te ontwikkelen en te groeien, ongeacht hun etnische of religieuze achtergrond of hun seksuele geaardheid. De EUR investeert daarom in medewerkersonderzoek, leiderschapsontwikkeling, een moderne wijze van erkennen en waarderen, medewerkerswelzijn en in gelijke kansen voor iedereen.

Medewerkersonderzoek

Betrokken medewerkers die optimaal ondersteund worden in hun werk vormen de basis voor excellent onderzoek en onderwijs. Daarom richt de EUR zich op het vergroten van engagement (lees: betrokkenheid bij de EUR en het werk) en *enablement* (lees: ondersteuning om het werk goed te doen).

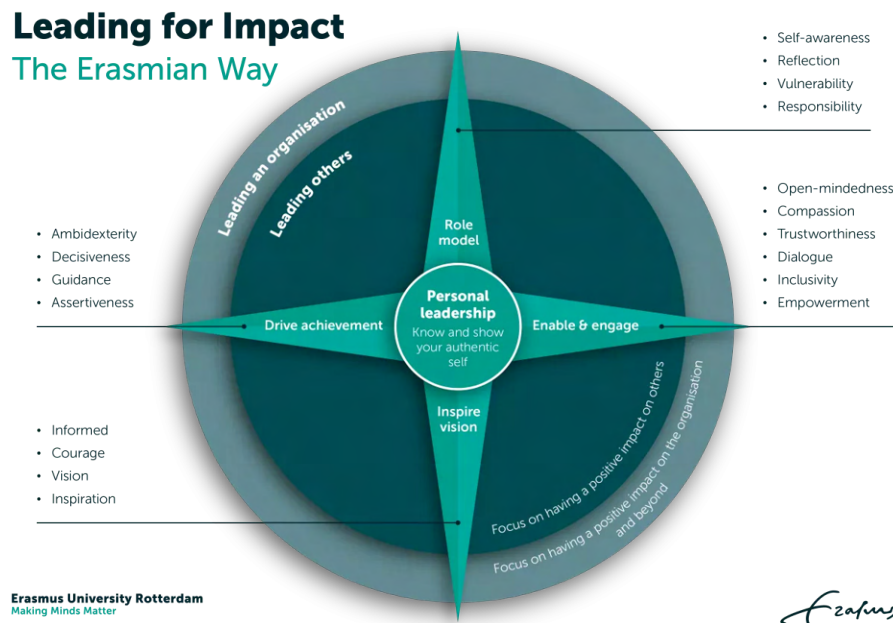
Met het medewerkersonderzoek '*Engagement & Enablement Scan 2023*' zijn de resultaten op deze twee dimensies gemeten. Door te vragen hoe iedereen thema's als welzijn, sociale veiligheid, ontwikkeling, inclusie en leiderschap ervaart, kan de EUR gericht beleid ontwikkelen om de werkomstandigheden voor iedereen te verbeteren. Ook stellen rapportages, over de ervaring van medewerkers, organisatieonderdelen en teams, de EUR in staat om een dialoog te voeren over hoe we samen het werken bij de EUR nog plezieriger kunnen maken.

EUR-medewerkers zijn over het algemeen betrokken: 75% van de respondenten (n= 1.637) scoort positief op de vier dimensies van bevlogenheid en 81% heeft plezier in het werk. EUR-medewerkers zijn ook positief over de EUR als werkgever. Op de vraag in hoeverre zij de EUR als werkgever zouden aanbevelen op een schaal van 1 tot 10, scoorde de EUR een 7,3. Dit is een lichte stijging ten opzichte van het voorgaande onderzoek uit 2021 (7,2). Zie de paragraaf *Gezondheid, veiligheid en welzijn* voor duiding van de resultaten met betrekking tot werkdruk en sociale veiligheid.

Leiderschapsontwikkeling

Het leiderschapsontwikkelingsprogramma ging eind 2022 als strategisch programma van start en loopt door tot en met 2026.

De EUR zette grote stappen gezet op het gebied van leiderschapsonwikkeling. Een uniform, EUR-breed gearagen Erasmiaans leiderschapsprofiel en -beleid zijn gerealiseerd en gelanceerd. Dit profiel kwam tot stand in samenwerking met vertegenwoordigers van alle organisatieonderdelen en experts op het gebied van leiderschap. Het dient als kompas voor alle leidinggevendenden in hun verdere ontwikkeling en creëert een gezamenlijke taal om over leiderschap te praten.

De *community*-vorming van leidinggevendenden begon om de uitwisseling tussen leidinggevendenden onderling te stimuleren. Op 23 november vond de eerste [EUR-brede leiderschapsdag](#) ([klik voor een terugblik](#)) plaats. Meer dan 150 leidinggevendenden volgden op dit congres workshops op het gebied van leiderschap, woonden de *key-note* bij over Ubuntu leiderschap door Mpho Tutu-van Fürth en zagen de onthulling van het leiderschapsprofiel. De *Executive Leadership Community*, waarbij de leiders van de organisatie van de hoogste echelons tweemaal per jaar samenkomen, levert momenten van connectie en ontwikkeling. Daarnaast is er intervisie, *onboarding* van nieuwe leidinggevendenden opgenomen en gerichte trainingen en cursussen.

Erkennen en waarderen

In de transitie van de EUR naar een door impact gedreven universiteit is het belangrijk om het huidige systeem voor het erkennen en waarderen van wetenschappelijk personeel te moderniseren.

Er zijn al veel mooie stappen gezet op EUR-niveau. Ze tonen aan dat de cultuurverandering rondom Erkennen & Waarderen steeds meer voelbaar en zichtbaar wordt. Het programmateam zette een brede cultuurverandering in gang, waarbij er via diverse activiteiten wordt gewerkt aan bewustwording, het op gang brengen van discussie, het samenbrengen van een top-down en bottom-up beweging en het aangaan van structurele samenwerkingen binnen en buiten de universiteit.

Er zijn diverse instrumenten ontwikkeld en ingevoerd en medewerkers merken steeds directer dat er ruimte komt voor alle activiteiten en talenten van academici. Voorbeeld van de ontwikkelde instrumenten zijn de gedifferentieerde loopbaanpaden op UD-, UHD- en hoogleraar-niveau. Die zijn binnen steeds meer faculteiten

beschikbaar. Ze maken het mogelijk om in zowel een horizontaal als een verticaal loopbaanpad het accent te leggen op de domeinen onderwijs, onderzoek, impact/engagement, leiderschap/management en patiëntenzorg.

Op het niveau van de faculteiten krijgt Erkennen & Waarderen ook steeds meer vorm. Een aantal faculteiten heeft, met behulp van *seed funding*, iemand aangesteld die actief aan de slag gaat met het thema op facultair niveau. Daarnaast hebben verschillende faculteiten informatiesessies gehouden en wordt het gesprek gevoerd met zowel het managementteam als de medewerkers zelf.

De ontwikkelingen binnen de EUR zijn in lijn met wat er op nationaal en internationaal niveau gebeurt. Steeds meer kennisinstellingen zetten concrete stappen voor bijvoorbeeld het gebruik van narratieven en het creëren van ruimte voor gedifferentieerde loopbaanpaden.

Het *Learning & Career Centre* (LCC) is het centrum binnen de dienst HR waarin de expertises op het gebied van recruitment, leren & ontwikkelen en mobiliteit samenkomen. De EUR gelooft in het belang van investeren in de groei van duurzaam inzetbare medewerkers die voorbereid zijn op interne en externe veranderingen – nu en in de toekomst.

Recruitment/Employer Branding

Het recruitmentteam van de EUR zet zich in voor een prettig, inclusief en snel selectieproces voor alle interne betrokkenen en alle kandidaten. Het team ondersteunde bij de invulling van meer dan honderd vacatures. Inmiddels werkt de hele EUR met een *applicant tracking system*, waardoor veel administratief werk is geautomatiseerd en er voor selectiecommissies meer structuur geboden wordt. Bij *Employer Branding* staan de verhalen van onze medewerkers centraal in verschillende video's en testimonials.

Leren en ontwikkelen

In nauwe samenwerking met Erkennen & Waarderen en het projectteam Leiderschapsontwikkeling is een nieuwe ontwikkelcyclus opgesteld. In 2023 zijn voorbereidingen getroffen om deze nieuwe cyclus in 2024 gefaseerd te implementeren.

De nieuwe ontwikkelcyclus vervangt de huidige Resultaat & Ontwikkelingscyclus (R&O). In de nieuwe ontwikkelcyclus wordt gebruik gemaakt van een kwalitatieve beschrijving, ook wel narratief genoemd, waarbij de cijfermatige beoordeling is komen te vervallen. In samenwerking met Erkennen & Waarderen zijn richtlijnen ontwikkeld voor het kwalitatief goed schrijven van een narratief. Het doel is om op een laagdrempelige en structurele manier een gezamenlijke focus bij leidinggevend en medewerkers te stimuleren, gericht op groei, ontwikkeling, welzijn en kwaliteiten.

Jaarlijks organiseert het LCC trainingen en carrière-events om groei en ontwikkeling te stimuleren. De *Career Week* is een jaarlijks terugkerend evenement met workshops, trainingen en activiteiten in het teken van loopbaanontwikkeling. Het programma bestond afgelopen jaar uit 27 activiteiten, waaronder *career coaching*, de grote generatieshow en diverse workshops zoals *Build Your Career with Lego Serious Play* en Bokscoachen. De Career Week trok 729 bezoekers en omvatte onder meer een carrièredag voor promovendi, de *PhD Career Day*. Daarnaast vorig jaar de jaarlijkse *Share Your Knowledge Week plaats, waarin collega's* korte informele workshops aan elkaar gaven en zo hun kennis en ervaring deelden. Tijdens de *Share Your Knowledge Week* werden 43 diverse workshops gehouden voor 538 deelnemers.

Het Training- en Ontwikkelplatform (TOP) organiseerde veertig trainingen, variërend van loopbaantrainingen tot en met leiderschapsprogramma's. In totaal zijn ze door 368 deelnemers bezocht. Daarnaast bood TOP de onlinetrainingen van *GoodHabit* aan. Collega's namen deel aan meer dan 500 trainingen, waarbij 143 certificaten zijn behaald. De top 3 van trainingen waaraan de meeste studietijd werd besteed zijn de trainingen Excel, Lean en Informatiebeveiliging.

TOP biedt advies en ondersteuning bij maatwerkvragen en projecten waarbij leren en ontwikkelen een rol spelen. Dit resulteerde in het co-creëren van zoh twintig maatwerktrajecten. Daarnaast zijn leerlijnen ontwikkeld, zoals de leerlijn Sociale Veiligheid en leerlijn loopbaanontwikkeling voor PhD's.

Loopbaanbegeleiding

Veel medewerkers schakelden de begeleiding in van HR-loopbaanprofessionals. Dat deden ze om een volgende stap in hun carrière te zetten, om meer helderheid te krijgen over professionele keuzes of om hulp te krijgen bij persoonlijke groei en ontwikkeling. Zowel wetenschappelijk personeel als *Professional Services Staf* (PSS) maakten gebruik van de diensten van de *career coaches*, waarbij het aandeel PSS met 43% fors steeg.

De loopbaanbegeleiding van de EUR is bedoeld om bij te dragen aan duurzame inzetbaarheid en medewerkers '*fit for the future*' houden. Zo kunnen ze met werkplezier, bevlogenheid en vitaliteit hun functie uitoefenen. Onderdeel daarvan is ervoor te zorgen dat de juiste persoon op de juiste plek zit en zo veel mogelijk onnodige uitval of vroegtijdig vertrek wordt voorkomen.

Job2Job

De EUR biedt, in geval van werkloosheid (niet te wijten aan de medewerker), ondersteuning bij het zoeken naar ander werk. De EUR is in dit geval ook verantwoordelijk voor het begeleidingstraject werkloosheid. De EUR maakt gebruik van de 'Casemanager Job2Job' om het begeleidingstraject in goede banen te leiden.

De EUR is eigen risicodragers voor de WW en de WIA. Dit betekent dat, hoewel de uitkering door de (voormalige) medewerker wordt ontvangen van de uitkeringsinstantie UWV, deze uiteindelijk betaald wordt door de EUR. Het verloop (en omvang) van de uitkeringen lopen mee in de periodieke beoordelingscyclus vanuit HR (bij ontslag) en vormen ook onderdeel van de financiële verantwoording.

Ontwikkelcyclus

In nauwe samenwerking met Erkennen & Waarderen en het projectteam Leiderschapsontwikkeling is een nieuwe ontwikkelcyclus opgesteld. In 2023 zijn voorbereidingen getroffen om deze nieuwe cyclus in 2024 gefaseerd te implementeren.

De nieuwe ontwikkelcyclus vervangt de huidige Resultaat & Ontwikkelingscyclus (R&O). In de nieuwe ontwikkelcyclus wordt gebruik gemaakt van een kwalitatieve beschrijving, ook wel narratief genoemd, waarbij de cijfermatige beoordeling is komen te vervallen. In samenwerking met Erkennen & Waarderen zijn richtlijnen ontwikkeld voor het kwalitatief goed schrijven van een narratief. Het doel is om op een laagdrempelige en structurele manier een gezamenlijke focus bij leidinggevend en medewerkers te stimuleren, gericht op groei, ontwikkeling, welzijn en kwaliteiten.

LDE-traineeship

De tiende lichting deelnemers ging van start met het *LDE-traineeship*. Dit gezamenlijke traineeprogramma van Universiteit Leiden, TU Delft en de EUR bestaat al sinds 2014 en is ontworpen voor startende professionals met een afgeronde masteropleiding. Iedere trainee voert tweemaal een opdracht van één jaar uit bij een faculteit of

ondersteunende dienst. Daarnaast wordt de trainee in deze twee jaar uitgedaagd om zich op professioneel en persoonlijk vlak te ontwikkelen via een trainingsprogramma. Dat programma is ontwikkeld in samenwerking met trainingsinstituut De Baak.

Gezondheid, veiligheid en welzijn

Medewerkerswelzijn

Uit de E&E scan blijkt dat medewerkers de werkdruk negatief (5,5) en de werk-privé balans als matig voldoende ervoeren (6,2). Wetenschappelijk personeel en managers scoorden significant lager op werkdruk (respectievelijk 4,9 en 4,7) in vergelijking tot overige respondenten. De lage scores op werkdruk en werk-privé balans hadden echter geen negatieve impact op de engagement en het werkplezier van de medewerkers.

Beide onderwerpen blijven daarentegen wel een punt van aandacht in relatie tot medewerkerswelzijn. Ook het afgelopen jaar was er een groot aantal vormen van mentale ondersteuning beschikbaar. Zo kon iedere medewerker online consulten plannen met een gekwalificeerde psycholoog. Ook was (preventieve) ondersteuning vanuit de bedrijfsartsen en bedrijfsmaatschappelijk werk kosteloos voor alle medewerkers beschikbaar.

Medewerkers konden tegen gereduceerd tarief een abonnement bij Erasmus Sport afsluiten ter bevordering van hun fysieke en mentale welzijn. Verder zijn er in samenwerking met Erasmus Sport zeven vegan kookworkshops georganiseerd bij het *Erasmus Food Lab*.

Maandelijks publiceert HR nieuwsbrieven voor alle medewerkers. Hierin wordt onder meer informatie gegeven over de beschikbare ondersteuning rond het welzijn van medewerkers. De Gezond & Veilig werken-pagina op MyEUR is ruim 17.500 keer bezocht. De pagina's met informatie over de griepvaccinatie en de procedures met betrekking tot verzuim werden het meest bekeken.

Sociale veiligheid

Sociale veiligheid is een basisvoorwaarde om te kunnen werken, leren, een bijdrage te leveren en je te ontwikkelen. Voor een goede beoefening van wetenschap is het noodzakelijk dat er een cultuur is met een vrije uitwisseling van ideeën.

De resultaten van het medewerkersonderzoek gaven weer dat 16% (n = 250) van de medewerkers soms of vaak te maken had met ongewenst gedrag op de werkvloer en dat 26% niet wist waar men terecht kon als ze een sociaal onveilige situatie tegenkwamen. De afgelopen jaren is intensief gewerkt aan een breed netwerk van supportfunctionarissen voor zowel studenten als medewerkers. Er zijn regelingen opgesteld, zoals de 'klachtenregeling ongewenst gedrag' en is er gewerkt aan het laagdrempelig kunnen melden van incidenten voor zowel studenten, medewerkers als bezoekers. De resultaten van het medewerkersonderzoek in 2023 tonen aan dat deze inzet blijvende aandacht verdiend, met name om de bekendheid en toegankelijkheid van het ontwikkelde aanbod verder te versterken.

Handreiking Sociale Veiligheid

In 2023 is gestart met het opstellen van een EUR Handreiking Sociale Veiligheid. Deze handreiking biedt handvatten voor leidinggevers, adviseurs, beleidsmakers en bestuurders om te werken aan de sociale veiligheid binnen ieders organisatieonderdeel. Het is tot stand gekomen op initiatief van HR-afdeling Health, Safety & Wellbeing en opgesteld in samenwerking met de dienst Education & Student Affairs (E&S). Daarnaast bevat de handreiking aanvullingen door de teams IDEA Center en Integrale Veiligheid. Er is gekozen voor deze integrale benadering omdat sociale veiligheid rol en positie overstijgend werkt. Zo kunnen maatregelen die gericht zijn op het

beïnvloeden van gedrag van medewerkers, direct effect hebben op de ervaren sociale veiligheid van studenten, en vice versa. Aan bod komen de visie van de EUR op sociale veiligheid, het huidige support- en beleidsaanbod op basis van drie factoren (de structuren van de organisatie, de cultuur op de werkvloer en het systeem voor melding en bijsturing) en aanbevelingen voor het inzetten van huidig en aanvullend aanbod.

Ombudsfunctionaris

Sinds 1 januari 2023 is Wico Verbaan de nieuwe ombudsfunctionaris. Zowel studenten als medewerkers kunnen bij de ombudsfunctionaris terecht met integriteit vraagstukken op het gebied van studeren of werken bij de EUR. De ombudsfunctionaris biedt ondersteuning bij vragen, dilemma's of conflicten op de werkvloer of binnen een opleiding. Deze ondersteuning kan bestaan uit bijvoorbeeld een verdiepend gesprek, advisering, verwijzing naar en afstemming met interne of externe functionarissen, bemiddeling of het instellen van een onafhankelijk onderzoek.

Safe@EUR

Safe@EUR is gelanceerd: een EUR-breed meld- en informatiepunt waar studenten, medewerkers en bezoekers terecht kunnen met meldingen en vragen over zorgwekkend en ongewenst gedrag. Dit initiatief komt voort uit een samenwerking tussen HR, E&S, IDEA Center en het team Integrale Veiligheid. Safe@EUR is een laagdrempelig doorverwijspunt voor mensen met een hulpvraag, zodat zij sneller en effectiever geholpen worden door de meest passende verantwoordelijke of expert. Registratie en trendanalyse moeten signalen van onveiligheid binnen de organisatie sneller in beeld brengen, zodat de EUR daar passende maatregelen op kan nemen.

Mindlab

De theatervoorstelling *Mindlab* werd veertien keer opgevoerd in het Erasmus Paviljoen. Doel was het gesprek tussen collega's te stimuleren over wat een prettig en (sociaal) veilig werkklimaat is en hoe we dit samen kunnen bereiken. Een klimaat waarin iedere medewerker tot zijn recht komt en erkenning en waardering krijgt en waar sociale en wetenschappelijke integriteit boven alles gaat. Het draaide daarbij om vragen als 'Hoe doen we onderzoek, hoe geven we onderwijs?; Hoe geven we leiding?; En hoe bieden we hierbij goede ondersteuning?' Het *Mindlab* bood een mooie kans om (in teamverband) aan de slag te gaan met de resultaten van het medewerkersonderzoek. Direct na iedere voorstelling kregen medewerkers de gelegenheid om na te praten, indien gewenst in besloten teamverband en onder begeleiding van een gespreksleider. Ongeveer 1.200 medewerkers uit vrijwel alle faculteiten en diensten van de EUR bezochten *Mindlab*.

Verzuim

Het totale verzuimpercentage en de meldingsfrequentie stegen in het afgelopen jaar. Dat komt door de toenemende druk op de arbeidsmarkt, de nawerking van Corona en de maatschappelijke crises. In vergelijking met het landelijk gemiddelde is de stijging bij de EUR gering.

tabel 12

	2019		2020		2021		2022		2023	
	VP	MF	VP	MF	VP	MF	VP	MF	VP	MF
EUR	3,50%	0,4	3,30%	0,3	3,40%	0,4	4,30%	0,8	4,48%	0,97

Verzuimpercentage (VP) en Meldingsfrequentie (MF) EUR over de periode 2019-2023.

Door aflopende contracten en het professionaliseren van de dienstverlening rond verzuim was 2023 een jaar met veel aanbestedingen: casemanagement eigenrisico-dragerschap ziektewet (ERD ZW), eigenrisico-dragerschap Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten (ERD WGA) en een nieuwe arbodienst.

De uitvoering van het ERD ZW neemt Equivalence vanaf 1 januari 2024 op zich. Deze organisatie ondersteunt EUR bij de uitvoering van de wettelijke verplichtingen. Voor de ERD WGA is besloten om het risico per 1 januari 2024 niet meer te verzekeren, maar de uitvoering in eigen beheer te nemen met ondersteuning van Robidus. Per 1 maart 2024 start de in 2023 aanbesteedde arbodienstverlener Salude.

Arbo & RI&E

Als vervolg op het Masterplan Risico Inventarisatie & Evaluatie (RI&E) uit 2022 is een overkoepelende RI&E uitgevoerd op arbo-beleidsonderwerpen. Hiernaast is het aangekochte RI&E-systeem in gebruik genomen, waarin de preventiemedewerkers de operationele en locatie gebonden risico's inventariseren.

Preventiemedewerker-netwerk

Er is, na eerdere training en begeleiding, een verdere professionaliseringsslag gemaakt met het 'decentrale preventiemedewerker netwerk'. Dat gebeurde met het opstellen van een preventiemedewerker-overeenkomst, waarin zowel de taken en verantwoordelijkheden van de preventiemedewerker als van de beheerder zijn vastgelegd.

Diversiteit en inclusie - IDEA

IDEA staat voor 'Inclusion, Diversity, Equity & Access' en omvat een integrale en holistische benadering van inclusie van medewerkers bij de EUR. Het richt zich op zowel de individuele als de systemische aspecten om door beleidsadvies, activiteiten en evenementen een cultuur en omgeving te bevorderen waarin mensen zich thuis voelen en alle facetten van hun identiteit op authentieke wijze tot uitdrukking kunnen brengen. Een link naar het eigen jaarverslag van IDEA staat hier.

Ondersteuning werknemersnetwerken

Er zijn verschillende EUR-werknemersnetwerken die het IDEA Center actief ondersteunt. Dat zijn bijvoorbeeld FAME (*Females in Academia Moving towards Equity*) en QuEUR voor LGBTQIA+ medewerkers en hun bondgenoten. In 2023 organiseerde FAME een bijeenkomst om de behoeften van de gemeenschap te bespreken en coördineerde *de FAME Athena Award*. Deze werd uitgereikt aan Maria Carmen Punzi, promovenda bij RSM, voor haar bijdrage aan het stimuleren van een gesprek over menstruele gezondheid.

QuEUR is uitgegroeid tot een grote community en heeft, soms met anderen, vier evenementen georganiseerd. De thema's waren zowel sociaal als inhoudelijk, bijvoorbeeld over de aanpak van microagressies. Het netwerk droeg bij aan het opzetten van het LDE (Leiden-Delft-Erasmus) Pride netwerk, dat op 30 augustus werd gelanceerd tijdens de Leiden Pride week. LDE Pride organiseerde op 14 november haar eerste evenement in het Erasmus MC over LGBTQIA+ activiteiten en de vraag of deze bijdragen aan inclusie of juist een bedreiging vormen voor neutraliteit.

De EUR kent een werknemerscontactgroep Young@EUR, die medewerkers tot 36 jaar uit zowel de academische als de professionele dienstverlening de mogelijkheid biedt hun vaardigheden te ontwikkelen, hun kennis te verbreden en collega's te ontmoeten. In 2023 zijn één tot twee bijeenkomsten per maand georganiseerd over professionele en persoonlijke ontwikkeling, maatschappelijke (sociale) activiteiten en EUR-bewustzijn.

Kennis delen en advisering in interne en externe netwerken

IDEA was betrokken bij veel grote projecten en leverde input en advies op het gebied van inclusie in relatie tot het leiderschapsprogramma Erkennen & Waarderen, sociale veiligheid, PhD-beleid en werving en selectie.

Kennisdeling kreeg ook gestalte door trainingen, workshops en lezingen voor studenten, academici en medewerkers in de professionele dienstverlening.

Extern bracht de EUR kennis van IDEA in via panels en externe presentaties binnen en buiten Nederland. Dat gebeurde bijvoorbeeld tijdens een LANDO-bijeenkomst, als spreker en panellid tijdens het LNVH-voorjaarssymposium, met een sessie tijdens de IDEA Kennisweek en diverse andere presentaties.

Boekpresentatie

In oktober presenteerde het IDEA Center het boek '[Van woorden naar daden - een gids voor een inclusieve organisatie](#)'. De presentatie was een onderdeel van het officiële lustrumprogramma van de EUR. Met het boek willen de auteurs, tevens teamleden van het IDEA Center, werkgevers, werknemers en organisaties inspireren om een diverse en gastvrije werkplek te creëren. Op een begrijpelijke manier biedt het boek praktische handvatten voor het ontwerpen, implementeren en evalueren van interventies en het maken van beleid op het gebied van inclusie, diversiteit, gelijkheid en toegang.

internationale kennisweek

Het IDEA Center hield in mei een internationale kennisweek over inclusie, diversiteit, gelijkheid en toegang aan onze universiteit met 175 deelnemers uit twaalf verschillende landen. Er waren zes plenaire sessies en twintig parallelle sessies gericht op een integrale aanpak, die kan helpen om een organisatie te veranderen in een meer diverse, rechtvaardige, inclusieve, toegankelijke en uiteindelijk voor iedereen aangenamere werkplek.

Gedurende de week deelden verschillende nationale en internationale sprekers, waaronder Alfred Herrera (University of California, Los Angeles) en Prof. Eveline Crone (EUR), samen met studenten en deelnemers praktische inzichten en kennis over onderwerpen als *outreach*, studentbetrokkenheid, inclusief onderwijs, inclusief HR, inclusieve communicatie en monitoring en onderzoek.

Tijdens de week werd ook een theatervoorstelling gepresenteerd: 'Conventies & Interventies #SocialeVeiligheid'. Het Acteursgenootschap speelde scènes over discriminatie, ongewenst gedrag van een leidinggevende en ervaringen van nieuwe studenten op universiteiten. Na de scènes sprak moderator dr. Vidhi Chaudhri met het publiek over sociale veiligheid, conventies en mogelijke interventies.

Beyond 25/25

De EUR streeft naar gelijke kansen voor al haar medewerkers. Interne cijfers en resultaten van de cultuurbarometer laten zien dat er meer diversiteit is op het gebied van geslacht en migratieachtergrond in lagere academische functies, maar dat dit afneemt met elke volgende stap in de hiërarchie. De EUR startte de tweede ronde van de beleidsmaatregel (*Beyond*) 25/25, waaraan 63 universitair hoofddocenten van de campussen Den Haag en Woudestein meedoen. Naast de startbijeenkomst over het creëren van veilige en moedige ruimtes, organiseerde de EUR workshops over mentorschap en het ontdekken van de rode draad in het academische verhaal. Deelnemers kozen een mentor en werken daarmee samen voor de duur van de maatregel. De EUR verzamelde facultaire criteria voor promotie, nodig voor de onafhankelijke commissie, zodat zij vertrouwelijke feedback kan geven op de portfolio's van de deelnemers.

Meer genderevenwicht hoogleraren

De EUR werkt al jaren actief aan een beter evenwicht tussen mannelijke en vrouwelijke hoogleraren. Het oorspronkelijke doel van ten minste 25% vrouwelijke hoogleraren is bereikt. Alle faculteiten hebben ingestemd met de nieuwe, faculteit specifieke doelstellingen voor genderdiversiteit. De haalbaarheid hiervan is besproken met alle decanen en is gebaseerd op berekeningen van het huidige personeelsbestand en de voorspelde uitstroom (pensionering). De EUR committeert zich aan het doel van minimaal 35% vrouwelijke hoogleraren in 2025. Eind 2023 lag dit cijfer op 27,2%.

Wet banenafpraak

In 2015 is de Wet banenafpraak en het quotum arbeidsbeperkten ingevoerd. Doel is zo veel mogelijk mensen met een arbeidsbeperking aan het werk te helpen bij reguliere werkgevers. De EUR had voor 2023 een quotum van 120,9 banen (van elk 25,5 uur). Er is hard gewerkt om vanuit een realistisch groeipad de taakstelling in te vullen en mensen met een arbeidsbeperking aan het werk te helpen binnen de mogelijkheden van faculteiten of diensten.

Uiteindelijk zijn er 73 banen ingevuld door mensen uit de doelgroep Banenafpraak. Dit is 60,38% van de taakstelling. Hoewel de doelstelling dus niet is behaald, is de EUR positief over de instroom: er zijn elf nieuwe banen bijgekomen ten opzichte van 2022. Vergelijkbaar met voorgaande jaren is ingezet op individuele plaatsingen binnen de organisatieonderdelen, in afstemming met de samenwerkingspartners die de kandidaten aandragen en coachen. Een aantal diensten en faculteiten heeft inmiddels meerjarige ervaring in het aannemen van kandidaten met een arbeidsbeperking. Deze positieve en duurzame plaatsingen bieden inspiratie voor de organisatieonderdelen die nog

achterlopen. Andere activiteiten om de doelstelling te bereiken waren gericht op het informeren, adviseren en stimuleren van faculteiten en diensten. Dat leidde tot nieuwe baankansen juist bij de faculteiten waar het realiseren moeilijker leek. Daarnaast zijn in samenwerking met inkoop verdere stappen gezet in 'social return': een aanpak om arbeidsparticipatie voor onder andere de doelgroep Banenafpraak te stimuleren door sociale voorwaarden op te nemen in aanbestedingen of inkoopopdrachten. Tot slot zijn concrete stappen gezet in een samenwerking met de gemeente Rotterdam om statushouders voor te dragen en te laten starten. Ze stromen via de praktijkroute in.

Trainingen

Net als in 2022 zijn er ook in 2023 'Ik ben Harrie'-trainingen aangeboden ter ondersteuning van begeleiders en leidinggevenden van medewerkers met een arbeidsbeperking. Hierin worden theorieën, praktijkvoorbeelden en tools aangereikt om (nieuwe) medewerkers vanuit de Banenafpraak goed te begeleiden. Inmiddels zijn er 61 certificaten uitgereikt en zijn deze collega's niet alleen begeleiders, maar ook ambassadeurs voor de Banenafpraak binnen de EUR.

internationale medewerkers

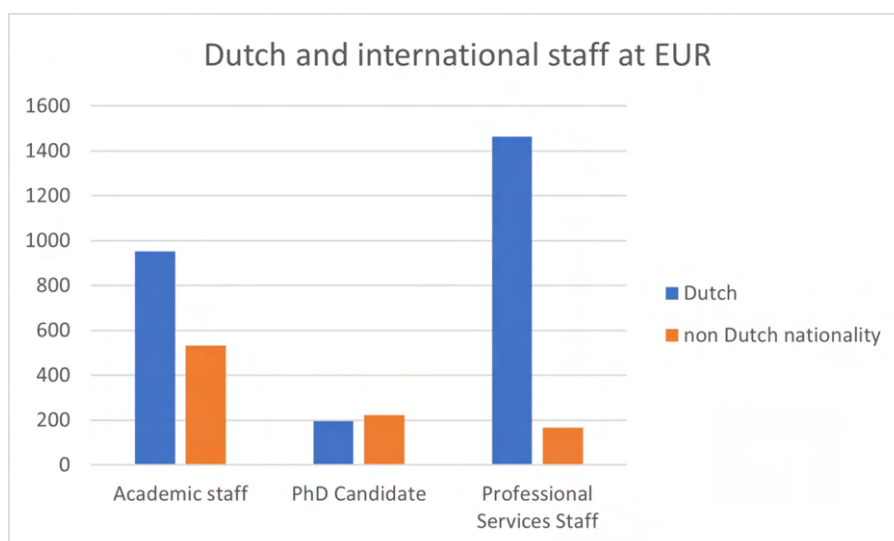
Voor het behoud van de hoge kwaliteit van onderwijs en onderzoek richt de EUR zich op het aantrekken van academisch talent wereldwijd. Dit is een trend die zich ook in 2023 voortzette.

De succesvolle verlenging van de *HR Excellence in Research Award* van de Europese Commissie bevestigt de aantrekkelijkheid van de EUR als werkgever. Een centraal aandachtspunt blijft de ondersteuning van internationaal personeel, inclusief diegenen die structureel vanuit het buitenland werken.

In 2023 kwam een belangrijke ontwikkeling op het gebied van internationaal personeel met het Wetsvoorstel Internationalisering in Balans, gericht op het verminderen van het aantal internationale studenten in Nederland. De definitieve vorm van deze wet en de implementatie ervan bij de EUR kan gevolgen hebben voor zowel het huidige internationale personeel als voor de aantrekkelijkheid van de EUR als werkgever voor nieuw internationaal talent. De exacte impact wordt in 2024 duidelijk.

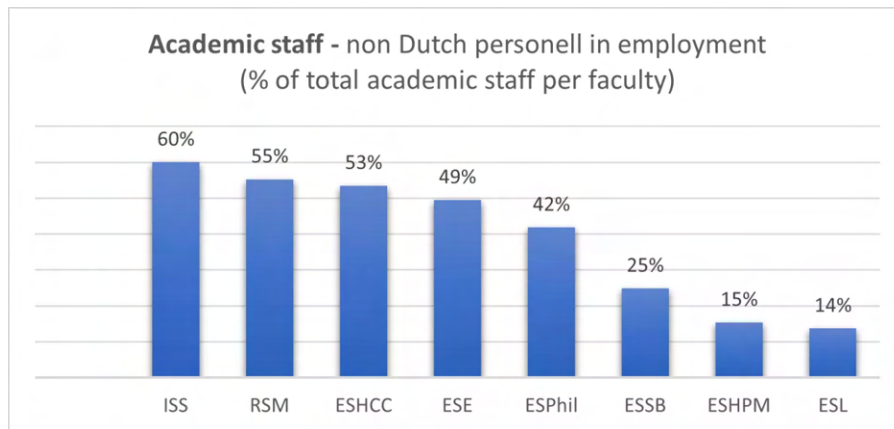
Aantal internationale medewerkers

Het aantal internationale stafmedewerkers groeide in gelijke tred met voorgaande jaren van 825 naar 923. Van het totale aantal medewerkers met een dienstverband heeft 26% een niet-Nederlandse nationaliteit, student-assistenten buiten beschouwing gelaten.

Bron: SAP, december 2023

Het aantal internationale medewerkers is met name hoog onder promovendi (53%) en wetenschappelijke staf (36%). Tussen faculteiten zijn er grote verschillen in het percentage internationale medewerkers. Dat blijkt uit onderstaande tabel over het aandeel internationale wetenschappelijke staf ten opzichte van de totale wetenschappelijke staf per faculteit.

Bron: SAP, december 2023

Zachte landing en warm welkom

In 2023 is veel aandacht besteed aan het faciliteren van een comfortabele start voor internationale medewerkers. In aanvulling op de online informatievoorziening en ondersteuning via e-mail is het *onboarding* programma structureel uitgebreid met een dag gericht op internationaal personeel. Gedurende het jaar zijn er 24 activiteiten georganiseerd, variërend van informatiesessies over belastingen, pensioenen en loonstroken tot sociale activiteiten.

Cruciaal voor het thuis voelen in een ander land is het begrijpen van de taal. De EUR moedigt internationaal personeel actief aan om de Nederlandse taal te leren. Naast cursussen bij het *EUR Language & Training Centre* organiseert de universiteit *Dutch Conversation Sessions*. Dit laagdrempelige initiatief, waarvan de vier cycli van tien weken goed zijn bezocht, biedt internationale stafleden de kans om actief de Nederlandse spreekvaardigheid te oefenen.

Werken vanuit het buitenland

Door de coronacrisis en digitalisering is thuiswerken steeds gebruikelijker geworden. Als medewerkers vanuit het buitenland werken, kunnen er echter aanzienlijke gevolgen zijn op het gebied van sociale zekerheid, arbeidsrecht en fiscaal recht. De ondersteuning van deze complexe processen is verder geprofessionaliseerd. Momenteel ondersteunt de EUR 75 'grenswerkers', die verspreid over vier landen wonen.

Duurzaam mobiliteitsbeleid

In 2023 is hard gewerkt aan het herzien van het duurzame mobiliteitsbeleid. Er zijn voorstellen gemaakt om op korte termijn bewustwording voor duurzame mobiliteit te vergroten en zo verder bij te dragen aan CO₂-reductie.

Omdat het mobiliteitsbeleid veelomvattend is, is in eerste instantie gekeken naar de aanpassingen van bestaande regelingen en naar wat er op korte termijn mogelijk was. Uitgangspunten daarbij waren geleidelijke verandering en aandacht voor stimuleringsmaatregelen.

Parkeertarieven

Er is uitvoerig gesproken over de hoogte van het parkeertarief. Om het reisgedrag te veranderen zou het parkeertarief aanzienlijk moeten stijgen, maar de EUR wil dat medewerkers ook graag naar de campus komen. Niet iedereen woont op fietsafstand of heeft de mogelijkheid om met openbaar vervoer te reizen. Zo speelden

overwegingen rond inclusie, betrokkenheid, samenwerking, bewustwording over type vervoer en parkeerkosten een rol bij de gemaakte keuze. Het parkeertarief voor medewerkers is verhoogd naar € 3,- per dag en de gratis parkeerdagen zijn afgeschaft.

Voordelen voor medewerkers

Duurzamere opties zijn aantrekkelijker gemaakt door verruiming van de fiets- en de OV-regeling. De fietsregeling kent een ruimere vergoeding voor bijvoorbeeld een vouwfiets en ook medewerkers met een tijdelijk contract kunnen nu direct gebruikmaken van de fietsregeling. Voorheen kon dat pas na een jaar. In de OV-regeling is het maximum van € 250 per maand voor reizen met de NS Business Card afgeschaft en kan nu een OV-fiets voor zakelijk verkeer worden gebruikt.

Een goede (werk)plek voor medewerkers en studenten

Het investeringsprogramma Campus in Ontwikkeling (CiO) ging van start in 2010 en heeft geleid tot drie bestuurlijk vastgestelde fases van uitwerking. Begin 2023 is een verkenning naar de vierde fase van CiO aan het College van Bestuur voorgelegd. Daarbij is gekozen om naast de recent opgeleverde nieuwbouw van *Langeveld Building* en *Sports Building* en met het vooruitzicht van de renovatie van Tinbergen, te kiezen voor efficiënter gebruik van de bestaande faciliteiten en niet voor aanvullende nieuwbouw. Dit scenario is verder verkend, waarbij onder meer een pilot bij de faculteit ESE is uitgewerkt, gericht op een vernieuwend concept voor de kantooromgeving. Een gedeelde werkplek is hierbij uitgangspunt. De noodzakelijke aanpassingen zijn voor het merendeel in 2023 uitgevoerd, zodat de pilot begin 2024 kan worden gestart. De ervaringen worden betrokken bij de definitieve inrichting van Tinbergen.

Future campus

Door de afdeling RE&F is onder de noemer *Tomorrow's Campus* verder gewerkt aan het strategisch huisvestingsbeleid waarin zowel een kwantitatief als kwalitatief kader wordt geschetst voor de midden- en lange termijn. De ontwikkelingen rond Cultuur&Campus (waarvoor een pilot aan de Putselaan wordt geïnitieerd) en de huisvesting van ISS aan de Kortenaerkade in Den Haag worden daarbij betrokken. Een eerste verkenning is eind 2023 aan het College van Bestuur voorgelegd. In 2024 wordt dit de basis voor een herijking van de financiële kaders voor de lange termijn voor huisvesting en facilitaire diensten die RE&F ten behoeve van de EUR levert.

Studentenhuisvesting

De rolverdeling tussen de EUR en de gemeente Rotterdam bij de ontwikkeling van de locatie voor Studentenhuisvesting aan de Abram van Rijckevorselweg is herzien. De gemeente neemt het voortouw in de locatieontwikkeling en de selectie van een partij voor de realisatie van het programma. Dat past bij de expertise en ervaring met dergelijke processen van de gemeente. De ambitie is om tot start van de realisatie te komen in het vierde kwartaal van 2025. Er wordt een overeenkomst opgesteld waarin de afspraken tussen EUR en de gemeente worden vastgelegd.

Inrichting randweg

Bij de randweg zijn drie grondeigenaren betrokken: de EUR, de Hogeschool Rotterdam (HRO) en de gemeente Rotterdam. De gemeente draagt haar grondeigendom ten behoeve van de randweg om niet over aan de EUR en dat maakt de afspraken eenvoudiger. Beheer en onderhoud van de randweg worden wel de verantwoordelijkheid van de EUR. De voorbereiding van de gefaseerde realisatie is uitgewerkt, zodat de aanbesteding in 2024 kan worden gedaan.

Toegankelijkheid campus

Medio 2022 is een plan van aanpak vastgesteld voor de verbetering van de fysieke toegankelijkheid van de campus. Dit maakt onderdeel uit van een totaalplan van aanpak dat onder regie van de dienst *Education & Student Services* (E&S) wordt uitgevoerd. Hiervoor zijn verschillende bewustwordingssessies georganiseerd, waarmee meer inzicht is ontstaan bij de afdelingen van *Real Estate & Facilities* (RE&F) en bij collega's van andere diensten in de beperkingen die mensen kunnen ervaren op de campus. In 2023 is begonnen met het oplossen van actuele knelpunten en is binnen RE&F een uitvoeringsplan voor de fysieke toegankelijkheid van de Campus vastgesteld. De vaststelling van dit plan omvat ook de richtlijnen en uitgangspunten voor fysieke toegankelijkheid binnen RE&F. Dit zorgt voor kwaliteitsborging binnen de afdelingen van RE&F. Toekomstige gebouwen en terreinaanpassingen worden daarmee beter toegankelijk.

Inkoop

De afdeling Inkoop en Contractmanagement van de EUR werkte, waar passend en mogelijk, samen met andere inkopende organisaties. Dat gebeurde in het kader van efficiëntie en effectiviteit. Zo is de EUR aangesloten bij SURF, de coöperatieve vereniging van Nederlandse onderwijs- en onderzoeksinstituten die samen digitale diensten inkopen of ontwikkelen. Ook delen ze kennis om zo steeds te blijven innoveren. De EUR nam deel aan meerdere, door SURF georganiseerde, aanbestedingen.

Daarnaast is de EUR ook betrokken binnen het Universitair Platform Inkoop (UPI). Binnen het UPI worden kennis en ervaringen binnen de deelnemende universiteiten gedeeld. In 2023 was het hoofd Inkoop en Contractmanagement van de EUR voorzitter van het UPI.

Indien mogelijk worden ook aanbestedingen gezamenlijk uitgevoerd, om zo te kunnen profiteren van elkaars kennis en kunde en de aanbesteding op een efficiënte wijze te kunnen vormgeven. De EUR nam binnen het UPI deel aan één aanbesteding.

Duurzaam Inkopen

In de strategie van de EUR staat het maken van een positieve impact op de samenleving centraal. Een onderdeel van deze positieve impact is het creëren van een duurzame wereld. Dit is daarom ook onderdeel van het duurzaamheidsprogramma van de EUR. Eén van de initiatieven is Duurzaam Inkopen. Dat heeft betrekking op de inkoop en aanbesteding van leveringen, diensten en werken van de EUR.

Voor het Duurzaam Inkopen zet de EUR in op zes thema's en dat is in overeenstemming met het bloembladmodel van de Rijksoverheid uit het manifest Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen (MVOI). De zes thema's zijn: klimaat, circulair, ketenverantwoordelijkheid, diversiteit en inclusie, *social return*, en milieu en biodiversiteit. De thema's sluiten aan bij de strategie van de EUR en zijn gekoppeld aan de *Sustainable Development Goals* van de Verenigde Naties.

De zes thema's zijn vertaald naar een zogeheten ambitieweb. In 2023 zijn voor meerdere aanbestedingen binnen de EUR-ambitiesessies georganiseerd, waarbij de afdeling Inkoop en Contractmanagement het aanbestedingsteam ondersteunde in het adresseren van Duurzaam Inkopen en het in kaart brengen van de kansen op dit vlak. In deze ambitiesessies wordt per aanbesteding het ambitieweb opgesteld om de prioritering tussen de zes thema's aan te duiden, inclusief doelstellingen per thema. Met deze doelstellingen wordt in een aanbesteding richting gegeven aan een ambitie binnen het betreffende thema.

Duurzaamheid op de campus

Het terugdringen van de '*environmental footprint*' van de EUR heeft blijvende aandacht, zowel in concrete maatregelen als in het overleg met de gebruikers van de campus. Eind 2022 is besloten om de temperatuur in alle EUR-gebouwen naar 19 graden te brengen. In het verslagjaar volgde de beperking van de openingstijden van de faciliteiten op de campus. Deze maatregelen hebben een directe en significante impact op het energieverbruik. Verdere analyses van deze impact en evaluaties van de inzet van deze maatregelen vinden plaats in 2024.

In verschillende duurzaamheidsdialogen zijn medewerkers van diensten en faculteiten gevraagd mee te denken over hoe duurzaamheid op de campus verbeterd kan worden.

Gebouw en omgeving

Het College van Bestuur stelde in 2022 de Portefeuilleroutekaart Energietransitie Gebouwen (PEG) vast. Er is ongeveer € 20 miljoen vrijgemaakt om aanvullende maatregelen te treffen om de bestaande voorraad gebouwen beter te isoleren en om tot een slimmere energiehuishouding te komen. Vanuit dit programma is onder meer voorzien in ledverlichting in Bayle en de aansluiting van Bayle op de Warmte Koude Opslag (WKO).

Het inregelen en koppelen van de WKO-bronnen aan de installaties van Theil, Sports en Langeveld vergde veel aandacht vanwege de gecompliceerde installatie-, meet-, en regeltechnieken. In 2024 wordt dit proces afgerond en is naar verwachting de inzet van WKO op het energieverbruik van de betrokken gebouwen effectief.

Voor het Langeveld Building is een *BREEAM Outstanding* certificaat toegekend. De Europese Aanbesteding voor de renovatie van Tinbergen is gestart, waarbij eveneens een *BREEAM Outstanding* Accreditatie wordt nagestreefd.

Energielevering

In samenwerking met een consortium (waar Erasmus MC, Universiteit Leiden en LUMC bij horen) is de Europese Aanbesteding voor de levering van energie afgerond en is de *onboarding* van de nieuwe leverancier (AXPO) bij de EUR succesvol tot stand gebracht. De EUR koopt in het nieuwe energiecontract opnieuw stroom groen in.

Afvalmanagement

Er is een pilotproject in het Langeveld Building uitgevoerd waarbij met metingen op de afvalstromen ook recycling stuurbaar kan worden. De ambitie is om naar *zero waste* te gaan.

Voedsel en catering

In het kader van de doelstelling om het voedselaanbod op de campus in 2030 volledig *vegan* te maken, is van september tot december samen met VITAM een succesvolle pilot voor de stimulering van het gebruik van *vegan* maaltijden uitgevoerd. Op basis van onder meer de ervaringen in deze pilot zal in 2024 een *roadmap Vegan Campus 2030* worden ontwikkeld.

Groene Campus

In 2023 is een inspirerende toolkit biodiversiteit opgeleverd. Die is toegepast bij de renovatie van de vijver, met inbegrip van een biodiversiteit stimulerend ontwerp voor de oever- en plas-dras beplanting en het gebied rond de vijver. Ook het definitief ontwerp voor de inrichting van het zuidelijk deel van de campus is met deze toolkit verder verfijnd. De uitvoering krijgt medio 2024 gefaseerd zijn beslag.

Erasmus Digitalisation & Information Services (EDIS)

De EUR-community is, naast een fysieke gemeenschap, vooral ook een digitale community. Studeren, onderzoek, bedrijfsvoering en samenwerken zijn vrijwel ondenkbaar geworden zonder ondersteuning door digitale middelen. Een betrouwbare, veilige en altijd toegankelijke informatievoorziening is daarom essentieel voor het functioneren van de EUR.

De digitale wereld is continu in beweging en ontwikkeling. Vernieuwingen in onderwijs en onderzoek vragen om eveneens nieuwe manieren van toegang tot en omgaan met data. Op ICT-gebied komen steeds weer nieuwe technieken op de markt die vertaald moeten worden naar het ICT-landschap van de EUR. De wens om snel het nieuwste van het nieuwste te mogen en kunnen gebruiken, samen met het streven vanuit de onderzoekswereld naar 'open data' en 'open science' wordt vaak gefrustreerd door de toename van cyberdreiging en cybercriminaliteit. Het is de taak van EDIS om samen met de faculteiten en de andere diensten hier een goede balans in te vinden.

Artificial Intelligence (AI)

Het tempo van de ontwikkelingen in de markt voor informatiseringsoplossingen ligt hoog en de verwachtingen vanuit de gebruikersorganisatie van de EUR houden daarmee gelijke tred. Zo werd met de introductie van ChatGPT eind 2022 de toepassing van *Artificial Intelligence* (AI) plots een hot-topic. Velen binnen de EUR gaan er graag snel mee aan de slag. Vanuit het belang van (data-)veiligheid is het echter onwenselijk dat medewerkers van de EUR massaal gebruik maken van de verschillende, voor het publiek beschikbaar gestelde 'gratis' versies van *Large Language Models*. Gratis software en oplossingen bestaan immers niet, meestal wordt er in de vorm van data betaald. Ook de abonnementsversies bieden onvoldoende dataveiligheid en -eigendom. Daarom is een start gemaakt met een pilot met een door de leverancier specifiek voor de EUR ingerichte versie van ChatGPT. In 2024 wordt hiermee, eerst binnen onderwijs en vervolgens ook binnen onderzoek en bedrijfsvoering, ervaring opgedaan.

Security

De dreiging van grote cyberincidenten binnen het Nederlandse onderwijs en onderzoek neemt jaarlijks toe. De EUR schroeft daarom de beveiligingsmaatregelen op om de weerbaarheid van onze organisatie te vergroten. In 2023 resulteerde dit in het succesvol doorgevoerde programma Erasmus Volwassenheidsniveau 3 (EV3). Aan de hand van het SURF Audit Toetsingskader is gekeken of centrale en decentrale beheerprocessen op het gebied van informatievoorziening en voor tien kernsystemen voldoen aan de eis voor volwassenheidsniveau-3: 'Beheersmaatregelen zijn gedocumenteerd en worden op een gestructureerde en formele manier uitgevoerd. Uitvoering van de maatregelen is aantoonbaar, getest en effectief'. Met een gemiddelde score van 3,1 – op een schaal van 5 – blijkt de EUR één van de best-presterende universiteiten. In 2024 krijgt het programma een vervolg met EV24, waarbij het doel is om te consolideren en te verbreden.

Onderwijs

Digitalisering en de doorontwikkeling daarvan zijn niet meer weg te denken als belangrijke elementen in het onderwijs. In 2023 is er door EDIS in samenwerking met E&S en de faculteiten gewerkt aan meerdere trajecten die het leven van de student aanzienlijk makkelijker moeten maken.

Erasmus without Paper

Erasmus+ is het EU-programma ter ondersteuning van onder andere onderwijs en opleiding in Europa. Het programma is bedoeld om nauwere samenwerking tussen universiteiten en instellingen voor hoger onderwijs in heel Europa te bevorderen. Het ondersteunen van mobiliteit van studenten in het kader van Erasmus+ is een omslachtig en complex proces voor instellingen in het hoger onderwijs. *Erasmus Without Paper* (EWP) zorgt ervoor dat dit veel efficiënter wordt doordat er snel en veilig informatie uitgewisseld kan worden over de mobiliteit van studenten. Het online uitwisselingsnetwerk maakt papieren uitwisseling hierbij overbodig. De EUR is aangesloten op dit Europese netwerk: contracten met universiteiten in andere landen, *learning agreements* van studenten, alles verloopt automatisch. De EUR is klaar voor de volgende stap, partnerinstellingen helaas nog niet.

EduXchange

Sinds afgelopen jaar wordt het aanbod van minors van de Universiteit Leiden, de TU Delft en de EUR samengebracht op eduXchange.nl. Eén van de doelstellingen is dat studenten eenvoudig een minor bij een van de aangesloten universiteiten kunnen volgen. Naast het samenbrengen van het aanbod is ook de inschrijving op de minors geharmoniseerd. Studenten maken hiervoor gebruik van hun eduID. De student hoeft zich nog maar via één instelling in te schrijven. Het inschrijven bij de andere instellingen gebeurt automatisch.

Onderzoek

Big Data, *Open Science* en *Fair Science* hebben grote gevolgen voor de onderzoekspraktijk. Ze stellen ook nieuwe en hogere eisen aan de (digitale) ondersteuning van de onderzoeksgemeenschap. EDIS levert de technische capaciteiten in dit transformatieproces, waarbij intensief wordt samengewerkt met Erasmus Research Services en de Universiteitsbibliotheek.

In 2023 zijn de nodige voorbereidingen getroffen om in 2024 samen met deze diensten een *EUR Digital Competence Centre* (EUR DCC) op te richten. Het wordt een centrum waarin bestaande diensten geïntegreerd en geharmoniseerd worden als basis voor de vereiste doorontwikkeling van de dienstverlening aan de EUR-onderzoeksgemeenschap. Met dit doel voor ogen heeft EDIS in 2023 onder meer bijgedragen aan de volgende projecten:

- Het *Research Data Management* programma van de EUR;
- Het Yoda-project, waarin, samen met SURF en tien zusterinstellingen, een adequate en FAIR-proef databeheer- en publicatie-omgeving werd gecreëerd;
- Het *Up-to-Standard* project, waarin de organisatorische voorwaarden voor de hiervoor bedoelde integratie- en harmonisatie van de digitale dienstverlening aan onderzoekers uitgewerkt werden. Het is de grondslag voor het EUR DCC i.o.;
- De systeemverwerving voor het Project Portfolio Management project dat onder meer een verbeterde ondersteuning van extern gefinancierde onderzoeksprogramma's mogelijk moet gaan maken;
- De vaststelling van een handelingsstrategie met betrekking tot *Virtual Research Environments* (VRE) voor de EUR-onderzoekers en onderzoeksgroepen.

Bedrijfsvoering en generieke IT

In 2023 is het cloud-beleid van de EUR vastgesteld. De EUR streeft ernaar om in 2027 al haar applicaties en dataopslag ondergebracht te hebben in de (public) cloud op basis van marktconforme standaarden en technieken. Hiermee worden de volgende voordelen behaald:

- Verlagen (veiligheids-) risico's door standaardisatie (marktconformiteit);
- Verhogen wendbaarheid;
- Verhogen schaalbaarheid;
- Betere *cost control* in overeenstemming met activiteiten;
- Betere integratie met partners;
- Duurzaamheidswinst door lager energie- en grondstoffen verbruik.

In 2023 is begonnen met de uitvoering. Driekwart van de faculteiten en diensten is voor wat betreft hun reguliere 'actieve' dataopslag^[1] gemigreerd naar de *Sharepoint* omgeving van de EUR. Deze migratie wordt afgerond in 2024. De 'passieve' data zijn overgebracht naar de *public-cloud* van de EUR en ook de back-up voorziening is daarheen gemigreerd. Verder zijn de examenomgeving van de EUR en de *remote desktop* oplossing overgezet naar een moderne, op *Azure Virtual Desktop* gebaseerde, omgeving.

I-governance en samenwerking

In 2023 zijn belangrijke stappen gezet in het verder verdiepen van de samenwerking met faculteiten en diensten. Het projectportfolio proces is, in navolging van eerdere stappen in 2022, structureel verbeterd. Ook zijn bijna alle vacatures van informatiemanagers bij de faculteiten en diensten ingevuld. Dat helpt bij het door ontwikkelen en uitvoeren van de I-Strategie van de EUR.

Ook het *Agile* werken kreeg meer vorm. Steeds meer processen en systemen worden in nauwe samenwerking met de 'business' ondersteund vanuit zogenaamde Multidisciplinaire Teams (MDT's). In deze teams zijn 'business' vertegenwoordigers naast medewerkers van EDIS aanwezig om wensen op de *backlog* van het team te beoordelen en te prioriteren. Samen met de informatiemanagers is gestart met het driemaandelijkse Big-Room overleg. Hier wordt telkens voor een periode van drie tot zes maanden vooruitgekeken welke veranderingen er op het gebied van digitalisering ondersteund moeten gaan worden. De 'business' zit hiermee steeds meer en beter 'zelf aan het stuur'.

Beleid en kaders

Naast het eerdergenoemde cloud-beleid zijn onder meer het Documentair Informatie Huishouding Beleid, het *Business Continuity* Management Beleid en het Privacy Beleid vastgesteld. Die beleidsstukken worden vanaf 2024 verder vertaald naar actieplannen.

^[1] Naast 'reguliere' dataopslag beschikt de EUR ook over specifieke dataopslag voor onderzoeksdata.

UITGELICHT

EUR Leiderschapsdag

In 2023 vond de succesvolle eerste editie van de EUR leiderschapsdag plaats. De dag begon met de onthulling van het Erasmiaans leiderschapsprofiel, had kader voor leiderschap aan de EUR. Daarna volgde een interactieve paneldiscussie waarbij leidinggevend en bestuurders van de EUR het gesprek aangingen over leiderschap binnen de universiteit. Vervolgens verdiepten de deelnemers zich in actuele onderwerpen zoals aanspreken op gedrag en teamdynamiek in verschillende workshops. *Key-note-speaker* Mpho Tutu sloot de dag af met een presentatie over Ubuntu-leiderschap, met inzichten over waardering en het belang van inclusie binnen een organisatie. De leiderschapsdag droeg niet alleen bij aan de uitwisseling van ideeën en perspectieven, maar was ook een moment van reflectie voor leidinggevend binnen de universiteit.

Hoofdstuk 7 Financiën

inleiding

In dit hoofdstuk van het bestuursverslag richten we onze aandacht op de financiële aspecten die het afgelopen jaar van invloed waren op de Erasmus Universiteit Rotterdam (EUR) en werpen we een blik op de toekomst. Financiële gezondheid van onze universiteit is immers randvoorwaardelijk om onze missie en doelstellingen te kunnen realiseren.

Het financiële landschap waarin de EUR opereert, is voortdurend in beweging. Externe ontwikkelingen volgen elkaar in rap tempo op en hebben een impact op de gehele samenleving, en dus ook op de EUR, haar studenten en medewerkers.

Het vooruitzicht op rustiger vaarwater lijkt vooralsnog niet in zicht. Wijzigingen in de bekostiging van universiteiten, de onzekere effecten van politieke ontwikkelingen (zoals de komst van een nieuw kabinet) en extreme prijsstijgingen die slechts gedeeltelijk worden gecompenseerd door OCW, zetten onze interne organisatie onder druk. Deze ontwikkelingen vergen een nauwgezette aanpak en strategische planning om ervoor te zorgen dat de EUR financieel stabiel blijft en haar kerntaken kan blijven vervullen. In dit hoofdstuk gaan we verder in detail in op de financiële stand van zaken van de EUR, met inbegrip van een analyse van onze financiële resultaten, investeringen, en de genomen maatregelen om de financiële positie te versterken en toekomstbestendig te maken. Daarnaast leggen we verantwoording af over de naleving van ons treasurybeleid, de notitie helderheid en de beleidsregels 'investeringen van publieke middelen in private activiteiten'. Verder verantwoorden we, conform de code goed bestuur, de declaraties van het College van Bestuur (CvB). Tot slot leggen we verantwoording af over de inzet van de NPO- en bestuursakkoordmiddelen.

Financiële positie

tabel 13

In M€			Begroting	Afwijking	Afwijking
	Actuals 2023	Actuals 2022	2023	t.o.v. begroting	t.o.v. 2022
Rijksbijdrage	429,8	406,4	446,0	-16,2	23,4
Collegegelden	80,9	59,0	80,1	0,8	21,9
Baten werk i.o.v. derden	236,0	218,9	221,8	14,2	17,1
Overige baten	115,8	125,7	111,2	4,6	-9,9
Totaal baten	862,5	810,0	859,1	3,4	52,5
Personeelslasten eigen personeel	572,0	514,6	604,3	-32,3	57,4
Personeel niet in loondienst	37,9	37,1	32,9	5,0	0,8
Afschrijvingen	54,1	39,1	44,1	10,0	15,0
Huisvestingslasten	41,7	36,6	44,5	-2,8	5,1
Overige lasten	187,2	177,4	166,5	20,7	9,8
Totaal lasten	892,9	804,8	892,3	0,6	88,1
Saldo baten en lasten	-30,4	5,2	-33,2	2,8	-35,6
Financiële baten en lasten	7,5	12,0	0,6	6,9	-4,5
Belastingen	0,2	0,0	0,0	0,2	0,2
Resultaat	-22,7	17,2	-32,6	9,9	-39,9
Aandeel derden in resultaat	-3,0	5,5	-17,0	14,0	-8,5
Nettoresultaat	-19,7	11,7	-15,6	-4,1	-31,4

Analyse resultaat 2023

Het geconsolideerde nettoresultaat bedraagt € -19,7 miljoen, na aftrek van het 'resultaat aandeel derden'[1] ad € -3,0 miljoen.

Het geconsolideerde nettoresultaat ad € -22,7 miljoen, inclusief het resultaat van FGG/Erasmus MC, is het startpunt voor het hierna toegelichte genormaliseerde resultaat (het resultaat exclusief significante incidentele posten).

Het negatief resultaat, inclusief FGG/Erasmus MC, wordt in belangrijke mate beïnvloed door de incidentele baten en lasten in het volgende schema:

[1] Betreft hier het resultaat dat is gerealiseerd met de O&O-activiteiten van het Erasmus MC. Conform de verslaggevingsregels worden alleen de baten en lasten van de O&O-activiteiten meegeconsolideerd in de jaarrekening van de EUR. Het resultaat dat wordt gerealiseerd met de O&O-activiteiten is bestemd voor het

Erasmus MC, vandaar dat dit bedrag in de exploitatierekening uiteindelijk in mindering wordt gebracht op het totale resultaat.

Genormaliseerd resultaat 2023 inclusief FGG/Erasmus MC resultaat

tabel 14

	2023	2022	Afwijking 2023 t.o.v. 2022
Bedragen x € 1 miljoen			
Resultaat voor normalisatie	-22,7	17,2	-39,9
1. Bijzondere waardevermindering geactiveerde plankosten Eread	14,2		
2. Dotatie reorganisatievoorziening	6,3		
3. Resultaat verkoop aandelenbelangen	-3,8		
4. CAO-effect (overige) personeel lasten	5		
5. Initiële vorming van de voorziening vitaliteit	2,2		
6. Vrijval dekking overhead niet-normatieve rijksbijdragen (deel 2022)	-2,4		
Totaal incidentele resultaatseffecten	21,5	-21,6	
Resultaat na normalisatie	-1,2	-4,4	3,2

'Als gevolg van uiteenlopende normalisaties die zijn toegepast voor het vergelijkingsjaar 2022 is enkel het totaalbedrag aan incidentele resultaatseffecten opgenomen voor 2022 in bovenstaand tabel.

Het genormaliseerde resultaat, inclusief FGG/Erasmus MC resultaat, is significant beter dan het resultaat volgens de geconsolideerde jaarrekening – maar nog steeds negatief. De normalisatie heeft betrekking op:

1. De bijzondere waardevermindering op geactiveerde plankosten als gevolg van gewijzigde vastgoedplannen voor het project 'Eread';
2. De (significante) dotatie aan de reorganisatievoorziening, die incidenteel van aard is en daarom aangemerkt als normalisatie;
3. Het verkoopresultaat als gevolg van het afstoten van aandelenbelangen in 'HBM' en 'Quantib/Radnet';
4. Het effect van de CAO-stijging op de personele voorzieningen, die in 2023 dusdanig hoog was (9 % per 1 augustus 2023) dat dit als incidenteel aangemerkt kan worden;
5. De voorziening vitaliteit die initieel gevormd is en ten laste van het resultaat komt. De voorziening vitaliteit is niet eerder gevormd en daarom als normalisatie toegepast;
6. De mutatie (een baat verantwoord in de exploitatie) die betrekking heeft op de balanspost 'starters- en stimuleringsbeurzen' en houdt verband met de dekking van overhead. Doordat in dit bedrag € 2,4 miljoen betrekking heeft op de ontvangen middelen in 2022 maar waarvan dus de mutatie is verwerkt in het huidige financieel jaar 2023, is dit gecorrigeerd om te komen tot het genormaliseerd exploitatieresultaat 2023.

De eerste drie normalisaties waren van invloed op het resultaat (aandeel derden) van FGG/Erasmus MC voor het jaar 2023.

vergeelijking met de begroting 2023

Baten ten opzichte van de begroting

- De 'Rijksbijdrage' is lager dan begroot doordat de (ontvangen) niet-normatieve middelen uit het bestuursakkoord achteraf bezien onterecht volledig als opbrengsten zijn opgenomen in de begroting 2023. Opbrengsten worden echter verantwoord naarmate de daaraan gerelateerde activiteiten plaatsvinden c.q. daaraan gerelateerde kosten worden gemaakt. Dit effect wordt deels gecompenseerd door een hogere indexatie dan begroot en aanvullende middelen die als lumpsum in 2023 zijn ontvangen.
- De 'collegegeldbaten' zijn hoger dan begroot door meer niet-EER studenten en een stijging van de bovenwettelijke instellingstarieven.
- De 'baten werk in opdracht' zijn hoger dan begroot. Dit komt met name door hoger gerealiseerde EMF-baten voor contractonderzoek voor de faculteit der Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen. Deze baten zijn voor 2023 te conservatief begroot.
- De 'overige baten' zijn hoger dan begroot als gevolg van een onvoorziene Pro Rata BTW baten van € 3,6 miljoen. De rentebaten waren begroot onder overige baten (€ 0,8 miljoen) terwijl de realisatie ad € 4,2 miljoen onder de financiële baten en lasten is opgenomen.

Lasten ten opzichte van de begroting

- De totale personele lasten zijn lager dan begroot. De 'Personeelslasten eigen personeel' zijn lager vanwege het niet vervullen van uitstaande vacatures als gevolg van krapte op de arbeidsmarkt. De 'personeelslasten niet in loondienst' daarentegen zijn hoger dan begroot om het gebrek aan capaciteit op te vangen voor lopende projecten en programma's. Tot slot is sprake van een prijseffect doordat de CAO-indexatie significant hoger uitviel ten opzichte van de begrote indexatie voor het boekjaar 2023.
- De 'huisvestingslasten' zijn lager dan begroot. Dit houdt verband met te hoge begrote huisvestingslasten in de initiële begroting van Erasmus MC (O&O) die naderhand zijn bijgesteld. Als hiervoor wordt gecorrigeerd, liggen de huisvestingslasten in 2023 in lijn met de begroting.
- De hogere 'overige lasten' ten opzichte van de begroting houdt verband met verschillende en uiteenlopende factoren die lager zijn opgenomen in de begroting 2023 en wordt onder meer en met name veroorzaakt door het gebruik van kantoorbenodigdheden en kosten die samenhangen met de uitvoering van projecten.
- De afschrijvingslasten zijn hoger dan begroot. Dit houdt verband met een bijzondere waardevermindering op geactiveerde plan- en voorbereidingskosten (vastgoedproject Eread). Deze zijn verantwoord in de afschrijvingslasten en niet begroot voor 2023.
- Het 'Resultaat aandeel derden' betreft het aandeel van de onderwijs -en onderzoeksactiviteiten van het Erasmus MC (O&O). Dit resultaat is hoger dan initieel begroot. Hierbij dient te worden opgemerkt dat de begroting zoals gepresenteerd in de jaarrekening 2023 voor Erasmus MC O&O significant is bijgesteld. Deze bijstelling heeft tot gevolg gehad dat het begrotingsresultaat voor Erasmus MC O&O € 1,7 miljoen positief is geweest voor 2023. Het resultaat 2023 van Erasmus MC O&O wordt (ten opzichte van het bijgestelde begrotingsresultaat van € 1,7 miljoen positief) in belangrijke mate beïnvloed door incidentele baten en lasten, zoals opgenomen in de hierboven opgenomen tabel met toegepaste normalisaties voor het jaar 2023 (en niet zijn begroot).

vergelijking met realisatie 2022

Baten ten opzichte van de realisatie 2022

- De 'Rijksbijdrage' stijgt in 2023 door het Bestuursakkoord.
- De stijging van de 'collegegeldbaten' wordt met name veroorzaakt door het opheffen van de tijdelijke maatregel tijdens corona waarin collegegeld werd gehalveerd.
- De 'Baten werk in opdracht van derden' zijn hoger, waarvan € 14,5 miljoen betrekking heeft op de faculteit Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen. Dit hangt samen met een toename van EMF-onderzoeksactiviteiten en een stijging van tarieven (indexatie). Daarnaast treedt een verschuiving op vanuit detachering ('overige baten') naar EMF-onderzoeksactiviteiten. Tot slot wordt de stijging veroorzaakt door hogere baten uit geleverd contractonderwijs.
- De 'overige baten' zijn lager, waarvan € 8 miljoen betrekking heeft op faculteit van Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen. In 2022 heeft Erasmus MC (O&O) een deel van haar ontvangen Rijksbijdrage voor de werkplaatsfunctie toegerekend aan de onderwijs- en onderzoeksactiviteiten onder de 'overige baten'. Voorts was er sprake van lagere doorbelastingen, doordat er meer een verschuiving optreedt richting EMF-onderzoeksactiviteiten voor het Erasmus MC (O&O).

Lasten ten opzichte van de realisatie 2022

- De stijging van de totale 'Personeelslasten' worden veroorzaakt door een combinatie van de CAO-stijging en een toename van het gemiddelde aantal FTE.
- De 'afschrijvingslasten' in 2023 zijn toegenomen als gevolg van een bijzondere waardevermindering op geactiveerde plan- en voorbereidingskosten voor het vastgoedproject 'Eread' (FGG/ Erasmus MC) ad € 14,2 miljoen.
- De 'huisvestingslasten' in 2023 zijn gestegen als gevolg van toegenomen en verricht onderhoud in 2023. Het betreft zowel periodiek als incidenteel onderhoud. Onderhoudskosten zijn door indexatie hoger dan in 2022.
- Het resultaat 'Aandeel van derden' betreft het resultaat van de onderwijs- en onderzoeksactiviteiten van het Erasmus MC. Het resultaat in 2023 is lager dan in 2022 en wordt in belangrijke mate beïnvloed door een aantal incidentele posten zoals opgenomen in de bovenstaande tabel met de toegepaste normalisaties (inclusief het resultaat FGG/Erasmus). De incidentele bijdrage van de Erasmus Universiteit Rotterdam is onderdeel van het resultaat 'Aandeel van derden'. Daarnaast zijn de stijgende EMF-onderzoeksgelden in 2023 ook van invloed geweest op het resultaat 2023 (ten opzichte van 2022).

Balans en ontwikkeling in kasstromen

tabel 15

	2023	2022	Begroting 2023	Afwijking t.o.v. begroting	Afwijking t.o.v. 2022
Activa					
Vaste activa					
Immateriële vaste activa	3,0	4,3	4,6	-1,6	-1,3
Materiele vaste activa	289,8	297,6	260,4	29,4	-7,8
Financiële vaste activa	1,5	0,4	0,4	1,1	1,1
Totaal vaste activa	294,3	302,3	265,4	28,9	-8,0
Vlottende activa					
Vorraden	0,0	0,0	0,1	-0,1	0,0
Vorderingen uit collegegelden	0,7	1,0	1,7	-1,0	-0,3
Overige vorderingen	39,1	35,2	37,1	2,0	3,9
Liquide middelen	148,6	127,8	46,5	102,1	20,8
Totaal vlottende activa	188,4	164,0	85,4	103,0	24,4
Totaal activa	482,7	466,3	350,8	131,9	16,4
Passiva					
Eigen vermogen	211,1	230,8	174,6	36,5	-19,7
Voorzieningen	26,0	22,3	18,9	7,1	3,7
Langlopende schulden	7,3	7,4	7,6	-0,3	-0,1
Kortlopende schulden	238,3	205,8	149,7	88,6	32,5
Totaal passiva	482,7	466,3	350,8	131,9	16,4

Activa ten opzichte van begroting 2023

- De 'Materiële vaste activa' zijn hoger dan begroot en dat komt vooral door een foutieve doorrekening van de begrote investeringen voor het jaar 2023. De begrote investeringsuitgaven zijn als een ingaande kasstroom opgenomen terwijl dit een uitgaande kasstroom betreft. Dit is aangepast voor de begroting 2024.
- De 'Liquide middelen' zijn significant hoger dan begroot. Er is sprake geweest van een foutieve doorrekening van de begrote investeringen voor het jaar 2023 (zie toelichting op de 'Materiële vaste activa'). Verder zijn de liquide middelen met name hoger dan begroot als gevolg van de extra middelen die vanuit het bestuursakkoord zijn ontvangen in 2023, maar lager zijn begroot voor 2023.

Passiva ten opzichte van begroting 2023

- Het 'Eigen vermogen' is significant hoger dan begroot en wordt voornamelijk veroorzaakt door het cumulatief verschil in de gerealiseerde resultaten en begrotingsresultaten over de afgelopen jaren. Het eigen vermogen per eind 2022 bedroeg €230,8 miljoen (realisatie) en het begroot eigen vermogen €207,2 miljoen. Voorts is in 2023 het negatief begrotingsresultaat (initieel) voor FGG/ Erasmus MC over 2023 (ad €17 miljoen negatief) incorrect opgenomen als onderdeel van het begroot eigen vermogen 2023. Het gerealiseerd resultaat voor het jaar 2023 wijkt niet significant af ten opzichte van het begrotingsresultaat.
- De 'Kortlopende schulden' zijn hoger dan begroot met name als gevolg van de extra middelen die vanuit het bestuursakkoord zijn ontvangen in 2023 maar niet volledig zijn besteed in 2023. Het niet-bestede deel van de bestuursakkoord middelen zijn opgenomen in de kortlopende schulden. Echter is in de begroting geen rekening gehouden met passivering van niet-bestede bestuursakkoord-middelen in de balans. Daarnaast valt de verplichting voor 'vakantiedagen en -gelden' hoger uit als gevolg van de hogere CAO-indexatie in 2023 ten opzichte van begroot.

Activa ten opzichte van realisatie 2022

- De 'Materiële vaste activa' dalen onder meer als gevolg van de lineaire afschrijving op gebouwen en terreinen en inventaris en apparatuur. De investeringen hebben met name betrekking op verschillende vastgoedinvesteringen in het kader van het CiO III programma waaronder de renovatie van de collegezalen in het J-Gebouw, uiteenlopende investeringen in inventaris en apparatuur en investeringen in warmte koude opslag (WKO)-systemen voor de verschillende gebouwen. De investeringen die zijn geclassificeerd als 'In uitvoering en vooruitbetalingen' worden niet afgeschreven omdat deze nog niet in gebruik zijn genomen in 2023 en houden voornamelijk verband met investeringen in WKO-systemen.
- In 2023 zijn de 'Liquide middelen' gestegen, door de ontvangen middelen in 2023 uit het bestuursakkoord die nog niet (volledig) zijn besteed. Dit had een positieve impact op het werkkapitaal en de operationele kasstroom in 2023.

Passiva ten opzichte van realisatie 2022

- Het 'Eigen vermogen' daalt als gevolg van het negatieve resultaat in 2023.
- De 'Kortlopende schulden' stijgen door de extra middelen die vanuit het bestuursakkoord zijn ontvangen in 2023 maar niet volledig zijn besteed in 2023. Daarnaast is de verplichting voor 'vakantiedagen en -gelden' toegenomen als gevolg van de CAO-indexatie in 2023.

Ratio's

tabel 16

Ratio's financieel toezicht Inspectie van het Onderwijs

Ratio's	Definitie	Signalingswaarde lvhO	Actuals 2023	Actuals 2022
Liquiditeit	(Vorderingen + liquide middelen) / kortlopende schulden	< 0,5	0,79	0,8
Solvabiliteit II	(Eigen vermogen + voorzieningen) / totale vermogen x 100%	< 0,30	0,49	0,54
Absolute omvang liquide middelen	Balanspositie ultimo balansdatum	< € 2 miljoen	148,6	127,8

Signaleringswaarde voor toezicht op publiek eigen vermogen

Ratio's	Definitie	Signalingswaarde lvhO	Actuals 2023	Actuals 2022
Bovenmatig Eigen Vermogen	De signaleringswaarde bovenmatig publiek eigen vermogen is: (0,5 * aanschafwaarde gebouwen * 1,27) + (boekwaarde overige materiële vaste activa) + (omvangafhankelijke rekenfactor * totale baten)	Feitelijk publiek vermogen > normatief eigen vermogen	Feitelijk publiek vermogen: €166,9 miljoen. Normatief eigen vermogen: €340 miljoen	€300 miljoen

Overige ratio's Inspectie van het Onderwijs

Ratio's	Definitie	Signalingswaarde lvhO	Actuals 2023	Actuals 2022
Rentabiliteit (1-jarig)	Resultaat jaar t / totale baten t x 100%	< -10%	-2,3%	1,4%
Rentabiliteit (2-jarig) (retrospectief)	$\sum$ (Resultaat jaar t-1; resultaat jaar t) / $\sum$ (totale baten jaar t-1; totale baten jaar t) x 100%	< -5%	-2,1%	0,6%
Rentabiliteit (2-jarig) (prospectief)	$\sum$ (Resultaat jaar t; resultaat jaar t+1) / $\sum$ (totale baten jaar t; totale baten jaar t+1) x 100%	< -5%	-2,5%	-0,2%
Rentabiliteit (3-jarig) (retrospectief)	$\sum$ (Resultaat jaar t-2; resultaat jaar t-1; resultaat jaar t) / $\sum$ (totale baten jaar t-2; totale baten jaar t-1; totale baten jaar t) x 100%	< 0%	-0,4%	-0,5%
Rentabiliteit (3-jarig) (prospectief)	$\sum$ (Resultaat jaar t; resultaat jaar t+1; resultaat t+2) / $\sum$ (totale baten jaar t; totale baten t+1; totale baten jaar t+2) x 100%	< 0%	-2,7%	-0,1%
Weerstandvermogen	Eigen vermogen / totale baten x 100%	< 5%	24,5%	28,5%

Ontwikkeling solvabiliteit

De solvabiliteit daalde als gevolg van het negatieve resultaat in 2023 en een toename van de kortlopende schulden, voornamelijk door een stijging van de niet-normatieve rijksbijdragen (middelen uit het bestuursakkoord). Het negatief resultaat heeft tevens geleid tot een negatieve rentabiliteit voor 2023.

Ontwikkeling liquiditeit

Zowel de onderwijsinspectie als de interne richtlijnen hanteren een signaleringswaarde van 0,5 voor de liquiditeitsratio. Op basis van de geconsolideerde cijfers 2023 komt de liquiditeitsratio voor 2023 boven de signaleringswaarde van 0,5 uit. De liquiditeitsratio is onderhevig aan veranderende (markt)omstandigheden en kan variëren. Hierdoor fungeert de signaleringswaarde als indicator in plaats van als vast gegeven.

Door de verwachte vastgoedinvesteringen van het CiO III (en IV) programma in de komende jaren zal de liquiditeitspositie onder druk komen te staan. Naar verwachting ontstaat er een financieringsbehoefte in 2025 als de CiO-investeringen op basis van de recente investeringsraming qua omvang en timing worden gerealiseerd. Zie ook de toelichting opgenomen in de paragraaf 'Investeringsraming'. Hierdoor ontstaat er een negatieve liquiditeitsratio vanaf 2025. In deze negatieve liquiditeitsratio vanaf 2025 is echter nog geen rekening gehouden met invulling van de financieringsbehoefte middels aantrekken van een financiering (en de gerelateerde financieringslast). Indien de financiering wordt aangetrokken en daarmee toekomstige tekorten worden gedekt, zal er geen sprake zijn van een materiele afwijking van de van toepassing zijnde signaleringsgrenzen.

Signaleringswaarde mogelijk bovenmatig publiek eigen vermogen

Het feitelijk eigen vermogen (publiek deel van het eigen vermogen) van de EUR bedraagt ultimo boekjaar 2023 € 166,9 miljoen. Het normatief eigen vermogen bedraagt voor de EUR ultimo boekjaar 2023 € 340 miljoen.

Het publiek eigen vermogen komt daarmee niet boven de signaleringswaarde voor mogelijk bovenmatig publiek eigen vermogen van onderwijsinstellingen.

De cijfers zoals opgenomen in de enkelvoudige balans en de enkelvoudige staat van baten en lasten vormen de grondslag voor het berekenen van het feitelijk eigen vermogen en het normatief eigen vermogen.

Signaleringswaarde mogelijk bovenmatig publiek eigen vermogen

Het feitelijk eigen vermogen (publiek deel van het eigen vermogen) van de EUR bedraagt ultimo boekjaar 2023 € 169 miljoen. Het normatief eigen vermogen bedraagt voor de EUR ultimo boekjaar 2023 € 340 miljoen.

Het publiek eigen vermogen komt daarmee niet boven de signaleringswaarde voor mogelijk bovenmatig publiek eigen vermogen van onderwijsinstellingen.

De cijfers zoals opgenomen in de enkelvoudige balans en de enkelvoudige staat van baten en lasten vormen de grondslag voor het berekenen van het feitelijk eigen vermogen en het normatief eigen vermogen.

Continuïteitsparagraaf

Inleiding

De continuïteitsparagraaf geeft inzicht in de meerjarige externe en interne toekomstige ontwikkelingen die relevant zijn voor de ontwikkeling van het resultaat en het vermogen.

We starten met een toelichting op belangrijke externe ontwikkelingen, gevolgd door een toelichting op elementen uit de meerjarenbegroting. De meerjarenbegroting is vastgesteld door het CvB op 7 november 2023 en goedgekeurd door de Raad van Toezicht op 18 december 2023.

Belangrijke externe ontwikkelingen

Economisch klimaat

Het economische klimaat in het hoger onderwijs wordt beïnvloed door verschillende factoren, onder meer door het overheidsbeleid over de onderwijsbudgetten, ontwikkelingen op de arbeidsmarkt en internationalisering. De aanhoudende oorlog in Oekraïne en de gevolgen na de coronacrisis hebben in 2023 de opwaartse prijstrend in stand gehouden. De prijzen van energie stegen hard, wat direct (kosten voor energieverbruik) en indirect (kostprijsverhoging producten en diensten door hogere energiekosten) bijdroeg aan de inflatie. De inflatie heeft ook invloed op de loonontwikkeling in de CAO. Deze loonstijgingen worden wellicht niet volledig gecompenseerd door OCW. Ook de collegegeldbaten stijgen in het huidige collegejaar onvoldoende mee met de inflatie. De inflatie liep begin 2024 terug.

Politiek klimaat

In juli 2023 bood het kabinet Rutte IV haar ontslag aan. Door het demissionair worden van het kabinet, is een aantal belangrijke beslissingen c.q. wetten nog niet behandeld. Het betekent een stevige vertraging in de besluitvorming over een aantal voor de EUR cruciale onderwerpen zoals de Wet Internationalisering in Balans (WIB). De impact van de WIB en de BSA zal per faculteit verschillen.

Op 16 mei presenteerden PVV, VVD, NSC en BBB het Hoofdlijnenakkoord (HLA) 2024-2028. Hoewel de nadere uitwerking nog volgt na de formatie van het nieuwe kabinet, is nu al duidelijk dat er aanzienlijke bezuinigingen op onderwijs en wetenschap zullen plaatsvinden. Het is te verwachten dat het nemen van aanvullende maatregelen onvermijdelijk zal zijn.

Krapte op de arbeidsmarkt, CAO-ontwikkelingen en gemiddelde personele lasten

De krapte op de arbeidsmarkt blijft naar verwachting aanhouden en heeft effect op zowel het behoud als het aantrekken van nieuw personeel. De faculteiten en diensten signaleerden dit in 2023 voor zowel wetenschappelijk als ondersteunend personeel. De werkdruk blijft hierdoor hoog, er is sprake van een opwaartse druk in gemiddelde personele lasten en het beïnvloedt ook de omvang en kosten van het inhuren van extern personeel.

De CAO-ontwikkelingen hebben een belangrijke rol in de ontwikkeling van de personele lasten. De hogere personele lasten in 2023 als gevolg van de CAO-stijging zijn niet volledig gecompenseerd door OCW en kunnen niet volledig worden doorberekend in extern gefinancierde onderzoeksprojecten. Dit werkt door in de jaren die volgen. De huidige CAO loopt tot en met 30 juni 2024. Begin 2024 zijn de eerste onderhandelingen van de nieuwe CAO van start gegaan, wat impact heeft op de financiële positie van de universiteit na juli 2024.

Investeringsen

Investeringsen Campus in Ontwikkeling

De EUR besloot in 2020 de Campus Woudestein te ontwikkelen tot een campus van internationale allure, waar het aangenaam studeren en werken is. Het totaalprogramma is verdeeld in drie fasen, waarvan fase III in 2016 van start ging en loopt tot 2028.

In 2023 zijn er geen nieuwbouwprojecten opgeleverd. Wel is de aanbestedingsprocedure voor de renovatie van Tinbergen gestart, met de verwachting dat deze in het voorjaar van 2024 kan worden afgerond.

In hetzelfde jaar (2023) zijn WKO-bronnen geïnstalleerd voor de verduurzaming van de energievoorziening op de Campus, wat bijdroeg aan een aantoonbare verbetering van de energie-efficiëntie. Daarnaast is een Europese aanbesteding voor elektriciteitslevering afgerond en is de overgang naar de nieuwe leverancier in 2023 voltooid.

In reactie op de sterke toename van de bouwkosten is in 2023 besloten het budgettaire kader voor de renovatie van Tinbergen te verhogen. Voor de geprognostiseerde afronding van CiO III tot en met 2028 is een investeringsraming van totaal € 302 miljoen opgenomen. Mogelijk dat dit vanwege de bouwpijsoontwikkeling onvoldoende blijkt. In algemene zin blijft de combinatie van de overspannen bouwmarkt en de hoge eisen van gebruikers een aandachtspunt voor de EUR. Hierdoor is de investeringsraming voor het CiO III (en IV) programma aan veranderingen onderhevig. De huidige raming voor respectievelijk het CiO III en IV-programma over de periode 2024 - 2028 is € 206 miljoen en € 50 miljoen. In de scenario-analyses en prognoses die in het kader van de liquiditeitsmonitoring worden opgesteld wordt getracht hier rekening mee te houden.

De totale uitgaven tot en met 2023 bedragen cumulatief € 121 miljoen. De totale uitgaven in het jaar 2023 bedragen € 7,3 miljoen.

De integrale doorrekening van investeringsbeslissingen, inclusief onderhoud en facilitaire diensten, op structurele lasten is standaardpraktijk. Diverse go/no-go momenten zijn ingebouwd bij alle projecten, terwijl een governance-structuur onder toezicht van de vicevoorzitter van het CvB de operationele en financiële voortgang monitort.

Een belangrijk focuspunt is de herijking van de RE&F vastgoedstrategie, zoals uitgewerkt in het beleidsdocument *'Tomorrow's Campus'*. Begin 2023 is het scenario 'slim fit' gekozen, dat zich richt op efficiënter en duurzamer gebruik van bestaande faciliteiten in plaats van nieuwe faciliteiten bij te bouwen. In 2024 zullen concrete investeringsbesluiten worden genomen op basis van verdere verkenning en inzichten.

In het verslagjaar is ook besloten om de projectleiding van de ontwikkeling van studentenhuysvesting aan de Abram van Rijckevorselweg onder te brengen bij de gemeente Rotterdam, met als doel het benutten van de expertise van de gemeente en het verminderen van de druk op de uitvoeringsorganisatie van RE&F.

Als gevolg van investeringen in het kader van het CiO III-programma voorziet de EUR dat de huysvestingslasten van Woudestein tussen 2023 en 2026 variëren binnen een bandbreedte van € 45 miljoen tot € 50 miljoen per jaar.

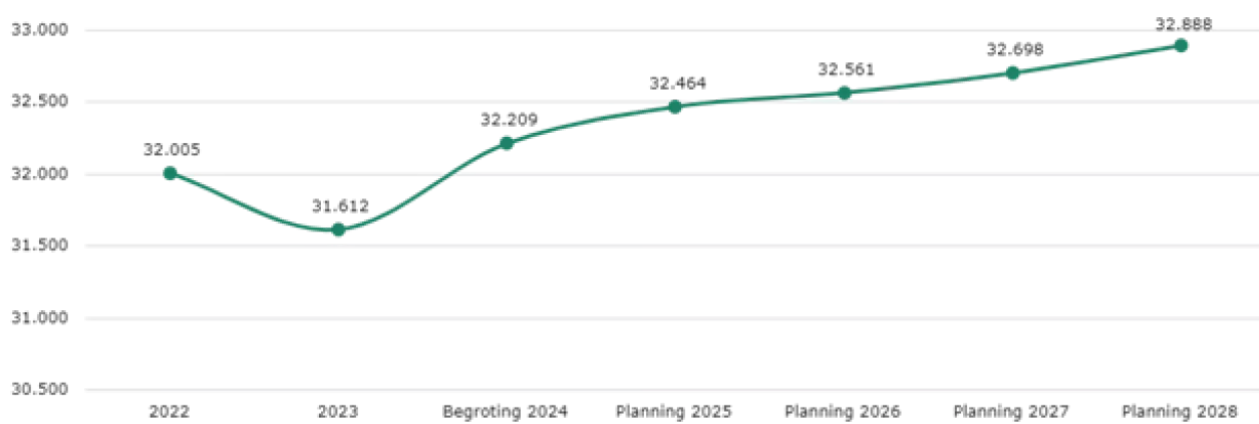
Omvang investeringen IT

De komende jaren blijft de EUR fors investeren in digitalisering. Jaarlijks is er € 5 miljoen beschikbaar voor digitaliseringsinitiatieven voor onderwijs, onderzoek en bedrijfsvoering. Daarnaast beschikt EDIS over een jaarlijks budget van € 3 miljoen voor *Life Cycle Management* trajecten op het gebied van IT-voor-IT (*network, storage, computer* en dergelijke).

Het inspiratiedocument Staat der Digitalisering vormt de leidraad voor de digitale *roadmaps*. Speerpunten bestaan uit de vernieuwing van bedrijfsvoeringssystemen en het flexibel en wendbaar inzetten van moderne digitale diensten. Zo wordt volop gewerkt aan de transitie naar de cloud. In navolging van oplossingen voor opslag en back-up van data, die al in 2023 zijn gemigreerd, zullen uiterlijk 2027 ook vrijwel alle applicaties van de EUR zijn ondergebracht in cloud-omgevingen van leveranciers en van de EUR zelf.

Ook wordt gewerkt aan de voorbereiding en ontwikkeling van een nieuwe digitale werkomgeving voor alle medewerkers en wordt in 2024 een start gemaakt met de *sourcing* van de WiFi en LAN-oplossingen van de EUR. Ondertussen werkt EDIS er samen met haar stakeholders aan om haar dienstverlening steeds meer volgens Agile-werkprocessen vorm te geven, waardoor oplevering in een hoger tempo en in betere afstemming met 'de klant' kan plaatsvinden.

Verwachtingen aantal studenten

tabel 17

In 2023 is een afname van het aantal studenten (31.612) zichtbaar ten opzichte van de begroting (33.207). De daling van het aantal studenten ten opzichte van de begroting heeft te maken met een lagere instroom van nieuwe studenten. Dat sluit aan bij de landelijke trend (negatieve bijstelling referentieraming).

Naast de daling van het aantal studenten (-/- 1,23%), neemt het aantal inschrijvingen ook af (-/- 1,41%). De inschrijvingen voor de bacheloropleidingen dalen, terwijl bij de masteropleidingen juist sprake is van een toename van aantal inschrijvingen. De daling van het aantal studenten heeft voornamelijk betrekking op de EER studenten (-/- 1,50%). Afgelopen jaar is het aantal studenten van buiten de EER toegenomen (+/+ 2,50%).

In mei 2024 is het hoofdlijnenakkoord gepubliceerd. Nadere informatie over de verdere uitwerking van de punten in het hoofdlijnenakkoord is vooralsnog niet beschikbaar. Politieke besluitvorming rondom bijvoorbeeld de Wet Internationalisering in Balans (WIB) is cruciaal. Zo zal bijvoorbeeld de implementatie van de WIB de trendbreuk van het stijgende aantal internationale studenten beïnvloeden. Een daling van het aantal studenten heeft negatieve gevolgen voor de rijksbijdrage en collegegelden. Deze financiële effecten zijn nog niet bekend en daarom niet verwerkt in de meerjarenbegroting.

Voorgenoemde ontwikkeling ziet toe op het jaar 2023 ten opzichte van begroot. Voor de toekomst wordt een (zeer) beperkte groei c.q. stabilisatie verwacht op basis van de geprognosticeerde cijfers van DUO voor het Hoger Onderwijs. De impact van de negatieve bijstelling van de nieuwe referentieraming 2024 is hierin niet meegenomen.

verwachte personele bezetting

tabel 18

		2023	2024	2025	2026	2027
fte academic staff	fte wetenschappelijk personeel	2.377	2.348	2.271	2.266	2.252
fte PhD	fte promovendus	830	903	875	880	893
fte student assistant	fte studentassistenten	141	154	153	151	151
fte support and management staff	fte ondersteunend en leidinggevend personeel	2.479	3.028	3.012	3.007	3.009
fte Executive Board	fte College van Bestuur	3	3	3	3	3
Total	Totaal	5.830	6.436	6.314	6.307	6.308

De totale personele bezetting neemt vanaf 2024 af. De toename van het wetenschappelijke personeel is gerelateerd aan de bestuursakkoordmiddelen, welke voor de beurzen in 2024 worden ingezet, vanaf 2025 vindt een stabilisatie plaats. De middelen uit het bestuursakkoord en de CAO-stijging dragen bij aan het aantrekken en behouden van personeel. Het stimuleren van meer vaste contracten en middelen voor het verlagen van de werkdruk dragen bij aan een positief werkklimaat binnen de Erasmus Universiteit. Desondanks blijft de krapte op de arbeidsmarkt, wat het behouden en aantrekken van personeel bemoeilijkt van invloed op de fte ontwikkeling.

Irenas & ontwikkelingen

Meerjarenbegroting

Meerjarenbalans

tabel 19

	Begroting				
	2023	2024	Planning 2025	Planning 2026	Planning 2027
Activa					
Vaste activa					
Immateriële vaste activa	3,0	7,6	11,6	11,6	11,6
Materiele vaste activa	289,8	288,8	345,4	385,4	375,6
Financiële vaste activa	1,5	0,4	0,4	0,4	0,4
Totaal vaste activa	294,3	296,8	357,4	397,4	387,6
Vlottende activa					
Vorraden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Vorderingen uit collegegelden	0,7	1,5	1,6	1,7	1,7
Overige vorderingen	39,1	37,0	36,5	36,5	36,5
Liquide middelen	148,6	95,6	52,9	23,3	41,3
Totaal vlottende activa	188,4	134,1	91,0	61,5	79,5
Totaal activa	482,7	430,9	448,4	458,9	467,1
Passiva					
Eigen vermogen	211,1	190,3	190,3	190,3	190,3
Voorzieningen	26,0	22,3	22,3	22,3	22,3
Langlopende schulden	7,3	6,8	6,5	6,2	5,9
Kortlopende schulden	238,3	211,5	229,3	240,1	248,6
Totaal passiva	482,7	430,9	448,4	458,9	467,1

Toelichting op de meerjarige balans

Ontwikkelingen

Ondanks het feit dat het resultaat genormaliseerd positiever is dan begroot, lijkt er sprake van een structureel verlies. Voor 2024 is een verlies voor EUR Woudestein begroot van € 24,9 miljoen. Zonder maatregelen is het resultaat naar verwachting ook in de jaren daarna negatief, met als gevolg dat het eigen vermogen kan dalen tot een te laag niveau. Gezien de ambitie om te blijven investeren in vastgoed en digitalisering is een dergelijke verdamming van het vermogen niet acceptabel. De EUR neemt daarom maatregelen om in de toekomst een sluitende exploitatie te realiseren en daarmee het eigen vermogen op peil te houden. Op hoofdlijnen betreffen de maatregelen de volgende vier categorieën:

- Keuzes prioritering en temporisering van activiteiten;

- Kostenreductie;
- Rationalisatie en harmonisatie van ondersteunende processen;
- Vergroten van opbrengsten.

De toename in de activa is het gevolg van investeringen in IT (nieuw bedrijfsvoeringssysteem, immateriële vaste activa) en vastgoed (renovatie gebouw Tinbergen en Campus in Ontwikkeling, materiele vaste activa). In de meerjarenbegroting is het uitgangspunt geweest dat deze investeringen grotendeels uit eigen middelen worden gefinancierd, waardoor de liquiditeitspositie verder onder druk komt te staan. In de hiervoor opgenomen meerjarenbegroting is geen rekening gehouden met invulling van de verwachte financieringsbehoefte vanaf 2025.

De mutatie in kortlopende schulden betreft met name de verantwoording van vooruit ontvangen niet-normatieve onderdelen uit de Rijksbijdrage, zoals bepaald in het Bestuursakkoord.

Baten en Lasten

tabel 20

in M€	Actuals 2023	Begroting 2023	Planning 2024	Planning 2025	Planning 2026	Planning 2027
Rijksbijdrage	429,8	446,0	457,2	462,4	470,1	469,9
Collegegelden	80,9	80,1	88,9	96,1	98,6	98,9
Baten werk i.o.v. derden	236,0	221,8	247,2	245,1	246,3	245,9
Overige baten	115,8	111,2	122,7	119,6	118,5	119,3
Totaal baten	862,5	859,1	916,0	923,3	933,5	934,0
Personeelslasten eigen personeel	572,0	604,3	628,8	631,8	631,8	631,4
Personeel niet in loondienst	37,9	32,9	31,1	30,4	30,8	31,9
Afschrijvingen	54,1	44,1	42,8	43,6	46,3	47,4
Huisvestingslasten	41,7	44,5	46,5	48,6	50,8	46,6
Overige lasten	187,2	166,5	187,4	192,2	193,4	195,8
Totaal lasten	892,9	892,3	936,6	946,6	953,1	953,1
Saldo baten en lasten	-30,4	-33,2	-20,6	-23,4	-19,6	-19,1
Financiële baten en lasten	7,5	0,6	2,7	2,7	2,7	2,6
Belastingen	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Resultaat	-22,7	-32,6	-17,9	-20,7	-16,9	-16,5
Aandeel derden in resultaat	-3,0	-17,0	7,0	7,0	7,0	7,0
Nettoresultaat	-19,7	-15,6	-24,9	-27,7	-23,9	-23,5
Taakstelling	-	-	-	27,7	23,9	23,5
Nettoresultaat incl. taakstelling	-19,7	-15,6	-24,9	-	-	-

Toelichting op de meerjarige baten en lasten

Om financieel stabiel te blijven besloot het CvB de faculteiten en diensten op locatie Woudestein een gezamenlijke taakstelling te geven om vanaf 2025 en verder een resultaat neutrale begroting op te stellen. Voor het realiseren van deze meerjarenbegroting worden gedurende 2024 collectieve afspraken gemaakt en gestart met de implementatie om in 2025 aan deze opdracht te voldoen.

De meerjarenbegroting laat een beperkte toename zien van de inkomsten uit Rijksbijdragen. Dit betreft een stijging door compensatie voor loon- en prijspeilstijgingen en additionele geoormerkte middelen voor bijvoorbeeld cyber security, studentenwelzijn, sociale veiligheid en een slimmer academisch jaar. De naar beneden bijgestelde referentieraming zorgt voor een daling in inkomsten van M€ 8,4 in 2024 tot M€ 15,6 in 2027.

De personele lasten bestaan circa 70% van de totale kosten. De ontwikkelingen in de loonkosten hebben daarom een aanzienlijke impact op de begroting. De CAO-stijging in 2023 wordt niet geheel gedekt door compensatie vanuit OCW en het is onzeker of toekomstige stijgingen geheel gecompenseerd zullen worden. De universiteit blijft sturen op een maxima van 5% externe inhuur. Door minder externe capaciteit in te huren blijven de totale loonkosten enigszins stabiel. Met de huidige krapte op de arbeidsmarkt blijft het aantrekken en behouden van personeel uitdagend.

Als gevolg van investeringen in vastgoed, IT en de stijgende bouw prijzen zullen de afschrijvingslasten stijgen. De stijgende afschrijvingslasten komen niet meteen tot uitdrukking in de meerjarenbegroting (2024 ten opzichte van 2023) als gevolg van een foutieve doorrekening van begrote investeringen. Zie ook de hiervoor opgenomen toelichting onder 'Balans en ontwikkeling in kasstromen'. Dit is naderhand gecorrigeerd.

Risicomanagement

Risicobeheersing en controlesysteem

Risico's en onzekerheden

In het streven naar een solide en goed functionerende organisatie hanteert EUR een robuust beheersingskader. Dit kader is gebaseerd op een gezamenlijke beleidsvorming, verankerd in de brede strategie van de EUR en gedragen door alle betrokken partijen, waaronder het CvB, decanen, directeuren van ondersteunende diensten en onderwijs- en onderzoeksdirecteuren. Centraal staat in dit kader een interactieve besturingsfilosofie, waarbij een decentrale bestuurscultuur en integraal management van decentrale beheerders essentieel zijn, maar altijd binnen de vastgestelde kaders van het CvB.

Het interne beheersingssysteem omvat diverse reglementen en procedures die zijn ontworpen om redelijke waarborgen te bieden en belangrijke risico's te identificeren en te beheersen. Deze aanpak wordt verder ondersteund door een doordacht risicomanagementbeleid en een robuust *risk & control framework*. Onderdeel van het risk & control framework is het bepalen van de risicobereidheid binnen de vastgestelde universitaire kaders. Het bepalen van de risicobereidheid betreft een verantwoordelijkheid van het CvB en legt deze ook voor aan de RvT. De risicobereidheid betreft geen vast gegeven en is, als gevolg van maatschappelijke ontwikkelingen, aan veranderingen onderhevig. De EUR onderschrijft de VSNU code goed bestuur.

In deze risicoparagraaf wordt dieper ingegaan op de specifieke risico's die van invloed kunnen zijn op de financiële en operationele gezondheid van de universiteit, evenals de maatregelen die worden genomen om deze risico's te beheersen en te mitigeren.

Type risico	Omschrijving risico	Beheersmaatregel
Financieel/ Onderwijs & onderzoek	Onzekerheid rijksbijdrage en vergoeding indexatie(s) Een financieel risico als gevolg van: - de bijstelling van de referentieraming dat impact heeft op de omvang van de Rijksbijdragen. De (toekomstige) impact van de bijstelling van de referentieraming is nog niet met zekerheid vast te stellen; - Relatief meer geoormerkte middelen, resulterend in een beperking van de bestedingsvrijheid; - Onvolledige compensatie voor (toekomstige) inflatie; - Daling van het aantal studenten als gevolg van de verwachte impact van de Wet Internationalisering in Balans.	Door een strakkere monitoring op de ontwikkeling in de financiële cijfers door onder meer het opstellen van scenarioanalyses, rekening houdend met de impact van Wet Internationalisering in Balans, en het opstellen van frequentere prognoses om tijdiger bij te sturen. De analyses worden betrokken in de periodieke rapportering aan stakeholders. De financiële onzekerheden worden niet alleen beperkt door een doorrekening op de (lange termijn) exploitatiebegroting, maar ook (frequenter) naar de verwachte impact op de liquiditeitspositie van de EUR voor zowel voor de korte als de (middel-)lange termijn.

Type risico	Omschrijving risico	Beheersmaatregel
Onderwijs & onderzoek	Interdisciplinair potentieel Interdisciplinair potentieel - Risico op het gebied van onderwijs en onderzoek als gevolg van : - Toenemende en complexe maatschappelijke uitdagingen en om impact te creëren; - Toenemende concurrentie van andere universiteiten in binnen- en buitenland, onder meer op het gebied van (online) educatie op buitenlandse universiteiten.	Met behulp van de strategische samenwerkingsverbanden van de EUR een effectieve(re) samenwerking realiseren op het gebied van onderwijs en onderzoek tussen de verschillende universiteiten en faculteiten en vanuit het ecosysteem 'denken en werken'. Als onderdeel hiervan binnen de samenwerkingsverbanden meer focus leggen op het delen van informatie. Een voorbeeld hiervan is de academische werkplaats (Verzekerde Zorg). De beheersing van de risico's verdienen steeds meer aandacht als gevolg van de toenemende concurrentie en maatschappelijke uitdagingen. Het beheersingskader wordt verder ontwikkeld. Focus op informatiedeling brengt ook met zich mee dat beheersmaatregelen rondom kennisveiligheid verder worden ontwikkeld.

Type risico	Omschrijving risico	Beheersmaatregel
Compliance	Publiek/ privaat Compliance risico als gevolg van het investeren van publieke middelen in private activiteiten en de toenemende complexiteit in de wet-en-regelgeving.	Binnen de EUR is een beleidsdocument opgesteld waarin de richtlijnen voor de implementatie en toepassing van de beleidsregels is toegelicht. Dit document biedt een kader voor de te nemen maatregelen met betrekking tot het investeren van publieke middelen in private activiteiten. Materiële risico's worden op dit moment ondervangen door het inzichtelijk maken van relevante transactionele datastromen (zoals vastgelegd in de administratieve systemen) en de monitoring hierop aan de hand van het beschreven beleid. Dit resulteert vervolgens in rapportering en verantwoording in overeenstemming met de van toepassing zijnde beleidsregels. In samenwerking met de verschillende organisatorische disciplines en onderdelen worden preventieve maatregelen nader ontwikkeld. Bijvoorbeeld door de (huidige) contractrelaties (extern) en het vereenvoudigen van de organisatorische eenheden/relaties (intern) waar nodig te evalueren en verder af te stemmen op de vereisten en toenemende complexiteit op het gebied van publieke investeringen in private activiteiten. Als onderdeel van het nieuwe bedrijfsvoeringssysteem zal in dit kader ook meer aandacht komen voor de (toenemende) beschikbaarheid van data om tot efficiënte en tijdige monitoring te komen van publieke/private stromen.

Type risico	Omschrijving risico	Beheersmaatregel
Bedrijfsvoering (IT)	Cybersecurity en informatiebeveiliging Toenemende digitale afhankelijkheid, snelle ICT-ontwikkelingen in het hoger onderwijs en toenemende dreiging van cyberaanvallen. De EUR implementeert een nieuw bedrijfsvoeringssysteem. De huidige planning voor implementatie van het bedrijfsvoeringssysteem is 01-01-2026.	In 2023 heeft Erasmus Digitalisation & Information Services (EDIS) samen met de faculteiten en diensten het EV3 programma doorlopen, waarbij het doel is aantoonbaar in control te zijn op volwassenheidsniveau 3 ten aanzien van een selectie van elf centrale en facultaire kernsystemen. Voor 2024 en de jaren daarna worden ook andere applicaties 'in control' op EV-3 niveau gebracht. Op basis van de huidige prognose is de richtlijn circa 4 jaar. Ook het borgen van het huidige securityniveau behoeft de benodigde resources. Voorts dient in het kader van cybersecurity risico's te worden opgemerkt dat de factor 'mens' in de praktijk altijd een risico is en wat niet mag worden onderschat. De EUR kent reglementen op het acteren bij mogelijke 'phishing'. Deze worden in het kader van de 'werkondersteuning' breed binnen de EUR gedeeld. Deze reglementen en procedures komen gedurende periodieke sessies ter sprake om bewustzijn hieromtrent op peil te houden. De ICT-organisatie heeft zich gecommitteerd tot verplichte cyber awareness trainingen voor al het personeel. De noodzaak is groot voor een EUR-brede onboarding-proces waarbij security en privacy een verplicht onderdeel moet zijn. Gedurende het inventarisatieproces (met betrekking tot relevante IT-functionaliteiten) voor het nieuwe bedrijfsvoeringssysteem moet eveneens rekening worden gehouden met gepaste IT-beheersmaatregelen om veiligheidsrisico's, op de verschillende IT-lagen ('IT-layers'), te kunnen blijven monitoren en te adresseren. Met het nieuwe IT-platform wordt een volgende stap gezet in de juiste en vereiste richting om de toenemende beveiligingsrisico's te mitigeren.

Type risico	Omschrijving risico	Beheersmaatregel
Bedrijfsvoering (IT)	IT- afhankelijkheid, inclusief afhankelijkheid van cloud-leveranciers (als gevolg van de cloud-migratie)	
	Een vergrootte afhankelijkheid van leverancier leidt tot verhoogde exposure van gevoelige data en vatbaarheid voor supply chain aanvallen (ketenrisico).	Om de risico's te beheersen, is de organisatie gestart met risico gebaseerde Vendor Risk Management. Met EUR-specifieke security kaders, leveranciersrelaties en monitoring houden we grip op ketenrisico's. In de komende jaren zal de volwassenheid van dit proces snel toenemen.
	Een andere en specifieke consequentie van de cloud-migratie (en afhankelijkheid), is een verminderde capaciteit om verdacht en kwaadwillend verkeer te monitoren	Een gedegen risicoanalyse is noodzakelijk om vast te stellen of bijvoorbeeld een cloud gebaseerde aanvalsdetectie en response oplossing de toenemende gap in monitoring capaciteit kan dichten. Aanvullend neemt het belang van bescherming op eindpunten toe waarbij Endpoint Detection & Response (EDR) een oplossing biedt. Naast het detecteren en voorkomen van aanvallen, is er een toenemende risico op bedoelde en onbedoelde gegevenslekken. Met een Data Loss Prevention (DLP) oplossing kan de organisatie een groot deel van deze risico's doen verlagen. Dit soort oplossingen vraagt een grote inspanning en doorlooptijd om deze adequaat in te richten.

Type risico	Omschrijving risico	Beheersmaatregel
Bedrijfsvoering (Personeel)	Personeel & Welzijn	
	Risico op hoge werkdruk als gevolg van krapte op de arbeidsmarkt. Dit hangt weer samen met het risico op het niet kunnen voldoen en/of invulling te geven aan (interne) kwaliteitsnormen op het gebied van onderwijs en algemene taakstelling.	In kaart brengen van toekomstige personeelsuitdagingen via een strategische personeelsplanning en een aantrekkelijke werkgever zijn door positieve arbeidsvoorwaarden, carrièremogelijkheden en een veilige werkomgeving te bieden. Herzien van het huidige systeem van erkennen en waarderen van academici om hoge onderwijsstandaarden te waarborgen, excellentie in onderzoek te bevorderen, impact op de samenleving te vergroten, inclusief leiderschap te stimuleren en in het geval van het Erasmus MC, uitstekende patiëntenzorg te kunnen leveren.
Bedrijfsvoering (IT)/Compliance	Kunstmatige Intelligentie	
	Door de ontwikkelingen op het gebied van kunstmatige intelligentie nemen de risico's zoals plagiaat, fraude en privacy toe. Zie: Privacy- en frauderisico's.	Kunstmatige intelligentie staat hoog op de agenda en er wordt de komende tijd onderzocht hoe het gebruikt kan worden bij het leer- en onderzoeksproces binnen de EUR. De maatregelen worden verder ontwikkeld, dit heeft prioriteit. Het gebruik van plagiaatscanners op aangeleverde (digitale) documenten mitigeert in belangrijke mate het risico op plagiaat.

Type risico	Omschrijving risico	Beheersmaatregel
Bedrijfsvoering (IT)/Compliance	Privacy – en frauderisico's	
	Onvoldoende beheersen van privacygevoelige informatie binnen de universiteit en frauderisico's. De EUR kent een 'Top-7 frauderisico's' en heeft deze gekoppeld aan de volgende disciplines op het gebied van kennisveiligheid, data/systemen, personeel, inkoop en onderzoek.	Materiële frauderisico's worden voorzien van een risicoclassificatie (inclusief vaststelling van de risicobereidheid) en een frauderisicoanalyse. Verschillende initiatieven en (anti-fraude) programma's worden opgezet om frauderisico's op het niveau van de verschillende disciplines te adresseren. Op het gebied van kennisveiligheid (hoog risicoclassificatie) is eind 2023 bijvoorbeeld de stuurgroep 'Kennisveiligheid' van start gegaan waarin zowel faculteiten en diensten deelnemen op (senior-)managementniveau. Door de betrokkenheid van het management is verzekerd dat op strategisch niveau invulling wordt gegeven aan de visie en missie van de EUR. Binnen dergelijke programma's vindt tevens een dialoog plaats tussen het bestuur en de (eind)verantwoordelijken op het niveau van de verschillende disciplines resulterend in actiepunten en gepaste maatregelen om geïdentificeerde frauderisico's te mitigeren. De maatregelen om relevante risico's op het gebied van privacy (en fraude) te adresseren is voor een groot deel verweven en geborgd in (IT-)systemen. Deze worden voorzien van updates naar gelang (organisatorisch) ontwikkelingen en veranderde processen. Die updates komen van daartoe bevoegde functies en verantwoordelijken. Minimale functiescheidingen in (IT-)systemen worden geborgd. Het 'need to know'-principe is het uitgangspunt als het gaat om privacygevoelige informatie (zoals persoonsgegevens). Het beleid omtrent privacy en dataclassificatie wordt periodiek geactualiseerd naar gelang ontwikkelingen en er vindt periodieke toetsing plaats van de werking van het EUR Governance Risk & Compliance Reglement.

Type risico	Omschrijving risico	Beheersmaatregel
Bedrijfsvoering (Huisvesting)/ Financieel	Real Estate & Facilities - Schommelingen van het aantal studenten, online-onderwijs en hybride werken kan leiden tot een veranderde behoefte aan huisvesting met het risico op niet optimale verhouding tussen vraag en aanbod (en onnodig hogere kosten of gemiste besparingen); - Hogere prijzen en een geringere beschikbaarheid van materialen en diensten hebben direct effect op alle vastgoed-gerelateerde activiteiten; Daarnaast vormen de verwachte investeringsuitgaven een onzekerheid; - Gebrek aan of te late verankering van duurzaamheid in de huisvesting.	- Huisvestingsbehoefte wordt in kaart gebracht als onderdeel van de lopende investeringsprogramma's (bijvoorbeeld als onderdeel van Campus in Ontwikkeling III/IV), zodat adequate maatregelen kunnen worden getroffen. De afdeling 'Real Estate & Facilities' monitort de voortgang in deze investeringsprogramma's waarin de verwachtingen voor de toekomst (en waarin ook de ontwikkeling in studentenaantallen expliciet wordt meegenomen); - Prijsontwikkelingen volgen en het treffen van maatregelen waar dat mogelijk/nodig is. Als onderdeel van de investeringsprogramma's wordt de indexatie consistent doorgerekend voor de verschillende (vastgoed)projecten en voorzien van een verwachte financiële impact en waarop kan worden bijgestuurd (BDB-index voor 1 jaar vooruit indexeren en EUR gemiddelden > 1 jaar); - Frequentere prognoses waarin de verwachte effecten worden doorgerekend op de (middel-)lange termijn liquiditeitspositie van de EUR en (tijdig) anticiperen op geïdentificeerde financieringsbehoeften; - De EUR neemt maatregelen om stappen te maken in de verduurzaming van de gebouwen en terreinen. Deze maatregelen uiten zich in de investeringen in (bestaande) gebouwen en terreinen in eigendom van de EUR en maakt onderdeel uit van het strategisch huisvestingsplan 'Campus in Ontwikkeling'.

Type risico	Omschrijving risico	Beheersmaatregel
Bedrijfsvoering (Huisvesting, IT en personeel)	Kwaliteit ondersteunende diensten De toename van het aantal studenten in de afgelopen jaren (dit is onafhankelijk van de prognose op een daling van het aantal studenten) in combinatie met hybride onderwijs creëert uitdagingen voor het handhaven van de kwaliteit van de ondersteunende basisdiensten.	De EUR staat voor de opgave om de levering van de diensten opnieuw te beoordelen, prioriteiten te stellen en eventueel aan te passen. De maatregelen worden verder ontwikkeld, dit heeft prioriteit.
Bedrijfsvoering	Verandercapaciteit Risico dat de universiteit onvoldoende in staat is om innovaties in het onderwijs door te voeren (interdisciplinair/impact gedreven).	Erkennen en implementeren van de basisvoorwaarden die nodig zijn, zoals de infrastructuur voor innovatie in het onderwijs (niet alleen digitalisering). Verkleinen van barrières die innovatie van zekerheden in de weg kunnen staan.
Overige (strategische) risico's	Reputatieschade Het niet effectief beheersen van onder meer risico's rondom fraude, belangenverstrengeling, (ESG) duurzaamheid in het algemeen en maatschappelijke protesten.	De EUR is zich bewust van haar maatschappelijke functie en streeft altijd naar een open en gelijkwaardige dialoog met haar omgeving. Ook houdt de EUR, in het kader van verdere ontwikkeling van haar duurzaamheidsstrategie, klimaatdialogen om informatie te krijgen over nieuwe normen voor duurzaamheid bij de EUR. De uitkomsten van deze dialogen vormen een waardevolle bijdrage aan de duurzaamheidsstrategie van de EUR met betrekking tot haar onderwijs, onderzoek en bedrijfsvoering. In de komende jaren worden de duurzaamheidsdoelstellingen, daaraan gerelateerde KPI's en maatregelen op risico's verder verankerd in de bedrijfsvoering.

Type risico	Omschrijving risico	Beheersmaatregel
Overige (strategische) risico's	Governance & leiderschap Organisatiebesturing, samenwerking tussen diensten en faculteiten, de hoeveelheid initiatieven, afstemming van de EUR-strategie op de strategie van de organisatieonderdelen, onvoldoende integrale opdrachtformulering en verdeling van taken en verantwoordelijkheden binnen de EUR.	De organisatie werkt ook in 2024 aan de versterking van de focus en de governance van de strategie en aan de samenwerking tussen de diverse organisatieonderdelen. Aan de hand van een panel wordt een tussentijdse evaluatie van de strategie opgehaald en aanbevelingen geformuleerd. Hieruit blijkt onder andere wat de focus naar de toekomst zou moeten zijn om de EUR-strategie (breed) te kunnen blijven realiseren, onderdeel hiervan is keuzes maken over wat bijvoorbeeld niet meer zou moeten worden gedaan (rekening houdend met de beschikbare middelen). Overleg met diverse stakeholders resulteert in concrete verbetervoorstellen voor de vervolgacties, waaronder de noodzaak om naast impact en duurzaamheid ook cultuur en leiderschap als strategische ambities centraal te (blijven) stellen. Interactie tussen het College van Bestuur en de decanen is essentieel voor de uitvoering van deze keuzes. Het EUR-leiderschapsprogramma draagt hieraan bij.

Compliance

Naleving treasury-statuu

Het treasury-statuu

In het treasury-statuuat zijn de verantwoordelijkheidsgebieden van de treasury-functie vastgelegd. De treasury-functie heeft primair tot doel het beheersen van financiële risico's en omvat binnen de EUR de volgende verantwoordelijkheidsgebieden:

- Liquiditeitenmanagement: de zorg voor de tijdige beschikbaarheid van de benodigde geldmiddelen op zowel korte, middellange en lange termijn, tegen acceptabele condities (beschikbaarheid).
- Management renterisico: de optimalisatie van het rendement van overtollige liquide middelen binnen de kaders van het treasury-statuuat (renteoptimalisatie).
- Externe financiering: het aantrekken van vreemd vermogen en het minimaliseren van de kosten van leningen (kostenminimalisatie).
- Financiering: het, in het kader van het uitvoeren van de wettelijke taak, verstrekken van leningen, subsidies en zekerheidstellingen aan verbonden partijen en aan niet-geconsolideerde instellingen en het daarbij minimaliseren van financieel risico (risicominimalisatie).
- Onderhouden bankrelaties: het onderhouden van relaties met financiële instellingen met het oog op beschikbaarheid van financiële middelen en optimale condities (bankrelaties).

Het treasury-statuuat voldoet aan de 'Regeling beleggen, lenen en derivaten van het Ministerie van OCW 2016'. In 2023 is het treasury-statuuat geactualiseerd. Belangrijkste wijziging daarin betreft de relatie met verbonden partijen op het gebied van liquiditeitenmanagement en financiering. De transacties die in 2023 plaatsvonden zijn in lijn met het treasury-statuuat van onze universiteit. De EUR maakt gebruik van schatkistbankieren, waarbij de overtollige liquiditeiten bij het Ministerie van Financiën worden aangehouden.

De universiteit heeft geen beleggingen.

verantwoording declaraties bestuursleden 2023

In de brief van de Staatssecretaris van OCW van 25 november 2011 zijn afspraken vastgelegd over de transparantie van declaraties van de bestuursleden. De declaraties van de bestuursleden over 2023 staan hieronder gepresenteerd.

In de jaarrekening worden de, door de leden van het CvB, gedeclareerde bedragen weergegeven, conform het door de staatssecretaris voorgeschreven format. Onder declaraties verstaat de staatssecretaris: vergoedingen voor gemaakte kosten of geleverde diensten, die door de individuele bestuurders zelf zijn gedeclareerd bij de EUR. In onderstaande tabel zijn de declaraties per bestuurder gespecificeerd.

tabel 21

	prof. dr. H. Brinksma	prof. dr. A.L. Bredenoord	dr. E.M.A. van Schoten RA
Onkostenvergoeding	24.496,32	6.496,32	6.496,32
Representatievergoeding	-	-	-
Reiskosten binnenland	13.031,49	10.908,17	15.389,05
Reiskosten buitenland	4.373,12	2.783,63	7.123,07
Overige kosten	1.843,26	22,50	2.635,81
Totaal	43.744,19	20.210,62	31.644,25

Notitie helderheid en naleving nieuwe beleidsregels

Notitie helderheid en naleving nieuwe beleidsregels

De notitie 'Helderheid in de bekostiging van het onderwijs' uit 2003 en de aanvullende notitie uit 2004 zijn bedoeld om de bekostigde universiteiten en hogescholen helderheid te verschaffen over de interpretatie en toepassing van bestaande bekostigingsregels voor de tellingen van de bekostigingsparameters van 1 oktober 2023 en volgende jaren. Deze notities gaan over negen thema's.

Uiteenzetting van de thema's, toegespitst op de situatie bij EUR ultimo 2023

1. Uitbesteding van onderwijs

In de Faculteit Erasmus School of Economics (ESE) wordt een beperkt deel van het curriculum verzorgd door een aan de faculteit verbonden FEI BV. Dit betreft specifieke onderwerpen. De faculteit blijft verantwoordelijk voor de onderwijskwaliteit. FEI BV brengt hiervoor kosten in rekening. De transferpricing policy is daarbij leidend. Verder heeft de EUR in 2023 geen andere (delen van) CROHO-geregistreerde opleidingen uitbesteed aan private organisaties en andere instellingen.

2. Investeren in publieke middelen in private activiteiten

Dit thema is komen te vervallen. Verantwoording met ingang van 2023 op basis van de beleidsregels 'investeren met publieke middelen in private activiteiten'.

Uitgangspunten

Bij het opstellen van de verantwoording op basis van de nieuwe beleidsregels zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Als uitgangspunt gelden de beleidsregels voor het investeren van publieke middelen in private activiteiten, waarbij rekening is gehouden met de door OCW aangekondigde versoepelingen voor het jaarverslag 2023 (brief van 3 oktober 2023 met kenmerk 41136624). De EUR heeft intern een concept beleidsdocument opgesteld en een integraal kostprijs model ontwikkeld voor detachering en huisvesting. Deze beleidsdocumenten worden in 2024 definitief gemaakt zodra meer duidelijkheid is over de reikwijdte en interpretatie van deze (nieuwe) beleidsregels.
- De EUR, inclusief het O&O-deel van FGG/EMC, dient te voldoen aan deze beleidsregel. Verbonden partijen vallen binnen de scope van de beleidsregel indien voor uitvoering van specifieke activiteiten publieke middelen van de EUR bij betrokken zijn. In dergelijke gevallen rapporteert de EUR de desbetreffende activiteiten. In de jaarrekening is het vermogen van de verbonden partijen (EUR Holding BV en RSM BV) aangemerkt als privaat vermogen.
- De EUR draagt bij aan het welzijn van studenten en medewerkers door sportvoorzieningen aan te bieden. Dat gebeurt primair om een inspirerende leer- en werkomgeving te bevorderen. Deze faciliteiten zijn doorgaans alleen toegankelijk voor de universitaire gemeenschap en worden beheerd door de Stichting Erasmus Sport. Aangezien deze activiteiten onder de publieke taak van de EUR vallen, hoeft hier in principe geen verantwoording afgelegd te worden afgelegd volgens de beleidsregel. Echter, de EUR kiest ervoor om dit wel te doen in het kader van transparantie. De EUR heeft in 2023 een bijdrage verstrekt van € 1,5 miljoen. Het resultaat van Stichting Sport over het kalenderjaar 2023 bedraagt € 0,1 miljoen negatief.
- De EUR voert valorisatieactiviteiten uit via Erasmus Enterprise BV, waaronder het faciliteren van infrastructuur voor startups en het ondersteunen van ideeën en bedrijven in een vroeg stadium. Dit gebeurt in principe met als doel zonder marktverstoring kennis over te dragen aan de maatschappij. Deze activiteiten vallen naar mening van de EUR onder haar publieke taak en hoeven derhalve niet verantwoord te worden. Voor het kalenderjaar 2023 bedroeg de bijdrage aan Erasmus Enterprise voor de uitvoering van valorisatieactiviteiten € 1,7 miljoen. Het Erasmus Enterprise BV heeft over het kalenderjaar 2023 een resultaat gerealiseerd van € 0,1 miljoen negatief. Ook ontvangt YES!Delft (grootste hightech incubator van Europa) jaarlijks een bijdrage van de EUR van circa € 0,7 miljoen.
- De EUR levert diensten aan verbonden partijen, waarvoor in 2023 in totaal € 11 miljoen aan doorbelaste kosten werd berekend, voornamelijk voor personele inhuur en huisvesting. Op hun beurt verlenen de verbonden partijen ook diensten aan de EUR, waarvoor in 2023 in totaal € 20 miljoen aan doorbelaste kosten werd berekend, voornamelijk voor personele inhuur. De afspraken in het *transferpricing* document zijn leidend voor deze doorbelastingen.
- Voor een beschrijving van het risicobeleid en -beheer wordt verwezen naar de Continuïteitsparagraaf.

Private activiteiten waarin met publieke middelen geïnvesteerd is

Op basis van de hierboven genoemde uitgangspunten maakt de EUR onderscheid tussen de volgende categorieën private activiteiten (EUR sec):

- Contractonderwijs (baten: € 2,7 miljoen)
- Contractonderzoek (baten: € 3,9 miljoen)
- Verhuur (baten: € 8,0 miljoen)
- Detachering (baten: € 5,3 miljoen)
- Overige opbrengsten uit dienstverlening (baten: € 2,8 miljoen)

Contractonderwijs

In de faculteiten en diensten vinden op beperkte schaal niet-bekostigde onderwijsactiviteiten plaats, gezamenlijk ter waarde van € 2,7 miljoen. De belangrijkste bijdrage aan dit bedrag zijn de opbrengsten van het Language en Training Centre van de EUR, voornamelijk voor het aanbieden van taalcursussen aan studenten en medewerkers

van de EUR. Het taalcentrum heeft over het kalenderjaar 2023 een bedrag van € 0,8 miljoen aan baten contractonderwijs gerealiseerd en een positief resultaat behaald van € 0,1 miljoen, en is daarmee kostendekkend gebleken. Het overige contractonderwijs (in totaal € 1,9 miljoen) is qua omvang zeer beperkt (individuele onderwijsactiviteiten zijn < € 20K.) De faculteiten en diensten houden – gezien de administratieve lasten – geen aparte administratie voor deze activiteiten, waardoor het niet (nauwkeurig) vast te stellen is in hoeverre deze activiteiten kostendekkend zijn. In 2024 wordt nader onderzocht in hoeverre dit proces aangescherpt dient te worden.

Volledigheidshalve merken we op dat het International Institute of Social Studies (ISS) een bedrag aan contractonderwijs heeft gerealiseerd in 2023 van € 3,0 miljoen. Wij beschouwen het verzorgen van dit onderwijs als een integraal onderdeel van onze publieke kerntaken. Hieronder lichten wij dit nader toe.

Het International Institute of Social Studies (ISS) is een instituut van de EUR en biedt wereldwijd onderwijs en onderzoek aan. Dit omvat voornamelijk geaccrediteerde master- en PhD-programma's in wetenschappelijk onderwijs voor studenten uit ontwikkelingslanden, evenals gerelateerd onderzoek en capaciteitsopbouw.

ISS ontvangt financiering voor zijn activiteiten, waaronder een bijdrage van het Ministerie van Buitenlandse Zaken, via de rijksbijdrage die de EUR van OCW ontvangt. Deze specifieke bijdrage is geormerkt en wordt direct door de EUR doorgestort naar ISS. Met deze bijdrage en de bijdragen die ISS ontvangt van andere subsidiegevers (zoals Nuffic), wordt onderwijs verzorgd en onderzoek verricht.

Contractonderzoek

Binnen Erasmus Universiteit Rotterdam worden ten behoeve van de bekostigde taak onderzoek en valorisatie projecten uitgevoerd voor onder andere internationale organisaties, NWO, overheden en het bedrijfsleven. In de projectadministratie wordt vastgelegd of een project een publiek of privaat karakter heeft. Op basis van de uitgevoerde analyse blijkt dat slechts een beperkt deel van de onderzoeksprojecten aan te merken is als private activiteiten. Het gaat hier hoofdzakelijk om onderzoeken voor private partijen, ook wel derde geldstroomonderzoek privaat genoemd. Het gaat hier om een bedrag van ruim € 4,3 miljoen. De positieve resultaten van deze activiteiten bedroegen in 2023 € 0,5 miljoen (op basis van de afgesloten onderzoeksprojecten). Er was bij contractonderzoek geen sprake van het investeren van publieke middelen in private activiteiten. Het beleid van de EUR schrijft voor dat minimaal de integrale kostprijs dekkende tarieven worden gehanteerd bij privaat contractonderzoek waardoor er geen structurele financiële afhankelijkheid van de publieke gelden wordt nagestreefd en verwacht.

Verhuur

De totale verhuuropbrengsten in 2023 bedroegen ruim € 8 miljoen, inclusief opbrengsten uit parkeeropbrengsten en de doorbelasting van servicekosten. Een aanzienlijk deel van deze opbrengsten (€ 5,2 miljoen) is afkomstig van verhuur aan verbonden partijen van de EUR ten behoeve van o.a. (commercieel) onderwijs, onderzoek en ondernemerschap. De verhuur van ruimte aan verbonden partijen draagt bij aan het bevorderen van Leven Lang Ontwikkelen en het stimuleren van ondernemerschap, waarmee een positieve bijdrage wordt geleverd aan de maatschappij. De tarieven die worden gehanteerd voor de verhuur zijn op grond van het beleid van de EUR gebaseerd op een integraal kostprijsmodel en daarmee kostendekkend. Er wordt geen aparte administratie bijgehouden voor de kosten per verhuurobject. Het resterende deel van de verhuuropbrengsten (€ 2,8 miljoen) betreft met name de verhuur aan commerciële partijen (exploitanten). Ook bij deze verhuurders wordt een integrale kostprijs dekkend huurbedrag in rekening gebracht. Ook worden servicekosten integraal doorbelast aan de huurders.

De dienst Real Estate & Facilities (RE&F) is verantwoordelijk voor deze activiteiten. De meerwaarde van ruimteverhuur aan exploitanten, ligt in het versterken van de campusgemeenschap en het aantrekkelijker maken van de universiteit. Dit bevordert sociale interactie en welzijn van onze studenten en medewerkers.

Detachering

De EUR detacheert personeel met name aan haar verbonden partijen en in mindere mate aan andere universiteiten en overige instellingen. Deze activiteiten vindt plaats bij bijna alle faculteiten. Hierbij is (nog) geen onderscheid gemaakt tussen publieke en private detacheringen. De meerwaarde ligt in het verrijken van hun expertise en het bevorderen van synergie tussen academische kennis en praktische toepassingen. De inhoud en doelstelling en van de detacheringen door de EUR zijn weliswaar verschillend per individuele casus, maar in brede zin geldt de conclusie dat de detacheringen uitsluitend plaatsvinden in het verlengde van de bekostigde wettelijke taken van de EUR gericht op onderwijs en onderzoek. De meerwaarde van de detacheringen heeft om deze reden een publieke aard en doelstelling. In 2023 bedraagt de totale opbrengsten uit detacheringen € 5,3 miljoen. Een aanzienlijk deel van deze opbrengsten (€ 4 miljoen) betreft detacheringen vanuit faculteiten naar verbonden partijen van de EUR. Wanneer een medewerker van de EUR wordt uitgewisseld met een verbonden partij, wordt het tarief doorgaans bepaald aan de hand van het masterfile transfer-pricing. De bedragen die hieruit voortvloeien, liggen boven de integrale kostprijs. Deze werkwijze geldt in principe ook voor detachering aan derde partijen (€1,3 miljoen).

Overige opbrengst uit dienstverlening

Het gaat voornamelijk om (overige) diensten die verband houden met onderwijs en onderzoek, zoals de inzet van de beschikbare deskundigheid en lesmateriaal van de Erasmus Universiteit Rotterdam. Het betreft veel transacties van uitgevoerde diensten die relatief beperkt zijn qua omvang (in totaal € 2,8 miljoen). Het resultaat van deze diensten worden verrekend in het publieke eigen vermogen. Op basis van een deelwaarneming is intern vastgesteld dat de diensten kostendekkend zijn aangeboden.

Verantwoording O&O-activiteiten (FGG/ EMC)

In het kader van de 'beleidsregel investeren met publieke middelen in private activiteiten' hebben UMCs, mede door de vermenging van kerntaken, een bijzondere positie. Door het NFU is in september 2023 een handreiking vastgesteld over op welke wijze de beleidsregel op UMCs van toepassing is. Hieronder wordt toegelicht wat deze beleidsregel betekent voor het Erasmus MC.

Binnen het Erasmus MC is er sprake van een scheiding van kerntaken tussen Zorg en O&O, waarbij het O&O segment gelijk is aan de faculteit. De genoemde beleidsregel is in lijn met de handreiking niet van toepassing op het zorgsegment en de hier direct aan gelieerde activiteiten, waaronder de exploitatie van de Passage en de parkeergarages.

Binnen het O&O segment is er een primaire scheiding tussen private en publieke activiteiten via de holdingstructuur, waarbij de exploitatie van private activiteiten binnen de holding plaatsvinden. In het strategie- en beleidsstuk van de holding zijn de spelregels hieromtrent beschreven, waaronder over de *transferpricing* met het Erasmus MC en de aansluiting met de kerntaken. Met dit beleid wordt geborgd dat de activiteiten die binnen de holding worden uitgevoerd voldoen aan de nieuwe beleidsregel.

Binnen het O&O segment vallen alle activiteiten onder de kerntaken onderzoek, onderwijs en valorisatie, waardoor er alleen sprake is van publieke activiteiten.

Verantwoording verbonden partijen

De EUR heeft twee deelnemingen op haar balans die verantwoord worden onder het private vermogen. EUR Holding BV en RSM BV. Deze deelnemingen hebben hun eigen financiële bedrijfsvoering. Het betreft hier feitelijk een losstaande organisatie die kostendekkend dient te opereren en (dus) verantwoordelijk is voor een sluitende meerjarige exploitatie.

EUR Holding BV

Onder de paraplu van EUR Holding B.V. opereren verschillende werkmaatschappijen die zich bezighouden met *executive* en post-academisch onderwijs, uitvoeren van onderzoek in opdracht van derden, en verlenen van consultancydiensten. In 2023 genereerden de onderwijsactiviteiten een omzet van € 20,6 miljoen, terwijl de opbrengsten uit contractonderzoek € 8,7 miljoen bedroegen.

Daarnaast is er binnen EUR Holding B.V. de werkmaatschappij EUR Flex B.V., die zich exclusief toelegt op detachering. Deze tak detacheert personeel hoofdzakelijk ter ondersteuning van de bedrijfsvoering van de universiteit. Transfer pricing wordt hierbij gehanteerd.

RSM BV

RSM BV houdt zich hoofdzakelijk bezig met het aanbieden van *executive* en postacademisch onderwijs. In 2023 hebben de onderwijsactiviteiten een omzet gegenereerd van € 19,6 miljoen.

Samenvattend

Hieronder een totaaloverzicht met alle private activiteiten die op basis van de beleidsregels gerapporteerd dienen te worden. Het gaat hier om de gerealiseerde baten en het indicatief resultaat dat gerealiseerd is. Voor volledigheid hebben we ook de bijdragen aan Stichting Erasmus Sport en aan Enterprise BV opgenomen en de omvang van het contractonderwijs dat door ISS wordt verzorgd in het overzicht (zijnde als publieke activiteiten).

Indicatief resultaat van publieke en private activiteiten

tabel 22

Private activiteiten	Private baten 2023	Inschatting investering publieke middelen	Indicatief resultaat
Privaat contractonderwijs	M€ 2,7	M€ 2,7	-/- M€ -
Privaat contractonderzoek	M€ 3,9	M€ 3,6	+/- M€ 0,3
Verhuur	M€ 8,0	M€ 6,5	+/- M€ 1,5
Detacheringen	M€ 5,3	M€ 5,0	+/- M€ 0,3
Overige opbrengst uit dienstverlening	M€ 2,8	M€ 2,8	-/- M€ -

3. Verlenen van vrijstellingen

De EUR verleent geen vrijstellingen aan studenten louter voor het aantrekken van studenten en het daarmee verhogen van de Rijksbijdrage, zonder dat hiertegenover een gerede vorm van inspanning stond. Die inspanning dient te zijn vastgesteld door de Examencommissie.

4. Bekostiging van buitenlandse studenten

Alleen studenten van wie de NAW-gegevens bekend zijn bij de EUR en voldoen aan de bekostigingsvoorwaarden tellen mee voor de bekostiging.

5. Collegegeld niet betaald door de student zelf en profileringsfonds

De EUR betaalt geen collegegelden voor studenten. De regelingen van het Profileringsfonds voorzien in financiële compensatie voor studievertraging als gevolg van persoonlijke omstandigheden, in bestuursbeurzen en in fee waivers. In bijlage 7 van het jaarverslag zijn de (vereiste) gegevens opgenomen voor het profileringsfonds.

6. Studenten volgen modules van opleidingen

Het is mogelijk als niet-student modules of delen van opleidingen te volgen. Dit wordt aanschuif- of contractonderwijs genoemd. Er kunnen één of meerdere losse vakken worden gevolgd, waarbij de deelnemer zich niet inschrijft als student maar als cursist.

7. Student volgt een andere opleiding van waarvoor hij is ingeschreven

Is niet van toepassing. Studenten volgen aan de EUR de opleidingen waarvoor zij staan ingeschreven.

8. Bekostiging van maatwerktrajecten

Betreffende het initiële onderwijs zijn er geen maatwerktrajecten met bedrijven en andere organisaties afgesloten.

9. Bekostiging van het kunstonderwijs

De EUR heeft met Codarts Rotterdam een Double Degree programma RASL (Rotterdam Arts and Sciences Lab). De studenten staan ingeschreven aan beide instellingen, maar worden bekostigd bij Codarts en niet door de EUR.

10. Aantal voor de bekostiging mee te tellen studenten

De EUR registreert een student die voldoet aan alle inschrijvingsvoorwaarden en waarbij tevens aan alle bekostigingsvoorwaarden is voldaan als bekostigd student in BRONHO, de basisregistratie van studenten in het hoger onderwijs. Een met goed gevolg afgelegd examen wordt eveneens als bekostigd geregistreerd in BRONHO als aan alle bekostigingsvoorwaarden is voldaan.

Verantwoording van bestuursakkoord middelen

Bestuursakkoord

In juli 2022 werd het bestuursakkoord tussen het ministerie van OCW, de universiteiten en de hogescholen gesloten. Jaarlijks ontvangt de EUR circa € 50 miljoen aan extra middelen vanuit dit bestuursakkoord. In dit bedrag is ook de compensatie voor de vaste voet en Van Rijn in verdisconteerd. Deze aanvullende middelen zijn door OCW aangemerkt als niet-normatieve Rijksbijdrage en daarmee bestemd voor een specifiek doel ('geoomerkt'). De niet-normatieve Rijksbijdrage wordt toegerekend voor de periode waarin de bestedingen worden gedaan. Het uitgangspunt voor het beschikbaar stellen van deze middelen is het verstevigen van het hoger onderwijsstelsel, het versterken van wetenschap en het oplossen van fundamentele knooppunten. Kortom het 'verstevigen van het fundament' van het stelsel, 'rust en ruimte voor divers talent' in het systeem en het vergroten van de maatschappelijke impact. Starters- en stimuleringsbeurzen en sectorplannen zijn ingesteld om werkdruk te verminderen en onderzoekers aan te trekken. De Startersbeurzen zijn in principe structurele middelen, de Stimuleringsbeurzen zijn dat niet.

Starters- en stimuleringsbeurzen

Er is voor de startersbeurzen in 2022 en 2023 een bedrag van € 31,2 miljoen beschikbaar gesteld, hiervan is € 25 miljoen geoormerkt voor directe kosten. Medio 2023 is het EUR-brede beleid over toekenning en besteding vastgesteld. Op grond hiervan zijn de middelen aan de faculteiten uitgedeeld.

Er zijn in totaal 96 beurzen in 2023 toegekend. De besteding in 2023 bedraagt € 6,6 voor zowel directe en indirecte kosten. Zie hiervoor onderstaande tabel. Voor het niet-bestede deel zijn bestedingsplannen opgesteld. De beperkte uitgaven op de toegekende beurzen is onder meer het gevolg van langere doorlooptijden bij wervingstrajecten voor door startersbeurzen gefinancierde nieuwe medewerkers.

Onderstaande tabel bevat het aantal toegekende beurzen, budget en besteding van het budget 2022-2023.

tabel 23

Startersbeurzen 2022-2023

Discipline / HOOP gebied	beurzen	vrouw	man	budget	Directe kosten	Indirecte kosten	Totale kosten
Gezondheid	14	7	7	3.907	25	-	25
Economie	43	18	25	10.813	244	-	244
Recht	11	5	6	3.651	58	-	58
Gedrag & Maatschappij	25	21	4	6.605	29	-	29
Diversen	3	0	3	720	1	-	1
Centraal	0	0	0	-	0	6.244	6.244
Totaal	96	51	45	25.696	357	6.244	6.601

Bedragen in K€

De directe kosten zijn besteed aan:

- Aanstelling promovendi € 112.000, allemaal tijdelijke aanstellingen;
- Verruiming onderzoekstijd van de beursohouder € 183.000;
- Onderzoeksfaciliteiten € 62.000.

Voor de inhoudelijke toelichting op de startersbeurzen: hoofdstuk 5.

Er is voor de stimuleringsbeurzen in 2022 en 2023 een totaalbedrag van € 18,2 miljoen beschikbaar gesteld, daarvan is € 14,6 miljoen geoormerkt voor directe kosten.

De minister heeft een werkgroep ingesteld die onder meer adviseert over uitgangspunten die gehanteerd kunnen worden bij de toekenning van de stimuleringsbeurzen en andere beleidsvragen die samenhangen met de inzet van deze beurzen. Het advies van deze commissie werd in het eerste kwartaal van 2023 verwacht en is in juni 2023 aangeboden aan de minister van OCW. De reactie van de minister op dit advies is in december 2023 aan de Tweede Kamer aangeboden.

Parallel aan deze landelijke werkgroep heeft de EUR intern beleid ontwikkeld met betrekking tot bestedingskaders en interne verdeling van de middelen aan de faculteiten. Het besluitvormingsproces heeft – gezien de complexiteit van de materie – aanzienlijk meer tijd gekost dan initieel was gepland. De besluitvorming is in november afgerond met de instemming van de Universiteitsraad. De faculteiten startten in 2023 met het ontwikkelen en voorbereiden van facultair beleid rondom stimuleringsbeurzen. Op basis van dit beleid worden de stimuleringsbeurzen in 2024 toegekend aan de medewerkers die hiervoor in aanmerking komen.

Op basis van de jaarrekeningcijfers 2022 is een integraal kostprijsmodel (IKP) ontwikkeld. Dit model vormt de basis voor de integrale kostprijsberekening bij private activiteiten. De uitkomst van het IKP is een opslagpercentage voor indirecte kosten ten opzichte van de personele lasten. In dit opslagpercentage worden zowel de facultaire als de centrale overhead toegerekend. Daarnaast wordt er een percentage voor risico-opslag toegevoegd. Het IKP geeft een totaal opslagpercentage van 24,5% (21,4% exclusief risico-opslag). Het bestuursakkoord schrijft voor dat maximaal 20% van de ontvangen middelen mag worden ingezet voor indirecte kosten. Daarom maximeert de EUR het overheadpercentage met betrekking tot de starters- en stimuleringsbeurzen op 20%. Dat is overeenkomstig het bestuursakkoord.

Sectorplannen

Voor de sectorplannen geldt dat dit middelen zijn (t/m 2028) die aan faculteiten worden toegekend op basis van ingediende plannen. Belangrijkste focus voor de komende tijd is om de aanwending en besteding van de middelen te monitoren en te rapporteren aan het ministerie van OCW evenals aan de sectorplancommissies. De sectorplannen zijn in 3 onderdelen verdeeld, Sectorplan SSH Breed, Sectorplan DSW en Sectorplan ESHCC en ESPhil.

Sectorplannen SSH-Breed

In de loop van 2023 heeft een universitaire *taskforce* bestaande uit vertegenwoordigers (decanen en/of vice-decanen) van de zes deelnemende faculteiten (ESE, ESHCC, ESL, ESPhil, ESSB en RSM) een blauwdruk opgesteld voor concrete samenwerking in het kader van het Erasmus Sectorplan SSH-Breed. Na goedkeuring door het College van Bestuur zijn de binnen dit sectorplan beschikbare 36 fte ingevuld door de aanstelling van universitair docenten. Deze gaan, onder aansturing van twee themaleiders per thema, in vijf teams aan de slag met één van de volgende onderwerpen:

- *The Digital Society*
- *Digitalization and platformization of work processes and products*
- *Digital decision support*
- *Digitalization, new ways of working and the new employee*
- *Work related cyber risks and cybercrime*

De teams zijn doelbewust zo vormgegeven dat elk thema uit vertegenwoordigers van minstens twee verschillende faculteiten bestaat. Dit gebeurt om de beoogde samenwerking over faculteitsgrenzen heen te stimuleren, zowel op het terrein van onderzoek als onderwijs.

De algemene, universiteitsbrede coördinatie van het sectorplan wordt verzorgd door programmamanager Marianne Breijer (ESL) en academisch directeur prof. dr. Koen Swinnen (ESL). Ze begonnen op 1 januari 2024 met deze taak. Zij richten zich niet alleen richten op het stimuleren van de versteviging van de verbindingen tussen de faculteiten, maar ook die met de andere universiteiten die aan dit thema werken, de gemeente en het bedrijfsleven.

ESSB sectorplan DSW

In 2023 zijn bij ESSB in totaal 19 Universitair docenten (UD's) geworven op het DSW-sectorplan (in totaal: 16,7 fte). De verdeling per thema is als volgt:

tabel 24

	UDs	FTE
Veerkracht bij jeugd	4	4
Maatschappelijke transities en gedragsverandering	7	5.5
Sociale ongelijkheid en diversiteit	5	4.5
Onderwijswetenschappen	3	2.7
Totaal	19	16.7

Hiermee zijn voor 2023 alle UD-posities ingevuld. De extra UD's leveren een belangrijke bijdrage aan het verlagen van de werkdruk en aan de nationale en lokale samenwerking binnen de thema's van het sectorplan. Binnen de faculteit zijn acht kwartiermakers aangewezen die samen met de nieuwe UD's per thema plannen opstellen op het vlak van onderzoek, onderwijs en impact. Daarnaast vertegenwoordigen ze hun thema in de landelijke overleggen over de sectorplannen.

Binnen de ESSB is een laboratoriumcoördinator aangesteld (1 fte) voor *Virtual Reality* en *Experience Sampling* methodes. Het Expertisecentrum voor ESM is opgericht en de expertise op vlak van ontwerpend onderzoek wordt gebundeld in de nieuwe *Erasmus Social Design Hub*. Daarnaast zijn voorbereidingen getroffen voor de uitbreiding van de VR-infrastructuur en wordt een investeringsplan voor het Erasmus *Behavioural Lab* opgesteld. In overeenstemming met wettelijke bepalingen bewaakt de RvT de kwaliteit en het functioneren van de individuele leden en van de RvT als geheel. Ook in het verslagjaar vond een zelfevaluatie plaats. Daarbij is de input van het CvB over de samenwerking betrokken. Aan bod kwamen de ontwikkelingen in het kennis- en vaardighedeniveau van de leden en de verdieping van inzichten in en dialoog met het CvB over belangrijke, toekomstbepalende thema's voor de EUR en actuele informatievoorziening vanuit de EUR, samenwerkingsverbanden, de maatschappij en het Ministerie van OC&W.

Verder is een projectmanager Bestuursakkoord (0,2 fte) aangesteld die de coördinatie en verantwoording van de sectorplanmiddelen in goede banen leidt.

ESHCC & ESPHIL verantwoording SSH Sectorplan 2022-2023

ESHCC & ESPHIL hebben zich in de eerste zestien maanden bij de besteding van de middelen van het SSH Sectorplan voornamelijk gericht op het werven van nieuwe universitaire docenten en postdocs. Dertien nieuwe universitair docenten en vijf postdocs zijn aangetrokken met een focus op de thema's: 'Cultureel erfgoed en de creatieve industrie', 'Media en populaire cultuur' en 'Verantwoord ontwerp en gebruik van AI-applicaties, digitalisering en technologie'. Daarnaast heeft ESHCC een data-analist en een PHD-coördinator aangesteld. Verder heeft ESHCC de middelen ingezet voor aanschaf van planningssoftware voor academische personeel (PLAN), en is de faculteit als deelnemer toegetreden tot ODISSEI.

De uitbreiding van zowel de academische als de ondersteunende staf geeft een boost aan onderzoek en onderwijs op het terrein van de SSH Sectorplan thema's en meer specifiek het geesteswetenschappelijke deel 'Traditie in Transitie'. Het draagt bij aan de verlichting van de werkdruk en leidt tot een verbetering van het loopbaanperspectief. De implementatie van PLAN is afgerond en dit zal in de toekomst leiden tot minder administratieve werkdruk.

tabel 25 Universitair docenten en postdocs per- thema aangenomen door ESHCC & ESPhil

Cultureel erfgoed en de creatieve industrie, media en populaire cultuur	Cultural heritage	ESHCC
	Media and popular culture;	ESHCC
	Popular culture in historical perspective;	ESHCC
		ESHCC
	Media & creative industries;	ESPhil
	The Legacy of the Dutch Enlightenment; Postdoc (2x)	ESHCC
Verantwoord ontwerp en gebruik van AI-applicaties, digitalisering en technologie	AI & Society	ESHCC
	Cultural heritage and the creative industries in the digital age	ESHCC
	Philosophy of media and AI	
	Sustainable AI-driven societal transitions	ESPhil
	Postdoc (2x)	ESPhil
	Postdoc	ESHCC
		ESPhil
Dwarsdoorsnijdend thema / SSH Breed	Transforming societies	ESHCC
	Digitalization and responsible business	ESHCC
	Mediatization & digitalization	ESHCC
	Digital Society	ESPhil

Voor de sectorplannen in het bestuursakkoord in 2023 is een bedrag van € 15,7^[1] aan middelen beschikbaar gesteld. De besteding hiervan bedraagt € 11 miljoen; 70% van het budget. Onderstaande tabel geeft een overzicht van het beschikbare budget en de besteding.

[1] Het budget voor sectorplannen bedraagt € 17 miljoen. Dit bestaat uit € 15,7 miljoen middelen bestuursakkoord en € 1,3 miljoen niet normatieve bijdrage sectorplannen.

tabel 26

Sectorplannen	Begroting 2023	Realisatie
SSH/DSW	9.690	5.913
Medisch	5.989	5.078
Total *k€	15.679	10.991

Sectorplan SSH

tabel 27

SSH/DSW	Begroting 2023	Realisatie
ESE	1.267	1.069
ESL	1.049	268
ESSB	3.643	1.899
RSM	1.463	1.139
Esphil	674	216
ESHCC	1.594	1.323
Totaal *k€	9.690	5.914

Sectorplan Medisch

tabel 28

Medisch	Begroting 2023	Realisatie
Total K€	5.989	5.078

Verantwoording Nationaal Programma Onderwijs

De besteding van de middelen voor het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) zijn de middelen die in 2021-2022 zijn toegekend. De bestedingsperiode loopt tot 2024.

De EUR ontving ruim € 22 miljoen om de gevolgen van de pandemie op te vangen. In onderstaande tabel is de financiële verantwoording van de middelen opgenomen. De tabel geeft de totaal beschikbare budgetten en de totale realisatie weer.

Totale besteding NPO middelen

tabel 29

	Totaal begroting	Realisatie 2023	Realisatie '21-'23	Besteding % totaal
Soepele in- en doorstroom	1.188	251	1.048	
Welzijn	3.869	956	3.620	
Extra handen in de klas	2.167	314	2.278	
EH w.v. corona-envelop	1.084	314	1.045	
Co-schappen medisch	1.118	711	892	
Onderzoek	13.661	2.536	13.067	
Totaal *k€	23.087	5.082	21.950	95%

'Onderzoek' is inclusief de Rijksbijdrage ten aanzien van het Academic Hospital.

Thema Soepele in- en doorstroom van studenten

Van het totaal beschikbare bedrag is eind 2023 88% procent besteed aan de thema's in- en doorstroom. Aanvankelijk was de doelstelling dat het 100% zou zijn. Het nog resterende deel wordt in 2024 ingezet.

De middelen worden ingezet voor extra begeleiding. In de eerste twee jaren lag de nadruk op het wegwerken van achterstanden. In 2023 zijn de bestedingen enigszins verschoven naar het versterken van het bredere welzijn van studenten dan wel betere voorlichting aan studenten.

Enkele mooie resultaten in 2023:

- De onboardingsweek voor master-studenten bij *Erasmus School of Economics* (ESE) bereikte bijna tweehonderd studenten. De waardering varieerde van 8,2 tot 10.
- *Erasmus School of Health Policy Management* (ESHPM) boog de middelen, bestemd voor het organiseren van extra sociale activiteiten tijdens en direct na covid, om naar workshops gericht op persoonlijke ontwikkeling.

Naast dit nieuwe initiatief van ESHPM werden met deze middelen geen nieuwe initiatieven gestart.

Thema Studentenwelzijn bij faculteiten

De bestedingen van projecten binnen dit thema werken aan het versterken van coping strategieën voor studenten in tijden van crisis. Tijdens en direct volgend op de pandemie lag de nadruk op het creëren van een online omgeving voor samenkomsten van studenten. De nadruk is in de laatste twee jaren geleidelijk verschoven naar extra studieadviseurs en mentoren die zijn aangesteld om extra begeleiding te geven en verbinding te leggen met kwetsbare studenten.

Enkele mooie resultaten:

- De faculteit ESE heeft de vaardigheidscursussen die aanvankelijk werden ingezet om de weerbaarheid van studenten te versterken, doorontwikkeld naar optionele extra persoonlijke begeleiding aan studenten. 75 studenten maakten er gebruik van.
- ESHPM heeft de extra activiteiten voor het vieren van mijlpalen in de studiercarrière van de student voortgezet (eerste jaar en derde jaar bachelor).
- *Erasmus School of Law* (ESL) organiseerde 22 workshops met gemiddeld twintig studenten om het studentensucces te bevorderen. Er werden 135 individuele coachingsgesprekken gevoerd met studenten en er werden dertig ouderejaarsstudenten getraind als buddy.

Thema Studentenwelzijn bij de centrale diensten EUR

Een deel van de middelen is geplaatst bij het centrale programma Studentenwelzijn. Bij aanvang zijn extra (online) studentenpsychologen en counselors aangesteld. Hierdoor reduceerden de wachttijden voor kortdurende hulp aan studenten. Er werd een digitaal en fysiek informatiepunt ingericht in de studentenhuiskamer. Veel studenten vinden de weg naar de huiskamer en kunnen daar informatie halen bij opgeleide collega-studenten. Zo weten ze waar ze binnen- of buiten de universiteit om hulp kunnen vragen. Er wordt data verzameld over interventies die het studentwelzijn bevorderen. De geleerde lessen bij de Erasmus Universiteit worden gedeeld met het netwerk van *Caring Universities*. Goed nieuws is dat alle voorzieningen leidden tot kortere wachttijden voor hulp. Studenten weten de weg naar hulp te vinden via de laagdrempelige informatiepunten. Er is vanwege gestegen kosten wel sprake van een budgetoverschrijding van onder andere studentpsychologen en counselors.

Thema Handen in de Klas

Onder het thema Handen in de Klas werd een bestaande regeling gecontinueerd ten behoeve van het verruimen van docentcapaciteit. Deze middelen zijn zo goed als benut en zijn besteed aan de (tijdelijke) inzet van extra docentcapaciteit.

Thema Coschappen (specifiek voor Erasmus MC)

In de eerste jaren werd de inzet voor extra coschappen bekostigd uit andere middelen. Vanaf 2022 zijn de NPO-middelen ingezet om de achterstanden ontstaan tijdens de Covid pandemie weg te werken. Naar verwachting zijn de middelen eind 2024 besteed.

Thema Onderzoek

De middelen Onderzoek zijn ingezet onderzoekers bij wie het onderzoek vertraagde, te compenseren. Deze middelen zijn eind 2023 zo goed als volledig besteed.

Bestuursverklaring

Bestuursverklaring

Het College van Bestuur heeft een uitgebreide bevestiging bij de jaarrekening 2023 afgegeven aan de onafhankelijke accountant. Alle bij het CvB bekende informatie is verstrekt die relevant is voor de controleverklaring bij het jaarverslag en het assurance-rapport bij de bekostigingsgegevens.

Het CvB erkent zijn verantwoordelijkheden ten aanzien van de jaarrekening en het bestuursverslag en alles wat daarmee samenhangt. Dit betreft onder andere de interne beheersing ter voorkoming van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude, de rechtmatigheid en de naleving van wet- en regelgeving.

College van bestuur Erasmus Universiteit Rotterdam.

Jaarrekening 2023

Geconsolideerde balans per 31 december 2023 na resultaatbestemming

in M€

		2023	2022
1.	ACTIVA		
	Vaste activa		
1.1	Immateriële vaste activa	3,0	4,3
1.2	Materiële vaste activa	289,8	297,6
1.3	Financiële vaste activa	1,5	0,4
	Totaal vaste activa	294,3	302,3
	Vlottende activa		
1.4	Vorraden	-	-
1.5	Vorderingen	39,8	36,2
1.6	Liquide middelen	148,6	127,8
	Totaal vlottende activa	188,4	164,0
	Totaal activa	482,7	466,3
2.	PASSIVA		
2.1	Eigen vermogen	211,1	230,8
2.2	Voorzieningen	26,0	22,3
2.3	Langlopende schulden	7,3	7,4
2.4	Kortlopende schulden	238,3	205,8
	Totaal passiva	482,7	466,3

Geconsolideerde staat van baten en lasten over 2023

in M€

		Rekening	Begroting	Rekening
		2023	2023	2022
3.	BATEN			
3.1	Rijksbijdragen	429,8	446,0	406,4
3.2	College-, cursus-, les- en examengelden	80,9	80,1	59,0
3.3	Baten werk in opdracht van derden	236,0	221,8	218,9
3.4	Overige baten	115,8	111,2	125,7
	Totaal baten	862,5	859,1	810,0
4.	LASTEN			
4.1	Personeelslasten	609,9	637,2	551,7
4.2	Afschrijvingen	54,1	44,1	39,1
4.3	Huisvestingslasten	41,7	44,5	36,6
4.4	Overige lasten	187,2	166,5	177,4
	Totaal lasten	892,9	892,3	804,8
	Saldo baten en lasten	-30,4	-33,2	5,2
5.	Financiële baten en lasten	7,5	0,6	12,0
6.	Belastingen	0,2	-	-
	Resultaat	-22,7	-32,6	17,2
7.	Resultaat aandeel van derden	-3,0	-17,0	5,5
	Nettoresultaat	-19,7	-15,6	11,7

Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2023

in M€

		verwijzing	2023	2022
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Resultaat uit gewone bedrijfsvoering			-30,4	5,2
Aanpassingen voor aansluiting bedrijfsresultaat				
Aanpassingen voor afschrijvingen	paragraaf 1.1, 1.2, 4.2	18,6	21,0	
Toename (afname) van voorzieningen	paragraaf 2.2	3,7	-1,3	
Resultaat aandeel derden	paragraaf 7	3,0	-5,5	
			25,3	14,2
Veranderingen in werkkapitaal				
Toename (afname) van kortlopende vorderingen	paragraaf 1.5	-3,6	-4,9	
Toename (afname) van kortlopende schulden	paragraaf 2.4	32,5	38,9	
			28,9	34,0
Kasstroom uit bedrijfsoperaties			23,8	53,4
Ontvangen interest				
	paragraaf 5	8,0	12,5	
Betaalde interest				
	paragraaf 5	-0,5	-0,1	
Mutaties overige financiële vaste activa				
	paragraaf 1.3	-	-0,4	
Betaalde winstbelasting				
	paragraaf 6	-0,2	-	
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten			31,1	65,4
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Verwerving van immateriële vaste activa	paragraaf 1.1	1,5	1,6	
Verwerving van materiële vaste activa	paragraaf 1.2	7,8	45,9	
Investerings in deelnemingen en samenwerkingsverbanden	paragraaf 1.3	1,1	0,1	
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten			-10,4	-47,6
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Toename (afname) langlopende schulden	paragraaf 2.3	-0,1	-0,4	

	verwijzing	2023	2022
Ontvangsten of aflossingen langlopende schulden	paragraaf 2.3	0,2	-0,1
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten		0,1	-0,5
Toename (afname) van liquide middelen		20,8	17,3
Stand liquide middelen per 1 januari	paragraaf 1.6	127,8	110,5
Stand liquide middelen per 31 december	paragraaf 1.6	148,6	127,8
Mutatie liquide middelen		20,8	17,3

ioeicnting algemeen

De EUR (Erasmus Universiteit Rotterdam) gevestigd op het adres Burgemeester Oudlaan 50, 3062 PA Rotterdam ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 24495550 0000 is op grond van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek een publiekrechtelijke rechtspersoon. De EUR bestaat uit de universiteit en dochterondernemingen: de EUR Holding B.V. met haar werkmaatschappijen, Erasmus Enterprise B.V., Rotterdam School of Management B.V., Stichting Erasmus Sportaccommodaties en Stichting Erasmus Sport. De activiteiten van de EUR en haar groepsmaatschappijen bestaan voornamelijk uit het organiseren en tot stand brengen van initieel en niet-initieel onderwijs alsmede maatschappelijk relevante onderzoeksactiviteiten.

Toegepaste standaarden

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, die uitgegeven is door de Raad voor de Jaarverslaggeving. Deze bepalingen zijn van toepassing op grond van de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs. In de jaarrekening zijn de bedragen vermeld in miljoenen euros (tenzij anders aangegeven). De gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn niet gewijzigd ten opzichte van vorig jaar.

Verslagleggingsperiode

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2023, dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2023.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Grondslagen voor consolidatie

In de consolidatie worden de financiële gegevens van de instelling en haar groepsmaatschappijen opgenomen. Dit zijn rechtspersonen waarin de instelling overheersende zeggenschap, direct of indirect, kan uitoefenen doordat zij beschikt over de meerderheid van de stemrechten of op enig andere wijze de financiële en operationele activiteiten kan beheersen. Nieuw verworven deelnemingen worden in de consolidatie betrokken vanaf het tijdstip waarop beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend. Afgestoten deelnemingen worden in de consolidatie betrokken tot het tijdstip van beëindiging van deze invloed.

De activa en passiva alsmede de baten en lasten van groepsmaatschappijen worden voor 100% in de consolidatie betrokken. Het aandeel van derden in het groepsvermogen en in het groepsresultaat wordt afzonderlijk vermeld. Op grond van art. 2:407 lid 1 van het BW mogen groepsmaatschappijen in sommige gevallen buiten de geconsolideerde jaarrekening blijven. De verplichting tot consolidatie geldt niet voor gegevens van in de consolidatie te betrekken maatschappijen wier gezamenlijke betekenis te verwaarlozen is op het geheel.

Intercompany-transacties, intercompany- winsten en onderlinge vorderingen en schulden tussen groepsmaatschappijen en andere in de consolidatie opgenomen rechtspersonen worden geëlimineerd. Al deze intercompany-transacties zijn onder normale marktvoorwaarden aangegaan. Waarderingsgrondslagen van groepsmaatschappijen zijn waar nodig gewijzigd om aansluiting te krijgen bij de geldende waarderingsgrondslagen voor de groep. Alle groepsmaatschappijen evenals de deelnemingen worden aangemerkt als verbonden partijen.

Erasmus MC

Alle baten uit Onderwijs en Onderzoek (O&O-gelden) van het Erasmus MC, de daaraan toe te rekenen lasten van de facultaire taken en de baten en lasten van de te consolideren O&O-satellietorganisaties van het medisch cluster zijn in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen conform de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs. Er is sprake van verantwoordelijkheid voor de O&O-activiteiten op basis van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW) en de hieruit voortvloeiende gemeenschappelijk uitvoeringsorgaan (GUO) en om die reden zijn de kosten en opbrengsten uit O&O-activiteiten geconsolideerd. De balansgegevens zijn gezien het daartoe met het Erasmus MC gesloten convenant niet geïncorporeerd in dit jaarverslag. Dit is een consistente gedragslijn met voorgaande jaren.

In de financiële verantwoording van O&O Erasmus MC zoals deze is meegenomen in de geconsolideerde jaarrekening van de EUR, zijn de kosten en opbrengsten van de volgende rechtspersonen opgenomen:

- Erasmus MC O&O Holding B.V.
- LentiCure B.V.
- ViroNovative B.V.
- Eurza Arbo B.V.
- Neurasmus B.V.
- MI&EUR Implementation and Exploitation B.V.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangen en betaalde rente en dividenden zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Investerings in groepsmaatschappijen worden verwerkt tegen de verkrijgingsprijs onder aftrek van binnen de geacquireerde onderneming aanwezige geldmiddelen.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Transacties in vreemde valuta's

Transacties luidend in vreemde valuta's worden in de betreffende functionele valuta van de groepsmaatschappijen omgerekend tegen de geldende wisselkoers op de transactiedatum. In vreemde valuta's luidende monetaire activa en verplichtingen worden per balansdatum in de functionele valuta omgerekend tegen de op die datum geldende wisselkoers. Valutakoersverschillen die voortkomen uit de afwikkeling van monetaire posten, dan wel voortkomen uit de omrekening van monetaire posten in vreemde valuta worden verwerkt in de staat van baten en lasten in de periode dat zij zich voordoen.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten investeringen in aandelen en obligaties, handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten. Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde. Na de eerste opname worden financiële instrumenten die geen deel uitmaken van de handelsportefeuille gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardevermindervingsverliezen.

De EUR kent uitsluitend primaire financiële instrumenten die dienen ter financiering van haar operationele activiteiten of die direct daaruit voortvloeien zoals (langlopende) vorderingen en schulden. De EUR gebruikt geen derivaten noch een andere vorm van actieve hedging om financiële risico's af te dekken.

Door de geringe omvang van uitgegeven en opgenomen leningen aan derden loopt de EUR nauwelijks renterisico. Renterisico is het risico dat de waarde van een financieel instrument zal fluctueren als gevolg van veranderingen van de marktrente. Ook is er geen sprake van een kasstroomrisico. Dat wil zeggen dat het risico dat toekomstige kasstromen, verbonden aan een monetair financieel instrument zullen fluctueren in omvang, afwezig is.

Door de stevige liquiditeitspositie van de EUR achten wij het nagenoeg uitgesloten dat er sprake is van een liquiditeitsrisico. Het liquiditeitsrisico is het risico dat de rechtspersoon niet de mogelijkheid heeft om de financiële middelen te verkrijgen die nodig zijn om aan de verplichtingen te voldoen.

Gegeven de kenmerken van de partijen waarmee de EUR handelt, met name overheid, overheidsorganen en EU, is er sprake van een beperkt kredietrisico op vorderingen. Kredietrisico is het risico dat de ene contractpartij van een financieel instrument niet aan haar verplichting zal voldoen, waardoor de rechtspersoon een financieel verlies te verwerken krijgt.

De EUR loopt een beperkt valutarisico omdat de meeste transacties in euro's plaatsvinden.

Reële waarde

De reële waarde van de in de balans opgenomen financiële instrumenten, verantwoord onder de diverse balansposten benadert de boekwaarde daarvan.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Algemeen

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de onderwijsinstelling zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Activa en passiva worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of (lagere) actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans, de staat van baten en lasten en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen. Voor deze referenties wordt verwezen naar de toelichting. Posten in vreemde valuta worden gewaardeerd tegen slotkoers. Koersverschillen worden rechtstreeks verantwoord in het resultaat.

Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans als een transactie (met betrekking tot het actief of de verplichting) niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting.

Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen. Verder wordt een actief of een verplichting niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip dat niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

De universiteit beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzonder waardeverminderingverlies wordt direct als last verwerkt in de staat van baten en lasten onder gelijktijdige verlaging van de boekwaarde van het betreffende actief.

Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort. De opbrengstwaarde wordt in eerste instantie ontleend aan een bindende verkoopovereenkomst; als die er niet is, wordt de opbrengstwaarde bepaald met behulp van de actieve markt, waarbij normaliter de gangbare biedprijs geldt als marktprijs. De in aftrek te brengen kosten bij het bepalen van de opbrengstwaarde zijn gebaseerd op de geschatte kosten die rechtstreeks kunnen worden toegerekend aan de verkoop en nodig zijn om de verkoop te realiseren. Voor de bepaling van de bedrijfswaarde wordt een inschatting gemaakt van de toekomstige netto kasstromen bij voortgezet gebruik van het actief/de kasstroom genererende eenheid; vervolgens worden deze kasstromen contant gemaakt. Het rentepercentage is bepaald op basis van deelname aan de leningscapaciteit op basis van schatkistbankieren vermeerderd met 0,1%. Als wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden

verantwoord is, niet meer bestaat of is argenomen, wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Er wordt tijdsevenredig afgeschreven over de verwachte gebruiksduur. De verwachte gebruiksduur is afhankelijk van de soort investering en varieert van 5 tot 9 jaar. Over de nog niet opgeleverde immateriële vaste activa wordt niet afgeschreven. Er wordt rekening gehouden met bijzondere waardeverminderingen, zie paragraaf 'bijzondere waardeverminderingen van vaste activa'.

De afschrijvingstermijnen in jaren betreft:

1.	Licenties	5 jaar
2.	Software	5 / 9 jaar

Materiële vaste activa

Bedrijfsgebouwen en -terreinen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten of vervaardigingsprijs, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de geschatte economische levensduur. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht. Over de nog niet opgeleverde materiële vaste activa wordt niet afgeschreven. De afschrijving vindt plaats met ingang van het moment van oplevering. Uitgezonderd het gebouw EUC gelden er geen beperkingen van eigendom op de materiële vaste activa. De lasten van levensduurverlengend onderhoud worden vanaf het eerste moment van activering via afschrijvingen ten laste van de staat van baten en lasten gebracht.

Terreinen en gebouwen

De afschrijving vindt plaats conform de componentenmethode waarbij wordt uitgegaan van de volgende componenten:

1.	Casco	60 jaar
2.	Afbouw	36 jaar
3.	Inbouwpakket	10 / 18 jaar
4.	Technische installaties	5 / 9 / 18 jaar
5.	Tijdelijke huisvesting	5 / 10 jaar
6.	Terreininrichting	10 / 20 jaar
7.	Gebouw EUC	40 jaar

Versnelde afschrijvingen vinden plaats op activa van gebouwen waarvoor renovatie of sloop staat gepland. Overige materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur. De vervaardigingsprijs bestaat uit de aanschaffingskosten van grond- en hulpstoffen en kosten die rechtstreeks toerekenbaar zijn aan de vervaardiging inclusief installatiekosten.

Inventaris, apparatuur (incl. 1ste inrichting)

De EUR hanteert een activeringsgrens voor een roerend goed met een aanschafwaarde van meer dan k€ 15,0. De afschrijvingstermijnen in jaren zijn afhankelijk van de soort investering en varieert van 3 tot 15 jaar. Als er een

planmatige buik aanschat plaatsvindt >= K€ 200,0 vanuit 1 opterte-oparacnt aan worden deze geactiveera en conform de passende activaklasse o.b.v. de economische levensduur afgeschreven.

Subsidies op investeringen worden in mindering gebracht op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

Er wordt rekening gehouden met bijzondere waardeverminderingen, zie paragraaf 'bijzondere waardeverminderingen van vaste activa'.

Groot onderhoud

Voor toekomstige kosten van groot onderhoud aan bedrijfsgebouwen is geen voorziening voor groot onderhoud gevormd. De kosten worden middels afschrijving van de gedane investering aan groot onderhoud via de componentenmethode jaarlijks in het resultaat verantwoord.

Financiële vaste activa

Deelnemingen waar invloed van betekenis kan worden uitgeoefend worden gewaardeerd volgens de nettovermogenswaarde methode. Bij de vaststelling of er sprake is van een deelneming waarin de organisatie invloed van betekenis uitoefent op het zakelijke en financiële beleid, wordt het geheel van feitelijke omstandigheden en contractuele relaties (waaronder eventuele potentiële stemrechten) in aanmerking genomen.

Deelnemingen waarin de EUR de zeggenschap gezamenlijk met andere deelnemers uitoefent (joint ventures) worden gewaardeerd volgens dezelfde methode.

De nettovermogenswaarde wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening: voor deelnemingen waarvan onvoldoende gegevens beschikbaar zijn voor aanpassing aan deze grondslagen, wordt uitgegaan van de waarderingsgrondslagen van de desbetreffende deelneming. Indien de waardering van een deelneming volgens de nettovermogenswaarde negatief is, wordt deze op nihil gewaardeerd. Indien en voor zover de EUR in deze situatie geheel of gedeeltelijk garant staat voor de schulden van de deelneming, dan wel de feitelijke verplichting heeft de deelneming in staat te stellen tot betaling van haar schulden, wordt een voorziening getroffen ter grootte van de verwachte betalingen door de deelneming. De voorziening wordt primair ten laste van de vorderingen op de deelneming gevormd en voor het overige gepresenteerd onder de voorzieningen.

De eerste waardering van gekochte deelnemingen is gebaseerd op de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva op het moment van acquisitie. Voor de vervolgwaardering worden, uitgaande van de waarde bij eerste waardering, de grondslagen toegepast die gelden voor deze jaarrekening. Deelnemingen waarin geen invloed van betekenis wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere realiseerbare waarde. Indien sprake is van een stellig voornemen tot afstoting vindt waardering plaats tegen de eventuele lagere verwachte verkoopwaarde. De afwaardering vindt plaats ten laste van het resultaat.

De onder financiële vaste activa opgenomen vorderingen op en leningen aan (niet-geconsolideerde) deelnemingen worden initieel gewaardeerd tegen de reële waarde van het verstrekte bedrag, gewoonlijk de nominale waarde, onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen. Vervolgens worden deze vorderingen gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen.

De onder de financiële vaste activa opgenomen Overige Effecten betreffen noodzakelijk investeringen in fondsen in kader van kennisvalorisatie. Deze investeringen, die geen onderdeel zijn van een handelsportefeuille, worden (per fonds) gewaardeerd tegen de reële waarde, waarbij de waardeveranderingen direct in de staat van baten en lasten worden verwerkt.

Er wordt rekening gehouden met bijzondere waardeverminderingen, zie paragraaf 'bijzondere waardeverminderingen van vaste activa'.

Vorraden

De waarderingsgrondslag voor de voorraden is op basis van fifo gewaardeerd tegen kostprijs of lagere netto-opbrengstwaarde.

Vorderingen

Algemeen

Kortetermijnvorderingen worden gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie veelal de nominale waarde. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering. De stand van de voorziening wordt statisch bepaald.

Vorderingen OCW

Tot de kortlopende vorderingen behoort tevens een door het ministerie van OCW toegepaste kaskorting op de Rijksbijdrage. Dit betreft het deel van de Rijksbijdrage dat eerst in het volgende kalenderjaar zal worden uitbetaald.

Onderhanden projecten in opdracht van derden

De waardering onderhanden projecten betreffen de ontvangen bedragen onder aftrek van directe materiaal- en arbeidskosten, met een opslag voor aan de dienstverlening gerelateerde indirecte vaste en variabele kosten eventueel vermeerderd met een toeslag voor indirecte kosten voor met name huisvesting, administratie en algemeen beheer. Gedeclearde termijnen worden in mindering gebracht op onderhanden projecten.

Bepaling van de voortgang van het project geschiedt naar rato van de gemaakte subsidiabele projectkosten ten opzichte van de totale geschatte subsidiabele projectkosten. Voor deze projecten worden verliezen ten laste van het resultaat verantwoord op het moment dat deze worden voorzien. Het voorzichtigheidsbeginsel is het uitgangspunt bij het verantwoorden van een verliesvoorziening voor projecten.

De toerekening van opbrengsten, kosten en winstneming op onderhanden projecten geschiedt naar rato van de voortgang van het project.

In de balans wordt een onderhanden project afhankelijk van het saldo opgenomen onder 'Nog te ontvangen inzake projecten' (activa) dan wel 'Vooruitgefactureerde en -ontvangen termijnen projecten' (passiva).

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Waardering vindt plaats tegen de nominale waarde.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit algemene reserves en bestemmingsreserves en/of fondsen. Hierin is tevens een segmentatie opgenomen naar publieke en private middelen. De bestemmingsreserves zijn reserves met een beperktere bestedingsmogelijkheid, welke door het bestuur is aangebracht.

De bestemmingsfondsen zijn reserves met een meer beperkte bestedingsmogelijkheid, welke door derden zijn aangebracht.

Voorzieningen

Algemeen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen en verliezen die op de balansdatum bestaan, waarvan de omvang onzeker is maar betrouwbaar te schatten is en het waarschijnlijk is dat er voor de afwikkeling van de verplichting een uitstroom van middelen noodzakelijk is. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de contante waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld. Het rentepercentage is bepaald op basis van deelname aan de leningscapaciteit op basis van schatkistbankieren vermeerderd met 0,1%.

Werkloosheidsbijdrage

Deze voorziening is voor ex-werknemers die een beroep kunnen doen op een wachtgelduitkering. Het recht op een uitkering wordt getoetst aan de hand van de op balansdatum afgegeven beschikkingen in het kader van wachtgeld en (bovenwettelijke) werkloosheidswet (WW) uitkeringen. Betaalde uitkeringen worden aan de voorziening onttrokken.

Sociaal beleid, reorganisatie en rechtspositioneel

Deze voorziening is gevormd voor verplichtingen die voortvloeien uit reorganisaties waarover het bevoegd gezag vóór balansdatum een besluit heeft genomen en gecommuniceerd. De verplichtingen bestaan uit toekomstige wachtgeldlasten die als gevolg van de reorganisaties kunnen ontstaan en uit de lasten van sociale plannen en andere regelingen die enerzijds gericht zijn op het voorkomen van gedwongen ontslagen en anderzijds op reductie van uitkeringslasten, alsmede lasten uit hoofde van personeel dat vrijgesteld is van prestaties.

Verlof sparen en sabbatical leave

Deze voorziening is gevormd voor verplichtingen die samenhangen met het meerjarig sparen van verlofdagen, gebaseerd op het werkelijk uurtarief per medewerker.

Jubileumvoorziening

Deze voorziening dient ter afdekking van toekomstige werkgeversverplichtingen ten aanzien van beloningen in het kader van een langdurig dienstverband (jubilea). De voorziening is per individuele werknemer bepaald. Daarnaast is rekening gehouden met een indexering van 6% (2022: 6%).

Transitievergoeding

Deze voorziening is gevormd voor de uit de Wet arbeidsmarkt in balans voortvloeiende verplichtingen. Sinds 1 juli 2015 is de werkgever verplicht om bij het einde van iedere arbeidsovereenkomst die tenminste twee jaar heeft geduurd, een transitievergoeding aan de werknemer te betalen. Met ingang van 1 januari 2020 geldt deze verplichting ook voor arbeidsovereenkomsten met een looptijd van korter dan twee jaar.

Langdurig zieken

De voorziening voor langdurig zieken is gevormd voor medewerkers die op balansdatum langdurig ziek zijn en van wie niet wordt verwacht dat zij (gedeeltelijk of geheel) in actieve dienst zullen terugkeren. De voorziening is berekend voor een periode tot twee jaar na de eerste ziekmelding.

Vitaliteit

De voorziening vitaliteit is een wettelijke verplichting die voortvloeit uit CAO-afspraken. Voor de deelnemers aan de regeling is een verplichting opgenomen voor de aanvulling op het salaris als gevolg van de gedeeltelijke compensatie van de salariskorting door verkorting van de werktijd in de periode voorafgaand aan de pensioendatum.

Milieuverplichtingen

De voorziening voor milieuverplichtingen is gevormd in verband met te verwijderen asbest en is gewaardeerd tegen contante waarde.

Overige voorziening

De overige voorziening heeft betrekking op naheffing BTW.

Langlopende schulden

Schulden met een resterende looptijd van meer dan één jaar worden aangeduid als langlopend. Het aflossingsbedrag van het lopende jaar wordt onder de kortlopende schulden opgenomen. Het betreft hier de financial lease met de gemeente Rotterdam voor het onderwijsgebouw (EUC).

Langlopende schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De eerste waardering bestaat uit het ontvangen bedrag, rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten.

Het verschil tussen de bepaalde boekwaarde en de uiteindelijke aflossingswaarde wordt samen met de verschuldigde rentevergoeding zodanig bepaald dat de effectieve rente gedurende de looptijd van de schulden in de staat van baten en lasten wordt verwerkt.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Algemeen

De baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn verwezenlijkt. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen, indien zij voor het vaststellen van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Opbrengstverantwoording

Rijksbijdragen, overige overheidsbijdragen en subsidies

De Rijksbijdrage (lumpsum) wordt tegen reële waarde op basis van de jaarlijkse toekenning in de baten opgenomen.

College- en cursusgelden

De collegegelden worden tegen de reële waarde in de baten opgenomen en toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben, waarbij ervan uitgegaan is dat reguliere onderwijstaken gelijkmatig over het collegejaar zijn gespreid.

Verlenen van diensten

Opbrengsten uit het verlenen van diensten worden tegen de reële waarde en naar rato van de geleverde prestaties opgenomen in de baten. Dat wil zeggen dat het verantwoorde bedrag is gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum, in verhouding tot de in totaal te verrichten diensten.

Projectopbrengsten en projectkosten

Voor onderhanden projecten, waarvan het resultaat op betrouwbare wijze kan worden bepaald, worden de projectopbrengsten tegen reële waarde opgenomen als baten werk in opdracht van derden naar rato van de voortgang van het project. De bepaling van de voortgang van het project geschiedt naar rato van de gemaakte subsidiabele projectkosten ten opzichte van de totale geschatte subsidiabele projectkosten.

Als het resultaat (nog) niet op betrouwbare wijze kan worden ingeschat, dan worden de opbrengsten verwerkt als baten werk in opdracht van derden tot het bedrag van de gemaakte projectkosten, dat waarschijnlijk kan worden verhaald. De projectkosten worden verwerkt in de periode waarin ze zijn gemaakt.

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de projectopbrengsten en projectkosten. Projectopbrengsten zijn de contractueel overeengekomen bedragen inclusief meer- en minderwerk, claims en vergoedingen, voor zover het waarschijnlijk is dat deze worden gerealiseerd en betrouwbaar kunnen worden bepaald. Projectkosten zijn de directe-, indirecte- en toegerekende kosten die betrekking hebben op de activiteiten die contractueel aan de opdrachtgever kunnen worden toegerekend.

Verliezen worden direct ten laste van de staat van baten en lasten verantwoord op het moment dat deze worden voorzien. Het voorzichtigheidsbeginsel is het uitgangspunt bij het verantwoorden van een verliesvoorziening voor projecten.

Overige baten

Overige baten bestaan uit baten uit verhuur, detachering personeel, schenking, sponsoring, deelnemersbijdrage, studentenbijdrage en overige baten en worden tegen reële waarde in de baten opgenomen.

Overheidssubsidies

Exploitatiesubsidies worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer zich een gesubsidieerd exploitatietekort heeft voorgedaan. De baten worden tegen reële waarde verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen en de instelling de condities voor ontvangst kan aantonen.

Subsidies met betrekking tot investeringen in materiële vaste activa worden in mindering gebracht op het desbetreffende actief.

Afschrijvingen

Op de immateriële en materiële vaste activa wordt tijdsevenredig en lineair afgeschreven. Op de onder materiële vaste activa opgenomen gebouwen wordt met ingang van het moment van oplevering afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikname afgeschreven. Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de economische levensduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Boekwinsten en -verliezen bij verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingskosten.

Personeelsbeloningen

Personeelsbeloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers. Toerekening vindt plaats op basis van geleverde prestaties. Voor zover nog niet uitbetaald, wordt de personeelsbeloning als verplichting op de balans opgenomen. Indien de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de EUR.

Overige personele lasten

Overige personele lasten, spaarverlof en jubilea etc., worden verwerkt of opgebouwd vanaf het moment dat de verplichting ontstaat.

Pensioenen

De pensioenpremies worden verantwoord als personeelskosten wanneer deze zijn verschuldigd. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen.

De EUR heeft een pensioenregeling bij het pensioenfonds ABP, die wordt gekwalificeerd als een toegezegde pensioenregeling. Op grond van de uitvoeringsovereenkomst met dit fonds en de pensioenovereenkomst met de werknemers heeft de EUR geen andere verplichting dan de betaling van de jaarlijks verschuldigde pensioenpremies. De opbouw van pensioen gebeurt op basis van een middelloonregeling. De indexatie is voorwaardelijk. De pensioenen zijn niet geïndexeerd. Indien de dekkingsgraad dusdanig laag wordt, kan het

pensioenrondas ABP onder meer een opslag op de premie in rekening brengen. De werkelijke dekkingsgraad was op balansdatum 110,5%. De gemiddelde dekkingsgraad over 2023 was 113,9%. De regels schrijven voor dat de beleidsdekkingsgraad minimaal 126% moet zijn. Ook is wettelijk bepaald dat de beleidsdekkingsgraad niet langer dan 5 jaar onder 104,2% mag liggen.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rente wordt rekening gehouden met de transactiekosten op de leningen. Daarnaast zijn de renteverplichtingen van de lopende leningen en leaseverplichtingen begrepen in de financiële baten en lasten.

Waardeveranderingen financiële vaste activa en effecten

Waardeveranderingen van effecten die behoren tot de handelsportefeuille worden rechtstreeks verwerkt in de financiële baten en lasten.

Financiële lease

Het leaseobject (en de daarmee samenhangende verplichting) wordt bij de aanvang van de leaseperiode in de balans verwerkt tegen de reële waarde van het leaseobject of, indien deze lager is, tegen de contante waarde van de minimale leasebetalingen. Beide waarden worden bepaald op het tijdstip van het aangaan van de leaseovereenkomst. De toegepaste rentevoet bij de berekening van de contante waarde is de impliciete rentevoet. Indien deze rentevoet praktisch niet te bepalen is, wordt de marginale rentevoet gehanteerd. De initiële directe kosten worden opgenomen in de eerste waardering van het leaseobject.

De leasebetalingen worden gesplitst in rentelasten en aflossing van de uitstaande leaseverplichting. De rentelasten worden gedurende de leaseperiode zodanig toegerekend aan elke periode dat dit resulteert in een constante periodieke rentevoet over de resterende nettoverplichting met betrekking tot de financiële lease. Voorwaardelijke leasebetalingen worden als last verwerkt in de periode dat aan de voorwaarden tot betaling wordt voldaan.

Aandeel in het resultaat van niet-geconsolideerde ondernemingen waarin wordt deelgenomen

Als resultaat van deelnemingen waarin invloed van betekenis wordt uitgeoefend op het zakelijke en financiële beleid, wordt opgenomen het aan de instelling toekomende aandeel in het resultaat van deze deelnemingen. Dit resultaat wordt bepaald op basis van de bij EUR geldende grondslagen voor waardering en resultaatbepaling. Bij deelnemingen waarin geen invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend, wordt het dividend als resultaat aangemerkt. Verwerking hiervan vindt plaats onder de financiële baten en lasten.

Belastingen

De belasting over het resultaat wordt berekend over het resultaat voor belastingen in de staat van baten en lasten, rekening houdend met beschikbare, fiscaal compensabele verliezen uit voorgaande boekjaren en vrijgestelde winstbestanddelen en na bijtelling van niet-aftekbare kosten.

toelichting benorende tot de geconsolideerde balans

Vaste activa

1.1 Immateriële vaste activa

M€ 3,0 - (2022: M€ 4,3)

	Ontwikkelingskosten	Concessies, vergunningen, rechten van intellectueel eigendom	Vooruitbetalingen	Totaal
Aanschafprijs	0,2	13,6	1,5	15,3
Cum.afschren waardeverminderingen	-0,2	-10,8	-	-11,0
Boekwaarde 1 januari 2023	-	2,8	1,5	4,3
Investeringsen	-	-	-	-
Desinvesteringen	-	-0,1	-	-0,1
Mutatie	-	1,5	- 1,5	-
Afschrijvingen	-	-1,3	-	-1,3
Afschrijving op desinvestering	-	0,1	-	0,1
Aanschafprijs	0,2	15,0	-	15,2
Cum.afschren waardeverminderingen	-0,2	-12,0	-	-12,2
Boekwaarde 31 december 2023	-	3,0	-	3,0

De concessies, vergunningen en rechten van intellectueel eigendom betreft gekochte software.

1.2 Materiele vaste activa

M€ 289,8 - (2022: M€ 297,6)

	Gebouwen en terreinen	Inventaris en app. (incl. 1ste inrichting)	In uitvoering en vooruitbetalingen	Totaal
Aanschafprijs	465,4	51,5	15,0	531,9
Cum.afschren waardeverminderingen	-202,9	-31,4	-	-234,3
Boekwaarde 1 januari 2023	262,5	20,1	15,0	297,6
Investerings	1,6	5,4	7,0	14,0
Desinvesteringen	-2,0	-6,9	-	-8,9
Mutatie	3,4	-	-3,4	-
Afschrijvingen	-15,6	-5,9	-	-21,5
Afschrijving op desinvestering	1,7	6,9	-	8,6
Aanschafprijs	468,4	50,0	18,6	537,0
Cum.afschren waardeverminderingen	-216,8	-30,4	-	-247,2
Boekwaarde 31 december 2023	251,6	19,6	18,6	289,8

De EUR is in 2014 een financial lease met de gemeente Rotterdam aangegaan voor een onderwijsgebouw (EUC) met een looptijd van 40 jaar. De netto investering zoals verantwoord in de post Gebouwen en terreinen bedroeg in 2014 M€ 9,5. Dit pand is geen juridisch eigendom van de EUR.

De verzekerde waarde is gebaseerd op een taxatie door een externe partij en geeft een goed beeld van de actuele waarde. De verzekerde waarde gebouwen / terreinen, bedrijfsuitrusting / inventaris en boeken / mediacollectie is hieronder weergegeven (in M€):

	Verzekerde waarde	Peildatum
Gebouwen en terreinen	702,6	2023
Bedrijfsuitrusting en inventaris	203,7	2023
Boeken en mediacollectie	20,2	2023

1.3 Financiële vaste activa

M€ 1,5 - (2022: M€ 0,4)

	Boekwaarde 1 jan.2023	Invest. en verstr. leningen	Desinvest.en afgel.leningen	Boekwaarde 31 dec.2023
Deelnemingen ¹	0,2	-	-0,1	0,1
Overige vorderingen ²	0,1	-	-0,1	-
Overige effecten ³	0,1	1,3	-	1,4
	0,4	1,3	-0,2	1,5

¹ Dit betreft het belang in Build to Grow BV en in YES!Delft. In beide vennootschappen houdt de EUR 20%-belang (via Erasmus Enterprise BV). Deze deelnemingen worden niet geconsolideerd (via Erasmus Enterprise BV) en aangehouden tegen nettovermogenswaarde in de balans.

² De overige vorderingen betreffen uitstaande vorderingen op PhD'ers binnen de faculteit ISS met als doel de afronding van promoties.

³ Fonds waar de EUR in investeert in het kader van volarisatie. De invulling van de volarisatieactiviteiten geschiedt via Erasmus Enterprise B.V.

Vlottende activa

1.4 Voorraden

M€ - (2022: M€ -)

De voorraden zijn niet materieel.

1.5 Vorderingen

Onder de vorderingen zijn opgenomen:

M€ 39,8 - (2022: M€ 36,2)

	2023	2022
Debiteuren	6,5	7,1
Gemeenten en GR's	0,1	0,1
Studenten / deelnemers / cursisten	0,7	1,0
Nog te ontvangen inzake projecten	5,1	4,5
Overige vorderingen	0,3	0,3
Voorzieningen wegens oninbaarheid vorderingen	-0,6	-0,6
	12,1	12,4
Vooruitbetaalde kosten	16,0	10,8
Verstreckte voorschotten	0,4	0,2
Overige overlopende activa	11,3	12,8
	27,7	23,8
	39,8	36,2

Alle vorderingen hebben een looptijd korter dan een jaar.

De vooruitbetaalde kosten betreffen diverse uiteenlopende posten die in 2023 vooruitbetaald zijn en betrekking hebben op het komende jaar. De overige overlopende activa betreffen onder meer pro rata btw en rente.

1.6 Liquide middelen

Het saldo liquide middelen is als volgt opgebouwd:

M€ 148,6 - (2022: M€ 127,8)

	2023	2022
Tegoeden op bankrekeningen	58,9	55,5
Schatkistbankieren	89,7	72,3
	148,6	127,8

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de rechtspersoon.

2.1 Eigen vermogen

Het eigen vermogen is opgebouwd uit de algemene reserve en bestemmingsreserves en –fondsen (onderverdeeld naar publiek c.q. privaat).

M€ 211,1 - (2022: M€ 230,8)

	Stand per 1 jan. 2023	Mutatie	Resultaat	Stand per 31 dec. 2023
Algemene reserve	137,6	12,1	-21,3	128,4
Bestemmingsreserve (publiek)				-
Strategische ruimte ¹	15,7	-5,0	-	10,7
Gelden vanwege het sectoroverleg	2,7	-0,3	-0,1	2,3
Huisvestingslastenreserve ²	7,2	-	1,0	8,2
Erasmus Enterprise B.V.	0,3	0,1	-0,1	0,3
Overige ³	23,5	-7,0	0,2	16,7
	49,4	-12,2	1,0	38,2
Bestemmingsreserve (privaat)				
Universitaire reserve ⁴	8,8	0,5	-	9,2
EUR Holding B.V.	22,9	-0,4	2,0	24,4
Rotterdam School of Management B.V.	11,4	-	-0,9	10,5
	43,1	0,1	1,1	44,2
Bestemmingsfonds (privaat)				
Tinbergen Instituut	0,1	-	0,1	0,2
Andere wettelijke reserves ⁵				
Erasmus Enterprise B.V.	0,3	-	-	0,3
Erasmus Sport Centrum	0,8	-	-0,1	0,7
Erasmus Sportaccommodaties	-0,4	-	-0,5	-0,9
	0,7	-	-0,6	0,1
	230,8	-	-19,7	211,1

¹ De bestemmingsreserve voor de strategische ruimte is bedoeld ter bekostiging van initiatieven die samenhangen met de strategie van de EUR die reeds gestart zijn, maar doorlopen naar volgende jaren of vertraging hebben opgelopen. Niet bestede budgetten in het jaar 2023 zijn toegevoegd aan de bestemmingsreserve conform daartoe vastgesteld besluit door het bestuur. De grootste toevoegingen aan bestemmingsreserves (>M€ 1,0) worden toegelicht:

- In het samenwerkingsverband tussen de Universiteit Leiden, TU Delft en de Erasmus Universiteit Rotterdam is afgesproken dat elke deelnemende universiteit in het samenwerkingsverband een bijdrage levert aan eventuele toekomstige exploitatiekortingen die kunnen ontstaan binnen de diverse lopende strategische projecten (en bestemd via de bestemmingsreserve; M€ 1,4);
- Voor strategische initiatieven (M€ 8,4): Erkennen en Waarderen, Evaluating Societal Impact, Cultuur & Campus, Erasmus Initiatives (totaal M€ 6,5) en niet toegewezen middelen M€ 1,9.

² De bestemmingsreserve voor de huisvestingslasten is in 2021 vanuit het nieuwe reservebeleid ontstaan. Hierin is opgenomen dat de reserves voor Real Estate & Facilities uit twee onderdelen bestaat, te weten Reserve huisvestingslasten en Algemene Reserve. De bestemmingsreserve voor huisvesting is met name bedoeld voor lopende projecten 'Campus in Ontwikkeling', duurzaamheidsprojecten (gerelateerd aan vastgoedobjecten) en onderhoud aan bestaand vastgoed in eigendom van de EUR.

³ De grootste toevoegingen aan bestemmingsreserves (> M€1,0) worden toegelicht:

- De middelen zijn bedoeld om het Erasmus University College (EUC) structureel levensvatbaar te maken, ook in relatie tot internationalisering (M€ 1,5);
- SEO gelden ten behoeve van Stimulering Europees Onderzoek (M€ 2,0). Deze gelden zijn met name bedoeld voor het verhogen van kansen op toekenning Europese projecten;
- Hoka middelen (M€ 4,4). Hiervan zijn verschillende projecten gestart van de programma's Erasmus X, Impact at the Core, Wellbeing en Community for Learning & Innovation). De gereserveerde middelen zullen in 2024 besteed worden op basis van bestedingsplannen;
- IT Regulier (M€ 1,2); deze toevoeging betreft geactiveerde projectkosten voor het inrichten van software. Deze immateriële vaste activa zijn in gebruik genomen en geactiveerd in de periode 2020-2022. De software is gerelateerd aan Security (MFA/PAM) en aan de EUR werkplek O365;
- IT Masterplan Strategie (M€ 3,0); deze toevoeging betreft goedgekeurd PPB projectbudget voor Master Plan Digitalisering. De projecten zijn nog niet volledig uitgevoerd, waardoor het budget en de werkzaamheden doorschuiven naar het volgende jaar.

⁴ De mutatie Universitaire reserve betreft de ontvangen dividenden over 2022 van RSM BV en Holding BV, beiden ten bedrage van M€ 0,3. Op 20 maart 2023 heeft de EUR een brief (met kenmerk 37295562) ontvangen van de Inspectie van het Onderwijs (IvhO) met betrekking tot de in de jaarrekening 2021 nieuw gevormde private bestemmingsreserve, de 'Universitaire reserve'. De bestemmingsreserve is in de jaarrekening 2021 gevormd voor een bedrag van € 8,2 miljoen. De Ivho is van mening dat de correctie van het publieke vermogen naar het private vermogen niet had mogen plaatsvinden omdat deze niet in lijn is met RJ 660 en de beleidsregel investeren met publieke middelen in private activiteiten. De Ivho verzoekt de middelen van de gevormde private bestemmingsreserve in de jaarrekening 2022 terug te brengen naar het publieke deel van het vermogen. Wij zijn echter van mening dat de mutatie wel degelijk past binnen het van toepassing zijnde verslaggevingskader. Op grond hiervan hebben wij op 22 mei 2023 een schriftelijke reactie gestuurd waarin wij onze interpretatie en zienswijze voorleggen aan de Ivho. In de brief stellen wij voor om de discussies rondom de beleidsregel investeren met publieke middelen in private activiteiten gezamenlijk af te wachten alvorens correcties in de jaarrekening door te voeren. Daarnaast hebben we toegezegd dat de Universitaire bestemmingsreserve (privaat) niet zal worden aangewend totdat het verschil van inzicht is beslecht.

⁵ De EUR houdt een wettelijke reserve aan ter hoogte van haar aandeel in het positieve resultaat uit deelnemingen.

Het verloop van het eigen vermogen over 2022 is als volgt:

	Stand per 1 jan. 2022	Mutatie	Resultaat	Stand per 31 dec. 2022
Algemene reserve	139,6	-12,1	10,1	137,6
Bestemmingsreserve (publiek)				
Strategische ruimte	16,8	-1,1	-	15,7
Gelden vanwege het sectoroverleg	2,0	-	0,7	2,7
Huisvestingslastenreserve	1,8	5,4	-	7,2
Erasmus Enterprise B.V.	-	0,3	-	0,3
Overige	14,9	8,0	0,6	23,5
	35,5	12,6	1,3	49,4
Bestemmingsreserve (privaat)				
Universitaire reserve	8,2	0,3	0,3	8,8
EUR Holding B.V.	22,6	-	0,3	22,9
Rotterdam School of Management B.V.	11,6	-0,3	0,1	11,4
Erasmus Enterprise B.V.	0,3	-0,3	-	-
	42,7	-0,3	0,7	43,1
Bestemmingsfonds (privaat)				
Tinbergen Instituut	0,2	-0,1	-	0,1
Andere wettelijke reserves				
EUR Holding B.V.	0,1	-0,1	-	-
Erasmus Enterprise B.V.	0,2	-	0,1	0,3
Erasmus Sport Centrum	0,9	-	-0,1	0,8
Erasmus Sportaccommodaties	-	-	-0,4	-0,4
	1,2	- 0,1	-0,4	0,7
	219,1	-	11,7	230,8

Aansluiting geconsolideerde vermogen met het enkelvoudige vermogen

Het geconsolideerde vermogen wijkt af van het eigen vermogen in de enkelvoudige jaarrekening. Deze afwijking wordt in de onderstaande tabel uiteengezet.

	Stand per 1 jan. 2023	Mutatie	Resultaat	Stand per 31 dec. 2023
Enkelvoudige vermogen	230,4	-	-19,0	211,2
Erasmus Sport Centrum	0,8	-	-0,1	0,7
Erasmus Sportaccommodaties	-0,4	-	-0,5	-0,9
Geconsolideerde vermogen	230,8	-	-19,7	211,1

Het verschil tussen enkelvoudig en geconsolideerd vermogen wordt veroorzaakt door de vermogens van geconsolideerde stichtingen, waarin de EUR wél een zeggenschapsbelang doch geen kapitaalbelang heeft. Deze stichtingen zijn derhalve niet in de enkelvoudige jaarrekening opgenomen onder de financiële vaste activa.

2.2 voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen is als volgt:

M€ 26,0 - (2022: M€ 22,3)

	Personeels- voorzieningen	Milieuvoorziening	Overige voorzieningen	Totaal
Stand per 1 januari 2023	13,5	8,4	0,4	22,3
Dotaties	13,2	-	-	13,2
Verandering disconteringsvoet / oprenting	-0,1	0,4	-	0,3
Vrijval	-3,4	-	-	-3,4
Ottrekkingen	-6,4	-	-	-6,4
Stand per 31 december 2023	16,8	8,8	0,4	26,0
Kortlopende deel < 1 jaar	5,1	6,4	0,4	11,9
Langlopende deel > 1 - < 5 jaar	6,7	2,4	-	9,1
Langlopende deel ≥ 5 jaar	5,0	-	-	5,0

De gehanteerde disconteringsvoet voor de waardebeoordeling van (personele) voorzieningen is 3,03% (2022: 2,93%). Onder de overige voorzieningen is een bedrag opgenomen van M€ 0,4 voor de naheffing op de BTW.

Personele voorzieningen

De personele voorzieningen zijn als volgt onderverdeeld:

	Stand per 1 jan. 2023	Dotatie	Verandering disc. voet / oprenting	Vrijval	Ottrekking	Stand per 31 dec. 2023	Kortl. deel < 1 jaar	Langl. deel > 1 - < 5 jaar	Langl. deel ≥ 5 jaar
Werkloosheidsbijdragen	1,1	1,6	-	-1,6	-	1,1	0,5	0,5	0,1
Soc.beleid, reorganisatie en rechtspositioneel	1,2	1,1	-	-0,3	-0,9	1,1	0,5	0,5	0,1
Verlof sparen en sabbatical leave	4,8	1,3	-	-	-1,5	4,6	1,3	3,0	0,3
Jubileumvoorziening	4,5	1,3	-0,1	-	-0,4	5,3	0,4	1,2	3,7
Transitievergoeding	0,8	0,5	-	-0,3	-0,5	0,5	0,3	-	0,2
Langdurig zieken	1,1	5,2	-	-1,2	-3,1	2,0	1,8	0,2	-
Vitaliteit	-	2,2	-	-	-	2,2	0,3	1,3	0,6
	13,5	13,2	-0,1	-3,4	-6,4	16,8	5,1	6,7	5,0

De omvang van de voorzieningen is toegenomen ten opzichte van vorig jaar. Als belangrijkste oorzaken kunnen worden genoemd:

- De loonstijging als gevolg van de CAO, toekomstige personele lasten zijn daardoor hoger.
- De voorziening vitaliteit is nieuw. Deze is gevormd op basis van de actualisatie van de Notitie impact regelingen duurzame inzetbaarheid op jaarverslaggeving onderwijs.
- Het aantal langdurig zieken is gestegen ten opzichte van vorig jaar.
- In alle voorzieningen is voor zover noodzakelijk een opslag gehanteerd voor sociale- en/of pensioenlasten.

2.3 Langlopende schulden

M€ 7,3 - (2022: M€ 7,4)

	Lease verplichtingen aan gemeenten	Overige	Totaal
Stand per 1 januari 2023	7,2	0,2	7,4
Mutatie	-0,2	0,1	-0,1
Langlopend per 31 december 2023	7,0	0,3	7,3
Langlopende deel	0,7	-	0,7
> 1 - < 5 jaar			
Looptijd > 5 jaar	6,3	0,3	6,6

Aflossingsverplichtingen binnen 12 maanden na afloop van het boekjaar ter hoogte van M€ 0,2 zijn niet begrepen in de hierboven genoemde bedragen, maar opgenomen onder de kortlopende schulden.

Lease verplichtingen

De EUR is in 2014 een financial lease met de gemeente Rotterdam aangegaan voor een pand (EUC-gebouw) met een looptijd van 40 jaar.

Overige langlopende schulden

Tinbergen Instituut

De langlopende verplichting ten behoeve van het Tinbergen Instituut bedraagt ultimo 2023 M€ 0,3. Het betreft hier een samenwerking tussen de EUR, VU en UVA ten behoeve van joint degree opleidingen, waarvan de EUR penvoerder is. In de samenwerkingsovereenkomst tussen de participerende partijen zijn afspraken gemaakt over de verdeling van overschotten en/of tekorten. Er dient minimaal M€ 0,2 beschikbaar te zijn, anders storten partijen bij. Dit bedrag blijft beschikbaar voor de samenwerking totdat besloten wordt de samenwerking te stoppen. Er wordt geen rente berekend.

2.4 kortlopende schulden

Deze schulden zijn als volgt uit te splitsen:

M€ 238,3 - (2022: M€ 205,8)

	2023	2022
Crediteuren	14,3	18,0
Gemeenten en GR's	0,3	0,3
Vooruitgefactureerde en -ontvangen termijnen projecten ¹	37,8	41,2
Belastingen en premies soc.verzekeringen	16,5	15,1
Schulden terzake van pensioenen	3,7	3,6
Overige kortlopende schulden	0,1	0,2
	72,7	78,4
Vooruitontvangen college- en les gelden	59,2	57,1
Vooruitontvangen baten	8,9	2,3
Vooruitontvangen sectormiddelen ²	1,7	3,5
Vooruitontvangen niet-normatieve Rijksbijdrage ³	46,4	17,5
Vooruitontvangen subsidies ⁴	2,0	2,4
Vakantiegeld en -dagen	33,8	26,8
Nog te betalen kosten	13,6	17,8
	165,6	127,4
	238,3	205,8

1 Onder vooruitgefactureerde en -ontvangen termijnen projecten is het saldo aan vooruit gedeclareerde projectkosten opgenomen.

2 In opdracht van de Stichting Platform Digitale Infrastructuur SSH heeft de EUR in 2023 een totaalbedrag van M€ 3,1 uitgekeerd aan andere universiteiten op basis van de gehonoreerde bestedingsvoorstellen.

3 Onder de vooruitontvangen niet-normatieve Rijksbijdrage zijn de niet bestede bedragen opgenomen inzake het Nationaal Programma Onderwijs voor M€ 1,3, starters- en stimuleringsbeurzen voor M€ 39,2 en nieuwe sectorplannen voor M€ 5,9. De middelen volgen uit het bestuursakkoord en zijn dus aangemerkt als niet-normatieve rijksbijdrage. De niet-normatieve rijksbijdrage wordt toegerekend aan de periode waarin de bestedingen worden gedaan; de baten volgen de bestedingen. Derhalve is het niet-bestede deel van de bestuursakkoord middelen opgenomen als 'vooruitontvangen' post in de balans (overlopende passiva). Voor het niet-bestede deel zijn bestedingsplannen opgesteld.

4 Onder de vooruitontvangen subsidies zijn de niet bestede bedragen opgenomen inzake de subsidieregeling Zwaartekrachtprogramma M€ 1,1.

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Garanties

- Stichting Erasmus Sport heeft zich op 8 september 2020 bij de Gemeente Rotterdam bereid verklaard garant te staan voor de jaarlijkse rente en aflossingsverplichting van de lening van de Rotterdamse Studenten Voetbalvereniging Antibari bij de Gemeente Rotterdam. Aangegaan in 2011 en 2020. Erasmus Sport staat garant voor een bedrag van M€ 0,2. De looptijd van de lening (en de garantstelling) is 15 jaar, van 2020 tot 2035.

Verplichtingen

Andere niet in de balans opgenomen verplichtingen

- Vanuit Erasmus Enterprise B.V. is M€ 1,0 verstrekt aan het Graduate Entrepreneur Fund Coöperatief U.A. Het betreft hier een investering in kader van kennisvalorisatie. De beschikbare middelen in het fonds worden hoofdzakelijk ingezet om start-ups en scale-ups van Rotterdamse en Delftse studenten en alumni te helpen. Per ultimo 2023 bedraagt de (resterende) investeringsverplichting € 0,8 miljoen.

Fiscale eenheid

EUR Holding B.V., Erasmus Enterprise B.V. en RSM B.V. zijn opgenomen in de fiscale eenheid voor de vennootschaps- en omzetbelasting met de Erasmus Universiteit Rotterdam. Op grond van de invorderingswet is de vennootschap hoofdelijk aansprakelijk voor de door de combinatie verschuldigde belastingen.

Overzicht Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

	Korter dan 1 jaar	Tussen 1 en 5 jaar	Langer dan 5 jaar	Totaal 31 dec. 2023
Rechten	4,1	6,3	8,9	19,3
Garanties	0,4	0,5	-	0,9
<i>Niet verwerkte verplichtingen</i>				
Huur huisvesting	2,0	7,6	10,5	20,1
Softwarelicenties	2,3	1,2	-	3,5
Uitgeverslicenties	0,5	1,0	-	1,5
Investerings	2,2	-	-	2,2
Claims	-	6,6	-	6,6
Andere niet in de balans opgenomen verplichtingen	31,8	35,5	12,5	79,8
Totaal verplichtingen	38,8	51,9	23,0	113,7

De rechten betreffen met name huuropbrengsten. De garanties hebben betrekking op compensatie leegstand en Innovationquarter. De andere niet in de balans opgenomen verplichtingen betreffen meerjarige contracten voor onder meer schoonmaak, beveiliging, onderhoud en accountantsdiensten.

Per ultimo 2023 bedraagt de omvang van de claims €6,6 miljoen. De meest omvangrijke claim betreft een rechtszaak aangespannen door een groep oud-studenten over de extra kosten van de Parttime Master Bedrijfskunde (PMB) aan de EUR. Zowel bij de rechtbank als in hoger beroep is de claim van de oud-studenten

argewezen. De groep is in cassatie gegaan bij de Hoge Raad, waarvan de uitspraak in het najaar van 2024 wordt verwacht. De EUR verwacht dat de Hoge Raad de claim eveneens zal afwijzen.

toelichting benorende tot de geconsolideerde staat van baten en lasten

3.1 Rijksbijdragen

M€ 429,8 - (2022: M€ 406,4)

	2023	2022
Rijksbijdrage OCW	538,4	513,9
Af: inkomensoverdracht van Rijksbijdragen	108,6	107,5
	429,8	406,4

De door het ministerie van OCW toegekende Rijksbijdrage 2023 bedroeg M€ 549,4. Hierop is direct in mindering gebracht Sectormiddelen NNR M€ 4,7, Starters- en stimulerings beurzen M€ 27,8, doorstorting stichting Nexus M€ 0,5 en sectormiddelen voor het universitair onderzoek in de sociale en de geesteswetenschappen (Platform Digitale Infrastructuur) ad M€ 1,3. Toegevoegd zijn de bestedingen vanuit NPO M€ 3,2 en Zwaartekrachtmiddelen M€ 0,8. Op de Rijksbijdrage is in mindering gebracht de toegewezen Rijksbijdrage voor de werkplaatsfunctie AZ van M€ 108,6.

3.2 College-, cursus-, les- en examengelden

M€ 80,9 (2022: M€ 59,0)

	2023	2022
Collegegelden	80,9	59,0

In 2022 was nog sprake van korting op de collegegelden vanwege corona, in 2023 is deze korting niet meer van toepassing.

3.3 Baten werk in opdracht van derden

Onder 'Baten werk in opdracht van derden' zijn alle opbrengsten van de dienstverleningsprojecten verantwoord naar rato van de besteding.

M€ 236,0 - (2022: M€ 218,9)

	2023	2022
Contractonderwijs	49,6	47,8
Contractonderzoek		
Overige non-profit organisaties	35,8	34,5
Bedrijven en overig	31,6	33,8
Nationale overheden	20,8	22,0
Internationale organisaties	49,4	38,4
NWO (excl. ZonMw)	43,1	36,5
	180,7	165,2
Overige	5,7	5,9
	236,0	218,9

Het totaalbedrag aan contractonderzoek van M€ 180,7 heeft voor M€ 144,8 betrekking op Erasmus MC.

3.4 Overige baten

Deze opbrengsten zijn als volgt te rubriceren:

M€ 115,8 - (2022: M€ 125,7)

	2023	2022
Verhuur	3,8	2,7
Detachering personeel	20,8	22,8
Pro rata BTW	3,6	2,3
Bijdragen van derden ¹	65,7	73,6
Opbrengst uit dienstverlening	15,5	17,0
Schenking	1,0	1,0
Sponsoring	0,4	0,5
Deelnemerbijdragen	0,3	0,3
Studentenbijdragen	2,9	2,7
Catering	0,6	0,4
Overige	1,2	2,4
	115,8	125,7

¹ Het hieronder verantwoord saldo heeft voor M€ 58,7 (2022: M€ 66,7) betrekking op overige baten Erasmus MC. Erasmus MC heeft op basis van het CAP Gemini model M€ 31,7 (2022: M€ 34,9) van haar ontvangen Rijksbijdrage voor de werkplaatsfunctie toegerekend aan de O&O-activiteiten en in de jaarrekening als overige baten verantwoord.

4.1 Personeelslasten

De personele uitgaven zijn als volgt onder te verdelen:

M€ 609,9 - (2022: M€ 551,7)

	2023	2022
Lonen en salarissen	421,1	380,6
Sociale lasten	53,9	47,5
Pensioenlasten	57,8	59,2
	532,8	487,3
Dotatie personele voorzieningen ¹	20,6	9,9
Personeel niet in loondienst	37,9	37,1
Overige	22,6	21,2
Overige personele lasten	81,1	68,2
Af: uitkeringen	-4,0	-3,8
	609,9	551,7

¹ Dotatie personele voorzieningen, zijnde het saldo van de dotatie en vrijval. Hieronder is een bedrag van M€ 9,8 van het Erasmus MC opgenomen.

Personeelsopbouw

Gemiddeld aantal fte's	2023	2022
EUR sec	3.023	2.833
EUR Holding B.V.	333	293
RSM B.V.	109	112
Erasmus Sport Centrum	26	25
Erasmus Sportaccommodaties	-	-
Erasmus Enterprise B.V.	39	34
Erasmus MC (niet in dienst van de EUR)	2.655	2.581
Totaal	6.185	5.878

De rapportage van de medewerkers Erasmus MC incl. de hierin geconsolideerde B.V.'s zijn opgenomen in de jaarrekening van het Erasmus MC. EUR sec heeft 79 (2022: 70) werknemers woonachtig buiten Nederland.

4.2 Afschrijvingen

M€ 54,1 - (2022: M€ 39,1)

	2023	2022
Immateriële vaste activa	1,4	1,9
Materiële vaste activa ¹	52,7	37,2
	54,1	39,1

¹ Hieronder is een bedrag van M€ 11,6 en M€ 19,6 voor respectievelijk afschrijving gebouwen en apparatuur van het Erasmus MC opgenomen.

4.3 Huisvestingslasten

M€ 41,7 - (2022: M€ 36,6)

	2023	2022
Huur	3,3	2,8
Verzekeringen	0,4	0,3
Onderhoud	14,7	10,5
Energie en water	10,7	10,4
Schoonmaakkosten	5,3	4,8
Belastingen en heffingen	3,1	4,0
Overige	4,2	3,8
	41,7	36,6

Specificatie huisvestingslasten - overige	2023	2022
Milieuverplichtingen en -risico's ¹	1,2	1,0
Bewaking en beveiliging	2,6	2,3
Overige	0,4	0,5
	4,2	3,8

¹ Hieronder is een bedrag van M€ 1,0 van het Erasmus MC opgenomen.

4.4 Overige lasten

M€ 187,2 - (2022: M€ 177,4)

	2023	2022
Administratie- en beheerskosten	0,8	1,0
Inventaris en apparatuur ¹	28,6	27,4
Overige ²	157,8	149,0
	187,2	177,4

¹ Hieronder is een bedrag van M€ 17,7 van het Erasmus MC opgenomen.

² Hieronder is een bedrag van M€ 77,1 van het Erasmus MC opgenomen.

Specificatie overige lasten - overige	2023	2022
Gebruik- en verbruiksgoederen	15,9	20,6
Subsidies	32,0	28,4
Reis- en verblijfskosten	17,4	16,1
Uitbestede werkzaamheden	35,4	35,0
Algemene kosten	8,5	7,0
Boeken, tijdschriften e.d.	8,2	7,9
Org.- en juridische adviezen	2,7	1,4
Representatiekosten	4,4	4,6
Overige	33,3	27,9
	157,8	149,0

Honorarium accountant

Bedragen in k€	Honorarium huisaccountant Deloitte (Basis activiteiten tot en met boekjaar 2022)	Honorarium huisaccountant PwC (Basis activiteiten vanaf boekjaar 2023)	Honorarium huisaccountant Deloitte (Netwerk *1)	Honorarium overige acc. organisaties (tbv netwerkplus benadering)	Totaal 2023
- Onderzoek van de jaarrekening	367,0	202,6	-	48,7	618,3
- Andere controle opdrachten	153,9	4,5	-	2,4	160,8
- Adviesdiensten op fiscaal terrein	19,9	-	-4,9	124,5	139,5
- Andere niet controle diensten	3,2	-	180,8	1.093,7	1.277,7
Totaal	544,0	207,1	175,9	1.269,3	2.196,3

Bedragen in k€	Honorarium huisaccountant Deloitte (Basis activiteiten)	Honorarium huisaccountant Deloitte (Netwerk *1)	Honorarium overige acc. organisaties (tbv netwerkplus benadering)	Totaal 2022
- Onderzoek van de jaarrekening	431,1	-	39,7	470,8
- Andere controle opdrachten	136,1	-	11,8	147,9
- Adviesdiensten op fiscaal terrein	-	54,2	103,2	157,4
- Andere niet controle diensten	3,3	47,4	352,2	402,9
Totaal	570,5	101,6	506,9	1.179,0

- De EUR past de Netwerk-Plus benadering toe in bovenstaand overzicht.

- Deloitte Netwerk *1: onder netwerk *1 zijn opgenomen: Deloitte Consulting, Deloitte Belastingadviseurs en eventuele buitenlandse Deloitte organisaties.

* Bovenstaande bedragen zijn in 2023 ten laste van het resultaat van de EUR gebracht op basis van boekjaar waarin ze zijn uitgevoerd.

In 2023 heeft een wisseling van accountant plaatsgevonden. Vanaf boekjaar 2023 is PwC huisaccountant.

5 Financiële baten en lasten

M€ 7,5 (2022: M€ 12,0)

	2023	2022
Rentebaten ¹	8,0	12,5
Waardeveranderingen fin.vaste activa en effecten	-	-0,4
Rentelasten ²	-0,5	-0,1
	7,5	12,0

¹ Hieronder is een bedrag van M€ 4,2 van het Erasmus MC opgenomen; een bedrag van M€ 0,1 heeft betrekking op verandering in disconteringsvoet/oprenting voorzieningen.

² Een bedrag van M€ 0,2 heeft betrekking op verandering in disconteringsvoet/oprenting voorzieningen.

6 Belastingen

M€ 0,2 (2022: M€ -)

	2023	2022
Vennootschapsbelasting	0,2	-

7 Resultaat aandeel van derden

M€ -3,0 - (2022: M€ 5,5)

	2023	2022
Erasmus MC	-3,0	5,5

In de overeenkomst tussen Erasmus MC en Erasmus universiteit is aangesproken dat een verschil tussen de baten en de lasten voor rekening komt van Erasmus MC. Dit verschil wordt verantwoord als resultaat aandeel van derden en heeft daardoor geen invloed op het nettoresultaat, dat gepresenteerd wordt in de geconsolideerde jaarrekening. Dit is een consistente gedragslijn met voorgaande jaren.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die toegelicht of verwerkt moeten worden in de jaarrekening 2023.

Geconsolideerde partijen

Naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Deelname percentage	Code * Activiteiten	Eigenvermogen 31 dec. 2023	Resultaat 2023	Omzet 2023	Art 2:403	Consolidatie BW
EUR Holding B.V.	B.V. Rotterdam		100	3	24,5	2,0	-	Nee	Ja
Meegeconsolideerde partijen van EUR Holding B.V.;									
Corporate Communication Centre (CCC) B.V.	B.V. Rotterdam		100	1,2	0,9	-	0,9	Nee	Ja
Erasmus Marketing Institute (EMI) B.V.	B.V. Rotterdam		100	1	-	-	-	Nee	Ja
Instituut SMO B.V.	B.V. Den Haag		100	2	-	-	-	Nee	Ja
Fiscaal Economisch Instituut (FEI) B.V.	B.V. Rotterdam		100	1	1,1	-	0,1	Nee	Ja
Erasmus Academie B.V.	B.V. Rotterdam		100	1,2	0,1	0,1	-	Nee	Ja
Erasmus Universiteit Rotterdam	B.V. Rotterdam		100	1,2	3,9	0,6	10,2	Nee	Ja
Accountancy, Auditing en Controlling (EURAC) B.V.									
RISBO Contractresearch B.V.	B.V. Rotterdam		100	2	1,8	-0,1	-	Nee	Ja
Sociaal-Economisch Onderzoek Rotterdam (SEOR) B.V.	B.V. Rotterdam		100	2	0,3	-	1,1	Nee	Ja
Institute for Housing and Urban Development Studies (IHS) B.V.	B.V. Rotterdam		100	1,2	5,9	-	7,6	Nee	Ja
Erasmus Centre for Urban, Port and Transport Economics (EUPTE) B.V.	B.V. Rotterdam		100	1,2	2,1	0,2	3,5	Nee	Ja
Erasmus SmartPort Rotterdam (ESPR) B.V.	B.V. Rotterdam		100	1,2	0,3	0,2	0,9	Nee	Ja
Erasmus Centrum voor Zorgbestuur B.V. (ECZ B.V.)	B.V. Rotterdam		100	1	2,4	0,2	3,3	Nee	Ja
Institute for Medical Technology Assessment (iMTA) B.V.	B.V. Rotterdam		100	2	1,3	-	1,0	Nee	Ja
Dutch Research Institute for Transitions (DRIFT) B.V.	B.V. Rotterdam		100	1,2	0,5	-	2,5	Nee	Ja
Erasmus Institute for Business Economics (EIBE) B.V.	B.V. Rotterdam		100	2	0,9	0,4	0,1	Nee	Ja
EURFlex B.V.	B.V. Rotterdam		100	3	1,1	0,7	-	Nee	Ja
EQI B.V.	B.V. Rotterdam		100	2	-	0,1	1,5	Nee	Ja
Erasmus Fiscale Studies (EFS) B.V.	B.V. Rotterdam		100	1,2	0,8	0,1	0,5	Nee	Ja
Erasmus Enterprise B.V.	B.V. Rotterdam		100	3	0,3	- 0,1	0,8	Nee	Ja
Meegeconsolideerde partijen van Erasmus Enterprise B.V.;									
Erasmus Centre for Entrepreneurship B.V. (ECE)	B.V. Rotterdam		100	1,2	0,1	-	-	Nee	Ja

Naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Deelname percentage	Code * Activiteiten	Eigenvermogen 31 dec. 2023	Resultaat 2023	Omzet 2023	Art 2:403 BW	Consolidatie
Erasmus University Centre for Contract Research and Business Support (ERBS) B.V.	B.V. Rotterdam		100	2	0,2	0,1	0,8	Nee	Ja
RSM B.V.	B.V. Rotterdam		100	1,2	10,5	-0,9	19,6	Nee	Ja
Meegeconsolideerde partij van RSM B.V.; RSM Executive Education B.V.	B.V. Rotterdam		100	1	0,4	-	0,4	Nee	Ja
Erasmus MC O&O Holding B.V.	B.V. Rotterdam		100	3	22,8	-	-	Nee	Ja
Meegeconsolideerde partijen van Erasmus MC O&O Holding B.V.;									
Erasmus MC Holding B.V.	B.V. Rotterdam		100	2	50,7	-	-	Nee	Ja
LentiCure B.V.	B.V. Rotterdam		100	2	- 0,1	-	- 0,1	Nee	Ja
ViroNovative B.V.	B.V. Rotterdam		100	3	1,2	-	2,1	Nee	Ja
Eurza Arbo B.V.	B.V. Rotterdam		100	3	-	-	-	Nee	Ja
Neurasmus B.V.	B.V. Rotterdam		100	2	-	-	-	Nee	Ja
MI&EUR Implementation and Exploitation B.V.	B.V. Rotterdam		100	2	1,5	-	-	Nee	Ja
Erasmus Sport Centrum	Stichting Rotterdam		-	3	0,7	0,1	3,3	Nee	Ja
Erasmus Sportaccommodaties	Stichting Rotterdam		-	3	0,9	0,5	1,2	Nee	Ja
Universitair Historisch Kabinet van de Erasmus Universiteit	Stichting Rotterdam		-	3	-	-	-	Nee	Nee

*Code activiteiten: 1 = Contractonderwijs, 2 = Contractonderzoek, 3 = Overig

Enkelvoudige balans per 31 december 2023 na resultaatbestemming

in M€

		2023	2022
1.	ACTIVA		
	Vaste activa		
1.1	Immateriële vaste activa	3,0	4,2
1.2	Materiële vaste activa	262,4	272,0
1.3	Financiële vaste activa	60,7	59,1
	Totaal vaste activa	326,1	335,3
	Vlottende activa		
1.4	Vorraden	-	-
1.5	Vorderingen	38,6	34,5
1.6	Liquide middelen	94,6	72,6
	Totaal vlottende activa	133,2	107,1
	Totaal activa	459,3	442,4
2.	PASSIVA		
2.1	Eigen vermogen	211,2	230,4
2.2	Voorzieningen	25,7	21,8
2.3	Langlopende schulden	9,4	7,4
2.4	Kortlopende schulden	213,0	182,8
	Totaal passiva	459,3	442,4

Enkelvoudige staat van baten en lasten over 2023

in M€

		Rekening 2023	Begroting 2023	Rekening 2022
3.	BATEN			
3.1	Rijksbijdragen	429,8	446,0	406,4
3.2	College-, cursus-, les- en examengelden	80,9	80,1	59,0
3.3	Baten werk in opdracht van derden	38,2	46,5	35,6
3.4	Overige baten	29,9	4,2	28,3
	Totaal baten	578,8	576,8	529,3
4.	LASTEN			
4.1	Personeelslasten	325,1	348,0	287,4
4.2	Afschrijvingen	21,1	23,7	19,9
4.3	Huisvestingslasten	29,6	27,4	23,9
4.4	Overige lasten	227,1	193,2	189,3
	Totaal lasten	602,9	592,3	520,5
	Saldo baten en lasten	-24,1	-15,5	8,8
5.	Financiële baten en lasten	4,1	0,6	2,9
6.	Resultaat deelnemingen	1,0	-	0,6
	Resultaat	-19,0	-14,9	12,3

Enkelvoudig kasstroomoverzicht over 2023

in M€

		verwijzing	2023	2022
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Resultaat uit gewone bedrijfsvoering			-24,1	8,8
Aanpassingen voor aansluiting bedrijfsresultaat				
Aanpassingen voor afschrijvingen	paragraaf	21,0		19,6
	1.1, 1.2 en			
	1.4			
Toename (afname) van voorzieningen	paragraaf	3,9		-1,5
	2.2			
			24,9	18,1
Veranderingen in werkkapitaal				
Toename (afname) van kortlopende vorderingen	paragraaf	-4,1		-4,7
	1.5			
Toename (afname) van kortlopende schulden	paragraaf	30,2		43,5
	2.4			
			26,1	38,8
Kasstroom uit bedrijfsoperaties			26,9	65,7
Ontvangen interest	paragraaf		4,4	3,0
	5			
Betaalde interest	paragraaf		-0,3	-0,1
	5			
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten			31,0	68,6
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Verwerving van immateriële vaste activa	paragraaf	-		1,5
	1.1			
Verwerving van materiële vaste activa	paragraaf	10,4		34,9
	1.2			
Investerings in deelnemingen en samenwerkingsverbanden	paragraaf	-1,0		-0,5
	1.3			
Toename (afname) leningen aan OCW en EZ	paragraaf	-		-0,3
	1.5			
Toename (afname) overige financiële vaste activa	paragraaf	1,6		16,3
	1.3			
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten			-11,0	-51,9
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Toename (afname) langlopende schulden	paragraaf	2,0		-0,3
	2.3			
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten			2,0	-0,3
Toename (afname) van liquide middelen			22,0	16,4
Stand liquide middelen per 1 januari				
			72,6	56,2
Stand liquide middelen per 31 december				
			94,6	72,6
Mutatie liquide middelen			22,0	16,4

Grondslagen behorende tot de enkelvoudige jaarrekening

Algemeen

Grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De enkelvoudige jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, die uitgegeven is door de Raad voor de Jaarverslaggeving. Deze bepalingen zijn van toepassing op grond van de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs. In de jaarrekening zijn de bedragen vermeld in miljoenen euro's (tenzij anders aangegeven).

Grondslagen van waardering en van resultaatbepaling

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling voor de enkelvoudige jaarrekening zijn gelijk aan die voor de geconsolideerde jaarrekening. Voor de grondslagen van de waardering van activa en passiva en voor de bepaling van het resultaat wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans en staat van baten en lasten. Voor zover posten uit de enkelvoudige balans en de enkelvoudige staat van baten en lasten hierna niet nader zijn toegelicht, wordt verwezen naar de grondslagen op de geconsolideerde balans en staat van baten en lasten.

Deelnemingen

Deelnemingen in groepsmaatschappijen en overige deelnemingen waarin invloed van betekenis kan worden uitgeoefend worden gewaardeerd volgens de nettovermogenswaarde methode. Invloed van betekenis wordt in ieder geval verondersteld aanwezig te zijn bij het kunnen uitbrengen van 20% of meer van de stemrechten.

Grondslagen voor de WNT

De Wet normering topinkomens (WNT) brengt met zich mee dat zowel de bezoldiging als een eventuele vergoeding bij beëindiging van het dienstverband aan maxima zijn gebonden. Het wettelijk bezoldigingsmaximum in 2023 is € 223.000. Dit maximum is samengesteld uit de componenten beloning, belastbare vaste en variabele onkostenvergoedingen en beloning betaalbaar op termijn. De WNT bepaalt dat als ontslagvergoeding voor een bestuurder maximaal een bedrag van € 75.000 bruto overeengekomen mag worden.

Toelichting behorende tot de enkelvoudige balans

1.1 Immateriële vaste activa

M€ 3,0 - (2022: M€ 4,2)

	Ontwikkelings- kosten	Concessies, vergunningen, rechten van intellectueel eigendom	Vooruit- betalingen	Totaal
Aanschafprijs	-	13,1	1,5	14,6
Cum.afschren waardeverminderingen	-	-10,4	-	-10,4
Boekwaarde 1 januari 2023	-	2,7	1,5	4,2
Investerings	-	0,1	-	0,1
Desinvesteringen	-	-0,1	-	-0,1
Mutatie	-	1,5	-1,5	-
Afschrijvingen	-	-1,3	-	-1,3
Afschrijving op desinvestering	-	0,1	-	0,1
Aanschafprijs	-	14,6	-	14,6
Cum.afschren waardeverminderingen	-	-11,6	-	-11,6
Boekwaarde 31 december 2023	-	3,0	-	3,0

1.2 Materiële vaste activa

M€ 262,4 - (2022: M€ 272,0)

	Gebouwen en terreinen	Inventaris en app. (incl. 1ste inrichting)	In uitvoering en voortuitbetalingen	Totaal
Aanschafprijs	435,7	45,5	15,0	496,3
Cum.afschren waardeverminderingen	-196,8	-27,5	-	-224,3
Boekwaarde 1 januari 2023	238,9	18,0	15,0	272,0
Investerings	0,2	4,1	6,0	10,3
Desinvesteringen	-	-6,0	-	-6,0
Mutatie	3,4	-	-3,4	-
Afschrijvingen	-14,3	-5,6	-	-19,9
Afschrijving op desinvestering	-	6,0	-	6,0
Aanschafprijs	439,3	43,6	17,7	500,6
Cum.afschren waardeverminderingen	-211,1	-27,1	-	-238,2
Boekwaarde 31 december 2023	228,2	16,5	17,7	262,4

De EUR is in 2014 een financial lease met de gemeente Rotterdam aangegaan voor een onderwijsgebouw (EUC) met een looptijd van 40 jaar. De netto investering zoals verantwoord in de post Gebouwen en terreinen bedroeg in 2014 M€ 9,5. Dit pand is geen juridisch eigendom van de EUR.

De verzekerde waarde is gebaseerd op een taxatie door een externe partij en geeft een goed beeld van de actuele waarde. De verzekerde waarde gebouwen / terreinen, bedrijfsuitrusting / inventaris en boeken / mediacollectie is hieronder weergegeven (in M€):

	Verzekerde waarde	Peildatum
Gebouwen en terreinen	700,7	2023
Bedrijfsuitrusting en inventaris	199,2	2023
Boeken en mediacollectie	20,2	2023

1.3 Financiële vaste activa

M€ 60,7 - (2022: M€ 59,1)

	Stand per 01 jan. 2023	Invest.en verstr.leningen	Desinvest.en aflossingen	Aandeel in result.deeln.	Stand per 31 dec. 2023
Deeln. in groepsmaat- schappijen	34,7	-	-0,4	1,0	35,3
Vord. op groepsmaat- schappijen ¹	24,2	1,6	-0,5	-	25,3
Overige vorderingen ²	0,2	-	-0,1	-	0,1
Totaal	59,1	1,6	-1,0	1,0	60,7

¹ De EUR heeft een leningsovereenkomst met haar verbonden partij Erasmus Sportaccommodaties afgesloten. Per balansdatum bedraagt het langlopend deel M€ 22,7. Het doel van de lening is het financieren van het sportgebouw. De rente bedraagt 2,96% en de looptijd is 30 jaar. In 2023 is een nieuwe lening verstrekt van M€ 1,6 aan Stichting Erasmus Sport ten behoeve van de financiering van het bouwproject van Stichting Roei-accommodatie Skadi met een looptijd van 48 jaar en een rente van 1%.

² Inclusief leningen aan ISS PhD'ers met als doel de afronding van promoties.

Naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Code activiteiten*	Eigen vermogen 31 dec. 2023	Exploitatiesaldo 2023	Omzet 2023	Verklaring art. 2:403 BW ja/nee	Consolidatie percentage	Deelname percentage
EUR Holding B.V.	B.V. Rotterdam		1, 2, 3	24,5	2,0	34,5	nee	100%	100%
RSM B.V.	B.V. Rotterdam		1, 2	10,5	-0,9	19,7	nee	100%	100%
Erasmus Enterprise B.V.	B.V. Rotterdam		3	0,3	-0,1	0,6	nee	100%	100%
Totaal				35,3	1,0	54,8			

* Code activiteiten: 1 = Contractonderwijs, 2 = Contractonderzoek, 3 = Overig

Naam verbonden partij	Omschrijving doelstelling	Samenstelling van bestuur en directie
EUR Holding B.V.	Het ten behoeve van de primaire activiteiten van de Universiteit faciliteiten in de vorm van werkmaatschappijen te bieden (100% dochters van de EUR Holding) waarin contractonderwijs en contractonderzoek kunnen worden ondergebracht indien universitaire onderdelen daar redenen voor zien.	■ Drs.K. van Rooijen / Statutair Directeur
Rotterdam School of Management B.V.	Het organiseren en het (doen) verzorgen van privaat-gefinancierde, door Erasmus Universiteit Rotterdam geaccrediteerde niet-initiële managementopleidingen (fulltime dan wel parttime) op het gebied van de bedrijfskunde, zulks in nauwe samenhang met de opleidingen, die worden verzorgd door Erasmus Universiteit Rotterdam, meer in het bijzonder de faculteit der Bedrijfskunde van de EUR.	■ Mrs. Prof. Dr. N.S. Kleyn / Statutair Directeur ■ Mr R.S. Hageman MSc / Statutair Directeur
Erasmus Enterprise B.V.	Erasmus Enterprise B.V. is opgericht met het doel de maatschappelijke impact van de Erasmus Universiteit Rotterdam te vergroten, ondernemerschap te stimuleren en kennisoverdracht vanuit EUR naar de maatschappij te verbeteren. Erasmus Enterprise B.V. ontwikkelt en levert daarvoor onderwijsprogramma's aan EUR studenten en externen, neemt aandelen in universitaire spin-outs, en onderhoudt relaties met EUR studenten, EUR-alumni en maatschappelijke partners. Specifiek met betrekking tot universitaire spin-outs ondersteunt zij deze met het verstrekken van achtergestelde leningen, aandeelhouderschap of ondersteuning met de administratie en bedrijfsvoering.	■ Mr E.W. Hoestra CFM / Directeur

Flottende activa

1.4 Voorraden

M€ - (2022: M€ -)

De voorraden zijn niet materieel.

1.5 Vorderingen

M€ 38,6 - (2022: M€ 34,5)

	2023	2022
Debiteuren	2,9	3,0
Groepsmaatschappijen	4,6	5,2
Studenten / deelnemers / cursisten	0,7	1,0
Nog te ontvangen inzake projecten	4,2	3,8
Vorzieningen wegens oninbaarheid vorderingen	-0,6	-0,6
	11,8	12,4
Vooruitbetaalde kosten	15,9	10,5
Verstreckte voorschotten	0,5	0,2
Overige overlopende activa	10,4	11,4
Overlopende activa	26,8	22,1
	38,6	34,5

Alle vorderingen hebben een looptijd korter dan een jaar. Op vorderingen groepsmaatschappijen korter dan een jaar wordt geen rente berekend.

Nog te ontvangen inzake projecten:

Nog te declareren projectkosten	2023	2022
Gerealiseerde projectkosten	24,5	20,5
Voorlopige resultaten	-1,4	-0,1
Gedecclareerde termijnen	-18,9	-16,6
	4,2	3,8

Het verloop van de voorziening wegens oninbaarheid is als volgt:

	2023	2022
Stand per 1 januari	-0,6	-1,1
Overige mutaties	-	0,5
Stand per 31 december	-0,6	-0,6

1.6 Liquide middelen

Het saldo liquide middelen is als volgt opgebouwd:

M€ 94,6 - (2022: M€ 72,6)

	2023	2022
Tegoeden op bankrekeningen	4,9	0,3
Schatkistbankieren	89,7	72,3
	94,6	72,6

De liquide middelen staan vrij ter beschikking.

2.1 Eigen vermogen

Het eigen vermogen is opgebouwd uit de algemene reserve en bestemmingsreserves en –fondsen (onderverdeeld naar publiek c.q. privaat).

Het verloop in het eigen vermogen is als volgt:

M€ 211,2 - (2022: M€ 230,4)

	Stand per 01 jan. 2023	Mutatie	Resultaat	Stand per 31 dec. 2023
Algemene reserve	137,7	12,1	-21,3	128,5
Bestemmingsreserve (publiek)				
Strategische ruimte	15,7	-5,0	-	10,7
Gelden vanwege het sectoroverleg	2,7	-0,3	-0,1	2,3
Huisvestingslastenreserve	7,2	-	1,0	8,2
Erasmus Enterprise B.V.	0,3	0,1	- 0,1	0,3
Overige	23,5	-7,0	0,2	16,7
	49,4	-12,2	1,0	38,2
Bestemmingsreserve (privaat)				
Universitaire reserve	8,8	0,5	-	9,2
EUR Holding B.V.	22,9	-0,4	2,0	24,5
Rotterdam School of Management B.V.	11,4	-	-0,9	10,5
	43,1	0,1	1,1	44,2
Bestemmingsfonds (privaat)				
Tinbergen Instituut	0,1	-	0,1	0,2
Andere wettelijke reserves				
Erasmus Enterprise B.V.	0,1	-	-	0,1
	230,4	-	-19,0	211,2

Voor een toelichting op het eigen vermogen ultimo 2023 verwijzen wij naar de toelichting op de geconsolideerde balans.

Het verloop van het eigen vermogen over 2022 is als volgt:

	Stand per 01 jan. 2022	Mutatie	Resultaat	Stand per 31 dec. 2022
Algemene reserve	139,6	-12,1	10,2	137,7
Bestemmingsreserve (publiek)				
Strategische ruimte	16,8	-1,1	-	15,7
Gelden vanwege het sectoroverleg	2,0	-	0,7	2,7
Huisvestingslastenreserve	1,8	5,4	-	7,2
Erasmus Enterprise B.V.	0,3	-	-	0,3
Overige	14,9	8,0	0,6	23,5
	35,8	12,3	1,3	49,4
Bestemmingsreserve (privaat)				
Universitaire reserve	8,2	0,3	0,3	8,8
EUR Holding B.V.	22,6	-	0,3	22,9
Rotterdam School of Management B.V.	11,6	-0,3	0,1	11,4
	42,4	-	0,7	43,1
Bestemmingsfonds (privaat)				
Tinbergen Instituut	0,2	-0,1	-	0,1
Andere wettelijke reserves				
EUR Holding B.V.	0,1	-0,1	-	-
Erasmus Enterprise B.V.	0,1	-	-	0,1
	218,1	-	12,3	230,4

Voorstel resultaatbestemming

Het nettoresultaat over 2023 is als volgt verdeeld:

Algemene reserve	-21,3
Bestemmingsreserve (publiek)	1,0
Bestemmingsreserve (privaat)	1,1
Bestemmingsfonds (privaat)	0,1
Andere wettelijke reserves	-
Totaal	-19,0

2.2 Voorzieningen

M€ 25,7 - (2022: M€ 21,8)

	Personeels- voorzieningen	Milieuvoorziening	Overige voorzieningen	Totaal
Stand per 1 januari 2023	13,1	8,3	0,4	21,8
Dotaties	13,3	0,3	-	13,6
Verandering disconteringsvoet / oprenting	-0,1	0,2	-	0,1
Vrijval	-3,4	-	-	-3,4
Onttrekkingen	-6,4	-	-	-6,4
Stand per 31 december 2023	16,5	8,8	0,4	25,7
Kortlopende deel < 1 jaar	4,8	6,4	0,4	11,6
Langlopende deel > 1 - < 5 jaar	6,8	2,4	-	9,2
Langlopende deel ≥ 5 jaar	4,9	-	-	4,9

Personele voorzieningen

De personele voorzieningen zijn als volgt nader onderverdeeld:

	Stand per 1 jan. 2023	Dotatie	Verandering disc.voet / oprenting	Vrijval	Onttrekking	Stand per 31 dec. 2023	Kortl.deel < 1 jaar	Langl. deel > 1 - < 5 jaar	Langl. deel ≥ 5 jaar
Werkloosheidsbijdragen	1,1	1,6	-	-1,6	-	1,1	0,5	0,5	0,1
Soc.beleid, reorganisatie en rechtspostioneel	1,0	1,3	-	-0,3	-0,9	1,1	0,5	0,5	0,1
Verlof sparen en sabbatical leave	4,8	1,3	-	-	-1,5	4,6	1,3	3,0	0,3
Jubileumvoorziening	4,4	1,2	-0,1	-	-0,4	5,1	0,3	1,2	3,6
Transitievergoeding	0,7	0,5	-	-0,3	-0,5	0,4	0,1	0,1	0,2
Langdurig zieken	1,1	5,2	-	-1,2	-3,1	2,0	1,8	0,2	-
Vitaliteit	-	2,2	-	-	-	2,2	0,3	1,3	0,6
	13,1	13,3	-0,1	-3,4	-6,4	16,5	4,8	6,8	4,9

2.3 Langlopende schulden

M€ 9,4 - (2022: M€ 7,4)

	Lease verplichtingen aan gemeenten	Overige	Totaal
Stand per 1 januari 2023	7,2	0,2	7,4
Mutatie	-0,2	2,2	2,0
Langlopend per 31 december 2023	7,0	2,4	9,4
Looptijd > 1- < 5 jaar	0,7	-	0,7
Looptijd ≥ 5 jaar	6,3	2,4	8,7

2.4 Kortlopende schulden

M€ 213,0 - (2022: M€ 182,8)

	2023	2022
Crediteuren	12,4	16,5
Gemeenten en GR's	0,3	0,2
Schulden aan groepsmaatschappijen	3,2	4,5
Vooruitgefactureerde en -ontvangen termijnen projecten	34,9	38,4
Belastingen en premies soc.verzekeringen	15,1	13,5
Schulden terzake van pensioenen	3,8	3,6
	69,7	76,7
Vooruitontvangen college- en les gelden	45,1	43,4
Vooruitontvangen baten	7,4	1,3
Vooruitontvangen sectormiddelen	1,7	3,5
Vooruitontvangen niet-normatieve Rijksbijdrage	46,4	17,5
Vooruitontvangen subsidies	1,8	2,2
Vakantiegeld en -dagen	30,9	24,4
Nog te betalen kosten	10,0	13,8
	143,3	106,1
	213,0	182,8

Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar de toelichting bij de geconsolideerde balans. Op schulden aan groepsmaatschappijen korter dan een jaar wordt geen rente berekend.

Vooruitgefactureerde en -ontvangen termijnen projecten

Vooruit-gedeclareerde projectkosten	2023	2022
Gerealiseerde projectkosten	-50,0	-39,2
Voorlopige resultaten	2,3	-0,1
Gedeclareerde termijnen	82,6	77,7
	34,9	38,4

Model G verantwoording subsidies

Er zijn geen subsidies die in Model G verantwoord moeten worden.

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Rechten

- De EUR heeft diverse verhuurovereenkomsten met verbonden partijen.

Verplichtingen

- De EUR is met haar 20% deelneming YES!Delft B.V. overeengekomen dat de EUR jaarlijks een aandeelhoudersbijdrage betaald van k€ 150,0 vanaf 2020 t/m 2024.
- De EUR is met haar 20% deelneming YES!Delft B.V. overeengekomen dat de EUR jaarlijks een bijdrage betaald van k€ 500,0 vanaf 2021 t/m 2024 om haar activiteiten te kunnen uitvoeren.

	Korter dan 1 jaar	Tussen 1 en 5 jaar	Langer dan 5 jaar	Totaal 31 dec. 2023
Rechten	6,1	14,3	12,0	32,4
Garanties	0,4	0,5	-	0,9
<i>Niet verwerkte verplichtingen</i>				
Huur huisvesting	2,0	7,6	10,5	20,1
Softwarelicenties	2,3	1,2	-	3,5
Uitgeverslicenties	0,5	1,0	-	1,5
Investerings	2,2	-	-	2,2
Claims	-	6,6	-	6,6
Andere niet in de balans opgenomen verplichtingen	31,8	35,5	12,5	79,8
Totaal verplichtingen	38,8	51,9	23,0	113,7

Toelichting behorende tot de enkelvoudige staat van baten en lasten

3.1 Rijksbijdragen

M€ 429,8 - (2022: M€ 406,4)

	2023	2022
Rijksbijdrage OCW	538,4	513,9
Af: Inkomensoverdracht van Rijksbijdragen	108,6	107,5
	429,8	406,4

De door het ministerie van OCW toegekende Rijksbijdrage 2023 bedroeg M€ 549,4. Hierop is direct in mindering gebracht Sectormiddelen NNR M€ 4,7, Starters- en stimulerings beurzen M€ 27,8, doorstorting stichting Nexus M€ 0,5 en sectormiddelen voor het universitair onderzoek in de sociale en de geesteswetenschappen (Platform Digitale Infrastructuur) ad M€ 1,3. Toegevoegd zijn de bestedingen vanuit NPO M€ 3,2 en Zwaartekrachtmiddelen M€ 0,8. Op de Rijksbijdrage is in mindering gebracht de toegewezen Rijksbijdrage voor de werkplaatsfunctie AZ van M€ 108,6.

3.2 College-, cursus-, les- en examengelden

M€ 80,9 - (2022: M€ 59,0)

	2023	2022
Collegegelden	80,9	59,0

3.3 Baten werk in opdracht van derden

Onder 'baten werk i.o.v. derden' zijn alle opbrengsten van de dienstverleningsprojecten verantwoord naar rato van de besteding.

M€ 38,2 - (2022: M€ 35,6)

	2023	2022
Contractonderwijs	6,4	5,8
Contractonderzoek		
Overige non-profit organisaties	3,2	4,6
Bedrijven en overig	1,2	1,1
Nationale overheden	4,3	3,0
Internationale organisaties	8,3	8,8
NWO (excl. ZonMw)	9,6	8,3
	26,6	25,8
Overige	5,2	4,0
	38,2	35,6

3.4 Overige baten

M€ 29,9 - (2022: M€ 28,3)

	2023	2022
Verhuur	8,0	5,9
Detachering personeel	5,3	5,7
Schenking	0,9	0,9
Sponsoring	0,3	0,5
Deelnemerbijdragen	0,3	0,3
Studentenbijdragen	1,2	1,5
Overige	13,9	13,5
	29,9	28,3

Overige baten specificatie - Overige	2023	2022
Pro Rata BTW	2,6	2,2
Bijdrage van derden	6,9	6,8
Opbrengst uit dienstverlening	3,3	3,8
Overige	1,1	0,7
	13,9	13,5

4.1 Personeelslasten

M€ 325,1 - (2022: M€ 287,4)

	2023	2022
Lonen en salarissen	212,1	189,0
Sociale lasten	27,3	23,7
Pensioenlasten	30,0	30,9
	269,4	243,6
Dotatie personele voorzieningen ¹	10,9	6,0
Personeel niet in loondienst	28,5	25,4
Overige	18,8	14,7
Overige personele lasten	58,2	46,1
Af: uitkeringen	-2,5	-2,3
	325,1	287,4

¹ Dotatie personele voorzieningen, zijnde het saldo van de dotatie en vrijval.

Personeelsopbouw

Gemiddeld aantal fte's	2023	2022
WP	1.647	1.597
OBP	1.376	1.236
Totaal	3.023	2.833

Het aantal werknemers woonachtig buiten Nederland bedraagt over 2023 79 fte (2022: 70).

Overzicht Wet Normering Topinkomens

Ingevolge de Wet Normering Topinkomens (WNT) is onderstaand een overzicht opgenomen van bezoldiging (en functie) van medewerkers die in dienst zijn van de rechtspersoon EUR incl. de leden van het CvB. De rapportage van de medewerkers van het Erasmus MC incl. de hierin geconsolideerde B.V.'s, zijn opgenomen in de jaarrekening van het Erasmus MC.

De volgende complexiteitspunten zijn van toepassing op de EUR:

OCW-sector	Aantal complexiteitspunten
Gemiddelde totale baten	10
Gemiddeld aantal bekostigde leerlingen, deelnemers of studenten	5
Het gewogen aantal onderwijssoorten of sectoren	5
Totaal complexiteitspunten	20

Op basis van 20 complexiteitspunten is de maximale score (klasse G) van toepassing. Het wettelijk bezoldigingsmaximum per 1 januari 2023 is € 223.000. Toekenning bezoldiging is hiermee in overeenstemming.

WNT Topfunctionarissen

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking of zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling of gewezen topfunctionarissen.

Tabel 1a: Bezoldiging topfunctionarissen

	Dhr. H. Brinksma	Mevr. E.M.A. van Schoten	Mevr. A.L. Bredenoord	Dhr. R.C.M.E. Engels
Dienstbetrekking	Ja	Ja	Ja	Ja
Functie(s)	Voorzitter CvB	Vice voorzitter CvB	Lid CvB en Rector Magnificus	Voormalig Rector Magnificus
Aanvang functie	01-01	01-01	01-01	01-01
Einde functie	31-12	31-12	31-12	31-12
Taakomvang (fte)	1,0	1,0	1,0	0,467
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	200.305	200.307	200.180	74.758
Beloning betaalbaar op termijn	22.556	22.556	22.682	10.466
Totale bezoldiging	222.861	222.863	222.862	85.224
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	223.000	223.000	223.000	104.067
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Bezoldiging	222.861	222.863	222.862	85.224
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Aanvang functie vorig verslagjaar	01-01	01-01	01-01	01-01
Einde functie vorig verslagjaar	31-12	31-12	31-12	31-12
Taakomvang (fte) vorig verslagjaar	1,0	1,0	1,0	0,4
Dienstbetrekking	Ja	Ja	Ja	Ja
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen in vorig verslagjaar	191.818	191.828	193.015	65.229
Beloning betaalbaar op termijn in vorig verslagjaar	24.100	24.089	22.900	9.271
Totale bezoldiging in vorig verslagjaar	215.918	215.917	215.915	74.500
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum in vorig verslagjaar	216.000	216.000	216.000	86.400

Tabel 1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

	Dhr. J. Winter	Dhr. C.J. van Duijn	Mevr. L.B.J. van Geest	Mevr. E. Giebels	Dhr. R. Vas- Bhat	Dhr. E Sterken
Functie(s)	Voorzitter RvT	Lid RvT	Lid RvT	Lid RvT	Lid RvT	Lid RvT
Aanvang functie	01-01	01-01	01-01	01-01	01-01	01-08
Einde functie	31-12	31-07	31-12	31-12	31-12	31-12
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	33.450	-	-	22.300	22.300	9.348
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	33.450	12.952	22.300	22.300	22.300	9.348
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Bezoldiging	33.450	-	-	22.300	22.300	9.348
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens vorig verslagjaar						
Aanvang functie vorig verslagjaar	01-01	01-01	01-01	01-01	01-03	n.v.t.
Einde functie vorig verslagjaar	31-12	31-12	31-12	31-12	31-12	n.v.t.
Functie(s) vorig verslagjaar	Voorzitter RvT	Lid RvT	Lid RvT	Lid RvT	Lid RvT	n.v.t.
Bezoldiging in vorig verslagjaar	32.400	21.600	-	21.600	18.108	n.v.t.
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum in vorig verslagjaar	32.400	21.600	21.600	21.600	18.108	n.v.t.

Tabel 3a. Bezoldiging niet-topfunctionarissen

Functie(s)	Taakomvang (fte)	Beloning plus		Totale bezoldiging	Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	Toelichting overschrijding bezoldiging	Functie en taakomvang (fte) in vorig verslagjaar	Beloning plus		Beloning betaalbaar op termijn in vorig verslagjaar	Totale bezoldiging in vorig verslagjaar
		onkostenvergoedingen	belastbare op termijn					belastbare in vorig verslagjaar	onkostenvergoeding in vorig verslagjaar		
Hoogleraar	1,0	217.318	22.614	239.932	223.000	1, 2, 4	Hoogleraar; 1,0	206.039		24.646	230.685
Hoogleraar	1,0	225.735	22.720	248.455	223.000	1, 2	Hoogleraar; 1,0	217.550		25.852	243.402
Hoogleraar	1,0	224.843	22.643	247.486	223.000	1, 2, 4	Hoogleraar; 1,0	215.021		24.990	240.011
Hoogleraar/ Decaan	1,0	201.052	22.551	223.603	223.000	1, 2, 5	Decaan; 1,0	194.073		23.897	217.970
Decaan	1,0	201.378	22.537	223.915	223.000	1, 2, 4	Decaan; 1,0	192.545		24.042	216.587
Hoogleraar	1,0	203.868	22.447	226.315	223.000	1, 2, 4	n.v.t.	n.v.t.		n.v.t.	n.v.t.
Hoogleraar	1,0	201.467	22.544	224.011	223.000	1, 2, 4	n.v.t.	n.v.t.		n.v.t.	n.v.t.
Hoogleraar	1,0	201.415	22.543	223.958	223.000	1, 2, 4	n.v.t.	n.v.t.		n.v.t.	n.v.t.
Hoogleraar	1,0	201.211	22.533	223.744	223.000	1, 2, 4	n.v.t.	n.v.t.		n.v.t.	n.v.t.
Hoogleraar	0,7	134.803	14.678	149.481	144.950	1, 2, 5	n.v.t.	n.v.t.		n.v.t.	n.v.t.

1 = Toelage; 2 = Compensatie pensioen; 3 = Diverse toelagen; 4 = Waarde verlof; 5 = Gratificatie; 6 = Werk voor derden:

4.2 Afschrijvingen

M€ 21,1 - (2022: M€ 19,9)		
	2023	2022
Immateriële vaste activa	1,3	1,8
Materiële vaste activa	19,8	18,1
	21,1	19,9

4.3 Huisvestingslasten

M€ 29,6 - (2022: M€ 23,9)		
	2023	2022
Huur	3,1	1,7
Verzekeringen	0,5	0,3
Onderhoud	10,6	6,4
Energie en water	5,0	4,9
Schoonmaakkosten	5,3	4,7
Belastingen en heffingen	1,9	2,9
Overige	3,2	3,0
	29,6	23,9

Specificatie huisvestingslasten - overige		
	2023	2022
Milieuverplichting en -risico's	0,2	0,4
Bewaking en beveiliging	2,7	2,3
Overige	0,3	0,3
	3,2	3,0

4.4 Overige lasten

M€ 227,1 - (2022: M€ 189,3)

	2023	2022
Administratie- en beheerskosten	0,2	0,4
Inventaris en apparatuur	10,3	10,3
Overige	216,6	178,6
	227,1	189,3

Specificatie overige lasten - overige	2023	2022
Gebruik- en verbruiksgoederen	0,1	0,2
Subsidies ¹	154,9	126,4
Reis- en verblijfskosten	7,3	5,5
Uitbestede werkzaamheden	25,3	22,6
Algemene kosten	6,8	4,6
Boeken, tijdschriften e.d.	7,1	6,4
Org. en juridische adviezen	0,6	0,8
Representatiekosten	1,7	1,8
Overige	12,8	10,3
	216,6	178,6

¹ In de subsidies is begrepen de (aanvullende) overgedragen subsidie van M€ 138,9 (2022 M€ 112,0) aan het Erasmus MC ten behoeve van de Faculteit der Geneeskunde.

5 Financiële baten en lasten

M€ 4,1 - (2022: M€ 2,9)

	2023	2022
Rentebaten ¹	4,4	3,0
Rentelasten ²	-0,3	-0,1
	4,1	2,9

¹ Inclusief M€ 0,1 verandering in disconteringsvoet/oprenting voorzieningen.

² Inclusief M€ 0,2 verandering in disconteringsvoet/oprenting voorzieningen.

6 Resultaat deelnemingen

M€ 1,0 - (2022: M€ 0,6)

	2023	2022
EUR Holding B.V.	2,0	0,5
Rotterdam School of Management B.V.	-0,9	0,1
Erasmus Enterprise B.V.	-0,1	-
	1,0	0,6

Gebeurtenissen na balansdatum

Voor een beschrijving van de gebeurtenissen na balansdatum relevant voor de EUR, wordt verwezen naar de gebeurtenissen na balansdatum in de toelichting op de geconsolideerde jaarrekening.

Rotterdam, 28 mei 2024

College van Bestuur

Prof. dr. H. Brinksma, voorzitter

Prof. dr. A.L. Bredenoord, rector magnificus

Dr. E.M.A. van Schoten RA

Rotterdam, 10 juni 2024

Raad van Toezicht

Prof. dr. J. Winter, voorzitter

Prof. dr. E. Sterken

Drs. L.B.J. van Geest

Prof. dr. E. Giebels

Dr. R. Vas-Bhat

Overige gegevens

De afbeelding is niet zichtbaar.

De afbeelding is niet zichtbaar.

De afbeelding is niet zichtbaar.

De afbeelding is niet zichtbaar.

De afbeelding is niet zichtbaar.

De afbeelding is niet zichtbaar.

De afbeelding is niet zichtbaar.

De afbeelding is niet zichtbaar.

De afbeelding is niet zichtbaar.

De afbeelding is niet zichtbaar.

De afbeelding is niet zichtbaar.

De afbeelding is niet zichtbaar.

De afbeelding is niet zichtbaar.

De afbeelding is niet zichtbaar.

De afbeelding is niet zichtbaar.

De afbeelding is niet zichtbaar.

De afbeelding is niet zichtbaar.

De afbeelding is niet zichtbaar.

De afbeelding is niet zichtbaar.

De afbeelding is niet zichtbaar.

De afbeelding is niet zichtbaar.

Bestemming exploitatieresultaat

Met toepassing van artikel 2.9, lid 5 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek is het resultaat van het verslagjaar verwerkt in de algemene reserve van de instelling. In de toelichting op de post eigen vermogen van de geconsolideerde balans blijkt welke bestemmingen daarbij zijn benoemd. Er is geen statutaire bepaling inzake resultaatsbestemming.

Hieronder volgt de controleverklaring van de onafhankelijke accountant.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het college van bestuur en de raad van toezicht van Erasmus Universiteit Rotterdam

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van Erasmus Universiteit Rotterdam te Rotterdam gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Erasmus Universiteit Rotterdam op 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2023 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023.

De jaarrekening bestaat uit:

- de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2023;
- de geconsolideerde en enkelvoudige staat van baten en lasten over 2023; en
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Erasmus Universiteit Rotterdam, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Thomas R. Malthusstraat 5, 1066 JR Amsterdam, Postbus 90357, 1006 BJ Amsterdam

T: 088 792 00 20, F: 088 792 96 40, www.pwc.nl

PwC is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers Pensions, Actuarial & Insurance Services B.V. (KvK 54226368), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorwaarden die ook zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2023 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 onderdelen n en o, Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat ook andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en op grond van de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023 is vereist voor het bestuursverslag en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het college van bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het college van bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023.

In dit kader is het college van bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het college van bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het college van bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het college van bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid en is geen garantie dat een controle die overeenkomstig de controlestandaarden is uitgevoerd altijd een afwijking van materieel belang ontdekt wanneer hier sprake van is

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Amsterdam, 11 juni 2024
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door R.S.F. Loesberg RA

Bijlage bij de controleverklaring

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn;
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het college van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

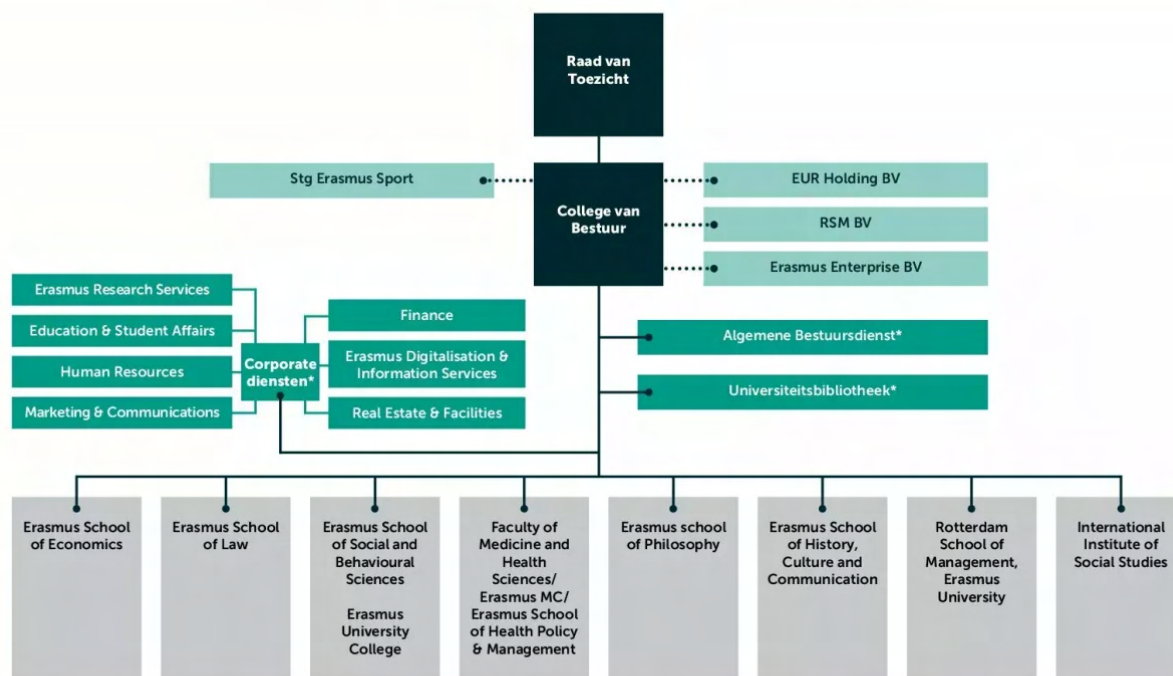
Bijlage 1 Bestuur en medezeggenschap

Bijlage 1 Bestuur en medezeggenschap

Organogram Erasmus Universiteit Rotterdam

* De corporate diensten, de Algemene Bestuursdienst en de Universiteitsbibliotheek vormen tezamen met de ondersteunende diensten van faculteiten de Professional Services Community.

De Erasmus Universiteit Rotterdam (EUR) is sinds 1 februari 1973 een publiekrechtelijke rechtspersoon, opgericht bij wet en gevestigd te Rotterdam.

Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW) en de Code goed Bestuur Universiteiten

In de Wet op het Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek (WHW) staan de regels en richtlijnen van het ministerie van OC&W die de basis vormen voor het bestuur, de plichten en verantwoordelijkheden van de universiteiten. In de WHW wordt de basis gelegd voor o.a. de bekostigingswijze, personeelsbeleid, accreditatie van opleidingen, het onderwijsaanbod en samenwerkingen.

De governance van de EUR is ingericht volgens de 'Code goed bestuur universiteiten', opgesteld door Universiteiten van Nederland (UNL). Volgens deze code werken het College van Bestuur (CvB) en de Raad van Toezicht (RvT) samen op basis van een transparante vorm van bestuur en toezicht met een goede betrokkenheid van medezeggenschap.

Daarbij is met name aandacht voor:

- De verantwoordelijkheid van de verschillende bestuurslagen; naast de RvT en het CvB worden ook decanen en faculteitsbesturen aangesproken op hun bestuurlijke rol omdat zij zowel wettelijk als in de praktijk een grote verantwoordelijkheid hebben binnen de universiteit.
- Het belang van een open cultuur en een veilige werk- en studeeromgeving.
- De rol en bevoegdheden van de medezeggenschap.
- De goede inrichting van de governance van samenwerkingsverbanden tussen universiteiten onderling en tussen universiteiten en overheid/bedrijfsleven.

In deze bijlage vindt u een overzicht van de rollen en verantwoordelijkheden van de verschillende bestuurslagen op de EUR: het CvB, de RvT en de decanen. Voorts wordt de rol van de medezeggenschap nader gedefinieerd. In dat kader is ook het EUR Centraal Stembureau van belang.

Eén van de bepalingen van de WHW en de 'Code goed bestuur Universiteiten' is dat de leden van de RvT en het CvB transparant zijn over hun nevenfuncties. In deze bijlage vindt u daarom ook een overzicht van de nevenfuncties in het verslagjaar 2023.

Voor het borgen van een veilig werk- en studieklimaat heeft de EUR verschillende zorgvuldige procedures, waarover u elders in dit jaarverslag meer kunt lezen. In deze bijlage staan we in dat kader stil bij het EUR klachtenbeleid.

Raad van Toezicht

Rollen en verantwoordelijkheden

Volgens de WHW (art. 9.6 tot 9.9) houdt de RvT toezicht op het bestuur en het beheer van de universiteit, en geeft daarnaast gevraagd en ongevraagd advies aan het CvB. De RvT heeft in elk geval als taak het instellingsplan, de begroting, het jaarverslag, de jaarrekening en het bestuur- en beheerreglement van de universiteit goed te keuren. De RvT legt verantwoording af aan de minister van OC&W, die de leden van de RvT benoemt.

Leden van de Raad van Toezicht in 2022, nevenfuncties en benoemingstermijn

Prof. dr. J.W. (Jaap) Winter, voorzitter RvT, partner adviesbureau Phyleon Leadership & Governance

- Hoogleraar Corporate Law Governance & Behaviour Vrije Universiteit Amsterdam
- Hoogleraar Internationaal Ondernemingsrecht Universiteit van Amsterdam
- Voorzitter Raad van Commissarissen Royal Schiphol Group N.V.
- Lid van het Bestuur van Stichting Continuïteit ASR Nederland

Benoemingsperiode 1 juni 2020 t/m 31 mei 2024.

Prof. dr. ir. C.J. (Hans) van Duijn, vicevoorzitter RvT en voorzitter Kwaliteitscommissie tot 1 augustus 2023, emeritus hoogleraar/rector magnificus TU Eindhoven en bestuursadviseur

- Voorzitter Permanente Commissie Grootchalige Wetenschappelijke Infrastructuur (NWO)
- Voorzitter sectorplancommissie Bèta Techniek
- Voorzitter bestuur JMBC (onderzoeksschool voor vloeistofmechanica) Nederlands gedelegeerde bij ESFRI (European Strategy Forum for Research Infrastructure)
- Lid Koninklijke Hollandse Maatschappij der Wetenschappen

Benoemingsperiode 1 augustus 2015 t/m 31 juli 2023.

Dr. R. (Rahul) Vas-Bhat, Voorzitter Auditcommissie en lid RvT, Chief Financial Officer Caldic B.V.

- Geen nevenfuncties in 2023

Benoemingsperiode 1 maart 2022 t/m 28 februari 2026.

Drs. L.B.J. (Laura) van Geest, lid RvT en lid Auditcommissie, Bestuursvoorzitter Autoriteit Financiële Markten

- Voorzitter Financieel Expertise Centrum (FEC)

- Lid Beoordelingsadviescommissie Nationaal Groeifonds
- Lid van Bestuur van Pierson fonds
- Lid Raad van Toezicht Netspar
- Voorzitter Interdepartementaal Beleidsonderzoek Klimaat (vanaf september 2022)
- Columnist Het Financieel Dagblad (vanaf oktober 2022)

Benoemingsperiode 1 juni 2020 t/m 31 mei 2024.

Prof. dr. E. (Ellen) Giebels, lid Raad van Toezicht en lid Kwaliteitscommissie tot 1 augustus 2023, voorzitter Kwaliteitscommissie en vicevoorzitter RvT vanaf 1 augustus 2023, Full professor Social Psychology of Conflict and Safety, Universiteit Twente

- Lid Strategische Adviesraad TNO Defensie en Veiligheid
- Lid Raad van Advies LOWI (op voordracht NWO)
- Lid taskforce NeurolabNL - Theme Safety and Security
- Gastdocent Politieacademie

Benoemingsperiode 1 juni 2020 t/m 31 mei 2024.

Prof. dr. E. (Elmer) Sterken, lid Raad van Toezicht en lid Kwaliteitscommissie, Professor of Monetary Economics, University of Groningen

- Voorzitter Raad van Toezicht University of Humanistic Studies
- Lid Universiteitsraad University of Tartu
- Lid Raad van Toezicht Groninger Museum
- Lid van de Centrale Plancommissie CPB

Benoemingsperiode 1 augustus 2023 t/m 31 juli 2027.

Leden CvB: portefeuilles, nevenfuncties en benoemingstermijn

De leden van het College van Bestuur (CvB) worden benoemd door de RvT en leggen verantwoording af aan de RvT voor het gevoerde beleid en bestuur.

Voorzitter- prof. dr. H. (Ed) Brinksma

De voorzitter is verantwoordelijk voor algemeen bestuurlijke aangelegenheden binnen de universiteit. De portefeuille van de voorzitter bevat onder meer strategisch beleid, regionale, nationale en internationale samenwerking en contacten met de gemeente Rotterdam en het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OC&W).

Nevenfuncties in 2023:

- Hoogleraar Computer Science, Universiteit Twente
- Lid Raad van Toezicht, Hogeschool Utrecht, vanaf 1 oktober 2022

Benoemingstermijn 1 september 2020-1 september 2024.

Rector magnificus – prof. Dr. A.L. (Annelien) Bredenoord

De rector magnificus is verantwoordelijk voor de portefeuille (kwaliteit van) onderwijs, onderzoek en valorisatie, alsmede voor het wetenschappelijk personeelsbeleid, studentenbeleid en wetenschapsvoorlichting.

Nevenfuncties in 2023:

- Fractievoorzitter Eerste Kamer der Staten-Generaal D66 (tot 13 juni 2023)
- Lid van de High Level Expert Group Horizon Europe (vanaf 1 december 2023)

Benoemingstermijn 1 oktober 2021- 1 oktober 2025.

Vicevoorzitter – dr. E.M.A (Ellen) van Schoten RA

De vicevoorzitter beheert de portefeuille financiën, professional services, vastgoed, duurzaamheid en IT en is verantwoordelijk voor de doorontwikkeling van de bedrijfsvoering in het belang van de (strategische) doelstellingen van de EUR.

Nevenfuncties in 2023:

- Lid Audit Committee, ministerie van LNV
- Voorzitter Escience Center
- Lid Audit Committee Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS)
- Lid Raad van Toezicht Rotterdam Philharmonisch Orkest (vanaf 20 december 2023)

Benoemingstermijn 1 januari 2021-1 januari 2025.

Decanen

De decanen zijn verantwoordelijk voor de kwaliteit van het onderwijs en onderzoek op hun faculteit. In 2023 vonden er twee wisselingen plaats, namelijk bij Rotterdam School of Management (RSM) en International Institute of Social Studies (ISS).

- Prof.dr. P.J.F. (Patrick) Groenen, decaan Erasmus School of Economics (ESE)
- Prof.mr. dr. H. (Harriët) Schelhaas, decaan Erasmus School of Law (ESL)
- Prof.dr. V.J.J.M. (Victor) Bekkers, decaan Erasmus School of Social and Behavioural Science (ESSB)
- Prof.dr. M. (Martine) van Selm, decaan Erasmus School of History, Culture and Communication (ESHCC)
- Prof.dr. H.A.E. (Hub) Zwart, decaan Erasmus School of Philosophy (ESPhil)
- Prof.dr. S. (Stefan) Sleijfer, decaan Faculteit Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen (FGG Erasmus MC)
- Prof.dr. R. (Ruud) Ganzevoort volgde Prof. dr. I. (Inge) Hutter op als rector International Institute of Social Studies (ISS) per 15 augustus 2023
- Prof.dr. M.J. (Maarten) Ijzerman, decaan Erasmus School of Health Policy Management (ESHPM).
- Prof.dr. W.B.F (Werner) Brouwer volgde per 1 november 2023 Prof. dr. A. (Ansgar) Richter op interim basis als decaan Rotterdam School of Management (RSM)

Medezeggenschap

De medezeggenschap bij de EUR is in meerdere organen geborgd:

- de universiteitsraad (UR), die een EUR-breed overzicht heeft
- de vertegenwoordigers van de vakbonden, verenigd in het Erasmus Labour Council (ELC)
- de verschillende faculteitsraden en de dienstraden
- de programmacommissies.

Een overzicht van de verschillende medezeggenschapsorganen:

Universiteitsraad

De Universiteitsraad (UR) is het medezeggenschapsorgaan voor de gehele EUR. De raad telt twaalf studenten en twaalf medewerkers, allen gekozen door de universitaire gemeenschap. Per aanvang van ieder nieuw collegejaar wordt er een nieuwe samenstelling gekozen van de UR. Onderstaand vindt u de samenstelling tot 1 september en de samenstelling na 1 september 2023. De UR onderhoudt contact met de vertegenwoordigers van het *Erasmus Labour Council* (ELC), de faculteitsraden, de dienstraden en de programmacommissies.

Het CvB vergaderde in 2023 maandelijks met de UR op basis van een gezamenlijk voorbereide agenda. In dit overleg komen de wettelijk verplichte onderwerpen aan bod, maar ook onderwerpen waarover het CvB en de UR in onderling dialoog willen treden, en waarbij de UR een (on)gevraagd advies kan geven.

Ieder kwartaal vindt op initiatief van de UR een overleg plaats tussen de centrale en decentrale medezeggenschapsorganen (ELC, faculteitsraden, dienstraden en opleidingscommissies). Door de UR zijn in samenwerking met betrokken beleidsmedewerkers werkgroepen ingericht voor: het gezamenlijk tot stand brengen van de landelijke Kwaliteitsafspraken Hoger Onderwijs (HoKa), voor het creëren van nauwe betrokkenheid bij de EUR strategie en voor de duurzaamheidsdoelstellingen van EUR. Het Presidium van de UR was tijdens alle academische plechtigheden vertegenwoordigd.

Samenstelling UR tot 1 september 2023:

Voorzitter: Ivonne Cune-Noten (medewerker van de EUR)

Personeelsleden:

Emese von Bóné (ESL), Irena Boskovic (ESSB), Georgiana Carp (RSM), Jaap Cornelesse (PS), Aleid Fokkema (ESHCC), Ernst Hulst (ESHPM), Sebastiaan Kamp (PRO), Natascha Kraal (EMC), Chaya Raghoenath (ISS), Nikita Schoemaker (ESSB), Albert Wagelmans (ESE), Max Wagenaar (ESPhil).

Studentleden:

Cagla Altin, Simo Azzarhouni, Veerle Bakker, Tom van Dijken, Erin van Gestel, Wesley Hennep, Sandra Constantinou Juhasz, Patryk Jarmakowicz, Wincey Randoe, Friso Roos, Luuk van Tol en Nawin Ramcharan

Samenstelling UR vanaf 1 september 2023:

Voorzitter: Ivonne Cune-Noten (medewerker van de EUR)

Personeelsleden:

Emese von Bóné (ESL), Linda Dekker (ESSB), Wesley Hennep (ESSB), Katarzyna Lasak (ESHPM), Rosita Boedhai-Jansen (ISS), Aleid Fokkema (ESHCC), Ernst Hulst (ESHPM), Pedro van Gessel (PS), Sebastiaan Kamp (PRO), Natascha Kraal (EMC), Albert Wagelmans (ESE), Max Wagenaar (ESPhil).

Studentleden:

Cagla Altin, Tom van Dijken, Nawin Ramcharan, Joseph Ayinla, Linqendo van der Klooster, Anthony van der Linden, Timo Zandvliet, Emre Ulusoy, Yasin Demir, Achraf Taouil, Esra Kahramanoglu, Aki Negate.

Dienstraden

De ondersteunende diensten (*Professional Services*, de Algemene Bestuursdienst en de Universiteitsbibliotheek) zijn sinds 1 november 2016 elk vertegenwoordigd in een eigen dienstraad. De dienstraden voeren regelmatig overleg met de hoofden van de betreffende organisatieonderdelen. Vertegenwoordigers van de dienstraden onderhouden contacten met vertegenwoordigers van de UR en ELC (zie hieronder).

Erasmus Labour Council (ELC)

In het Lokaal Overleg maakt het CvB nadere afspraken met de vertegenwoordigers van de vakbonden, bij de EUR verenigd in het ELC. De vakbonden die in dit gremium zijn vertegenwoordigd zijn de Algemene Onderwijsbond, FNV Overheid en CNV.

In het verslagjaar 2023 vergaderde ELC acht keer met de vicevoorzitter van het CvB en de directeur HR.

Centraal Stembureau

Het Centraal Stembureau van de EUR organiseert de verkiezingen voor de UR en de dienstraden van de centrale ondersteunende diensten. Het Centraal Stembureau coördineert verder de werkzaamheden van de facultaire stembureaus, die de verkiezingen voor de faculteitsraden organiseren.

In samenwerking met de leden van de UR is in 2018 besloten om de verkiezingen voor de studentleden van de UR via een EUR-brede verkiezing te organiseren. In plaats van facultaire kiesdistricten is er in aanvulling op artikel 23 van het 'Kiesreglement voor de Universiteitsraad' voorzien in een nieuw Kiesdistrict 10, bestaande uit alle bij de EUR ingeschreven studenten. Daarnaast is voor de verkiezingen van de studentleden van de Universiteitsraad in september 2021 een lijststelsel ingevoerd. In 2023 startte de herziening van het Kiesreglement voor de verkiezingen van de Universiteitsraad. Daarnaast zijn de gedragscode voor de verkiezingen en de subsidieregeling herzien.

Klachtenbeleid

De EUR voorziet in de wettelijk voorgeschreven regelingen en procedures voor de behandeling van klachten, bezwaren en beroepen. Het gaat daarbij niet alleen over formele beroep- en bezwaarschriften, meldingen en klachten op grond van de Algemene wet bestuursrecht en de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek, maar ook om klachten van bijvoorbeeld huishoudelijke aard. De EUR maakt de klachtenregelingen duidelijk en toegankelijk met heldere regels en richtlijnen voor medewerkers en studenten.

In 2023 zijn door studenten 203 beroepschriften ingediend bij het College van Beroep voor de Examens van de EUR (tegenover 207 in 2022). Dat waren voornamelijk beroepen tegen besluiten met betrekking tot (negatief) bindend studieadvies, toelating tot een masteropleiding en tentamens.

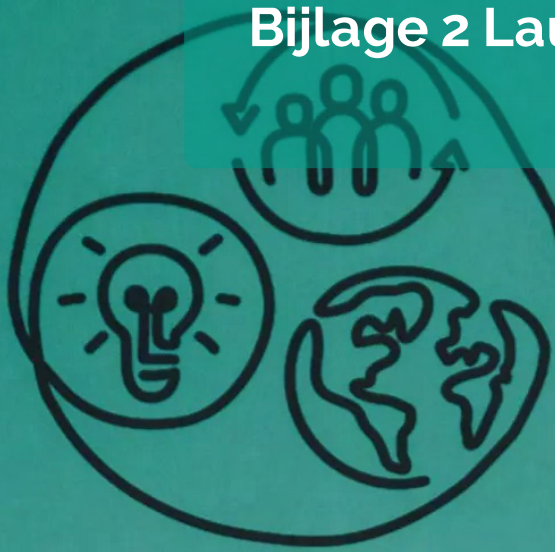
In dertien zaken werd hoger beroep ingesteld bij de Raad van State (in 2022 gebeurde dat negen keer). Dit betrof vier keer een hoger beroep tegen de uitspraak van het College van Beroep voor de Examens, acht keer tegen een advies van de Geschillenadviescommissie Studenten en één keer op andere grond.

Verder zijn in 2023 in totaal 73 bezwaarschriften door de Adviescommissie voor Klachten en Bezwaarschriften (tien) en de Geschillenadviescommissie Studenten (63) behandeld (tegenover totaal 48 in 2022). Het ging hier vooral om besluiten van of namens het CvB.

Door de Commissie Wetenschappelijke Integriteit (vier), Commissie Ongewenst Gedrag (vijf) en de Commissie Klokkenluider (één) zijn er in 2023 tien klachten behandeld (evenveel als in 2022).

Bij de wettelijk verplichte Faciliteit Rechtsbescherming werden naast de beroepen en bezwaren ook 24 / klachten, meldingen en verzoeken ingediend (tegenover 210 in 2022).

Bijlage 2 Laureaten en prijswinnaars

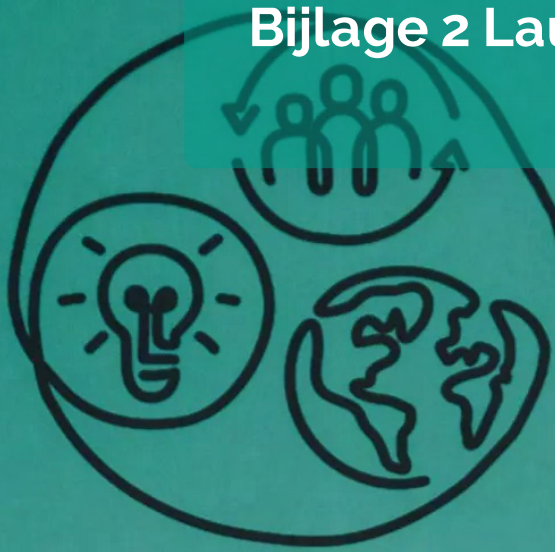
110 YEARS

Making Minds Matter

University of Rotterdam

Bijlage 2 Laureaten en prijswinnaars

110 YEARS

Making Minds Matter

University of Rotterdam

In dit overzicht zijn de beurzen en prijzen vermeld die zijn toegekend in het jaar 2023. Persoonlijke laureaten en de laureaten van samenwerkingsbeurzen van Erasmus MC zijn niet opgenomen. Een overzicht van deze laureaten staat in het jaarverslag 2023 van het Erasmus MC. Prijzen die zijn uitgereikt door de Erasmus Universiteit Rotterdam (EUR) en Stichting Erasmus Trustfonds aan Erasmus MC studenten en onderzoekers zijn wel in het overzicht opgenomen.

Europese subsidies (EU)

Horizon Europe – coördinator

- CUES - Yijing Wang (ESHCC)
- OSE – Sandra Meeuwsen (ESPhil)
- SEISMEC – Jason Pridmore (ESHCC)

Horizon Europe – partner

- BIOTOOL-CHF - Ken Redekop (ESHPM)
- CARING NATURE - Chiara Cadeddu (ESHPM)
- CITY-MOVE - Job Van Exel (ESHPM)
- DEFINITIVE - Valesca Retèl (ESHPM)
- ERC VP CSA 2- Eveline Crone (ESSB)
- FABRIX - Mariangela Lavanga (ESHCC)
- Link4Skills - Godfried Engbersen (ESSB)
- REINCLUGEN – Lore van Praag (ESSB)
- REMIT – Michael Onderco (ESSB)
- SEISMEC – Jovana Karanovic (RSM)
- Support4Resilience - Roland Bal (ESHPM)
- TwinODIS – Rommert Dekker (ESE)
- TWIN SEEDS – Ferry Koster (ESSB)

Marie Skłodowska Curie Actions – COFUND

- GROW (ISS, ESHPM, RSM)

Erasmus+

- EmbED-EU - Dimitrios Vlachopoulos (RSM)
- Lingua Trek - Dimitrios Vlachopoulos (RSM)
- MLH - Dimitrios Vlachopoulos (RSM)
- MUNDUS MAPP - Karim Kniou (ISS)
- PermaLABs - Dimitrios Vlachopoulos (RSM)
- RePIC – Lasse Gerrits (EUR-wide)
- Skillfoster – Wouter Smets – Partner (ESSB)
- Uncontroversial – Wouter Smets – Partner (ESSB)
- UNIC – Peter Scholten (EUR-wide)

INTERREG

- JUST GREEN Beitske Boonstra – Partner (ESSB)

Landelijke prijzen, subsidies en andere onderscheidingen

NWO Veni

- Ana Figueiredo (ESE)
- Ioannis Kampourakis (ESL)
- João Fernando Ferreira Goncalves (ESHCC)
- Kristina Kolbe (ESHCC)
- Lysanne Te Brinke (ESSB)
- Michelle Achterberg (ESSB)
- Sebastian Gabel (RSM)

NWO Vidi

- Maartje Luijk (ESBB)
- Julija Mell (RSM)
- Samira van Bohemen (ESSB)
- Seval Gündemir (RSM)
- Thomas Swerts (ESSB)

KNAW

- Faces of Science - Gwendolyn Koops-Geuze (ESL)
- KNAW Early Career Partnership – Michelle Achterberg (ESSB)
- KNAW Early Career Partnership – Stefan Lipman (ESHPM)
- Van der Gaag – Kim van Broekhoven, Christine van Nooijen, Mirthe Verbeek (ESSB)

NWO Open Competitie SSH

Subsidies voor veelbelovende ideeën (XS)

- Clara Egger (ESSB)
- Elena Kantorowicz-Reznichenko (ESL)
- Femke Hilverda (ESHPM)
- Francisca Gromme (ESSB)
- Irene van Oorschot (ESSB)
- Jasmien Khattab (RSM)
- Joep Hofhuis (ESHCC)
- Mark Hay (ESHCC)
- Rebecca Hewett (RSM)
- Ruth van der Hallen (ESSB)
- Thijs van den Broek (ESHPM)
- Zhiling Wang (ESE)

Subsidies voor grootschalig onderzoek (M, L)

- Amaranta de Haan (ESSB)
- Anne Boring (ESE)
- Claartje Ter Hoeven (ESSB)

NWA-ORC

- EPIC – Annemiek Harder – partner (ESSB)
- ESCH-R – Erik van Raaij (RSM) – Albert Wagelmans (ESE)
- FMaaS – Rob Zuidwijk (RSM)
- Floating Futures – Juriaan Edelenbos – partner (ESSB)
- Heals – Maartje Luijk – partner (ESSB)

- ISI- Arjen Leerkes- coordinator (ESSB)

ZonMw

- Be Prepared – partner – Godfried Engbersen (ESSB)
- GGG Open Round 12 – Prof. dr. B.W. Koes (EMC) (Effectiviteit van antibiotica bij patiënten met chronische rugpijn en Modic type I)
- GGG Open Round 12 – Dr. R.W.F. van Leeuwen & Drs. M. Zietse (EMC) (Evaluatie van de meerwaarde van dexamethason als premedicatie bij paclitaxel chemotherapie (DEXASTOP studie))
- GGG Open Round 12 – Dr. M. Lafeber (EMC) (Verbetering van therapie met n=1-studies; verminderen van het 'nocebo'-effect in statine-intolerantie)
- Mooi in Beweging – Marleen de Moor (ESSB)
- Onderzoek voor en door jongeren – Ruth van der Hallen (ESSB), Annemiek Harder (ESSB)
- Programma Kennisontwikkeling Langdurige Zorg en Ondersteuning – Dr. Marjolijn Heerings (ESHPM) ('Als je het ons vraagt': co-creatie van passende zorg en ondersteuning voor mensen met niet aangeboren hersenletsel of een lichamelijke beperking)
- Regionale Startimpuls Regionale Kenniswerkplaatsen Onbegrepen Gedrag – Josanne van Dongen (ESSB)
- Regionale Kenniswerkplaatsen Onbegrepen Gedrag – Josanne van Dongen (ESSB)

Overige samenwerkingssubsidies

- CollectieveKracht.eu: door verbinding van stakeholders de burgercollectieven versterken – Tine De Moor (RSM) - RVO Duurzaam Door
- Cultural entrepreneurship in vegan meat markets – Frank Wijten (RSM) - ESRC New Investigator Grant
- CS4NL – Albert Veenstra (RSM) - Dinalog
- DE-CIST Rebecca Moody, coordinator (ESSB) - ICLEI
- HyTROS – Yashar Ghiassi-Farrokhfal (RSM) - NWO NGF: Transport and storage of hydrogen. GroenvermogenNL (Work package 2)
- Innovatieversnellingsonderzoek Green Chemistry Ventures - Murat Tarakci (RSM) - TKI CLICKNL (KIA Maatschappelijk Verdienvermogen)
- SELFLEX Peter Verkoeijen – partner (ESSB) NRO Grote vragen in het onderwijs
- SPRINTER – Pieter van den Berg (RSM) - Dinalog
- Sustainable and Digitalized Ports of the Future – Rob Zuidwijk (RSM) - Dinalog
- Verantwoorde wereldwijde ketens: Van 'Compliance' naar 'Due Diligence' - Rob Zuidwijk (RSM) - Dinalog

Convergence

- Convergence AI Lab – Immersive Tech – Ting Li (RSM)
- Health & Technology - Daantje-Derks – partner (ESSB)
- Healthy Start Sprint – Anne Gielen (ESE)
- Kick-Starter Grant – Sebastian Gabel and Antonia Krefeld-Schwalb (RSM)
- Kick-Starter Grant - Jose Luis Gallegos (RSM)
- Resilient Delta – Frank van Oort (ESE)
- ZEE – Erik van Raaij (RSM)

Externe prijzen onderzoekers

- Dutch Sociological Society prize for the best article - Abdessamad Bouabid (ESL)

- European Court of Auditors Award for research on public sector auditing - Meneaios Markakis (ESL)
- ICHOM – NEJM Catalyst Implementation Award – Maud van den Berg (ESHPM)
- 2023 Malaspina Award for Organisations: EMPOWER Consortium (Horizon EU project including ESHPM's Leona Hakkart, Marleen de Mul, and Stijn Peeters as participants).

Externe prijzen studenten

- Joachim Hertz Stiftung – fully funded placement of Stella Marceta (ESHPM) at the Max Planck Institute for Human Development's 2023 International Summer Institute on Bounded Rationality
- KNAW Jan Brouwer Thesis Award – Kim van Brakel (ESE)
- Netspar Thesis Awards 2023 – Timo Lambregts (ESHPM)
- Praemium Erasmianum Foundation Dissertation Prize - Timo Peeters (ESL)

Universitaire prijzen en onderscheidingen

Eredocoraten Dies Natalis

- Guido Imbens (alumnus ESE)

Universitaire prijzen

- FAME Athena Award 2023 - Maria Carmen Punzi (RSM)

Prijzen Stichting Erasmus Trustfonds

- Erasmus Research Prize - Criminology Research Group: Karin van Wingerde, Lieselot Bisschop, Robby Roks, Richard Staring (ESL)
- Hermes Kring Londen scriptieprijs 2023 - Yentl Coenradie (ESL)
- Onderwijsprijs 2023 - Bonnie French (ESSB)
- Prof. Lambers prijs 2023 - Stijntje Dijk (EMC)
- Small projects grant (10k) - dr. Jorien Veldwijk & Stella Marceta (ESHPM)

Fellowships

CLI Fellows

- Ilona van Opdorp-van de Kooi (ESL)
- Steven Verheyen (ESSB)
- Dimitrios Vlachopoulos (RSM)
- Han van Neck (EMC)
- Rob Kickert (ESSB)
- Stephanie van den Kieboom & Hanna Weijers (ESL)
- Silvia Mamede Studart Soares (EMC)

Bijlage 3 Overzicht opleidingen

Het huidige initiële onderwijs bestaat uit 22 bacheloropleidingen, 43 masteropleidingen en twaalf onderzoeksmasters. Verder zijn er veertien post-initiële, geaccrediteerde masteropleidingen voor professionals. Deze opleidingen worden aangeboden door zeven faculteiten, één *university college* en twee instituten.

Bacheloropleidingen

Algemene Cultuurwetenschappen
Bedrijfskunde
Bestuurskunde
Communication and Media
Criminologie
Econometrie en Operationele Research
Economie en Bedrijfseconomie
Filosofie
Filosofie van een Bepaald Wetenschapsgebied
Fiscaal Recht
Fiscale Economie
Geneeskunde
Geschiedenis
Gezondheidswetenschappen
International Business Administration
Klinische Technologie
Liberal Arts and Sciences
Nanobiologie (joint degree)
Pedagogische Wetenschappen
Psychologie
Rechtsgeleerdheid
Sociologie

Masteropleidingen

Aansprakelijkheid en verzekering
Accounting, Auditing and Control
Arbeidsrecht
Business Administration
Business Information Management
Commercial Law
Criminologie
Econometrics and Management Science
Economics and Business
Educatieve Master Primair Onderwijs
Filosofie
Finance & Investments
Financieel Recht
Fiscaal Recht
Fiscale Economie
Geneeskunde

Geschiedenis

Global Business & Sustainability

Health Economics and Management

Health Economics, Policy and Law

Human Resource Management

International Public Management and Public Policy

Kunst- & Cultuurwetenschappen

Management of Innovation

Marketing Management

Mediastudies

Nanobiology (joint degree)

Ondernemingsrecht

Organisational Change & Consulting

Pedagogy and Education

People, Organisations & Change

Psychology

Public Administration

Recht van de Gezondheidszorg

Rechtsgeleerdheid

Societal Transitions

Sociologie

Strategic Entrepreneurship

Strategic Management

Supply Chain Management

Technical Medicine

Togamaster

Zorgmanagement

Onderzoeksmasters

Clinical Research

Filosofie (research)

Genomics in Society (research)

Health Sciences (research)

Infection and Immunity (research)

Mediastudies (research)

Molecular Medicine (research)

Neuroscience (research)

Research Master Business Data Science (joint degree)

Research in Public Administration and Organizational Science (research)

Tinbergen Institute Master of Philosophy in Economics (research)

Tinbergen Institute Research Master in Economics (joint degree)

Post-initiële masteropleidingen

Corporate Communication
Customs and Supply Chain Compliance
Development Studies
Erasmus Mundus Master's Program in Public Policy (joint degree)
European Master in Law and Economics (joint degree)
Executive Master of Finance and Control
Executive MBA
Global Executive Master of Business Administration
Health Sciences
international MBA
Maritime Economics and Logistics
Master City Developer
Urban management and Development (M.Sc.)

Bron: ESS-portal rapportage 3 Inschrijvingen en aanmeldingen initiële studenten (Osiris, EUR) en rapportage vier Inschrijvingen post-initiële & exchange studenten (Osiris, EUR). Peildatum: 1 september 2023.

Bijlage 4 Personeelssamenstelling

Bijlage 4 Personeelssamenstelling

Man-vrouw verhouding op functie (exclusief Erasmus MC)

Functiesoort	Man	Vrouw	Totaal	% man	% vrouw
HL	198	73	271	73%	27%
OP	531	1100	1631	33%	67%
Overig WP	235	354	589	40%	60%
PR	150	268	418	36%	64%
SA	310	316	626	50%	50%
UD	188	191	379	50%	50%
UHD	144	103	247	58%	42%
Totaal	1756	2405	4161	42%	58%

Aantal hoogleraren (in personen) naar geslacht, faculteit, bezoldigd en onbezoldigd (inclusief Erasmus MC)

	Bijz. HL		Bijz. HL Totaal	HL		HL Totaal	Totaal
	Man	Vrouw		Man	Vrouw		
EMC	4	0	4	128	50	178	182
ESE	2	1	3	40	6	46	49
ESHCC	6	1	7	10	3	13	20
ESHPM	1	5	6	14	10	24	30
ESL	4		4	53	21	74	78
ESPHIL	2	2	4	10	2	12	16
ESSB	7	7	14	29	19	48	62
ISS				12	6	18	18
RSM	3		3	44	9	53	56
Totaal	29	16	45	340	126	466	511

Totaal aantal bezoldigde personen aan de EUR (exclusief Erasmus MC)

	HL	OBP	Overig WP	PR	Student-assistent	UD	UHD	Totaal
ABD		178,00	11,00		3,00			192,00
Man		47,00	2,00		1,00			50,00
Vrouw		131,00	9,00		2,00			142,00
CvB		3,00						3,00
Man		1,00						1,00
Vrouw		2,00						2,00
ESE	44,00	113,00	29,00	55,00	288,00	63,00	43,00	635,00
Man	39,00	27,00	20,00	31,00	184,00	41,00	33,00	375,00
Vrouw	5,00	86,00	9,00	24,00	104,00	22,00	10,00	260,00
ESHCC	13,00	53,00	85,00	22,00	18,00	37,00	17,00	245,00
Man	10,00	9,00	34,00	6,00	3,00	12,00	7,00	81,00
Vrouw	3,00	44,00	51,00	16,00	15,00	25,00	10,00	164,00
ESHPM	23,00	41,00	29,00	86,00	8,00	49,00	18,00	254,00
Man	14,00	10,00	7,00	28,00	2,00	19,00	10,00	90,00
Vrouw	9,00	31,00	22,00	58,00	6,00	30,00	8,00	164,00
ESL	63,00	92,00	144,00	52,00	55,00	41,00	31,00	478,00
Man	43,00	24,00	45,00	15,00	14,00	26,00	14,00	181,00
Vrouw	20,00	68,00	99,00	37,00	41,00	15,00	17,00	297,00
ESPhil	12,00	20,00	15,00	26,00	15,00	11,00	12,00	111,00
Man	10,00	10,00	11,00	9,00	7,00	8,00	8,00	63,00
Vrouw	2,00	10,00	4,00	17,00	8,00	3,00	4,00	48,00
ESSB	46,00	167,00	203,00	83,00	6,00	85,00	48,00	638,00
Man	27,00	39,00	77,00	17,00	2,00	28,00	18,00	208,00
Vrouw	19,00	128,00	126,00	66,00	4,00	57,00	30,00	430,00
ISS	18,00	55,00	9,00	14,00		20,00	13,00	129,00
Man	12,00	9,00	1,00	8,00		9,00	9,00	48,00
Vrouw	6,00	46,00	8,00	6,00		11,00	4,00	81,00
PRO		605,00			22,00			627,00
Man		267,00			2,00			269,00
Vrouw		338,00			20,00			358,00
RSM	52,00	224,00	64,00	80,00	211,00	73,00	65,00	769,00
Man	43,00	54,00	38,00	36,00	95,00	45,00	45,00	356,00
Vrouw	9,00	170,00	26,00	44,00	116,00	28,00	20,00	413,00
UB		80,00						80,00
Man		34,00						34,00
Vrouw		46,00						46,00
Eindtotaal	271,00	1631,00	589,00	418,00	626,00	379,00	247,00	4161,00
Vrouw		36,91						36,91
Totaal	202,90	1268,86	425,09	357,48	147,90	326,98	210,82	2940,03

Ziekteverzuimpercentage

Personeelscategorie	2022	2023	Vershil
WP	3,05	3,32	0,27
OBP	5,70	5,71	0,01
WP & OBP	4,29	4,48	0,19

Gemiddelde ziekte duur in dagen

Personeelscategorie	2022	2023	Vershil
WP	20,03	21,61	1,58
OBP	15,46	16,18	0,72
WP & OBP	16,92	17,86	0,94

Ziekmeldingsfrequentie

(Gemiddelde aantal ziekmeldingen p.p.)

Personeelscategorie	2022	2023	Vershil
WP	0,66	0,64	-0,02
OBP	1,27	1,25	-0,02
WP & OBP	0,98	0,97	-0,01

Percentage niet zieke personeelsleden

Personeelscategorie	2022	2023	Vershil
WP	68,38	71,30	2,92
OBP	63,12	61,59	-1,53
WP & OBP	65,35	65,52	0,17

Bijlage 5 Uitwisselingsovereenkomsten

Bijlage 5 Uitwisselingsovereenkomsten

Faculteit EMC

Naam partner universiteit	Uitgezonden	Inkomend	Uitw.ov.k.
Argentinië - Instituto Universitario de Ciencias Biomédicas de Córdoba - Córdoba	1		
Aruba - Dr. Horacio E. Oduber Hospital - Oranjestad	1		
Aruba - Huisartsenpraktijk Fernandes - Oranjestad	1		
Aruba - Huisartsenpraktijk Jansen - Oranjestad	1		
Aruba - Medical Center Keito - Oranjestad	2		
Aruba - Medwork Caribbean N.V. -	2		
Australië - Burnet Institute -	1		
Australië - La Trobe University - Melbourne	1		
Australië - Monash University - Melbourne	1		
Australië - Royal Melbourne Hospital - Melbourne	1		
Australië - Royal North Shore Hospital - Sydney	1		J
België - PTC coaching afd. sportgeneeskunde - Leuven	1		
België - Universitair Ziekenhuis Antwerpen - Antwerpen	1		J
België - UZ - Leuven	1		
Canada - The Hospital for Sick Children - Toronto	2		
Chili - Pontificia Universidad Católica de Chile - Santiago	1		
China - Shanghai JiaoTong University School of Medicine - Ruijin Hospital - Shanghai	1		
Curaçao - Ambulance Services - Willemstad	1		J
Curaçao - Curaçao Medical Center - Willemstad	14		
Curaçao - Departamentu Salú Hubenil -	1		J
Curaçao - Geestelijke gezondheidszorg (GGZ) Curaçao - Willemstad	2		J
Duitsland - Arztpraxis Spieren - Wenden	1		
Duitsland - Diakonie Klinikum - Siegen	1		
Duitsland - Huisarts Praxis Dr. Rustemeyer -	1		
Frankrijk - Clinique des Cèdres -	1		J
Frankrijk - Hôpital Necker-Enfants Malades - Parijs	5		
Gambia - Lamin Health Center - Lamin	2		J
Ghana - Greater Accra Regional Hospital -	1		J
Griekenland - Aristotle University of Thessaloniki - Thessaloniki	1		J
India - Kasturba Medical College - Manipal	1		
Indonesië - Dr. Cipto Mangunkusumo Hospital - Jakarta	1		
Indonesië - Fakultas Kedokteran Universitas Indonesia - Jakarta	4		J
Indonesië - University of Gadjah mada - Jakarta	1		
Israël - Assuta Hospital - Ashdod	1		
Israël - Magen David Adom - Tel Aviv/Jeruzalem	1		J
Japan - Keio University School of Medicine - Tokyo	1		J
Noorwegen - Kongsberg sykehus -	1		J
Oeganda - Kumi Hospital -	1		J
Panama - Floating Doctors -	1		
Portugal - Huisartspraktijk Heino Folmer -	1		
Rwanda - Centre Hospitalier Universitaire de Kigali -	1		J

Naam partner universiteit	Uitgezonden	Inkomend	Uitw.ov.k.
Sint Maarten - Mental Health Foundation -	1		J
Spanje - Institut OMIQ - Oftalmologia mèdica i quirúrgica - Barcelona	1		
Spanje - Parc de Salut Mar - Hospital del Mar -	1		
Suriname - Academisch ziekenhuis Paramaribo - Paramaribo	16		J
Suriname - Diakonessenhuis - Paramaribo	3		
Suriname - Surrenal Dialyse Kliniek - Paramaribo	1		
Taiwan - National Taiwan University Hospital - Taipei	1		J
Tanzania - Haydom Lutheran Hospital - Haydom	1		J
Tanzania - Haydom Lutheran Hospital - Haydom	6		J
Tanzania - Kilimanjaro Christian Medical Centre - Moshi	3		
Tanzania - St. Joseph Hospital - Kagondo	4		
Turkije - Istanbul Medeniyet Üniversitesi - Istanbul	1		J
Turkije - Koç University Hospital - Istanbul	1		J
Verenigd Koninkrijk - Great Ormond Street Hospital - London	5		J
Verenigd Koninkrijk - Littlefield Practice - Grimsby	1		
Verenigd Koninkrijk - Roxton Practice - Grimsby	3		
Verenigd Koninkrijk - Royal Brompton and Harefield Hospital - London	1		
Verenigd Koninkrijk - Royal Victoria Infirmary - Newcastle	1		J
Verenigd Koninkrijk - The Fetal Medicine Centre - London	1		J
Verenigd Koninkrijk - University of Cambridge - Cambridge	1		
Verenigd Koninkrijk - University of Edinburgh St John's Hospital - Livingston	1		
Verenigde Arabische Emiraten - Dubai Health Authority/ Rashid Hospital - Dubai	1		J
Verenigde Staten - Boston Children's Hospital - Boston	6		J
Verenigde Staten - General Massachusetts Hospital - Boston	1		J
Verenigde Staten - Memorial Sloan Kettering Cancer Center - New York	1		J
Zuid-Afrika - De Groote Schuur - Cape Town	2		J
Zuid-Afrika - George Hospital - George	1		J
Zuid-Afrika - Khayelitsha Hospital - Cape Town	1		
Zuid-Afrika - Ngwelezana Hospital - Richardsbaai	1		J
Zwitserland - Aarztezentrum Obserhasli - Meiringen	1		
Zwitserland - Luzerner Kantonsspital - Luzern	1		J
Zwitserland - UniversitätsSpital Zürich - Zürich	1		J

137

Faculteit ESE

Naam partner universiteit	Uitgezonden	Inkomend	Uitw.ov.k.
Argentina, University of Buenos Aires	3	3	J
Australia, Swinburne University of Technology, Melbourne	2	0	J
Australia, University of Technology, Sydney	2	0	J
Australia, Western Sydney University	0	0	J
Australia, Australian National University, Canberra	2	5	J
Australia, Monash University	2	4	J
Australia, Queensland University of Technology	1	0	J
Austria, WU Vienna University of Economics and Business	2	2	J
Belgium, Ghent university	0	0	J
Belgium, Katholieke Universiteit Leuven	1	0	J
Belgium, University of Antwerp	0	0	J
Brazil, University of São Paulo	3	3	J
Canada, Carleton University, Ottawa	2	2	J
Canada, Queen's University	3	6	J
Canada, Western University, Ontario	1	2	J
Canada, York University, Toronto	2	0	J
Canada, University of Waterloo	2	1	J
Chile, University of Chile	4	4	J
China, Central University of Finance and Economics	0	4	J
China, Fudan University, School of Economics, Shanghai	2	0	J
China, City University of Hong Kong	5	5	J
China, Shanghai University of Finance and Economics	5	2	J
China, Renmin University, School of Economics, Beijing	3	1	J
China, Peking University, School of Economics, Beijing	2	1	J
China, University of Hong Kong	3	2	J
China, Wuhan University	0	0	J
China, Chinese University of Hong Kong	2	0	J
China, Hong Kong University of Science and Technology	2	0	J
Colombia, Universidad de los Andes	3	3	J
Croatia, University of Zagreb, Faculty of Economics and Business	2	0	J
Czech Republic, University of Economics, Prague	4	2	J
Denmark, Aarhus University, School of Business and Social Sciences	4	1	J
Denmark, Aarhus University, Faculty of Science and Technology (Mathematics)	2	0	J
Denmark, University of Copenhagen	2	0	J
Finland, University of Helsinki	2	0	J
Finland, University of Turku	2	0	J
France, Audencia Business School	4	3	J
France, Ecole de Management de Normandie	5	2	J
France, EM Lyon Business School	3	1	J
France, ESSEC Business School, Cergy	3	5	J
France, Université Paris 1 Panthéon-Sorbonne	3	3	J
France, Toulouse 1 Capitole University	2	1	J

Naam partner universiteit	Uitgezonden	Inkomend	Uitw.ov.k.
France, ENSAI - National School for Statistics and Information Analysis	2	1	J
Germany, Goethe University Frankfurt am Main	3	3	J
Germany, Humboldt's School of Business and Economics	2	1	J
Germany, Ludwig Maximilians Universität München	3	4	J
Germany, University of Mannheim	4	2	J
Greece, Athens University of Economics and Business	3	3	J
Hungary, Corvinus University of Budapest	2	2	J
Indonesia, Universitas Gadjah Mada, Yogyakarta	5	6	J
Ireland, Trinity College Dublin	1	5	J
Italy, Università Commerciale Luigi Bocconi	8	7	J
Italy, University of Pisa	2	4	J
Italy, University of Bologna	3	3	J
Italy, University of Trento	2	2	J
Italy, LUISS	4	4	J
Japan, Hitotsubashi University, Tokyo	4	1	J
Japan, Keio University, Tokyo	4	5	J
Japan, Keio University, School of Economics, Tokyo	0	0	J
Japan, Kyoto University	1	2	J
Japan, Waseda University	2	2	J
Mexico, ITAM	2	0	J
New Zealand, The AUT Business School, Auckland University of Technology	0	0	J
Norway, BI Norwegian Business School, Oslo	2	1	J
Norway, Norwegian University of Science and Technology, Trondheim	2	1	J
Norway, University of Bergen	1	2	J
Norway, University of Oslo	2	1	J
Peru, Universidad del Pacifico	0	3	J
Poland, Warsaw School of Economics	1	3	J
Portugal, ISEG - Universidade de Lisboa	2	3	J
Portugal, Nova School of Business and Economics, Lisbon	4	4	J
Portugal, University of Coimbra	2	0	J
Russia, National Research University Higher School of Economics, Moscow	0	0	J
Russia, Lomonosov Moscow State University	0	0	J
Singapore, Nanyang Technological University	2	5	J
Singapore, Singapore Management University	2	4	J
Slovenia, University of Maribor	0	1	J
South Korea, Korea University	2	3	J
South Korea, Sung Kyun Kwan University (SKKU), Seoul	10	5	J
South Korea, Yonsei University, Seoul	2	2	J
South Korea, Seoul National University	2	0	J
Spain, Universidad Autònoma de Barcelona	2	2	J
Spain, Universidad Autònoma de Madrid	3	3	J
Spain, Carlos III University of Madrid	8	5	J
Spain, Universitat de Barcelona	2	0	J
Spain, Pompeu Fabra University, Barcelona	3	4	J
Spain, Ramon Llull University, ESADE Law School	2	1	J

Naam partner universiteit	Uitgezonden	Inkomend	Uitw.ov.k.
Sweden, University of Gothenburg	2	1	J
Sweden, Örebro University	2	1	J
Sweden, Stockholm University	1	0	J
Sweden, Lund University	1	4	J
Switzerland, University of Zurich	4	4	J
Taiwan, National Taiwan University, College of Social Sciences	2	1	J
Turkey, Bogaziçi University	2	3	J
Turkey, Middle East Technical University, Ankara	1	1	J
United Kingdom, University of Bristol	2	3	J
United Kingdom, City University London	2	0	J
United Kingdom, University of Essex	1	1	J
United Kingdom, University of Glasgow	3	2	J
Uruguay, Universidad de Montevideo	3	3	J
USA, George Mason University	0	0	J
USA, Texas A&M University	6	2	J
USA, University of North Carolina at Chapel Hill	1	1	J
	243	205	

Faculteit ESHCC

Naam partner universiteit	Uitgezonden	Inkomend	Uitw.ov.k.
Aarhus University	5	4	J
Anglo-American University	2		J
Audencia Nantes	1	2	J
Bocconi University	6	3	J
Carleton University	2	4	J
Catholic University Leuven	1		J
Central University of Catalonia - ESERP Business School	3		J
CEU San Pablo	4		J
Charles University	6	4	J
Chinese University of Hong Kong	3	5	J
Chung-Ang University	5	5	J
Chuo University	1	1	J
City University of Hong Kong	3		J
Communication University of China		1	J
Corvinus University of Budapest	1	2	J
Florida State University	1	2	J
Free University Berlin	3		J
Free University of Brussels		1	J
Universitas Diponegoro		1	N
Koblenz University		1	N
Gadjah Mada University	1	2	J
George Mason University		1	J
Ghent University		3	J
Goldsmiths University of London	3		J
Hong Kong Baptist University	1	2	J
Hong Kong University of Science and Technology	1	4	J
Humboldt University of Berlin		2	J
Istanbul Bilgi University	1		J
Keio University	2	2	J
Koc University	2	1	J
Korea University	2	5	J
Kyoto University	1		J
Kyung Hee University	2		J
Linköping University		3	J
Loughborough University	1		J
Nanyang University of Technology		6	J
National Chengchi University	5	4	J
National Taiwan University	4	4	J
National University of Singapore	8	7	J
Newcastle University	3	1	J
Norwegian University of Science and Technology	1		J
Nottingham Trent University		1	J
Queen's University of Belfast		1	J

Naam partner universiteit	Uitgezonden	Inkomend	Uitw.ov.k.
Queensland University of Technology	1		J
Ramon Llull University	4	4	J
Rikkyo University	3	3	J
San Diego State University	2	1	J
San Francisco State University	5	1	J
Sapienza University of Rome	5		J
Sciences Po Paris	4	2	J
Seoul National University	1	1	J
Shanghai International Studies University		2	J
Singapore Management University	3	2	J
Stockholm University	2	2	J
Swinburne University of Technology	1	3	J
Torcuato Di Tella University	2	4	J
Toronto Metropolitan University	2	2	J
Trinity college Dublin		4	J
University Carlos III of Madrid	6	3	J
University College Cork		1	J
University College Dublin	3	2	J
University Institute Lisbon	4	1	J
University of Antwerp	1		J
University of Bergen	3	1	J
University of Birmingham	1	3	J
University of Bologna	2		J
University of Calgary	1	1	J
University of Copenhagen	2	5	J
University of Exeter	2	2	J
University of Helsinki	1	1	J
University of Leeds	7	11	J
University of Leicester		3	J
University of Lugano	4	3	J
University of Mannheim		1	J
University of Milan	7	9	J
University of Monterrey	2	1	J
University of Navarra	5	1	J
University of New South Wales	1	2	J
University of North Carolina	1		J
University of Stirling		1	J
University of Sydney			J
University of Technology Sydney	8	4	J
University of the Americas Puebla	2		J
University of Tübingen		1	J
University of Vienna	2	4	J
University of Waterloo	2		J
University of Western Ontario	1	2	J
University of Zagreb		1	J

Naam partner universiteit	Uitgezonden	Inkomend	Uitw.ov.k.
University of Zurich		6	J
Victoria University of Wellington	2	2	J
Waseda University	2	2	J
Western Sydney University	1		J
Western Washington University	2		J
Yonsei University	3	1	J
York University	2		J
	200	191	

Faculteit ESHPM

Naam partner universiteit	Uitgezonden	Inkomend	Uitw.ov.k.
Western Sydney University	2	1	J
University of Leeds	2		J
Korea University	1		J
University of Eastern Finland	5		J
MCI Management Center Innsbruck	3	2	J
Hong Kong University of Science and Technology	1		J
University of Bayreuth	0	3	J
University of Oslo	21	11	J
	35	17	

Faculteit ESL

Naam partner universiteit	Uitgezonden	Inkomend	Uitw.ov.k.
University of Bologna	1	2	J
Jagiellonian University Krakow	1	2	J
Universidade de Lisboa	7	0	J
University of Lund	1	0	J
National University of Singapore	3	2	J
University of Oslo	4	1	J
University of Vienna	2	0	J
Aristotle University of Thessaloniki	2	2	J
Bar Ilan University	1	3	J
National University of Singapore - exchange plus	1	0	J
Istanbul Bilgi University	1	1	J
Istanbul University	2	0	J
University of Copenhagen	1	4	J
LUISS Guido Carli University	2	2	J
Queensland University of Technology	1	0	J
Stockholm University	1	1	J
Universidad Autonoma Barcelona	5	6	J
Universidad de Málaga	1	1	J
Universidad de Salamanca	1	0	J
Università Commerciale Luigi Bocconi	4	4	J
Universita Roma Tre	3	2	J
Universitas Gadjah Mada	4	0	J
Paris Pantheon-Assas	2	0	J
University College Cork	2	3	J
University of Calgary	1	0	J
University of Leeds	1	0	J
University of Leicester	1	0	J
University of Ottawa	1	0	J
Western Sydney University	1	0	J
Université Paris Cité	1	0	J
City University of Hong Kong	2	0	J
Eötvös Loránd University	1	0	J
Friedrich-Schiller-Universität Jena	0	2	J
Aix-Marseille Université	0	1	J
Bilkent University	0	2	J
Carleton University	0	1	J
Comenius University Bratislava	0	1	J
East China University of Political Science and Law	0	1	J
Europa-Universität VIADRINA Frankfurt Oder	0	1	J
Fudan University	0	1	J
Hofstra University	0	2	J
Leopold Franzens University Innsbruck	0	1	J
Masaryk University	0	1	J

Naam partner universiteit	Uitgezonden	Inkomend	Uitw.ov.k.
Shanghai Maritime University	0	3	J
Sofia University St. Kliment Ohridski	0	1	J
Università degli Studi di Trento	0	4	J
Ukrainian Catholic University	0	1	J
Universidad de Buenos Aires	0	1	J
University of Hong Kong	0	1	J
Universität Hamburg	0	2	J
Universiteit Gent (uGent)	0	1	J
University of Bergen	0	2	J
University of Helsinki	0	1	J
University of Porto	0	1	J
University of Indonesia	0	2	N
University of New South Wales	0	3	J
University of Zürich	0	2	J
Wuhan University	0	2	J
Totaal aantal	62	77	

Faculteit ESPiHl

Naam partner universiteit	Uitgezonden	Inkomend	Uitw.ov.k.
Universidad Complutense de Madrid	0	1	j
Christian-Albrechts-Universität zu Kiel	0	2	j
University of Wrocław	0	2	j
University of Vienna	3	4	j
Università Vita-Salute San Raffaele	0	3	j
University of Exeter	0	1	j
Sapienza Università di Roma	0	1	j
Newcastle University	0	1	j
Universit Malaya	0	2	j
Sakarya University	0	1	j
Ghent University	0	2	j
Università degli Studi di Urbino Carlo Bo	0	1	j
École normale supérieure de Lyon	1	1	j
Università Roma Tre	0	1	j

Naam partner universiteit	Uitgezonden	Inkomend	Uitw.ov.k.
James Cook University, Australia.	0	0	J
Swinburne University of Technology, Australia	2	1	J
University of New South Wales, Australia	2	2	J
University of Sydney, Australia	2	0	J
University of Technology Sydney, Australia	1	0	J
University of Western Sydney, Australia	1	0	J
University of Salzburg, Austria	2	0	J
Katholieke Universiteit Leuven, Belgium	0	0	J
University of Gent, Belgium	2	0	J
Vrije Universiteit Brussel, Belgium	1	0	J
Getulio Vargas Foundation (FGV), Brazil	2	4	J
Pontifical Catholic University if Rio de Janeiro, Brazil	4	0	J
Carleton University, Canada	1	0	J
University College of the Fraser Valley, Canada	2	2	J
Western Ontatio University, Canada	2	3	J
University of Calgary, Canada	2	2	J
University of Ottawa, Canada	2	3	J
University of Waterloo, Canada	2	2	J
York University, Canada	2	0	J
Mayor University, Chile	3	1	J
University of Zagreb, Croatia	2	1	J
Roskilde University, Denmark	0	3	J
University of Copenhagen, Denmark	2	0	J
Tallinn University of Technology, Estonia	1	0	J
University of Eastern Finland, Finland	2	3	J
University of Helsinki, Finland	4	0	J
École Normale Supérieure de Lyon: Migration Studies	0	0	J
Grenoble Institute of Political Studies, France	3	2	J
Institut d'Etudes Politiques de Paris	2	0	J
Institute of Political Studies of Lille, France	2	0	J
Université Côte d'Azur, France	0	0	J
University of Konstanz, Germany	1	1	J
University of Mannheim, Germany	3	5	J
University of Osnabrück, Germany	0	0	J
Chinese University of Hong Kong	4	2	J
City University of Hong Kong, Hong Kong	1	0	J
Hongkong University of Science and Technology, Hong Kong	2	0	J
Lingnan University, Hong Kong	2	0	J
Corvinus University of Budapest, Hungary	5	0	J
Gadjah Mada University, Indonesia	0	2	J
Queens University Belfast, Ireland	1	1	J
Trinity College Dublin, Ireland	2	2	J
University of Limerick, Ireland	2	2	J

Naam partner universiteit	Uitgezonden	Inkomend	Uitw.ov.k.
Bocconi University, Italy	1	1	J
Ca' Foscari University of Venice, Italy	3	4	J
Keio University, Japan	3	4	J
University of Kyoto, Japan	1	0	J
University of Latvia, Latvia	1	1	J
University of Malaya, Malaysia	0	0	J
University of Monterrey, Mexico	4	1	J
University of Bergen, Norway	2	1	J
University of Oslo, Norway	3	0	J
ISCTE - University Institute of Lisbon, Portugal	4	4	J
Nanyang University, Singapore	2	2	J
National University of Singapore, Singapore	3	2	J
University of Ljubljana, Slovenia	0	0	J
Chung-Ang University, South Korea	4	1	J
Hanyang University, South Korea	2	1	J
Konkuk University, South Korea	5	0	J
Pusan National University, South Korea	3	0	J
Seoul National University, South Korea	2	1	J
Autonomous University of Barcelona, Spain	4	4	J
Linköping University, Sweden	0	1	J
Lund Universitet, Sweden	3	1	J
Malmö University, Sweden	2	1	J
Umeå University, Sweden	0	0	J
University of Geneva, Switzerland	0	0	J
National Chengchi University, Taiwan	1	0	J
Bilgi universitesi, Turkey	3	1	J
Koç University, Turkey	3	2	J
Sabanci University, Turkey	2	1	J
Glasgow Caledonian University, UK	3	1	J
University of Leicester, UK	1	4	J
University of Essex, UK	1	0	J
Florida State University, USA	2	2	J
George Mason University, USA	0	1	J
San Francisco State University, USA	3	2	J
Stony Brook University New York, USA	1	0	J
Western Washington University, USA	0	2	J

Faculteit EUC

Naam partner universiteit	Uitgezonden	Inkomend	Uitw.ov.k.
Aarhus University	1	1	J
Abicamdem University		1	J
Charles University			J
Chinese University of Hong Kong		1	J
Chulalongkorn University	2	2	J
City University of Hong Kong	4	1	J
Faculty of Croation Studies, University Zagreb		1	J
Hong Kong University of Science and Technology			J
Indiana University	2	1	J
Kansai University	2		J
Keio University	2	3	J
King's University College	2	1	J
Koc University	1	2	J
Korea University	1		J
Kyung Hee University	3	3	J
National Taiwan University of Science and Technology		1	J
PUC-Rio	1	1	J
Sciences Po	2	2	J
Seoul National University	2	1	J
Trinity College Dublin	1		J
Universidad Adolfo Ibanez	4		J
Université Grenoble Alpes		5	J
University Loyola Andalucía	2	1	J
University of Copenhagen	2		J
University of Exeter	4	4	J
University of Leeds	1	4	J
University of Kyoto	1		J
University of Leicester		2	J
University of Monterrey		3	J
University of New South Wales		2	J

Faculteit KSM

Naam partner universiteit	Uitgezonden	Inkomend	Uitw.ov.k.
Management Centre Innsbruck	1	3	j
Wirtschaftsuniversität Wien	6	4	j
UCL Louvain		5	j
UCL Mons			j
University of Economics Prague	5	8	j
Aarhus	1	3	j
Copenhagen Business School	10	5	j
CBS European Business	4	5	j
Aalto University School of Business	3	5	j
EDHEC Business School	4	2	j
EM Lyon Business School	3	2	j
ESC Rennes	1	3	j
ESSCA		1	j
ESSEC	8	4	j
Grenoble École de Management			j
HEC Paris			j
SKEMA Business School	1		j
Aix-Marseille University, AMU	1	3	j
Institut d'etudes Politiques de Paris, SciencesPo	2	1	j
University Paris Dauphine	9	6	j
NEOMA Business School	1	3	j
ESCP			j
ESMT Berlin	1	2	j
University of Cologne		2	j
Universität Mannheim	1	4	j
Frankfurt School of Finance and Management	3	4	j
WHU		2	j
Athens University of Economics and Business Administration (AUEB)	4		j
Corvinus University of Budapest	3	5	j
Reykjavik University	3		j
Trinity College Dublin	4	2	j
University College Dublin - Smurfit			j
University College Dublin - Quinn	5	1	j
University of Limerick		2	j
Tel Aviv University			j
Bocconi University	10	11	j
LUISS	6	6	j
Politecnico Milano	3	2	j
BI Norwegian School of Management	4	3	j
The Norwegian School of Econ. and Bus. Admin.(NHH)	8	3	j
Warsaw School of Economics	2		j
ISEG	2	4	j
Universidade Nova de Lisboa	2	2	j

Naam partner universiteit	Uitgezonden	Inkomend	Uitw.ov.k.
Universidade Católica Portuguesa	10	8	j
St. Petersburg State University			j
Instituto de Empresa University (IE Madrid)	8	7	j
EADA	1	1	j
ESADE	4	10	j
ICADE	3	1	j
Universidad Carlos III de Madrid	6	4	j
University of Navarra	6	4	j
Universitat Pompeu Fabra	2	2	j
Lund University School of Economics and Management	3		j
Stockholm School of Economics	10	7	j
University St. Gallen	11	8	j
Koç University	1	1	j
Aston University	2	1	j
University of Bath	2	6	j
City University, Bayes Business School	2		j
Imperial College Business School			j
Lancaster University	4		j
Leeds University	3	2	j
London School of Economics			j
University of Manchester	6	1	j
University of Strathclyde			j
University of Glasgow	3	2	j
University of Warwick	2	2	j
University of Calgary	2	6	j
HEC Montréal	2	1	j
McGill University		1	j
Queen's University	13	12	j
University of British Columbia	4	2	j
Western University (Ivey)	5	5	j
York University	5	3	j
Babson College	3	3	j
Brandeis University	1	1	j
University of Chicago	1		j
Duke University	4	3	j
Emory University	1	1	j
Florida International University	1		j
Florida State University	1		j
Georgia State University		2	j
Indiana University - Kelley			j
Indiana University - SPEA			j
University of Illinois			j
University of Iowa			j
Northwestern University (MBA)			j
New York University			j

Naam partner universiteit	Uitgezonden	Inkomend	Uitw.ov.k.
Ohio State University	1		j
Rice University, Jones Graduate School of Business		2	j
Texas Tech University			j
Tulane University	3	5	j
UC Davis			j
University of Maryland	1		j
University of Michigan	23	17	j
University of North Carolina - Kenan Flagler	9	3	j
University of Virginia	1		j
University of Pennsylvania	2		j
University of Southern California - Marshall	6	4	j
University of South Carolina - Darla Moore	1	4	j
University of Texas at Austin			j
University of Washington - Foster	4	1	j
University Belgrano			j
Universidad Torcuato di Tella (UTDT)	17	4	j
Fundação Getúlio Vargas	4	5	j
Coppead	3		j
Pontificia Universidad Católica de Chile (PUC)	1	2	j
Universidad Adolfo Ibanez	1	4	j
INCAE	2		j
Instituto Tecnológico Autónomo de México (ITAM)		1	j
Instituto Tecnológico de Estudios Superiores (ITESM)	5		j
Escuela de Administración de Negocios (ESAN)			j
IESA			j
Universidad del Pacifico	2		j
The Chinese University of Hong Kong (CUHK, SZ)	2	4	j
Fudan University	3	1	j
Peking University	2		j
Renmin University		2	j
Shanghai Jiaotong University - Antai	3	1	j
Shanghai Jiaotong University - SAIF	2	1	j
Shanghai university SUFE		1	j
Sun Yat-sen University			j
Tongji University			j
Tsinghua University	3	2	j
The Chinese University of Hong Kong (CUHK)	3	4	j
Hong Kong Baptist University	12		j
The Hong Kong University of Science and Technology (HKUST)	5	5	j
The City University of Hong Kong (CityU)	6	5	j
Hong Kong Poly U	4	3	j
The University of Hong Kong	8	7	j
Gadjh Mada University	4	5	j
Indian Institute of Management Bangalore (IIMB)		2	j
IIM Calcutta			j

Naam partner universiteit	Uitgezonden	Inkomend	Uitw.ov.k.
Indian School of Business Hyderabad (ISB)		3	j
Management Development Institute (MDI)		2	j
Keio University	2	3	j
Nagoya University of Commerce & Business (NUCB)	4		j
Rikkyo University			j
Waseda	2		j
EWHA Womans University	2	1	j
KAIST			j
Korea University KUBS	1	3	j
Seoul National University	4		j
Yonsei University	4	4	j
Kuwait University			j
AIM			j
Nanyang Technological University		3	j
National University of Singapore (NUS)	16	9	j
Singapore Management University (SMU)	16	14	j
National Chengchi University (NCCU)	6	6	j
National Taiwan University (NTU)	5	5	j
Thammasat University B	4	4	j
Thammasat University E	4	3	j
University of Chulanlongkorn	3	5	j
Asian Institute of Management		1	j
Monash University	4	2	j
Queensland University of Technology	3	1	j
University of Melbourne	10	3	j
University of Sydney	1	3	j
University of New South Wales	6	3	j
University of Technology, Sydney	5	2	j
University of Otago			j
University of Waikato	2	1	j
ESCA		2	j
University of Pretoria	2		j
University of Witwatersrand			j
University of Cape Town		1	j
Totaal aantal	502	404	

Bijlage 6 Bijlage over de rechtspersoon

Bijlage 6 Bijlage over de rechtspersoon

Algemeen

Bevoegd gezag nummer	00010 – 21PE
Statutaire naam	Erasmus Universiteit Rotterdam
Juridische vorm	Publiekrechtelijke Rechtspersoon
KvK nummer	24495550
Sector	Wetenschappelijk Onderwijs

Statutair adres

Straatnaam	Burgemeester Oudlaan 50
Postcode	3062 PA
Vestigingsplaats	Rotterdam

Correspondentie adres

Postbusnummer	1738
Postcode	3000 DR
Plaats	Rotterdam
Telefoon	010 408 1111
Internet Site	www.eur.nl

Contactpersoon

Naam	Mohamed el Bouchtaoui MSc RA
Functie	Hoofd Financieel Beleid & Controle
Telefoon	06 185 24 415
E-mail	mohamed.elbouchtaoui@eur.nl

Accountant

Naam van het accountantskantoor	Pricewaterhousecoopers Accountants
Naam van de accountant	Drs. R.S.F. Loesberg RA

Bijlage 7 Gegevens profileringsfonds

Gegevens profileringstonas

Omschrijving	Aantal aanvragen	Aantal toewijzingen	Totaal van de toekenningen (in euro's)	Gemiddelde hoogte van de toekenningen (in euro's)	Gemiddelde duur van de toekenningen (in maanden)
Studenten in overmachtsituaties (ziekte, functiebeperking, familieomstandigheden, mantelzorg of niet-studeerbare opleidingen)	50	50	143859,86	3080,59	6,96
Bestuurders van studie- of studentenverenigingen (aanvraag afgerond in de periode 1-1-2023 t/m 31-12-2023)	374	374	748546,00	2001,00	6,62
Aanvullende bestuursbeurs studie- of studentenverenigingen (aanvraag afgerond in de periode 1-1-2023 t/m 31-12-2023)	27	27	48659,76	1802,00	5
Individuele bestuursbeurzen (medezeggenschap)	179	175	215292,70	1230,24	3,34
Studenten die collegegeldvrij besturen	111	109	nvt	nvt	12
Maatschappelijke activiteiten	0	0	0,00	0,00	0
Topsport	11	11	3585,52	325,96	5,9
Excellence Scholarship EER	4	4	40144,00	10036,00	12
Holland Scholarship uitgaand *	152	71	88750,00	1250,00	4
Holland scholarship inkomend *	0	32	350000,00	8750,00	12
NAHSS	0	10	13000	1300	12
Fulbright	6	1	16610	16610	12

Bij Holland Scholarship uitgaand is het bedrag ingevuld dat t.l.v. het profileringfonds komt. Als je naar het aantal toewijzingen kijkt en het gemiddeld beursbedrag, komt het toegekende bedrag 2 x zo hoog uit. Bij Holland Scholarship inkomend is het deel dat uit het profileringsfonds komt hoger dan 50% omdat het budget voor de waivers toegevoegd is.

Bijlage 8 Lijst met afkortingen

Bijlage 8 Lijst met afkortingen

Lijst met afkortingen

ABD	Algemene Bestuursdienst
ACE	Academic Center of Excellence
AOE	administratie organisatorische eenheid
ATLAS	Association of Transnational Law Schools
AVG	Algemene Verordening Gegevensbescherming
AZ	Algemene Zaken
bama	bachelor-master
BKO	Basiskwalificatie Onderwijs
BSA	Bindend studieadvies
Bsik	Besluit subsidies investeringen kennisinfrastructuur
CDHO	Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs
CEPHIR	Centre for Effective Public Health In the larger Rotterdam area
CIP	Career in Progress
CLI	Community for Learning & Innovation
CPC	Corporate Planning and Control
CROHO	Centraal Register Opleidingen Hoger Onderwijs
CvB	College van Bestuur
CWI	Commissie Wetenschappelijke Integriteit
DRIFT	Dutch Research Institute for Transitions
ECE	Erasmus Centre for Entrepreneurship
ECLC	Erasmus China Law Center
ECSP	Erasmus Centre for Strategic Philanthropy
ECTS	European Credit Transfer System
ECV	Erasmus Centre for Valorisation
EDLE	European Doctorate in Law and Economics
EDSC	Erasmus Data Service Centre
EEPI	Erasmus Electronic Publishing Initiative
EER	Erasmus Education Research
EGSH	Erasmus Graduate School of Social Sciences and Humanities
EGSL	Erasmus Graduate School of Law
EHA	Erasmus Honours Academy
EHP	Erasmus Honours Programme
EI VCC	Erasmus Initiative Vital Cities and Citizens
EMDI	Erasmus Migratie en Diversiteit Instituut
ENVH	Erasmus Netwerk Vrouwelijke Hoogleraren
Erasmus MC	Erasmus Universitair Medisch Centrum Rotterdam
EREAD	Erasmus MC Research & Education Accomodation Development
ERC	European Research Council
ERIM	Erasmus Research Institute of Management
ERSB	Erasmus Research and Business Support
ESE	Erasmus School of Economics
ESHCC	Erasmus School of History, Culture and Communication
ESHPM	Erasmus School of Health Policy & Management
ESL	Erasmus School of Law

ESNR	European Student Network Rotterdam
ESPhil	Erasmus School of Philosophy
ESSB	Erasmus School of Social and Behavioural Sciences
ESSC	Erasmus Studenten Service Centrum
EUC	Erasmus University College
Eu-HEM	European Master in Health Economics and Management
EUR	Erasmus Universiteit Rotterdam
FGG	Faculteit der Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen
Fte	Fulltime equivalent
GITC	General IT Controls
GUO	Gemeenschappelijk uitvoeringsorgaan
HL	Hoogleraar
HO	Hoger Onderwijs
HOKA	Hoger Onderwijs Kwaliteitsafspraken
HST	Instituut Health Science & Technology
IBA	International Business Administration
IHS	Institute for Housing and Urban Development Studies
IPRC	International Peer Review Committee
ISS	International Institute of Social Studies
ITK	Instellingstoets Kwaliteitszorg
KNAW	Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen
KWP	Kenniswerkplaats
LDE	Leiden-Delft-Erasmus: samenwerkingsverband drie universiteiten
LEI	Universiteit Leiden
LOL	Leergang Onderwijskundig Leiderschap
LSH	Life Science & Health
LTC	Language & Training Centre
MMAPP	Mundus Master program in Public Policy
MO	Medewerkersonderzoek
MOOC	Massive Open Online Course
NIHES	Netherlands Institute For Health Sciences
NOA	Nationaal Onderwijs Akkoord
NRO	Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek
NVAO	Nederlands-Vlaamse Accreditatie Organisatie
NWA	Nationale Wetenschapsagenda
NWO	Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek
OBP	Ondersteunend- en beheerpersoneel
OCW	ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
OECD	Onderwijskundig Expertisecentrum Rotterdam
OESO	Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling
PoR	Port of Rotterdam
QANU	Quality Assurance Netherlands Universities
R&O	Resultaat- en Ontwikkelingscyclus
RDO	Research Development Office
REI	Research Excellence Initiative
Risbo	Rotterdams Instituut voor Sociaalwetenschappelijk Beleidsonderzoek

RSM	Rotterdam School of Management, Erasmus University
RSO	Research Support Office
RvT	Raad van Toezicht
SDG	Sustainable Development Goals
SEP	Standaard Evaluatie Protocol
SKO	Senior Kwalificatie Onderwijs
SPP	Strategische Personeelsplanning
SSC	Shared Service Centre
SSH	Stichting Studenten Huisvesting
TOP	Trainings- en Ontwikkelplatform
TTO	Technology Transfer Office
TUD	Technische Universiteit Delft
UB	Universiteitsbibliotheek
UD	Universitair docent
UHD	Universitair hoofddocent
UNSDG	United Nations Sustainable Development Goals
UR	Universiteitsraad
USC	University Support Centre
VJE	Vorbereidend Jaar Erasmus
VSNU	Vereniging van Nederlandse Universiteiten
VWO	Vorbereidend Wetenschappelijk Onderwijs
WFHW	Wet aangaande Financiering Hoger Onderwijs
WHOO	Wet op Hoger Onderwijs en Onderzoek
WNT	Wet Normering Topinkomens
WO	Wetenschappelijk Onderwijs
WP	Wetenschappelijk personeel
ZonMW	Zorgonderzoek Nederland en Medische Wetenschappen